

ZAKON

O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU

DEO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se postupak u kome sudovi i javni izvršitelji prinudno namiruju potraživanja izvršnih poverilaca zasnovana na izvršnim i verodostojnim ispravama (izvršni postupak), postupak obezbeđenja potraživanja i položaj javnih izvršitelja.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) „potraživanje” označava pravo izvršnog poverioca da zahteva od izvršnog dužnika određeno davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje;
- 2) „izvršni poverilac” označava lice čije se potraživanje namiruje u izvršnom postupku ili obezbeđuje u postupku obezbeđenja;
- 3) „izvršni dužnik” označava lice prema kome se potraživanje namiruje u izvršnom postupku ili obezbeđuje u postupku obezbeđenja;
- 4) „stranka” označava izvršnog poverioca i izvršnog dužnika;
- 5) „učesnik u postupku” označava lice koje u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja ostvaruje neko svoje pravo ili pravni interes, a nije stranka u postupku;
- 6) „treće lice” označava učesnika u postupku koji tvrdi da na predmetu izvršenja ima pravo koje sprečava sprovođenje izvršenja;
- 7) „rešenje o izvršenju” označava rešenje suda kojim se usvaja predlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave;
- 8) „rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave” označava rešenje suda ili javnog izvršitelja kojim se usvaja predlog za izvršenje na osnovu verodostojne isprave;
- 9) „organizacija za prinudnu naplatu” označava poseban organizacioni deo Narodne banke Srbije koji, postupajući po nalogu suda ili javnog izvršitelja, nalaže bankama da prenesu novčana sredstva sa računa izvršnog dužnika;
- 10) „hartija od vrednosti” označava pismenu ispravu kojom se njen izdavalac obavezuje da ispuni obavezu upisanu na toj ispravi njenom zakonitom imaocu;
- 11) „finansijski instrumenti” jesu hartije od vrednosti, instrumenti tržišta novca i drugi finansijski instrumenti u dematerijalizovanom obliku određeni zakonom kojim se uređuje tržište kapitala i upisani u Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar hartija od vrednosti);
- 12) „ovlašćeni učesnik na tržištu kapitala” označava investiciono društvo (brokersko-dilersko društvo i ovlašćenu banku) prema zakonu kojim se uređuje tržište kapitala, kojima je Komisija za hartije od vrednosti izdala dozvolu za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti.

Pokretanje i vođenje izvršnog postupka i postupka obezbeđenja

Član 3.

Izvršni postupak i postupak obezbeđenja pokreću se tako što izvršni poverilac podnosi predlog za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili predlog za obezbeđenje, a po službenoj dužnosti pokreću se samo ako je zakonom određeno.

O predlogu za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave i predlogu za obezbeđenje odlučuje sud.

O predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave radi namirenja novčanog potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti odlučuje javni izvršitelj.

Kada se donese rešenje o izvršenju ili obezbeđenju, sprovodi se izvršenje.

Nadležnost za sprovođenje izvršenja

Član 4.

Sud je isključivo nadležan za izvršenje zajedničke prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari, činjenja, nečinjenja ili trpljenja (čl. 359–367) i izvršenje izvršnih isprava u vezi s porodičnim odnosima i vraćanjem zaposlenog na rad.

Javni izvršitelji jesu isključivo nadležni za izvršenje ostalih izvršnih isprava, rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, rešenja o usvajanju predloga za protivizvršenje i rešenja o izvršenju rešenja o izrečenim sudskim penalima.

Odredbe do dela trećeg ovog zakona kojima se uređuju samo ovlašćenja javnih izvršitelja, a ne i suda, primenjuju se samo na ovlašćenja suda ako je sud isključivo nadležan da sprovodi izvršenje (prekid postupka, o više sredstava i predmeta izvršenja, promena i dodavanje sredstava i predmeta izvršenja, prigovor trećeg lica, odlaganje izvršenja, obustava izvršnog postupka i sl.).

Formalni legalitet

Član 5.

Pri odlučivanju o predlogu za izvršenje sud i javni izvršitelj vezani su izvršnom i verodostojnom ispravom.

Sud nije ovlašćen da ispituje zakonitost i pravilnost izvršne isprave.

Stvarna nadležnost sudova za odlučivanje o predlogu za izvršenje ili obezbeđenje

Član 6.

O predlogu za izvršenje ili obezbeđenje odlučuju u prvom stepenu osnovni ili privredni sud.

O žalbi protiv rešenja osnovnog ili privrednog suda odlučuje viši sud ili Privredni apelacioni sud, u zavisnosti od toga ko je doneo rešenje koje se pobija.

Opšta mesna nadležnost za odlučivanje o predlogu za izvršenje ili obezbeđenje

Član 7.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje ili obezbeđenje opšte mesno nadležan je sud na čijem području izvršni dužnik ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište.

Mesna nadležnost ako je u predlogu za izvršenje ili obezbeđenje naznačeno više sredstava ili predmeta izvršenja ili obezbeđenja

Član 8.

Ako je u predlogu za izvršenje ili obezbeđenje novčanog potraživanja naznačeno više sredstava ili predmeta izvršenja ili obezbeđenja, za odlučivanje o predlogu za izvršenje, odnosno obezbeđenje mesno je nadležan sud koji je nadležan da odlučuje o sredstvu izvršenja ili obezbeđenja koje je prvo naznačeno.

Ako je između više sredstava ili predmeta naznačena i nepokretnost, za odlučivanje o predlogu za izvršenje, odnosno obezbeđenje isključivo mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost.

Mesna nadležnost suda za donošenje rešenja u toku sprovođenja izvršenja

Član 9.

Sud koji je doneo rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave mesno je nadležan da u toku izvršenja koje sprovodi javni izvršitelj donosi rešenja o izricanju novčane kazne, rešenja o zameni novčane kazne u kaznu zatvora, rešenja o zahtevu za izuzeće javnog izvršitelja i rešenja o prigovorima, izuzev o prigovoru trećeg lica.

Ako izvršenje sprovodi sud, isključivo mesno nadležan da donosi rešenja u toku sprovođenja izvršenja jeste sud koji sprovodi izvršenje.

Mesna nadležnost javnog izvršitelja

Član 10.

Javni izvršitelj sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave i rešenja o prethodnoj ili privremenoj meri koje donese sud za čije područje je imenovan (mesna nadležnost javnog izvršitelja).

On može da preduzima radnje i izvan područja suda za koje je imenovan, sam ili preko javnog izvršitelja s drugog područja.

Zabrana predloga stranke za delegaciju mesne nadležnosti suda

Član 11.

Predlog stranke za delegaciju mesne nadležnosti suda nije dozvoljen.

Sastav suda

Član 12.

Rešenja i zaključke u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja u prvom stepenu donosi sudija pojedinac.

O prigovoru i žalbi odlučuje veće od troje sudija.

Sudijski pomoćnik može preduzimati pojedine sudske radnje u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja.

Izuzeće sudije

Član 13.

Kad izvršenje sprovodi javni izvršitelj, izuzeće sudije može da se zahteva dok ne istekne rok za donošenje rešenja o žalbi protiv rešenja donetog o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave ili rok za prigovor ili žalbu u postupku odlučivanja o zakonitosti i pravilnosti rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Kad izvršenje sprovodi sud, kao i u postupku obezbeđenja, izuzeće sudije može da se zahteva do okončanja izvršnog postupka, odnosno postupka obezbeđenja.

O zahtevu za izuzeće sudije odlučuje se u roku od pet dana od dana prijema zahteva.

Protiv rešenja o odbacivanju ili odbijanju zahteva za izuzeće sudije dozvoljen je prigovor.

Zahtev za izuzeće sudije ne odlaže izvršenje ili obezbeđenje.

Nije dozvoljen zahtev za izuzeće sudskog izvršitelja.

Načelo pismenosti i usmenosti

Član 14.

Sud i javni izvršitelj postupaju, po pravilu, na osnovu podnesaka i drugih pismena, ali mogu i da saslušaju stranku ili učesnika u postupku izvan ročišta radi razjašnjenja pojedinih pitanja ili izjašnjenja o predlogu stranke.

Ročište se održava kod zasnivanja založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima po sporazumu stranaka (čl. 427-430), a može da se održi pri izvršenju odluka u vezi s porodičnim odnosima (član 371. stav 2) i odlučivanju o predlogu za određivanje privremene mere. Umesto zapisnika o toku ročišta može da se sačini službena beleška.

Izostanak stranke ili učesnika u postupku s ročišta ili neodazivanje radi saslušavanja ne sprečava sud i javnog izvršitelja da dalje postupaju.

Načelo hitnosti i rokovi

Član 15.

Izvršni postupak i postupak obezbeđenja jesu hitni.

U izvršnom postupku i postupku obezbeđenja nije dozvoljen zastoj u postupku.

Rok u kome su stranke i druga lica dužni da po nalogu suda ili javnog izvršitelja preduzmu radnje ne može biti duži od osam dana, ako ovim zakonom nije određen drukčiji rok.

Sud i javni izvršitelj dužni su da o zahtevu ili predlogu stranke ili drugog lica odluče u roku od osam dana i da donetu odluku otprave u narednih pet radnih dana, ako ovim zakonom nije određen kraći ili duži rok.

Disciplinska povreda

Član 16.

Nepostupanje sudija u rokovima za donošenje odluka koji su određeni ovim zakonom predstavlja disciplinski prekršaj sudije.

Staranje da se ne povredi pravo na suđenje u razumnom roku

Član 17.

Nepostupanje sudija prvostepenog ili drugostepenog suda po prigovoru ili žalbi u rokovima koji su određeni ovim zakonom uvek se uzima u obzir u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Predsednik suda posebno je dužan da pazi na to.

Redosled postupanja i namirenja

Član 18.

Predmeti se uzimaju u rad prema redosledu prijema, ako priroda potraživanja ili posebne prilike ne nalažu odstupanje, čemu mora da prethodi pismena saglasnost predsednika suda.

Više izvršnih poverilaca koji namiruju novčano potraživanje prema istom izvršnom dužniku i na istom predmetu izvršenja namiruju se redosledom kojim su stekli pravo na namirenje.

Zabrana raspolaganja predmetom izvršenja ili obezbeđenja

Član 19.

Nemaju pravno dejstvo akti pravnog ili faktičkog raspolaganja predmetom izvršenja ili obezbeđenja od trenutka kad izvršni dužnik primi rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili rešenje o obezbeđenju.

Namirenje istog poverioca primenom različitih zakona na nepokretnosti opterećenoj hipotekom

Član 20.

Poverilac čiji ugovor o hipoteci i založna izjava predstavljaju izvršne isprave ima pravo izbora: da se namiri primenom zakona kojim se uređuje hipoteka ili primenom ovog zakona.

Smatra se da je poverilac izabrao namirenje primenom zakona kojim se uređuje hipoteka kada se donese rešenje o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje, a za namirenje primenom ovog zakona kada podnese predlog za izvršenje.

Sud odbacuje predlog za izvršenje podnet posle donošenja rešenja o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje.

Protiv rešenja o odbacivanju predloga dozvoljen je prigovor.

Namirenje više poverilaca primenom različitih zakona na nepokretnosti opterećenoj hipotekom

Član 21.

Ako različiti poverioci istovremeno vode postupak namirenja primenom zakona kojim se uređuje hipoteka i primenom ovog zakona, a rešenje o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje doneto je pre rešenja o izvršenju, prednost ima namirenje primenom zakona kojim se uređuje hipoteka. Redosled namirenja izvršnog poverioca u tom slučaju određuje se prema danu kad je stekao pravo na namirenje u izvršnom postupku.

Izvršni postupak nastavlja se ako nepokretnost nije prodana u postupku namirenja primenom zakona kojim se uređuje hipoteka.

Ako je rešenje o izvršenju doneto pre rešenja o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje, prednost ima namirenje primenom ovog zakona, u kom slučaju zabeležba hipotekarne prodaje gubi dejstvo.

Izvršenje na imovini strane države

Član 22.

Izvršni postupak i postupak obezbeđenja ne mogu da se vode na imovini strane države ili međunarodne organizacije u Republici Srbiji bez pismene saglasnosti ministarstva nadležnog za spoljne poslove, izuzev ako strana država ili međunarodna organizacija nisu izričito pristale na to.

Odluke u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja

Član 23.

Sud i javni izvršitelj donose rešenja i zaključke.

Rešenjem se odlučuje o predlogu za izvršenje ili obezbeđenje, zatim o prigovoru, žalbi i u drugim slučajevima određenim ovim zakonom.

Rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ne mora biti obrazloženo.

Zaključkom se nalaže preduzimanje izvršnih radnji i upravlja izvršnim postupkom.

Pravni lekovi u izvršnom postupku

Član 24.

Pravni lekovi u izvršnom postupku jesu žalba i prigovor.

Žalbom se pobija rešenje prvostepenog suda ili javnog izvršitelja, ako ovim zakonom nije određeno da žalba nije dozvoljena ili da se takvo rešenje pobija prigovorom.

Prigovor se podnosi protiv rešenja donetog o predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave, protiv drugih rešenja prvostepenog suda ili javnog izvršitelja određenih ovim zakonom, i kao prigovor trećeg lica (član 108).

Protiv rešenja donetog o prigovoru protiv rešenja dozvoljen je prigovor samo kod prigovora trećeg lica (član 110. stav 2), a žalba samo protiv rešenja donetog po prigovoru protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Protiv zaključka nisu dozvoljeni ni prigovor, ni žalba. Prigovor ili žalba koji su podneti protiv zaključka odbacuju se u rešenju ili zaključku kojim se okončava izvršni postupak.

Rok za žalbu i prigovor i odsustvo odložnog dejstva žalbe i prigovora

Član 25.

Žalba se podnosi u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

U istom roku se podnosi i prigovor, izuzev prigovora trećeg lica.

Žalba i prigovor odlažu izvršenje samo kad je to ovim zakonom određeno.

Zabrana ukidanja prvostepenog rešenja i upućivanja predmeta na ponovno rešavanje

Član 26.

Odlučujući o prigovoru i žalbi sud ne može da ukine prvostepeno rešenje i da predmet uputi na ponovno rešavanje.

Nedozvoljenost vanrednih pravnih lekova

Član 27.

Rešenje doneto o žalbi jeste pravnosnažno.

Kad rešenje može da se pobija isključivo prigovorom, pravnosnažno je rešenje doneto o prigovoru.

Protiv pravnosnažnog rešenja nisu dozvoljeni revizija, niti ponavljanje postupka.

Vraćanje u pređašnje stanje

Član 28.

Vraćanje u pređašnje stanje dozvoljeno je zbog propuštanja roka za prigovor ili žalbu u postupku pobijanja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Protiv rešenja donetog o predlogu za vraćanje u pređašnje stanje dozvoljen je prigovor.

Prekid postupka

Član 29.

Ako izvršni postupak bude prekinut po sili zakona, javni izvršitelj, na predlog stranke ili po službenoj dužnosti, postavlja privremenog zastupnika stranci, i nastavlja postupak i pre nego što prestane razlog zbog koga je prekinut.

Ovo ne važi za prekid postupka koji je nastao nastupanjem pravnih posledica stečajnog postupka.

Identifikacioni podaci o izvršnom dužniku i izvršnom poveriocu

Član 30.

Identifikacioni podaci o izvršnom dužniku i izvršnom poveriocu koji je fizičko lice jesu:

- 1) ime i prezime i prebivalište;
- 2) datum rođenja i jedinstveni matični broj građana.

Identifikacioni podaci o izvršnom dužniku i izvršnom poveriocu koji je pravno lice jesu:

- 1) poslovno ime;
- 2) matični broj i poreski identifikacioni broj.

Identifikacioni podaci o izvršnom dužniku i izvršnom poveriocu koji je strano pravno lice jesu:

- 1) poslovno ime i sedište;
- 2) odgovarajući identifikacioni broj.

Identifikacioni podaci o izvršnom dužniku i izvršnom poveriocu koji je preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja delatnost jesu:

- 1) poslovno ime ili ime i prezime;
- 2) matični broj i poreski identifikacioni broj.

Dužnost davanja podataka

Član 31.

Državni organi, imaoci javnih ovlašćenja, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da sudu i javnom izvršitelju besplatno dostave, na njihov zahtev, sledeće podatke o izvršnom dužniku:

- 1) ime i prezime ili poslovno ime;
- 2) adresu prebivališta ili boravišta;
- 3) datum rođenja;
- 4) jedinstveni matični broj građana;
- 5) poreski identifikacioni broj;

6) podatke o visini zarade i drugih stalnih novčanih primanja i njihovim isplaticima i podatke o plenidbi zarade ili administrativnoj zabrani na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima;

7) brojeve računa, štednih uloga i depozita kod banaka, stanje i promet na njima i podatke o plenidbama na njima;

8) podatke o platnim računima i izdatom elektronskom novcu kod pružalaca platnih usluga i izdavalaca elektronskog novca, stanje i promet na tim računima, odnosno u vezi sa elektronskim novcem, i podatke o plenidbama na njima;

9) brojeve računa finansijskih instrumenata i stanje na njima;

10) podatke o udelima u privrednim društvima ili drugom učešću u pravnim licima i dobiti koju je izvršni dužnik na osnovu toga ostvario u poslednjoj godini;

11) podatke o nepokretnostima na kojima ili povodom kojih izvršni dužnik ima imovinska prava;

12) podatke iz evidencije registrovanih motornih i priključnih vozila;

13) podatke iz Registra vazduhoplova Republike Srbije i Evidencije vazduhoplova Republike Srbije i odgovarajućeg registra plovila;

14) podatke iz evidencija o pokretnim stvarima;

15) podatke o penzijskom i zdravstvenom osiguranju;

16) podatke iz matičnih knjiga o ličnim stanjima;

17) podatke o životnom i imovinskom osiguranju;

18) podatke poreske uprave o poreskim prijavama za poslednje tri godine;

19) identifikacione podatke (član 30) o stranama koje su zaključile pravni posao, prepis isprave o pravnom poslu, a ako isprave nema, podatke o sadržini pravnog posla ili radnje koji se odnose na:

a) teretna raspolaganja kojima je izvršni dužnik u poslednjoj godini činjenjem ili nečinjenjem raspolagao svojom imovinom u korist drugih lica,

b) teretna raspolaganja kojima je izvršni dužnik u poslednje tri godine činjenjem ili nečinjenjem raspolagao svojom imovinom u korist supružnika, vanbračnog partnera, srodnika u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva ili tazbinskog srodnika do četvrtog stepena srodstva,

v) besplatna raspolaganja u poslednje tri godine, izuzev uobičajenih prigodnih poklona, nagradnih poklona ili poklona iz zahvalnosti čija je vrednost srazmerna imovinskim mogućnostima izvršnog dužnika.

Da bi dobio podatke, javni izvršitelj mora da pokaže rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave radi namirenja potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti.

Dobijene podatke sud i javni izvršitelj mogu da obrađuju samo radi utvrđivanja imovine izvršnog dužnika i sprovođenja izvršenja.

Sud i javni izvršitelj ima pravo da od državnih organa, imalaca javnih ovlašćenja, drugih pravnih lica i preduzetnika besplatno dobije i druge podatke koji su mu potrebni za delotvorno vođenje izvršnog postupka.

Državni organi, imaoci javnih ovlašćenja, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da izvršnom poveriocu koji navede potraživanje radi čijeg namirenja ili obezbeđenja namerava da vodi izvršni postupak ili postupak obezbeđenja i priloži

izvršnu ispravu u kojoj je sadržano potraživanje, besplatno dostave sve podatke koje su dužni da dostave i sudu i javnom izvršitelju, izuzev podataka iz poreske prijave za posljednje tri godine (stav 1. tačka 18. ovog člana). Pod istim uslovima dužnost dostavljanja podataka postoji i prema advokatu kao punomoćniku izvršnog poverioca. Dobijene podatke izvršni poverilac i advokat izvršnog poverioca mogu da koriste samo za potrebe izvršnog postupka, a podatke o pravnim poslovima i radnjama (stav 1. tačka 19. ovog člana) samo za pobijanje pravnih radnji izvršnog dužnika u svrhe sprovođenja izvršenja.

Podaci moraju da se dostave u roku od osam dana od dana prijema zahteva za dostavljanje.

Ograničenja dužnosti davanja podataka

Član 32.

Dužnost davanja podataka ne važi ako se o podatku vodi javni registar koji je besplatno dostupan sudu, javnom izvršitelju, izvršnom poveriocu ili advokatu kao njegovom punomoćniku.

Kada imovina izvršnog dužnika prelazi visinu potraživanja izvršnog poverioca, državni organ, imalac javnih ovlašćenja, drugo pravno lice i preduzetnik dužan je da sud, javnog izvršitelja, izvršnog poverioca ili advokata kao njegovog punomoćnika obaveste samo o tome da je imovina izvršnog dužnika dovoljna da se izvršni poverilac namiri.

Troškovi postupka

Član 33.

Troškove izvršnog postupka i postupka obezbeđenja prethodno snosi izvršni poverilac.

On je dužan da sudu, odnosno javnom izvršitelju predujmi troškove izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja na način, u visini i roku koji oni odrede. Javni izvršitelj određuje predujam prema Javnoizvršiteljskoj tarifi.

Izvršni poverilac nije dužan da položi predujam ako je oslobođen od plaćanja sudske takse.

Izvršni postupak ili postupak obezbeđenja obustavlja se ako izvršni poverilac ne položi predujam u roku koji je odredio sud, odnosno javni izvršitelj.

Troškove postupka koji je pokrenuo po službenoj dužnosti predujmljuje sud iz svojih sredstava, a nadoknađuje ih izvršni dužnik.

Kad je ovim zakonom određena obaveza kopiranja spisa predmeta, troškovi kopiranja ulaze u troškove postupka.

Odlučivanje o troškovima postupka

Član 34.

Izvršni dužnik dužan je da izvršnom poveriocu, na njegov zahtev, naknadi troškove koji su izvršnom poveriocu bili potrebni radi vođenja izvršnog postupka, odnosno postupka obezbeđenja.

Izvršni poverilac dužan je da naknadi izvršnom dužniku troškove koje mu je neosnovano prouzrokovao.

O naknadi troškova postupka odlučuje se rešenjem. Na zahtev stranke sud, odnosno javni izvršitelj donose zaključak o namirenju troškova, u istom postupku u kome su doneli i rešenje o naknadi troškova.

Naknada troškova postupka može da se zahteva u roku od osam dana od okončanja izvršnog postupka, odnosno postupka obezbeđenja, inače se troškovi ne priznaju.

Protiv rešenja o naknadi troškova postupka dozvoljen je prigovor.

Polaganje jemstva

Član 35.

Kad je ovim zakonom određeno polaganje jemstva, ono se polaže se u domaćem ili stranom novcu, u depozit javnog izvršitelja.

Izuzetno, uz saglasnost protivne stranke, jemstvo može da se položi u obliku bankarske garancije ili hartija od vrednosti, dragocenosti ili pokretnih stvari čija se vrednost lako utvrđuje na tržištu, a koje brzo i jednostavno mogu da se unovče.

O polaganju jemstva u izvršnom postupku zaključkom odlučuje javni izvršitelj, a u postupku obezbeđenja sud.

Dokaz o polaganju jemstva jeste osnov za sticanje založnog prava upisom u Registar založnog prava na pokretnim stvarima i pravima (u daljem tekstu: Registar zaloge) ili druge javne registre, na zahtev lica u čiju korist je jemstvo određeno.

Ako sud, odnosno javni izvršitelj rešenjem odredi protivnoj stranci naknadu štete ili troškova postupka koji su povezani s radnjom zbog koje je položeno jemstvo, istim rešenjem, na njen predlog, određuje i da se šteta ili troškovi postupka naknade iz položenog jemstva. Protiv tog rešenja dozvoljen je prigovor.

Dostavljanje izvršnom dužniku

Član 36.

Izvršnom dužniku koji je pravno lice ili preduzetnik pismena se dostavljaju na adresu sedišta ili adresu za prijem pošte koje su upisane u registru Agencije za privredne registre ili drugom javnom registru, a fizičkom licu – na adresu prebivališta ili boravišta koja je upisana kod organa koji vodi evidenciju o ličnim kartama.

Ako dostavljanje ne uspe, pismeno se narednog radnog dana ističe na oglasnu tablu suda koji je doneo rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave, a kad je reč o rešenju o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, dostavljanje se ponavlja još jednom po isteku roka od osam dana od prethodnog dostavljanja, a ako ni ponovljeno dostavljanje ne uspe, rešenje se narednog radnog dana ističe na oglasnu tablu suda.

Dostavljač ostavlja u poštanskom sandučetu izvršnog dužnika ili na drugom mestu na adresi izvršnog dužnika obaveštenje koje sadrži lično ime izvršnog dužnika, svojstvo u postupku, naznaku da će pismeno narednog radnog dana biti istaknuto na oglasnoj tabli suda, naziv i adresu tog suda i upozorenje da se po isteku roka od osam dana od isticanja pismena na oglasnoj tabli suda smatra da je dostavljanje izvršeno.

Smatra se da je dostavljanje izvršeno istekom osam dana od dana isticanja pismena na oglasnu tablu suda.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na dostavljanje izvršnom poveriocu i drugim učesnicima u postupku.

Nadležnost za dostavljanje i direktno dostavljanje javnom izvršitelju

Član 37.

Akte suda i javnog izvršitelja i pismena stranaka i drugih učesnika u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja dostavlja javni izvršitelj, ako sud nije isključivo nadležan za izvršenje, u kom slučaju dostavljanje obavlja sud.

Sud preko čije oglasne table javni izvršitelj dostavlja akte i pismena vodi posebnu evidenciju o tome kada su akt ili pismeno istaknuti na oglasnoj tabli i kada su skinuti s nje, i o tome izdaje službenu potvrdu javnom izvršitelju. Evidencija sadrži poslovni broj sudskog predmeta i predmeta javnog izvršitelja i ime i prezime ili poslovno ime stranaka u postupku.

Kada javni izvršitelj sprovodi izvršenje, direktno njemu dostavljaju se podnesci i drugi akti stranaka i drugih lica.

Novčana kazna za nepoštovanje suda, javnog izvršitelja i drugog učesnika

Član 38.

Sud izriče novčanu kaznu stranci, učesniku u postupku ili drugom licu koje svojim ponašanjem vređa sud, javnog izvršitelja stranke i druge učesnike u postupku, pa i kad izvršenje sprovodi javni izvršitelj.

Novčana kazna izriče se, pobija i izvršava pod uslovima određenim ovim zakonom (čl. 131. i 132).

Shodna primena zakona kojim se uređuje parnični postupak

Član 39.

U izvršnom postupku i postupku obezbeđenja shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje parnični postupak.

DEO DRUGI

OPŠTA PRAVILA IZVRŠNOG POSTUPKA

Glava prva

IZVRŠNA I VERODOSTOJNA ISPRAVA

1. Osnovi za donošenje rešenja o izvršenju

Član 40.

Rešenje o izvršenju donosi se na osnovu izvršne ili verodostojne isprave.

2. Izvršna isprava

Vrste izvršnih isprava

Član 41.

Izvršne isprave jesu:

- 1) izvršna sudska odluka i sudsko poravnanje koji glase na davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje;
- 2) izvršna odluka doneta u prekršajnom ili upravnom postupku i upravno poravnanje koji glase na novčanu obavezu ako posebnim zakonom nije drukčije određeno;
- 3) izvod iz Registra zaloge i izvod iz Registra finansijskog lizinga;

- 4) ugovor o hipoteci i založna izjava;
- 5) plan reorganizacije u stečajnom postupku čije je usvajanje rešenjem potvrdio sud;
- 6) javnobeležničke isprave koje imaju snagu izvršne isprave;
- 7) sporazum o rešavanju spora putem posredovanja, koji ispunjava uslove određene zakonom kojim se uređuje posredovanje u rešavanju sporova;
- 8) isprava koja je drugim zakonom određena kao izvršna isprava.

Ugovor o hipoteci i založna izjava jesu izvršne isprave ako su zaključeni, odnosno dati u formi koju određuje zakon kojim se uređuje hipoteka, ako sadrže odredbe koje on predviđa i ako su upisani u katastar nepokretnosti kao izvršna vansudska hipoteka.

Sudska i upravna odluka i poravnanje

Član 42.

Sudskom odlukom smatraju se presuda, rešenje i druga odluka doneta u postupku pred sudom, domaćim arbitražnim sudom i sudom časti pri privrednoj komori, a sudskim poravnanjem smatra se poravnanje zaključeno pred sudom, domaćim arbitražnim sudom ili sudom časti pri privrednoj komori.

Upravnom odlukom smatraju se rešenje ili zaključak doneti u upravnom postupku, a upravnim poravnanjem – poravnanje zaključeno u upravnom postupku.

Izvršnost sudske i upravne odluke i javnobeležničke isprave koja ima snagu izvršne isprave

Član 43.

Sudska odluka koja glasi na davanje ili činjenje postaje izvršna ako je postala pravnosnažna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze. Rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze teče od kada je izvršni dužnik primio sudsku odluku, ako zakonom nije drukčije određeno. Sudska odluka u kojoj je određen uslov za ispunjenje obaveze postaje izvršna kad uslov nastupi.

Sudska odluka koja glasi na nečinjenje ili trpljenje postaje izvršna kada postane pravnosnažna, ako u njoj nije drukčije određeno.

Izvršnost upravne odluke ceni se prema pravilima upravnog postupka, a izvršnost javnobeležničke isprave koja ima snagu izvršne isprave – prema zakonu kojim se uređuje javno beležništvo.

Rešenje o izvršenju donosi se i kada sudska odluka nije postala pravnosnažna ili upravna odluka konačna, ako je zakonom određeno da žalba ili drugi pravni lek ne odlažu njihovo izvršenje.

Potvrda o izvršnosti odluke

Član 44.

Potvrdom o izvršnosti utvrđuje se da je odluka postala izvršna.

Na predlog stranke, ovu potvrdu izdaje sud ili drugi organ koji je doneo izvršnu ispravu u prvom stepenu, ili javni beležnik tako što potvrdu stavlja na izvršnu ispravu.

Neosnovanu potvrdu o izvršnosti ukida rešenjem sud ili drugi organ koji je izdao, ili javni beležnik, na predlog stranke ili po službenoj dužnosti.

Izvršnost sudskog i upravnog poravnanja i javnobeležničkog zapisnika o poravnanju

Član 45.

Sudsko i upravno poravnanje i javnobeležnički zapisnik o poravnanju postaju izvršni kad dospe potraživanje iz poravnanja.

Dospelost se dokazuje zapisnikom o poravnanju ili javnom ili po zakonu overenom ispravom.

Na izvršnost poravnanja primenjuju se odredbe o izvršnosti sudske i upravne odluke.

Izvršenje strane izvršne isprave

Član 46.

Strana izvršna isprava izvršava se isto kao domaća, ako glasi na privatnopravno potraživanje i priznata je pred domaćim sudom.

Izvršni poverilac može podneti predlog za izvršenje strane izvršne isprave koja nije priznata pred domaćim sudom.

U tom slučaju sud koji je nadležan da donese rešenje o izvršenju odlučuje o priznanju strane izvršne isprave kao o prethodnom pitanju.

Takvo rešenje o izvršenju može da se pobija žalbom i zbog toga što nisu bili ispunjeni zakonom određeni uslovi za priznanje strane izvršne isprave.

Podobnost izvršne isprave za donošenje rešenja o izvršenju

Član 47.

Izvršna isprava podobna je da se na osnovu nje donese rešenje o izvršenju ako sadrži podatke o izvršnom poveriocu, izvršnom dužniku i predmet, vrstu i obim ispunjenja obaveze. Ako u izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze, on iznosi osam dana od dostavljanja izvršne isprave izvršnom dužniku.

Ako dospelost obaveze ne može da se utvrdi iz izvoda iz Registra zaloge, izvršni poverilac podnosi pismeni dokaz o tome da je izvršnom dužniku ostavio naknadni rok da ispuni obavezu.

Rešenje o izvršenju može se doneti kad je samo deo sudske ili upravne odluke ili poravnanja ili javnobeležničke isprave postao izvršan, u odnosu na taj deo.

Prelaz potraživanja i obaveze

Član 48.

Izvršni postupak vodi se i na predlog i u korist lica koje kao izvršni poverilac nije označeno u izvršnoj ili verodostojnoj ispravi, ako javnom ili po zakonu overenom ispravom dokaže da je potraživanje iz izvršne ili verodostojne isprave prešlo na njega, a ako takav dokaz nije moguć – ako prelaz potraživanja dokaže pravnosnažnom ili konačnom odlukom donetom u parničnom, prekršajnom ili upravnom postupku.

Kad posle donošenja rešenja o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave potraživanje pređe sa izvršnog poverioca na drugo lice, na predlog sticaoca zaključkom se utvrđuje da je on stupio na mesto izvršnog poverioca, ako prelaz dokaže javnom ili po zakonu overenom ispravom.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i kad se izvršni postupak vodi prema licu koje u izvršnoj ili verodostojnoj ispravi nije označeno kao dužnik, kao

i kada posle donošenja rešenja o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave obaveza izvršnog dužnika pređe na drugo lice, kao sticaoca obaveze.

Sticalac stupa u izvršni postupak u stanju u kome se nalazi u času stupanja.

Uslovna i uzajamna obaveza

Član 49.

Kada obaveza izvršnog dužnika zavisi od prethodnog ili istovremenog ispunjenja obaveze izvršnog poverioca ili od nastupanja uslova, rešenje o izvršenju donosi se ako izvršni poverilac pismeno izjavi da je ispunio ili obezbedio ispunjenje svoje obaveze ili da je uslov nastupio.

Smatra se da je izvršni poverilac ispunio svoju obavezu ili obezbedio ispunjenje svoje obaveze ako je njen predmet položio kod suda ili javnog izvršitelja, ili je sa istim ciljem postupio na drugi pogodan način.

Ako izvršni dužnik navede u žalbi protiv rešenja o izvršenju da izvršni poverilac nije ispunio svoju obavezu ili nije obezbedio njeno ispunjenje ili da uslov nije nastupio, a među strankama su sporne činjenice, žalba se odbija ako izvršni poverilac javnom ili po zakonu overenom ispravom dokaže da je ispunio ili obezbedio ispunjenje svoje obaveze ili da je uslov nastupio.

Ako žalba izvršnog dužnika bude usvojena, izvršni poverilac može da pokrene parnični postupak radi utvrđenja da je izvršnom ispravom ovlašćen da traži bezuslovno ispunjenje obaveze izvršnog dužnika.

Alternativna obaveza po izboru izvršnog dužnika

Član 50.

Ako izvršni dužnik, prema izvršnoj ispravi, ima pravo izbora između više predmeta svoje obaveze, izvršni poverilac dužan je da u predlogu za izvršenje naznači jedan predmet kojim se namiruje.

Pravo izbora izvršnog dužnika traje dok izvršni poverilac u celini ili delimično ne primi predmet koji je naznačio u predlogu za izvršenje.

Fakultativno ovlašćenje izvršnog dužnika

Član 51.

Izvršni dužnik koji je u izvršnoj ispravi obavezan da ispuni nenovčanu obavezu, uz pravo da se nje oslobodi plaćanjem određenog novčanog iznosa ili činjenjem navedenim u izvršnoj ispravi, može da plati novčani iznos ili da preduzme činjenje dok izvršni poverilac delimično ne primi ispunjenje nenovčane obaveze.

3. Verodostojna isprava

Vrste verodostojnih isprava

Član 52.

Rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave donosi se radi namirenja novčanog potraživanja.

Verodostojne isprave jesu:

- 1) menica i ček domaćeg ili stranog lica, sa protestom ako je potreban za zasnivanje potraživanja;
- 2) izvod iz Centralnog registra hartija od vrednosti o stanju na računu zakonitog imaooca obveznica ili instrumenta tržišta novca (trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi) i odluka o njihovom izdavanju;

- 3) račun domaćeg ili stranog lica, sa otpremnicom ili drugim pismenim dokazom o tome da je izvršni dužnik obavešten o njegovoj obavezi;
- 4) izvod iz poslovnih knjiga o izvršenim komunalnim ili srodnim uslugama;
- 5) obračun ili izvod iz poslovnih knjiga za potraživanje takse za javni medijski servis;
- 6) javna isprava koja stvara izvršivu novčanu obavezu;
- 7) bankarska garancija;
- 8) akreditiv;
- 9) overena izjava izvršnog dužnika kojom ovlašćuje banku da s njegovog računa prenese novčana sredstava na račun izvršnog poverioca;
- 10) obračun kamate sa dokazom o osnovu dospelosti i visini potraživanja;
- 11) privremena ili okončana situacija o izvršenim građevinskim radovima;
- 12) obračun o nagradi i naknadi troškova advokata.

Podobnost verodostojne isprave za donošenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Član 53.

Verodostojna isprava podobna je da se na osnovu nje donese rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave ako sadrži podatke o izvršnom poveriocu i izvršnom dužniku i predmet, vrstu, obim i dospelost obaveze izvršnog dužnika.

Ako dospelost obaveze ne može da se utvrdi iz verodostojne isprave, izvršni poverilac dužan je da uz verodostojnu ispravu priloži pismeni dokaz da je izvršnom dužniku ostavio naknadni rok da ispuni obavezu.

Glava druga

SREDSTVA I PREDMET IZVRŠENJA

Sredstva izvršenja

Član 54.

Sredstva izvršenja su radnje kojima se namiruje potraživanje izvršnog poverioca.

Sredstva izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja jesu: prodaja nepokretnosti izvršnog dužnika, prodaja pokretnih stvari izvršnog dužnika, prenos novčanog potraživanja izvršnog dužnika, prenos zarade izvršnog dužnika, prenos novčanih sredstava s računa izvršnog dužnika kod banke, prenos sredstava sa štednog uloga ili tekućeg računa izvršnog dužnika, prodaja finansijskih instrumenata izvršnog dužnika, prodaja udela izvršnog dužnika u privrednim subjektima i prenos potraživanja izvršnog dužnika da mu se predaju ili isporuče pokretne stvari ili preda nepokretnost.

Sredstva izvršenja radi ostvarivanja nenovčanog potraživanja jesu: predaja pokretnih stvari izvršnog dužnika, ispražnjenje i predaja nepokretnosti izvršnog dužnika, činjenje, nečinjenje ili trpljenje izvršnog dužnika, predaja deteta i izvršenje drugih odluka u vezi s porodičnim odnosima, vraćanje zaposlenog na rad, deoba suvlasničke stvari i izdejstvovanje izjave volje.

Predmeti izvršenja

Član 55.

Predmeti izvršenja su stvari i prava izvršnog dužnika na kojima se sprovodi izvršenje.

Predmet izvršenja ne mogu biti stvari izvan prometa, objekti, oružje i oprema koji su namenjeni odbrani i bezbednosti Republike Srbije, niti stvari koje su ovim ili drugim zakonom izuzete od izvršenja.

Načelo srazmere

Član 56.

Javni izvršitelj dužan je da prilikom izbora sredstva i predmeta izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja vodi računa o srazmeri između visine obaveze izvršnog dužnika i sredstva i vrednosti predmeta izvršenja.

Više sredstava i predmeta izvršenja

Član 57.

U rešenju o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja određuju se, po pravilu, sredstvo i predmet izvršenja koji su naznačeni u predlogu za izvršenje.

Ako je u predlogu za izvršenje naznačeno više sredstava i predmeta izvršenja koja istovremeno treba da se sprovedu, u rešenju o izvršenju određuju se samo ona koja su dovoljna da se izvršni poverilac namiri.

Ako je u rešenju o izvršenju određeno više sredstava i predmeta izvršenja tako da se sledeća sprovedu tek ako prethodna nisu dovoljna da se izvršni poverilac namiri, javni izvršitelj može zaključkom, na predlog izvršnog dužnika, ograničiti izvršenje na samo neka sredstva i predmete koji su dovoljni da se izvršni poverilac namiri.

Ako nisu dovoljni da se izvršni poverilac namiri, javni izvršitelj zaključkom nalaže sprovođenje izvršenja sledećim sredstvom i predmetom izvršenja.

Promena i dodavanje sredstva i predmeta izvršenja

Član 58.

Ako namirenje nije moguće iz sredstava i predmeta izvršenja koji su već određeni, javni izvršitelj može, na predlog izvršnog poverioca, zaključkom promeniti sredstvo i predmet izvršenja ili odrediti da se izvršenje nastavi i drugim sredstvima i predmetima pored već određenih.

Javni izvršitelj može, na predlog izvršnog dužnika, zaključkom da promeni već određeno sredstvo i predmet izvršenja, ako su sredstvo i predmet izvršenja koje je izvršni dužnik predložio dovoljni da se izvršni poverilac namiri.

Glava treća

PREDLOG ZA IZVRŠENJE I REŠENJE O IZVRŠENJU

1. Predlog za izvršenje

Predlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave

Član 59.

U predlogu za izvršenje naznačavaju se identifikacioni podaci o izvršnom poveriocu i izvršnom dužniku (član 30), izvršna isprava, potraživanje izvršnog poverioca, jedno sredstvo ili jedan predmet ili više sredstava i predmeta izvršenja, i drugi podaci koji su potrebni za sprovođenje izvršenja.

Uz predlog za izvršenje prilaže se izvršna isprava u originalu, overenoj kopiji ili prepisu, i druga isprava određena ovim zakonom, s tim što izvršna isprava mora da sadrži potvrdu o izvršnosti.

Ali ako se predlog za izvršenje podnosi sudu koji je u prvom stepenu odlučivao o potraživanju izvršnog poverioca, uz njega se ne prilaže izvršna isprava, a i ako se priloži, ne mora da sadrži potvrdu o izvršnosti.

Predlog za izvršenje podnosi se najmanje u četiri primerka.

Predlog za izvršenje na celokupnoj imovini izvršnog dužnika

Član 60.

Izvršni poverilac koji zahteva izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja nije dužan da u predlogu za izvršenje naznači sredstvo i predmet izvršenja (izvršenje na celokupnoj imovini izvršnog dužnika).

U tom slučaju, za odlučivanje o predlogu za izvršenje mesno je nadležan sud na čijem području izvršni dužnik ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište.

U rešenju o izvršenju ne navode se sredstvo i predmet izvršenja, već se izvršenje određuje na celokupnoj imovini izvršnog dužnika.

Predlog za donošenje rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju

Član 61.

Kad je ovim zakonom određeno da se u toku sprovođenja izvršenja na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima, radi predaje individualno određenih pokretnih stvari, radi isporuke zamenjivih stvari i radi vraćanja zaposlenog na rad može doneti rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju (čl. 295, 345, 346, 349, 350, 352. i 384) ono se donosi na predlog izvršnog poverioca.

Izvršni poverilac dužan je da u predlogu zahteva da sud, odnosno javni izvršitelj, rešenjem obaveže izvršnog dužnika da u roku od osam dana od dana prijema rešenja namiri potraživanje izvršnog poverioca i odredi sredstvo i predmet izvršenja ako potraživanje ne bude namireno u roku.

Sud, odnosno javni izvršitelj, rešenjem odbacuje predlog koji ne sadrži zahtev da se izvršni dužnik obaveže da namiri potraživanje ili u kome nije naznačeno sredstvo i predmet izvršenja, bez prethodnog vraćanja predloga na dopunu.

Protiv rešenja o odbacivanju predloga dozvoljen je prigovor.

Predlog za izvršenje na osnovu verodostojne isprave

Član 62.

U predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave naznačavaju se identifikacioni podaci o izvršnom poveriocu i izvršnom dužniku (član 30), verodostojna isprava, potraživanje izvršnog poverioca, jedno sredstvo ili jedan predmet, ili više sredstava i predmeta izvršenja, i drugi podaci i isprave koji su potrebni za sprovođenje izvršenja.

Predlog za izvršenje na osnovu verodostojne isprave sadrži i zahtev da sud obaveže izvršnog dužnika da namiri novčano potraživanje izvršnog poverioca s odmerenim troškovima postupka u roku od osam dana, a u meničnim sporovima u roku od pet dana od dana dostavljanja rešenja, i zahtev da se odredi izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja izvršnog poverioca i troškova postupka.

Izvršni poverilac dužan je da uz predlog priloži verodostojnu ispravu u originalu, overenoj kopiji ili prepisu. Stranu verodostojnu ispravu sudski prevodilac prethodno prevodi na jezik koji je u službenoj upotrebi u sudu.

Ako su stranke zaključile sporazum o mesnoj nadležnosti, izvršni poverilac može tražiti u predlogu za izvršenje da se, ako postupak bude nastavljen kao po prigovoru protiv platnog naloga, nastavi pred sudom koji je nadležan po sporazumu o mesnoj nadležnosti. Izvršni poverilac dužan je da uz predlog priloži sporazum o mesnoj nadležnosti.

Naznačivanje javnog izvršitelja

Član 63.

Izvršni poverilac dužan je da u predlogu za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave naznači konkretno određenog i mesno nadležnog javnog izvršitelja da sprovede izvršenje.

Rok za odlučivanje o predlogu za izvršenje i odluke o predlogu

Član 64.

O predlogu za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave sud odlučuje u roku od osam dana od dana prijema predloga.

Sud donosi rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave, ili rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave.

Sud otpravlja rešenje u roku od tri radna dana od dana donošenja.

Povlačenje predloga za izvršenje

Član 65.

Izvršni poverilac može u toku celog izvršnog postupka, pa i posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju, da povuče predlog za izvršenje bez pristanka izvršnog dužnika.

U tom slučaju izvršni postupak se obustavlja.

Izvršni poverilac može ponovo da podnese predlog za izvršenje.

2. Rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave

Sadržina rešenja o izvršenju

Član 66.

U rešenju o izvršenju navode se sud, izvršni poverilac i izvršni dužnik s identifikacionim podacima (član 30), izvršna isprava, potraživanje izvršnog poverioca, sredstva i predmeti izvršenja, uputstvo o pravu na izjavljivanje pravnog leka i drugi podaci koji su potrebni za sprovođenje izvršenja.

Ako izvršni poverilac u predlogu za izvršenje nije naznačio sredstvo i predmet izvršenja javni izvršitelj, bez predloga izvršnog poverioca, donosi zaključak kojim posle identifikovanja imovine izvršnog dužnika određuje sredstvo i predmet izvršenja.

Sadržina rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Član 67.

U rešenju o izvršenju na osnovu verodostojne isprave obavezuje se izvršni dužnik da u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, a u meničnim i čekovnim sporovima u roku od pet dana, namiri novčano potraživanje izvršnog poverioca sa odmerenim troškovima postupka.

Istim rešenjem određuju se i sredstvo i predmet izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja izvršnog poverioca i troškova postupka.

Određivanje javnog izvršitelja i izuzeće

Član 68.

U rešenju o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave određuje se da izvršenje sprovodi javni izvršitelj koga je izvršni poverilac naznačio u predlogu za izvršenje. Protiv određivanja javnog izvršitelja žalba, odnosno prigovor dozvoljeni su samo ako javni izvršitelj nije mesno nadležan.

Izvršni dužnik može zahtevati izuzeće javnog izvršitelja do okončanja izvršnog postupka. O zahtevu za izuzeće odlučuje sud rešenjem u roku od pet dana od dana prijema zahteva.

Ako usvoji zahtev za izuzeće javnog izvršitelja, sud odmah poziva izvršnog poverioca da u roku od pet dana naznači drugog javnog izvršitelja, inače se izvršni postupak obustavlja.

Protiv rešenja o odbacivanju ili odbijanju zahteva za izuzeće javnog izvršitelja dozvoljen je prigovor.

Zahtev za izuzeće javnog izvršitelja ne odlaže izvršenje ili obezbeđenje.

Sprečenost javnog izvršitelja da sprovede izvršenje

Član 69.

Javni izvršitelj može obavestiti sud da je sprečen da prihvati sprovođenje izvršenja, u roku od pet dana od dana prijema rešenja koje treba da izvrši.

Sud odmah prosleđuje obaveštenje izvršnom poveriocu i poziva ga da u određenom roku naznači drugog javnog izvršitelja, inače se izvršni postupak obustavlja.

Ako izvršni poverilac blagovremeno naznači drugog javnog izvršitelja, sud donosi rešenje kojim u tom pogledu menja rešenje o izvršenju.

Protiv tog rešenja dozvoljen je prigovor, ali samo ako drugi javni izvršitelj nije mesno nadležan.

Ko i kome dostavlja rešenje o izvršenju

Član 70.

Rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave dostavlja se javnom izvršitelju, sa kopijom isprava potrebnih da sprovede izvršenje, koji rešenje dalje dostavlja izvršnom poveriocu i izvršnom dužniku.

Rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave dostavlja sud, samo izvršnom poveriocu.

Rešenje o izvršenju koje se, osim strankama, dostavlja i drugima (dužniku izvršnog dužnika, organizaciji za prinudnu naplatu, Centralnom registru hartija od vrednosti i sl.) dostavlja javni izvršitelj.

Ako je sud isključivo nadležan za izvršenje, rešenje o izvršenju svima njima dostavlja sud.

Nenadležnost suda da sprovede izvršenje

Član 71.

Ako sud koji je doneo rešenje o izvršenju nije nadležan da sprovede izvršenje, a sud je isključivo nadležan za izvršenje, sud upućuje rešenje o izvršenju i

spise predmeta sudu koji je za to nadležan i koji dostavlja strankama rešenje o izvršenju i sprovodi izvršenje.

3. Rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju

Član 72.

U rešenju koje ima dejstvo rešenja o izvršenju sud ili javni izvršitelj, obavezuje izvršnog dužnika da u roku od osam dana od dana prijema rešenja namiri potraživanje izvršnog poverioca i određuje sredstvo i predmet izvršenja ako izvršni dužnik ne namiri potraživanje u roku.

Na ostale sastojke rešenja shodno se primenjuju odredbe o sadržini rešenja o izvršenju (član 66. stav 1).

Rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju izvršava sud ili javni izvršitelj, zavisno od toga ko sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju povodom koga je doneto rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju.

Protiv rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju dozvoljen je prigovor.

Na prigovor se shodno primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja o izvršenju, izuzev odredaba o obaveznom dostavljanju žalbe na odgovor.

Glava četvrta

ŽALBA

1. Žalba protiv rešenja donetog o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave

Član 73.

Izvršni dužnik može da pobija žalbom rešenje o izvršenju.

Izvršni poverilac može žalbom da pobija rešenje o odbacivanju predloga za izvršenje ili rešenje o odbijanju predloga za izvršenje ili rešenje o izvršenju kojim je prekoračen njegov zahtev.

Ako se pobija samo deo rešenja o izvršenju kojim su odmereni troškovi izvršnog postupka, čini se to prigovorom.

2. Žalba izvršnog dužnika protiv rešenja o izvršenju

Razlozi za pobijanje rešenja o izvršenju

Član 74.

Izvršni dužnik može žalbom da pobija rešenje o izvršenju zbog bitne povrede postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava, kao i zbog razloga koji sprečavaju sprovođenje izvršenja, naročito:

1) ako isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju nema svojstvo izvršne isprave;

2) ako je izvršna isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju poništena, ukinuta, preinačena, stavljena van snage ili nije izvršna;

3) ako su sudsko ili upravno poravnanje ili javnobeležnički zapisnik o poravnanju na osnovu kojih je doneto rešenje o izvršenju poništeni ili na drugi način stavljeni van snage;

4) ako nije protekao rok za ispunjenje obaveze izvršnog dužnika;

5) ako obaveza izvršnog dužnika zavisi od prethodnog ili istovremenog ispunjenja obaveze izvršnog poverioca ili od nastupanja uslova, a izvršni poverilac nije ispunio svoju obavezu ili nije obezbedio njeno ispunjenje ili uslov nije nastupio;

6) ako je potraživanje prestalo na osnovu činjenice koja je nastala u vreme kada izvršni dužnik više nije mogao da je istakne u postupku iz koga potiče izvršna isprava ili posle zaključenja sudskog ili upravnog poravnania ili javnobeležničkog zapisnika o poravnanju;

7) ako potraživanje nije prešlo na izvršnog poverioca ili ako obaveza nije prešla na izvršnog dužnika;

8) ako je protekao rok u kome može da se zahteva izvršenje;

9) ako je izvršenje određeno na stvarima i pravima koji su izuzeti od izvršenja ili na kojima je izvršenje ograničeno;

10) ako je potraživanje koje je dosuđeno u izvršnoj ispravi zastarelo;

11) ako je u rešenju o izvršenju određen mesno nenadležan javni izvršitelj.

Sadržina žalbe izvršnog dužnika

Član 75.

Izvršni dužnik dužan je da u žalbi navede razloge zbog kojih pobija rešenje o izvršenju, činjenice i dokaze kojima potkrepljuje razloge za pobijanje rešenja o izvršenju i da priloži sve pismene dokaze na koje se poziva u žalbi.

U suprotnom, žalba se rešenjem odbacuje kao nepotpuna, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Postupanje prvostepenog suda po žalbi izvršnog dužnika

Član 76.

Žalba se podnosi prvostepenom sudu koji je doneo rešenje o izvršenju.

Prvostepeni sud rešenjem odbacuje žalbu koja nije blagovremena, potpuna ili dozvoljena, u roku od pet dana od dana prijema žalbe i rešenje otpravlja u roku od naredna tri radna dana. Protiv rešenja o odbacivanju žalbe izvršni dužnik ima pravo na žalbu u roku od tri dana od dana prijema rešenja.

Ako izvršni dužnik podnese žalbu protiv rešenja o odbacivanju žalbe, prvostepeni sud je dostavlja drugostepenom sudu narednog radnog dana od njenog prijema. Ako drugostepeni sud usvoji žalbu protiv rešenja o odbacivanju žalbe, on dostavlja žalbu protiv rešenja o izvršenju na odgovor izvršnom poveriocu (član 78) i potom odlučuje o njoj (član 79).

Kopija spisa predmeta uvek ostaje prvostepenom sudu.

Dostavljanje žalbe protiv rešenja o izvršenju na odgovor

Član 77.

Prvostepeni sud koji ne odbaci žalbu protiv rešenja o izvršenju dostavlja žalbu na odgovor izvršnom poveriocu, u roku od pet dana od dana prijema žalbe.

Rok za odgovor na žalbu jeste osam dana od dostavljanja žalbe izvršnom poveriocu.

Odlučivanje drugostepenog suda o žalbi izvršnog dužnika

Član 78.

Prvostepeni sud dostavlja žalbu, odgovor na žalbu i spise predmeta drugostepenom sudu narednog radnog dana od prijema odgovora na žalbu ili isteka roka za odgovor na žalbu.

Kopija spisa predmeta ostaje prvostepenom sudu.

Drugostepeni sud ispituje prvostepeno rešenje u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na pravilnu primenu materijalnog prava, da li je sud nadležan za donošenje rešenja o izvršenju, na stvarnu i mesnu nadležnost suda, da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju ima svojstvo izvršne isprave, da li je protekao rok u kome može da se zahteva izvršenje i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa.

Ako u žalbi protiv rešenja o izvršenju budu navedene povrede postupka na koje sud ne pazi po službenoj dužnosti (stav 3. ovog člana), drugostepeni sud dužan je da oceni da li su one zaista i uticale na zakonitost i pravilnost rešenja o izvršenju.

Odluke o žalbi

Član 79.

Drugostepeni sud rešenjem odbacuje, usvaja ili odbija žalbu u roku od 15 dana od dana prijema žalbe, odgovora na žalbu i spisa predmeta i rešenje otpravlja u naredna tri radna dana od donošenja.

Ako je drugostepeni sud dostavio žalbu na odgovor, rok za odlučivanje o žalbi je 25 dana.

Sud je dužan da usvoji žalbu ako izvršni dužnik pravnosnažnom odlukom ili javnom ili po zakonu overenom ispravom dokaže postojanje razloga koji sprečava sprovođenje izvršenja.

Posledice usvajanja žalbe

Član 80.

Rešenjem o usvajanju žalbe obustavlja se izvršni postupak, preinačava prvostepeno rešenje o izvršenju i odbija predlog za izvršenje, ili se ukida prvostepeno rešenje o izvršenju i odbacuje predlog za izvršenje. Izvršni postupak ne obustavlja se ako se prvostepeni sud oglašava stvarno ili mesno nenadležnim i spisi predmeta ustupaju nadležnom sudu.

Ako je sprovođenje izvršenja počelo, pored obustave izvršnog postupka ukidaju se i sve sprovedene izvršne radnje, ali ako je žalba usvojena zbog stvarne ili mesne nenadležnosti prvostepenog suda, samo sud kome su ustupljeni spisi predmeta može da ukine sprovedene izvršne radnje i samo ako je to potrebno radi pravilnog vođenja izvršnog postupka.

Parnični postupak za utvrđivanje nedozvoljenosti izvršenja

Član 81.

Ako se rešenje o odbijanju žalbe zasniva na činjenicama koje su među strankama sporne i koje se odnose na samo potraživanje, izvršni dužnik može u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja o odbijanju žalbe da pokrene parnični postupak za utvrđivanje nedozvoljenosti izvršenja.

Tužba ne odlaže izvršenje.

Parnični postupak ima prvenstvo u odlučivanju i hitan je.

Nezavisno od označene vrednosti predmeta spora, primenjuju se odredbe o sporovima male vrednosti iz zakona kojim se uređuje parnični postupak, a revizija nije dozvoljena.

Ako izvršni postupak nije još okončan, a sud je pravnosnažnom odlukom utvrdio nedozvoljenost izvršenja, javni izvršitelj, na predlog izvršnog dužnika, obustavlja izvršni postupak i ukida rešenje o izvršenju i sve sprovedene radnje.

Ako je izvršenje okončano tako što je izvršni poverilac namiren, a glavna rasprava pred prvostepenim sudom nije još zaključena, izvršni dužnik kao tužilac ima pravo da preinači tužbu i bez pristanka izvršnog poverioca i da zahteva da sud obaveže izvršnog poverioca kao tuženog da mu da vrati ono što je primio izvršenjem i naknadi troškove izvršnog postupka.

3. Žalba protiv ostalih rešenja suda i rešenja javnog izvršitelja

Odlučivanje o žalbi

Član 82.

O žalbi protiv ostalih rešenja suda odlučuje drugostepeni sud.

O žalbi protiv rešenja javnog izvršitelja odlučuje drugostepeni sud koji je mesno nadležan da odlučuje o žalbi protiv rešenja o izvršenju.

Žalilac je dužan da navede u žalbi sve razloge zbog kojih pobija rešenje i činjenice i dokaze na kojima zasniva žalbu.

U suprotnom, žalba se rešenjem odbacuje kao nepotpuna, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Podnošenje žalbe i dužnosti prvostepenog suda i javnog izvršitelja

Član 83.

Žalba se podnosi prvostepenom sudu ili javnom izvršitelju ako se pobija njegovo rešenje.

Žalba može da se dostavi na odgovor, a rok za odgovor je osam dana od dostavljanja žalbe.

Na postupanje prvostepenog suda shodno se primenjuju odredbe o postupanju prvostepenog suda po žalbi protiv rešenja o izvršenju (član 76).

Javni izvršitelj čije se rešenje pobija žalbom zadržava kopiju spisa predmeta za sebe.

Postupanje drugostepenog suda

Član 84.

Drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti na pravilnu primenu materijalnog prava, da li je sud nadležan da donese rešenje, i na stvarnu i mesnu nadležnost suda.

Drugostepeni sud je dužan da oceni da li su povrede postupka koje su navedene u žalbi zaista i uticale na zakonitost i pravilnost rešenja samo ako se pobija rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje na osnovu izvršne isprave.

U svemu ostalom, na postupanje drugostepenog suda shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja o izvršenju (čl. 78–80).

4. Prigovor i žalba protiv rešenja o predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave

a) Osnovne odredbe, prigovor i žalba

Član 85.

Izvršni dužnik može prigovorom da pobija rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, a izvršni poverilac rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje na osnovu verodostojne isprave.

Stranke prigovorom mogu da pobijaju i samo deo rešenja kojim su odmereni troškovi postupka.

Stranke mogu žalbom da pobijaju rešenje koje je doneto o prigovoru, izuzev kada su pobijale samo deo rešenja kojim su odmereni troškovi postupka, u kom slučaju žalba nije dozvoljena.

Na prigovor i žalbu izvršnog poverioca i na postupak po njima shodno se primenjuju odredbe o prigovoru i žalbi izvršnog dužnika.

b) Prigovor i žalba izvršnog dužnika

Osnovne odredbe

Član 86.

Izvršni dužnik podnosi prigovor i žalbu sudiji pojedincu koji je doneo rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

O prigovoru odlučuje veće suda, a o žalbi drugostepeni sud.

Prigovor i žalba izvršnog dužnika odlažu izvršenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave do pravnosnažnosti, izuzev ako je doneto na osnovu menice.

Ako izvršni dužnik ne podnese prigovor, sudija pojedinac u roku od tri radna dana od isteka roka za prigovor dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Rok za odlučivanje o prigovoru i žalbi i o čemu sud vodi računa po službenoj dužnosti

Član 87.

Veće je dužno da odluči o prigovoru u roku od 15 dana od kada mu sudija pojedinac dostavi prigovor i spise predmeta, a drugostepeni sud da odluči o žalbi u roku od 15 dana od dana prijema žalbe, rešenja veća i spisa predmeta.

Veće i drugostepeni sud ispituju rešenje u granicama razloga navedenih u prigovoru ili žalbi, a paze po službenoj dužnosti na primenu materijalnog prava, da li je sud nadležan za donošenje rešenja, na stvarnu i mesnu nadležnost prvostepenog suda, da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje ima svojstvo verodostojne isprave i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa.

Rešenje doneto o prigovoru i žalbi otpravlja se u roku od tri radna dana od dana donošenja.

Obim ispitivanja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Član 88.

Ako izvršni dužnik pobija samo deo rešenja u kome je obavezan da namiri novčano potraživanje ili samo deo rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja, ispituje se samo deo rešenja koji se pobija.

Ako se rešenje pobija u celini, najpre se ispituje zakonitost i pravilnost dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Ako u prigovoru nije označeno koji se deo rešenja pobija, ispituje se samo deo rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja.

v) Pobijanje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave samo u delu u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje

Razlozi za pobijanje i sadržina prigovora

Član 89.

Deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje može da se pobija samo ako potraživanje iz verodostojne isprave nije nastalo ili nije dospelo, ako je u verodostojnu ispravu unet neistinit sadržaj, ako je obaveza iz verodostojne isprave ispunjena ili na drugi način prestala da postoji ili ako je potraživanje zastarelo.

Izvršni dužnik dužan je da u prigovoru navede razloge zbog kojih rešenje pobija i činjenice i priloži dokaze na kojima zasniva prigovor, inače se prigovor odbacuje kao nepotpun, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Izvršni dužnik može da priloži isključivo pismene dokaze.

Izvršni dužnik nije dužan da priloži dokaz da obaveza iz verodostojne isprave nije nastala.

Postupanje sudije pojedinca po prigovoru

Član 90.

Sudija pojedinac nije ovlašćen da odbaci prigovor koji nije blagovremen, potpun ili dozvoljen.

Ako izvršni dužnik pobija rešenje zato što obaveza iz verodostojne isprave nije nastala, sudija pojedinac narednog radnog dana od prijema prigovora dostavlja prigovor izvršnom poveriocu, koji može da u roku od pet dana odgovori na prigovor.

Dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću

Član 91.

Sudija pojedinac dostavlja veću prigovor, rešenje i spise predmeta narednog radnog dana od prijema odgovora na prigovor ili od isteka roka za odgovor na prigovor.

Ako izvršni dužnik nije podneo prigovor zato što obaveza iz verodostojne isprave nije nastala već iz drugog razloga, sudija pojedinac dužan je da prigovor, rešenje i spise predmeta dostavi veću narednog radnog dana od prijema prigovora.

Postupanje veća

Član 92.

Veće odbacuje prigovor koji nije blagovremen, potpun ili dozvoljen, u roku od pet dana od dana prijema prigovora, rešenja i spisa predmeta, i to rešenje otpravlja u roku od naredna tri radna dana.

Protiv rešenja veća o odbacivanju prigovora izvršni dužnik ima pravo na žalbu u roku od tri dana od dana prijema rešenja, inače sudija pojedinac odmah posle isteka roka za žalbu dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Veće usvaja ili odbija prigovor u zavisnosti od toga ko je svoje tvrdnje učinio verovatnijim i u zavisnosti od ocene razloga navedenih u prigovoru i razloga o kojima pazi po službenoj dužnosti.

Posledice odbijanja i usvajanja prigovora

Član 93.

Ako veće odbije prigovor, sudija pojedinac odmah posle pravnosnažnosti rešenja dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako usvoji prigovor, veće stavlja van snage deo rešenja kojim su određeni sredstvo i predmet izvršenja i ukida sprovedene radnje. Posle pravnosnažnosti rešenja o usvajanju prigovora postupak se dalje nastavlja kao po prigovoru protiv platnog naloga, a ako sud za to nije stvarno ili mesno nadležan, spisi predmeta odmah se dostavljaju nadležnom sudu.

Žalba protiv rešenja veća

Član 94.

Protiv rešenja veća o odbijanju prigovora izvršni dužnik ima pravo na žalbu, a izvršni poverilac ima pravo na žalbu protiv rešenja veća o usvajanju prigovora.

Ako izvršni dužnik ne podnese žalbu, sudija pojedinac u roku od tri radna dana od isteka roka za žalbu dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Postupanje sudije pojedinca po žalbi

Član 95.

Sudija pojedinac nije ovlašćen da odbaci žalbu koja nije blagovremena, potpuna ili dozvoljena.

On je dužan da žalbu, rešenje veća i spise predmeta dostavi drugostepenom sudu narednog radnog dana od dana prijema žalbe.

Postupanje drugostepenog suda i preinačenje od drugostepenog suda

Član 96.

Drugostepeni sud odbacuje žalbu koja nije blagovremena, potpuna ili dozvoljena u roku od pet dana od dana prijema žalbe, rešenja veća i spisa predmeta i to rešenje otposlavlja u roku od naredna tri radna dana. Sudija pojedinac u tom slučaju odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Isto važi i ako drugostepeni sud odbije žalbu protiv rešenja veća o odbacivanju prigovora.

Ako drugostepeni sud usvoji žalbu protiv rešenja veća o odbacivanju prigovora, on odmah odlučuje o žalbi protiv rešenja veća o odbijanju prigovora.

U slučaju da drugostepeni sud preinači rešenje veća doneto o prigovoru, shodno se primenjuju odredbe o posledicama odbijanja ili usvajanja prigovora (član 93).

g) Pobijanje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave samo u delu u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja

Sadržina prigovora izvršnog dužnika

Član 97.

Izvršni dužnik dužan je da u prigovoru kojim pobija samo deo rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja navede razloge zbog kojih rešenje pobija i činjenice i dokaze na kojima zasniva prigovor, inače se prigovor odbacuje kao nepotpun, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Postupanje sudije pojedinca po prigovoru

Član 98.

Na zabranu sudiji pojedincu da odbaci prigovor i na dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću primenjuju se odredbe o zabrani sudiji pojedincu da odbaci prigovor (član 90. stav 1) i shodno primenjuju odredbe o dostavljanju prigovora, rešenja i spisa predmeta veću (član 91. stav 2) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Sudija pojedinac ne dostavlja prigovor izvršnom poveriocu na odgovor.

Posledice odbijanja ili usvajanja prigovora

Član 99.

Ako veće odbije prigovor, sudija pojedinac odmah posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako veće usvoji prigovor, sudija pojedinac odmah posle pravnosnažnosti rešenja o usvajanju prigovora obaveštava izvršnog poverioca da je deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje postao izvršna isprava na osnovu koje može ponovo da se zahteva izvršenje, u istom ili drugom postupku.

Žalba protiv rešenja veća i postupanje sudije pojedinca po žalbi

Član 100.

Na pravo na žalbu protiv rešenja veća i na postupanje sudije pojedinca po žalbi shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja veća (član 94) i o postupanju sudije pojedinca po žalbi (član 95) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Postupanje drugostepenog suda i preinačenje od drugostepenog suda

Član 101.

Ako drugostepeni sud preinači rešenje veća doneto po prigovoru, shodno se primenjuju odredbe o posledicama usvajanja ili odbijanja prigovora (član 99).

U svemu ostalom na postupanje drugostepenog suda shodno se primenjuju odredbe o postupanju drugostepenog suda (član 96) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

d) Pobijanje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u celini

Sadržina prigovora

Član 102.

Izvršni dužnik dužan je da u prigovoru kojim u celini pobija rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave navede razloge zbog kojih rešenje pobija i činjenice i da navede, odnosno priloži dokaze na kojima zasniva prigovor, kako u pogledu dela rešenja u kome je obavezan da namiri novčano potraživanje, tako i u pogledu dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja.

U suprotnom, prigovor se odbacuje kao nepotpun, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Postupanje sudije pojedinca po prigovoru

Član 103.

Na postupanje sudije pojedinca po prigovoru i na dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću shodno se primenjuju odredbe o postupanju sudije pojedinca po prigovoru (član 90) i o dostavljanju prigovora, rešenja i spisa predmeta veću (član 91) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Redosled ispitivanja rešenja i odluke veća

Član 104.

Veće najpre ispituje zakonitost i pravilnosti dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i, ako utvrdi da je on zakonit i pravilan, ispituje zakonitost i pravilnost dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja.

Potom veće, u zavisnosti od toga ko je svoje tvrdnje učinio verovatnijim i u zavisnosti od ocene razloga navedenih u prigovoru i razloga o kojima pazi po službenoj dužnosti, donosi:

- 1) rešenje o odbijanju prigovora u celini – ako utvrdi da su oba dela rešenja zakonita i pravilna;
- 2) rešenje o usvajanju prigovora u celini – ako utvrdi da deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje nije zakonit ili pravilan;
- 3) rešenje o odbijanju prigovora protiv dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i o istovremenom usvajanju prigovora protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja – ako utvrdi da je prvi deo rešenja zakonit i pravilan, a drugi nije.

Posledice usvajanja i odbijanja prigovora

Član 105.

Ako veće u celini odbije prigovor sudija pojedinac odmah posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako u celini usvoji prigovor, veće stavlja van snage deo rešenja kojim su određeni sredstvo i predmet izvršenja i ukida sprovedene radnje. Posle pravnosnažnosti rešenja o usvajanju prigovora u celini postupak se dalje nastavlja kao po prigovoru protiv platnog naloga, a ako sud za to nije stvarno ili mesno nadležan, spisi predmeta odmah se dostavljaju nadležnom sudu.

Posle pravosnažnosti rešenja o odbijanju prigovora protiv dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i o istovremenom usvajanju prigovora protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja, sudija pojedinac odmah obaveštava izvršnog poverioca da je deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje postao izvršna isprava na osnovu koje može ponovo da se zahteva izvršenje, u istom ili drugom postupku.

Žalba protiv rešenja veća i postupanje sudije pojedinca po žalbi

Član 106.

Na pravo na žalbu protiv rešenja veća i na postupanje sudije pojedinca po žalbi shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja veća (član 94) i o postupanju sudije pojedinca po žalbi (član 95) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Preinačenje od drugostepenog suda

Član 107.

Ako drugostepeni sud preinači rešenje veća kojim se u celini odbija ili usvaja prigovor primenjuju se odredbe o posledicama usvajanja i odbijanja prigovora u celini (član 105. st. 1. i 2).

Ako drugostepeni sud preinači rešenje o odbijanju prigovora protiv dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i o istovremenom usvajanju prigovora protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja tako da usvoji prigovor protiv prvog dela rešenja, primenjuju se odredbe o posledicama usvajanja prigovora u celini (član 105. stav 2).

Ako drugostepeni sud preinači rešenje o odbijanju prigovora protiv dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i o istovremenom usvajanju prigovora protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja tako da odbije prigovor protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja, sudija pojedinac odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

5. Prigovor trećeg lica

Pretpostavke za prigovor i sadržina prigovora

Član 108.

Treće lice koje tvrdi da na predmetu izvršenja ima neko pravo koje sprečava izvršenje može javnom izvršitelju podneti prigovor kojim zahteva da se izvršenje utvrdi nedozvoljenim na tom predmetu.

Prigovor trećeg lica može da se podnese do okončanja izvršnog postupka.

Treće lice dužno je da u prigovoru navede razloge za prigovor i da uz prigovor priloži isprave kojima dokazuje postojanje svoga prava, inače se prigovor odbacuje kao nepotpun, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Prigovor se dostavlja izvršnom poveriocu da se o njemu izjasni u roku od osam dana, uz upozorenje na posledice propuštanja (član 109. stav 1), a dostavlja se i izvršnom dužniku.

Odluke o prigovoru trećeg lica

Član 109.

Ako se izvršni poverilac blagovremeno ne izjasni o prigovoru ili ne ospori prigovor ili ako treće lice dokaže prigovor pravnosnažnom odlukom ili javnom ili po zakonu overenom ispravom prigovor se rešenjem usvaja, a izvršni postupak se u pogledu predmeta izvršenja obustavlja uz ukidanje rešenja o izvršenju i svih sprovedenih radnji.

U ostalim slučajevima, prigovor se rešenjem odbija.

Pravni lekovi

Član 110.

Protiv rešenja o odbacivanju ili usvajanju prigovora dozvoljen je prigovor.

Protiv rešenja o odbijanju prigovora žalba nije dozvoljena.

Ako usvoji prigovor protiv rešenja o odbacivanju prigovora, veće odmah odlučuje o osnovanosti prigovora.

Parnični postupak za utvrđivanje nedozvoljenosti izvršenja

Član 111.

Treće lice može u roku od 30 dana od dana prijema pravnosnažnog rešenja o odbijanju prigovora da pokrene parnični postupak protiv izvršnog poverioca radi utvrđenja da je izvršenje na predmetu nedozvoljeno.

Pokretanje parničnog postupka ne odlaže izvršenje.

Izvršni dužnik koji osporava pravo trećeg lica mora da bude obuhvaćen tužbom.

Na parnični postupak primenjuju se odredbe o parničnom postupku za utvrđivanje nedozvoljenosti izvršenja (član 81).

Ako izvršni postupak nije još okončan, a sud je pravnosnažnom odlukom utvrdio nedozvoljenost izvršenja na predmetu, javni izvršitelj, na predlog trećeg lica, u pogledu tog predmeta obustavlja izvršni postupak i ukida rešenje o izvršenju i sve sprovedene radnje.

Kada ne može da se zahteva da se izvršenje utvrdi nedozvoljenim

Član 112.

Suvlasnik čiji udeo na pokretnoj stvari ne prelazi polovinu njene vrednosti ne može zahtevati da se izvršenje na stvari u pogledu njegovog udela proglasi nedozvoljenim.

Iz iznosa koji se dobije prodajom stvari on ima pravo da zahteva isplatu dela cene koji je srazmeran njegovom udelu pre svih drugih lica koja imaju pravo na namirenje i pre namirenja troškova izvršnog postupka, ili pravo da zahteva da mu se stvar ustupi ako položi jemstvo u visini udela izvršnog dužnika na stvari.

Ako je njegov udeo na stvari osporen, može da podnese tužbu protiv izvršnog poverioca radi utvrđenja postojanja njegovog udela.

Glava peta
PROTIVIZVRŠENJE
Predlog za protivizvršenje

Član 113.

Izvršni dužnik može, kada je izvršenje već okončano, podneti sudu predlog za protivizvršenje.

U predlogu za protivizvršenje sadržan je zahtev da sud donese rešenje kojim obavezuje izvršnog poverioca da vrati izvršnom dužniku ono što je primio izvršenjem u roku od osam dana i odredi sredstvo i predlog izvršenja ako izvršni poverilac ne vrati što je primio u roku.

Nadležni sud

Član 114.

Predlog za protivizvršenje podnosi se sudu koji je mesno nadležan da izvršnom dužniku prinudno vrati ono što je izvršni poverilac primio.

Isti sud i odlučuje o predlogu.

Sud rešenjem odbacuje predlog za protivizvršenje koji ne sadrži zahtev da se izvršni poverilac obaveže da vrati ono što je primio ili u kome nisu naznačeni sredstvo i predmet izvršenja, bez prethodnog vraćanja predloga na dopunu.

Razlozi za protivizvršenje

Član 115.

Predlog za protivizvršenje podnosi se ako je:

- 1) izvršna isprava pravnosnažno ili konačno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena van snage ili je na drugi način utvrđeno da nema dejstvo – u roku od 30 dana od kada je izvršni dužnik primio odluku o tome;
- 2) u toku izvršnog postupka izvršni dužnik dobrovoljno namirio potraživanje izvršnog poverioca mimo suda tako da je izvršni poverilac dvostruko namiren – u roku od 30 dana od okončanja izvršnog postupka;
- 3) rešenje o izvršenju ukinuto ili preinačeno tako da je predlog za izvršenje odbačen ili odbijen – u roku od 30 dana od kada je izvršni dužnik primio odluku;
- 4) pravnosnažnom sudskom odlukom utvrđena nedozvoljenost izvršenja – u roku od 30 dana od kada je izvršni dužnik primio odluku;
- 5) izvršni poverilac primio više od svog potraživanja ili ako pri izvršenju na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima nisu poštovane odredbe o ograničenju izvršenja – u roku od 30 dana od okončanja izvršnog postupka.

Izvršni dužnik ne može da ostvaruje potraživanje u parničnom postupku dok ne istekne rok u kome može da predloži protivizvršenje.

Postupak po predlogu za protivizvršenje

Član 116.

Predlog za protivizvršenje dostavlja se izvršnom poveriocu da se o njemu izjasni u roku od osam dana, uz upozorenje na posledice propuštanja.

Ako se izvršni poverilac blagovremeno ne izjasni o predlogu ili predlog ne ospori, predlog se usvaja.

Blagovremeno osporeni predlog usvaja se ili odbija, u zavisnosti od okolnosti.

Sadržina rešenja o usvajanju predloga za protivizvršenje i žalba

Član 117.

U rešenju o usvajanju predloga za protivizvršenje sud obavezuje izvršnog poverioca da vrati izvršnom dužniku ono što je primio izvršenjem u roku od osam dana i određuje sredstvo i predlog izvršenja ako izvršni poverilac ne vrati što je primio u roku.

Žalba kojom izvršni poverilac pobija celo rešenje ili deo rešenja kojim je obavezan da izvršnom dužniku vrati što je primio odlaže izvršenje dela rešenja kojim se određuju sredstvo i predmet izvršenja samo ako izvršni poverilac uz žalbu položi jemstvo u visini potraživanja izvršnog dužnika.

Žalba kojom se pobija samo deo rešenja kojim se određuju sredstvo i predmet izvršenja ne odlaže izvršenje rešenja kojim se usvaja predlog za protivizvršenje.

U svemu ostalom, na žalbu protiv usvajanja predloga za protivizvršenje shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja o izvršenju, izuzev odredaba o obaveznom dostavljanju žalbe na odgovor.

Nemogućnost protivizvršenja

Član 118.

Predlog za protivizvršenje odbija se ako su na predmetu nastupile takve stvarne ili pravne promene da vraćanje predmeta više nije moguće.

Izvršni dužnik može u tom slučaju svoje pravo odmah da ostvaruje u parničnom postupku.

Shodna primena na treće lice

Član 119.

Predlog za protivizvršenje može podneti i treće lice, ako je izvršenje sprovedeno na predmetu na kome je pravnosnažnom sudskom odlukom utvrđena nedozvoljenost izvršenja, u roku od 30 dana od kada je treće lice primilo odluku.

U svemu ostalom shodno se primenjuju odredbe o protivizvršenju na predlog izvršnog dužnika.

Glava šesta

ODLAGANJE IZVRŠENJA

Odlaganje na predlog izvršnog poverioca

Član 120.

Na predlog izvršnog poverioca, javni izvršitelj rešenjem protiv koga žalba nije dozvoljena, odlaže izvršenje koje nije još počelo.

Ako je sprovođenje izvršenja počelo, a izvršni dužnik se usprotivi odlaganju u ostavljenom roku, javni izvršitelj odbija predlog izvršnog poverioca.

Ako izvršenje može da se zahteva samo u određenom roku, izvršni poverilac može predložiti odlaganje samo dok taj rok ne istekne, inače javni izvršitelj odbacuje predlog.

Protiv rešenja o odbacivanju ili odbijanju predloga izvršnog poverioca žalba nije dozvoljena.

Sporazum stranaka o odlaganju

Član 121.

Ako se stranka saglasi s odlaganjem predloženim od protivne stranke ili ako se stranke saglase s odlaganjem koje je predložilo treće lice, rešenjem se utvrđuje da je izvršenje odloženo sporazumom stranaka.

Rešenje se u tom slučaju donosi bez ispitivanja razloga za odlaganje.

Ako odlaganje predloži izvršni dužnik ili treće lice, sporazum je moguć do pravnosnažnosti rešenja o predlogu za odlaganje.

Ako je izvršenje odloženo sporazumom stranaka, vreme na koje je odloženo izvršenje ne računa se u trajanje postupka u pogledu zaštite prava na suđenje u razumnom roku.

Protiv rešenja o odlaganju sporazumom stranaka žalba nije dozvoljena.

Odlaganje izvršenja na predlog izvršnog dužnika

Član 122.

Izvršni dužnik može jednom u toku izvršnog postupka da predloži javnom izvršitelju da se odloži izvršenje.

Izvršenje može u tom slučaju da se odloži ako izvršni dužnik učini verovatnim da bi usled izvršenja pretrpeo nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, koja je veća od one koju bi zbog odlaganja pretrpeo izvršni poverilac, i ako odlaganje opravdavaju naročiti razlozi koje izvršni dužnik dokaže javnom ili po zakonu overenom ispravom.

Na predlog izvršnog poverioca, koji je moguć do donošenja rešenja o predlogu izvršnog dužnika, javni izvršitelj uslovljava odlaganje polaganjem jemstva od strane izvršnog dužnika, izuzev ako bi polaganje jemstva dovelo izvršnog dužnika ili članove njegove porodice u tešku oskudicu.

Smatra se da je predlog za odlaganje povučen ako izvršni dužnik ne položi jemstvo u roku koji je odredio javni izvršitelj.

Odlaganje na predlog trećeg lica

Član 123.

Na predlog trećeg lica koje je podnelo prigovor da se izvršenje na nekom predmetu izvršenja proglašeno nedozvoljenim, javni izvršitelj odlaže izvršenje, samo jednom u toku izvršnog postupka, ako treće lice dokazuje svoje pravo pravnosnažnom odlukom ili javnom ili po zakonu overenom ispravom.

Rok za odlučivanje i prigovor

Član 124.

Javni izvršitelj dužan da rešenje o predlogu za odlaganje izvršnog dužnika ili trećeg lica donese u roku od pet dana od njegovog prijema i da rešenje otpravi u roku od tri radna dana od dana donošenja.

Protiv rešenja donetog o predlogu za odlaganje izvršnog dužnika ili trećeg lica dozvoljen je prigovor.

Dejstvo odlaganja izvršenja

Član 125.

Rešenje o odlaganju izvršenja proizvodi dejstvo od donošenja.

Dok traje odlaganje ne preduzimaju se radnje kojima se sprovodi izvršenje.

Izuzetno, posle donošenja rešenja o odlaganju u postupku namirenja novčanog potraživanja preduzimaju se radnje na osnovu kojih izvršni poverilac stiče založno pravo ili pravo namirenja na predmetu izvršenja, i procenjuje vrednost predmeta izvršenja.

Vreme na koje se odlaže izvršenje

Član 126.

Odlaganje na predlog izvršnog poverioca traje koliko je izvršni poverilac predložio. Ako izvršenje može da se zahteva samo u određenom roku, odlaganje traje dok rok ne istekne.

Kada je izvršenje odloženo na predlog izvršnog dužnika, trajanje odlaganja određuje javni izvršitelj u zavisnosti od okolnosti.

Nastavljanje odloženog izvršenja

Član 127.

Izvršenje se nastavlja po službenoj dužnosti čim istekne vreme na koje je odloženo.

Na predlog izvršnog poverioca, izvršenje može da se nastavi pre isteka vremena na koje je odloženo, ako izvršni poverilac učini verovatnim da su prestali razlozi za odlaganje ili ako položi jemstvo.

Ako je trajanje odlaganja određeno sporazumom stranaka ili stranaka i trećeg lica, izvršenje se nastavlja pre isteka vremena na koje je odloženo samo uz saglasnost svih njih.

Protiv rešenja o nastavljanju izvršenja pre isteka vremena na koje je odloženo dozvoljen je prigovor.

Glava sedma

OKONČANJE IZVRŠNOG POSTUPKA

Načini okončanja izvršnog postupka

Član 128.

Izvršni postupak okončava se obustavom ili zaključenjem.

Izvršni postupak okončan je i kad rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje postane pravnosnažno.

Obustava izvršnog postupka

Član 129.

Javni izvršitelj po službenoj dužnosti rešenjem obustavlja izvršni postupak:

- 1) ako je izvršna isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju pravnosnažno ili konačno ukinuta, preinačena ili stavljena van snage;
- 2) ako je potvrda o izvršnosti odluke pravnosnažno ukinuta;
- 3) ako stranka premine, a potraživanje nije nasledivo;
- 4) ako stranka koja je pravno lice prestane da postoji, a nema pravnog sledbenika;
- 5) ako potraživanje prestane da postoji;
- 6) ako je izvršenje postalo nemoguće ili ne može da se sprovede iz drugih razloga (propao je predmet izvršenja, izvršni dužnik nema imovinu i sl.);

7) iz drugih razloga određenih ovim ili drugim zakonom.

Rešenjem o obustavi ukidaju se i sve sprovedene radnje, ako se time ne dira u stečena prava drugih lica.

Radnje kojima je izvršni poverilac stekao založno pravo u izvršnom postupku ne ukidaju se ako je postupak obustavljen zbog stečaja nad izvršnim dužnikom.

Zaključenje izvršnog postupka

Član 130.

Izvršni postupak zaključuje se posle namirenja izvršnog poverioca tako što se zaključkom utvrđuje da je preduzeta poslednja izvršna radnja.

Izuzetno, kad su Republika Srbija ili organizacija za socijalno osiguranje izvršni dužnici novčane obaveze, izvršni postupak smatra se zaključenim kada Narodna banka Srbije obavesti javnog izvršitelja da je izvršenje sprovedeno u celini.

Izvršni poverilac u tom slučaju može da predloži javnom izvršitelju nastavak izvršnog postupka ako smatra da nije pravilno ili u celini namiren, u roku od 30 dana od kada se izvršni postupak smatra zaključenim.

Protiv rešenja o predlogu za nastavak izvršenja dozvoljen je prigovor.

Glava osma

NOVČANA KAZNA

Izricanje novčane kazne

Član 131.

Novčana kazna izriče se izvršnom dužniku koji otuđuje, skriva, oštećuje ili umanjuje svoju imovinu ili preduzima radnje koje mogu naneti nepopravljivu ili teško popravljivu štetu izvršnom poveriocu, koji sprečava sud ili javnog izvršitelja da preduzmu pojedine radnje izvršenja ili obezbeđenja, ponaša se protivno rešenju o obezbeđenju, ometa rad organizacije za prinudnu naplatu, ili poslodavca ili bilo koga ko izvršava rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave, ili sprečava ili ometa pregled nepokretnosti ili popis pokretnih stvari ili procenu njihove vrednosti.

Izvršnom dužniku, dužniku izvršnog dužnika, banci, poslodavcu izvršnog dužnika, Agenciji za privredne registre, Centralnom registru hartija od vrednosti, Republičkom geodetskom zavodu i organu starateljstva može da se izrekne novčana kazna ako ne postupe po nalogu ili zabrani suda ili javnog izvršitelja, a banci i ako ne postupi po nalogu ili zabrani organizacije za prinudnu naplatu.

Novčanu kaznu izriče sud rešenjem, na sopstvenu inicijativu ili na predlog izvršnog poverioca ili javnog izvršitelja, vodeći računa o značaju radnje ili propuštanja zbog kojih se izriče kazna. Lice kome je izrečena novčana kazna poučava se u rešenju da može da mu se izrekne nova novčana kazna, a izvršni dužnik i o mogućnosti da se novčana kazna zameni merom zatvora.

Fizičkom licu, fizičkom licu koje obavlja delatnost, preduzetniku i odgovornom licu u pravnom licu ili u državnom organu, izriče se novčana kazna od 10.000 do 200.000 dinara, a pravnom licu ili državnom organu od 100.000 do 2.000.000 dinara.

Novčana kazna može ponovo da se izriče, dok ne prestanu razlozi za njeno izricanje.

Protiv rešenja o izricanju novčane kazne dozvoljen je prigovor.

Zamena novčane kazne u meru zatvora

Član 132.

Rok za plaćanje novčane kazne jeste osam dana od dostavljanja rešenja o njenom izricanju.

Ako novčana kazna ne bude plaćena u roku, sud koji je izrekao novčanu kaznu odmah donosi rešenje o izvršenju novčane kazne i troškova njenog izricanja i izvršenja, protiv koga je dozvoljen prigovor.

Rešenje o izvršenju izvršava sud ili javni izvršitelj, zavisno od toga ko sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju povodom koga je doneto rešenje o izricanju novčane kazne.

Ako javni, odnosno sudski izvršitelj obavesti sud da ne može da se sprovede izvršenje novčane kazne, sud koji ju je izrekao odmah donosi rešenje kojim svakih 1.000 dinara novčane kazne zamenjuje jednim danom mere zatvora, a najviše do 60 dana. Mera zatvora izvršava se prema zakonu kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija.

Ako prestanu razlozi zbog kojih je novčana kazna izrečena, sud može rešenjem protiv koga nije dozvoljena žalba naložiti da se novčana kazna snizi ili ne izvrši. O tome se izvršni dužnik poučava u rešenju o izricanju novčane kazne.

Protiv rešenja kojim se novčana kazna zamenjuje merom zatvora dozvoljen je prigovor, koji odlaže izvršenje rešenja.

Glava deveta

SPROVOĐENJE IZVRŠENJA

Početak sprovođenja izvršenja

Član 133.

Izvršenje počinje da se sprovodi pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju.

Izvršenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave sprovodi se posle njegove pravnosnažnosti, izuzev kad je doneto na osnovu menice.

Granice izvršenja

Član 134.

Izvršenje se sprovodi u granicama koje su određene rešenjem o izvršenju.

Namirenje izvršnog poverioca pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave

Član 135.

Izvršni poverilac može da se namiri i pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave.

Ali nepokretnosti ili pokretne stvari na kojima se namiruje novčano potraživanje ne mogu biti prodane pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju.

Sprovođenje izvršenja od javnog izvršitelja i suda

Član 136.

Javni izvršitelj počinje da sprovodi izvršenje kada, s obzirom na sredstvo izvršenja, preduzme prvu radnju određenu ovim zakonom.

Ako je sud isključivo nadležan za izvršenje, on prelazi na sprovođenje izvršenja po službenoj dužnosti kada, s obzirom na sredstvo izvršenja, preduzme prvu radnju određenu ovim zakonom.

Dužnost posredovanja javnog izvršitelja

Član 137.

Javni izvršitelj dužan je da posreduje između stranaka radi sporazumnog namirenja izvršnog poverioca.

Odnos izvršnog poverioca i javnog izvršitelja

Član 138.

Javni izvršitelj izvodi svoja ovlašćenja iz zakona i stara se o tome da se izvršni poverilac što brže i povoljnije namiri uz poštovanje zakona i prava izvršnog dužnika.

Javni izvršitelj nije dužan da se povinuje predlogu izvršnog poverioca da preduzme ili ne preduzme neku radnju na koju je samo javni izvršitelj ovlašćen. Ako su i jedan i drugi ovlašćeni da preduzmu istu radnju, jedan ne može da opozove radnju drugog.

Javni izvršitelj ne može izvršnom poveriocu otkazati sprovođenje izvršenja.

Promena javnog izvršitelja

Član 139.

Izvršni poverilac može naznačiti da izvršenje nastavi drugi javni izvršitelj umesto već određenog.

U tom slučaju javni izvršitelj donosi zaključak o obustavi sprovođenja izvršenja pred njim i određivanju drugog javnog izvršitelja, i ustupa spise predmeta drugom javnom izvršitelju, koji odmah donosi zaključak o nastavljanju izvršenja.

Sprečenost javnog izvršitelja da nastavi izvršenje

Član 140.

Javni izvršitelj koji je određen da nastavi izvršenje, a sprečen je da prihvati sprovođenje izvršenja, dužan je da u roku od pet dana od dana prijema spisa predmeta obavesti o tome izvršnog poverioca i pozove ga da u narednih pet dana naznači novog javnog izvršitelja, inače obustavlja izvršni postupak.

Vreme sprovođenja izvršenja

Član 141.

Izvršenje se sprovodi svakog dana od 7 do 22 časa.

Izvršenje se može sprovesti izvan tog vremena ako izvršni dužnik izbegava ispunjenje obaveze ili to nalažu naročito opravdani razlozi.

Organizacija za prinudnu naplatu sprovodi izvršenje na novčanim sredstvima izvršnog dužnika svakog radnog dana od 9 do 16 časova.

Postupanje pri sprovođenju izvršenja

Član 142.

Javni izvršitelj dužan je da izvršne radnje, posebno pretraživanje stana i poslovne ili druge prostorije izvršnog dužnika ili odeće koju on nosi preduzme s dužnom pažnjom prema ličnosti izvršnog dužnika i članovima njegovog domaćinstva.

Izvršnim radnjama (popisu i proceni pokretnih stvari i sl) u stanu izvršnog dužnika kojima ne prisustvuje izvršni dužnik, njegov zakonski zastupnik, punomoćnik ili odrasli član njegovog domaćinstva, obavezno prisustvuju dva punoletna lica kao svedoci.

Javni izvršitelj može da otvori zaključanu prostoriju samo u prisustvu dva punoletna lica kao svedoka, ako izvršni dužnik nije prisutan ili neće da je otvori.

Lica koja službeno prisustvuju izvršnoj radnji ne mogu biti svedoci njenog preduzimanja.

Zahtev za pružanje policijske pomoći

Član 143.

Javni izvršitelj dužan je da najmanje pet dana pre izvršenja radnje pismeno zahteva policijsku pomoć nadležne organizacione jedinice policije, ako je u toku izvršenja već pružen otpor ili se osnovano očekuje, i da u zahtevu navede zbog čega je potrebna. Uz zahtev se prilaže kopija rešenja o izvršenju.

U hitnim slučajevima policijska pomoć može da se zahteva usmeno, a pismeni zahtev se dostavlja u roku od 48 časova. Hitni slučaj postoji kad je policijska pomoć potrebna radi otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi ili imovinu većeg obima.

Postupanje policije po zahtevu za pružanje pomoći

Član 144.

Policija je dužna da po zahtevu za pružanje pomoći odmah izvrši sve bezbednosne provere, privremeno oduzme legalno oružje od lica koja mogu ugroziti izvršenje radnje i da preduzme druge zakonom određene radnje kojima se stvaraju uslovi za bezbedno izvršenje radnje.

Pre početka izvršenja radnje, policija je dužna da izvršnog dužnika i ostala prisutna lica upozori da će upotrebiti sredstva prinude ako budu ometala ili sprečavala izvršenje radnje i preduzeti druge mere i radnje koje prema zakonu mogu da se preduzmu u toku izvršenja, samoinicijativno ili na zahtev javnog izvršitelja.

Ako se pri izvršenju radnje osnovano očekuje narušavanje javnog reda i mira ili nasilje većeg obima, rukovodilac nadležne organizacione jedinice policije može najkasnije 48 časova pre početka izvršenja radnje pismeno zahtevati od javnog izvršitelja da zastane sa izvršenjem, kako bi se preduzele mere i radnje potrebne za bezbedno izvršenje radnje. Javni izvršitelj dužan je da zajedno sa rukovodiocem nadležne organizacione jedinice policije odredi da se radnja izvrši u roku koji ne može biti duži od deset dana.

Ako rukovodilac nadležne organizacione jedinice policije ne izvršava obaveze određene ovim članom, javni izvršitelj o tome obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i nadležnog javnog tužioca, radi vođenja zakonom određenog postupka utvrđivanja odgovornosti.

Raspisivanje poternice za izvršnim dužnikom

Član 145.

Sud koji je doneo rešenje o izvršenju može, na predlog javnog izvršitelja, da naredi da se izda poternica za izvršnim dužnikom ako je po odredbama ovog zakona neophodno njegovo prisustvo a on je u bekstvu ili na drugi način izbegava sprovođenje izvršenja.

Sud dostavlja naredbu organima policije na izvršenje. Naredba sadrži naziv suda koji je izdao naredbu, naziv organizacione jedinice policije kojoj se naredba

dostavlja, ime i prezime, jedinstven matični broj građana i prebivalište ili boravište izvršnog dužnika, razlog zbog čega se naređuje izdavanje poternice, naziv suda kome izvršni dužnik treba da se dovede i službeni pečat i potpis sudije koji je izdao naredbu.

Poternicu raspisuje policija nadležna prema mestu suda koji je doneo rešenje o izvršenju.

Raspisivanje objave

Član 146.

Kad u izvršnom postupku treba da se pronađu motorna vozila ili drugi predmeti izvršenja javni izvršitelj može da izda naredbu da se izda objava.

Javni izvršitelj dostavlja naredbu organima policije na izvršenje. Naredba sadrži ime i prezime javnog izvršitelja koji je izdao naredbu, naziv organizacione jedinice policije kojoj se naredba dostavlja, identifikacione podatke o predmetu objave, nalog o načinu postupanja sa pronađenim predmetom i službeni pečat i potpis javnog izvršitelja koji je izdao naredbu.

Objavu raspisuje policija nadležna prema mestu suda koji je doneo rešenje o izvršenju.

Policija je dužna da privremeno oduzme motorno vozilo, drugu stvar ili predmet izvršenja. Javni izvršitelj mora da preuzme oduzete predmete u roku od 24 časa od prijema obaveštenja o tome da su oduzeti.

Troškovi pružanja policijske pomoći i preduzimanja policijskih radnji

Član 147.

Troškove pružanja policijske pomoći i preduzimanja policijskih radnji po zahtevu ili naredbi suda ili javnog izvršitelja predstavljaju troškovi angažovanja policijskih službenika i korišćenja prevoznih sredstava i opreme policije, čija visina je određena propisom kojim se određuje visina naknade za usluge koje pruža ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Nadležna organizaciona jedinica policije koja pruža policijsku pomoć ili preduzima policijske radnje u izvršnom postupku dužna je da dostavi obračun troškova javnom izvršitelju. Obračun troškova ulazi u troškove izvršnog postupka.

Iznos troškova uplaćuje se na račun koji je propisan za uplatu javnih prihoda Republike Srbije.

Nepravilnosti u sprovođenju izvršenja

Član 148.

Stranka i učesnik u postupku mogu zahtevati da se otklone nepravilnosti koje su nastale u toku i povodom sprovođenja izvršenja. Nepravilnosti mogu da se sastoje od nedonošenja odluke i preduzimanja ili propuštanja radnje.

Zahtev za otklanjanje nepravilnosti može da se podnese u roku od 15 dana od dana kada je odluka trebalo da bude doneta, ili radnja preduzeta, ili trebalo da bude preduzeta.

Zahtev se podnosi sudu ili javnom izvršitelju, zavisno od toga ko sprovodi izvršenje, koji je dužan da o njemu odluči u roku od pet dana, i ne odlaže izvršenje.

O zahtevu za otklanjanje nepravilnosti odlučuje se rešenjem.

Ako o zahtevu ne bude odlučeno u roku od pet dana od dana prijema zahteva ili zahtev bude odbačen ili odbijen, dozvoljen je prigovor.

Osnovanost zahteva za otklanjanje nepravilnosti

Član 149.

Kad je zahtev za otklanjanje nepravilnosti osnovan, sud, odnosno javni izvršitelj, utvrđuje da je nepravilnost učinjena, ukida preduzete radnje i preduzima ili nalaže preduzimanje radnji kojima se otklanjaju posledice preduzetih radnji.

Kada je zahtev osnovan, a nepravilnost se ogleda u nedonošenju odluke ili propuštanju radnje, sud, odnosno javni izvršitelj, utvrđuje da je nepravilnost učinjena i donosi odluku ili preduzima ili nalaže preduzimanje propuštene radnje.

Sud, odnosno javni izvršitelj, obaveštava ministarstvo nadležno za pravosuđe (u daljem tekstu: ministarstvo) i Komoru javnih izvršitelja (u daljem tekstu: Komora) o tome da je utvrđeno da je javni izvršitelj učinio nepravilnost u sprovođenju izvršenja.

DEO TREĆI

IZVRŠENJE RADI NAMIRENJA NOVČANOG POTRAŽIVANJA

Glava prva

IZVRŠENJE NA NEPOKRETNOSTIMA

1. Osnovna pravila

Mesna nadležnost

Član 150.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti isključivo mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost.

Ako se nepokretnost nalazi na području različitih sudova, mesno je nadležan sud kome je prvom podnet predlog za izvršenje, a ako se više nepokretnosti nalazi na području različitih sudova – sud na čijem se području nalazi nepokretnost koja je prva navedena u predlogu za izvršenje.

Izvršne radnje

Član 151.

Izvršenje novčanog potraživanja na nepokretnosti sprovodi se upisom zabeležbe rešenja o izvršenju u katastar nepokretnosti, procenom vrednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnog poverioca iz prodajne cene.

Dokaz o svojini izvršnog dužnika

Član 152.

Izvršni poverilac dužan je da uz predlog za izvršenje novčanog potraživanja na nepokretnosti podnese izvod iz katastra nepokretnosti kojim dokazuje da je nepokretnost upisana kao svojina izvršnog dužnika.

Ako je kao vlasnik nepokretnosti upisano neko drugo lice, izvršni poverilac podnosi uz predlog za izvršenje ispravu podobnu da se upiše svojina izvršnog dužnika.

Pravo svojine izvršnog dužnika upisuje se u katastar nepokretnosti na zahtev suda.

Posle upisa prava svojine izvršnog dužnika sud donosi rešenje o izvršenju.

Izvršenje kad se posle sticanja založnog prava promeni vlasnik nepokretnosti

Član 153.

Ako se posle sticanja založnog prava na nepokretnosti promeni vlasnik nepokretnosti, založni poverilac naznačava u predlogu za izvršenje zalagodavca kao izvršnog dužnika, a novi vlasnik dužan je da trpi namirenje na nepokretnosti.

Akti suda i javnog izvršitelja i pismena stranaka i drugih učesnika u postupku dostavljaju se i novom vlasniku nepokretnosti.

Rešenje o izvršenju kad je nepokretnost u susvojini

Član 154.

Kad je nepokretnost u susvojini, u rešenju o izvršenju određuje se izvršenje na suvlasničkom delu izvršnog dužnika.

Rešenjem o izvršenju može se, uz saglasnost svih suvlasnika, odrediti da se cela nepokretnost proda drugom licu ili nekom suvlasniku.

U tom slučaju ostali suvlasnici namiruju se iz prodajne cene pre troškova izvršnog postupka, srazmerno visini suvlasničkog dela.

Time se ne dira u pravo preče kupovine suvlasnika.

Sticanje prava izvršnog poverioca na namirenje na nepokretnosti

Član 155.

Javni izvršitelj odmah dostavlja rešenje o izvršenju organu koji vodi katastar nepokretnosti, radi upisa zabeležbe rešenja o izvršenju na nepokretnosti.

Organ koji vodi katastar nepokretnosti dužan je da upiše zabeležbu rešenja o izvršenju u roku od 72 časa od prijema zahteva za upis, inače se smatra da je zabeležba upisana istekom 72 časa od prijema zahteva za upis.

Upisom zabeležbe rešenja o izvršenju izvršni poverilac stiče pravo da se namiri na nepokretnosti (pravo na namirenje) i ako drugo lice kasnije stekne svojину na njoj.

Izvršni poverilac koji pre upisa zabeležbe rešenja o izvršenju nije stekao založno pravo, stiče od upisa zabeležbe pravo da se namiri pre svakog ko posle toga stekne založno pravo ili pravo na namirenje na nepokretnosti.

Promena vlasnika nepokretnosti tokom izvršnog postupka

Član 156.

Od upisa zabeležbe rešenja o izvršenju nije dozvoljeno da se u katastar nepokretnosti upiše promena prava svojine na nepokretnosti, niti koje drugo stvarno pravo zasnovano na raspolaganju vlasnika, bez obzira kada je raspolaganje učinjeno.

Ako se u toku izvršnog postupka promeni vlasnik nepokretnosti, a promena nije zasnovana na raspolaganju prethodnog vlasnika, postupak se nastavlja prema novom vlasniku kao izvršnom dužniku. Sve radnje koje su pre toga preduzete ostaju na snazi i novi vlasnik ne može preduzeti radnje koje ne bi mogao da preduzme ni prethodni da do promene nije došlo.

Javni izvršitelj donosi, na predlog izvršnog poverioca, zaključak o nastavljanju izvršnog postupka protiv novog vlasnika kao izvršnog dužnika.

Pristupanje izvršnom postupku

Član 157.

Posle upisa najstarije zabeležbe rešenja o izvršenju ne može se voditi poseban izvršni postupak radi namirenja nekog drugog potraživanja na istoj nepokretnosti.

Novi izvršni poverilac stupa u već pokrenuti izvršni postupak, a pravo na namirenje stiže upisom zabeležbe rešenja o izvršenju kojim je stupio u izvršni postupak.

Pristupanje izvršnom postupku moguće je do donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti kupcu.

O pristupanju izvršnom postupku javni izvršitelj obaveštava izvršnog poverioca čija je zabeležba rešenja o izvršenju najstarija i izvršne poverioce koji su već pristupili izvršnom postupku.

Posledice pristupanja izvršnom postupku

Član 158.

Izvršni poverilac pristupa izvršnom postupku u stanju u kome se on nalazi i ne može preduzeti radnje koje su pre toga mogle da se preduzmu.

Razlog za obustavu izvršnog postupka koji deluje prema jednom izvršnom poveriocu ne deluje prema ostalima.

Izvršni postupak se ne odlaže ako se razlozi za odlaganje tiču samo jednog izvršnog poverioca, već se pri donošenju zaključka o namirenju odlaže njegovo namirenje dok se postupak prema njemu ne nastavi. Ako se postupak prema njemu ne nastavi, sredstva koja su čuvana za njegovo namirenje predaju se ostalim izvršnim poveriocima ili izvršnom dužniku.

Založna prava

Član 159.

Založni poverioci namiruju se u izvršnom postupku i ako nisu podneli predlog za izvršenje, niti prijavili potraživanje u izvršnom postupku.

Založno pravo prestaje donošenjem zaključka o predaji nepokretnosti kupcu, pa i kada založni poverilac nije u celini namiren.

Kupac nepokretnosti i založni poverilac mogu, do isteka roka za plaćanje prodajne cene, pismeno da ugovore da založno pravo ostane na nepokretnosti i posle njene predaje kupcu, a da kupac preuzme dug izvršnog dužnika prema založnom poveriocu u iznosu u kome bi se založni poverilac namirio iz prodajne cene. Prodajna cena smanjuje se za iznos preuzetog duga.

Sporazum kupca i založnog poverioca mora da odobri javni izvršitelj zaključkom.

Službenosti i stvarni tereti

Član 160.

Stvame službenosti na nepokretnosti ne gase se prodajom nepokretnosti.

Prodajom nepokretnosti ne gase se ni lične službenosti ni stvarni tereti koji su upisani u katastar nepokretnosti pre najstarijeg založnog prava na nepokretnosti ili najstarijeg rešenja o izvršenju.

Ostale lične službenosti i stvami tereti gase se donošenjem zaključka o predaji nepokretnosti.

Imaoci ličnih službenosti i stvarnih tereta koji su ugašeni imaju pravo na naknadu.

Zakup nepokretnosti

Član 161.

Prodajom nepokretnosti ne prestaje zakup na njoj ako je ugovor o zakupu upisan u katastar nepokretnosti pre najstarijeg založnog prava na nepokretnosti ili najstarijeg rešenja o izvršenju.

Kupac stupa u prava i obaveze zakupodavca.

Zakup stanova na neodređeno vreme

Član 162.

Prodajom nepokretnosti ne prestaje zakup stana na neodređeno vreme koji je stečen prema zakonu kojim se uređuje stanovanje.

Kupac stupa u prava i obaveze zakupodavca.

Razgledanje nepokretnosti

Član 163.

U zaključku o prodaji određuje se vreme u kome lica zainteresovana za kupovinu mogu da razgledaju nepokretnost.

Izuzimanje pojedinih nepokretnosti od izvršenja

Član 164.

Ne može biti predmet izvršenja poljoprivredno zemljište zemljoradnika površine do 10 ari.

To ne važi kad se namiruje novčano potraživanje koje je obezbeđeno ugovornom hipotekom ili založnom izjavom.

Procena vrednosti nepokretnosti

Član 165.

Vrednost nepokretnosti procenjuje se prema tržišnoj ceni na dan procene.

Javni izvršitelj može odlučiti i da se nepokretnost proceni na osnovu pismenog obaveštenja o ceni koju dobije od odgovarajućih organizacija, institucija ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke.

Javni izvršitelj može da prihvati i procenu vrednosti nepokretnosti koju predloži izvršni poverilac ako nije starija od šest meseci i potiče od odgovarajuće organizacije, institucije ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke.

Smanjenje vrednosti nepokretnosti

Član 166.

Pri proceni vrednosti nepokretnosti vodi se računa o tome koliko manje ona vredi zbog toga što određena prava na njoj ostaju i posle prodaje.

Zaključak o utvrđivanju vrednosti nepokretnosti

Član 167.

Vrednost nepokretnosti utvrđuje se zaključkom.

Obustava izvršnog postupka zbog nedostatka pokrića

Član 168.

Svako ko ima pravo da se namiri na nepokretnosti, a po redosledu namirenja dolazi pre izvršnog poverioca čija je zabeležba rešenja o izvršenju najstarija, može predložiti da se izvršni postupak obustavi ako procenjena vrednost nepokretnosti ne pokriva potraživanje izvršnog poverioca.

Predlog za obustavu izvršnog postupka podnosi se u roku od osam dana od dana donošenja zaključka o utvrđivanju vrednosti nepokretnosti.

Ko ne može biti kupac nepokretnosti

Član 169.

Kupac nepokretnosti ne može biti, ni na javnom nadmetanju, ni neposrednom pogodbom, izvršni dužnik, javni izvršitelj, zamenik javnog izvršitelja, pomoćnik javnog izvršitelja ili drugo lice koje je zaposleno kod javnog izvršitelja, svako drugo lice koje službeno učestvuje u postupku, niti lice koje je njihov krvni srodnik u pravoj liniji a u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva, supružnik, vanbračni partner ili tazbinski srodnik do drugog stepena ili staratelj, usvojitelj, usvojenik ili hranitelj.

Pravo preče kupovine

Član 170.

Imalac zakonskog prava preče kupovine nepokretnosti ima prvenstvo nad najpovoljnijim ponudiocem ako odmah posle objavljivanja koji je ponudilac najpovoljniji, a pre donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti, izjavi da kupuje nepokretnost pod istim uslovima kao najpovoljniji ponudilac.

Imalac ugovornog prava preče kupovine nepokretnosti koje je upisano u katastar nepokretnosti ostvaruje svoje pravo kao i imalac zakonskog prava preče kupovine, ako ne postoji zakonsko pravo preče kupovine, ili postoji a nije iskorišćeno.

Ako se nepokretnost prodaje neposrednom pogodbom javni izvršitelj poziva imaoca zakonskog prava preče kupovine i imaoca ugovornog prava preče kupovine koje je upisano u katastar nepokretnosti da se u roku od osam dana pismeno izjasne da li nameravaju da koriste svoje pravo pod uslovima iz zaključka o dodeljivanju nepokretnosti neposrednom pogodbom.

Imaoci prava preče kupovine polažu jemstvo kao i druga lica.

2. Prodaja nepokretnosti

a) Način prodaje nepokretnosti

Član 171.

Nepokretnost se prodaje na usmenom javnom nadmetanju ili neposrednom pogodbom.

Javni izvršitelj može odrediti samo prodaju na javnom nadmetanju.

Stranke mogu da se sporazumeju o prodaji neposrednom pogodbom.

b) Prodaja nepokretnosti na javnom nadmetanju

Donošenje zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju

Član 172.

Zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju donosi se odmah posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju.

Sadržina zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju

Član 173.

Zaključkom se određuju, pre svega, uslovi prodaje na javnom nadmetanju i od kada i kako nepokretnost može da se proda neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka.

Uslovi prodaje nepokretnosti, pre svega, sadrže:

- 1) bliži opis nepokretnosti sa pripacima;
- 2) naznaku da li je nepokretnost slobodna od lica i stvari ili da u njoj živi izvršni dužnik s porodicom ili neki drugi neposredni držalac nepokretnosti;
- 3) prava trećih lica koja ostaju na nepokretnosti i posle njene prodaje;
- 4) stvarne i lične službenosti i stvarne terete koje kupac preuzima;
- 5) procenjenu vrednost nepokretnosti i dan procene;
- 6) vreme i mesto prvog javnog nadmetanja i početnu cenu nepokretnosti na prvom javnom nadmetanju;
- 7) rok u kome je kupac dužan da plati prodajnu cenu;
- 8) iznos jemstva koje se polaže, rok u kome se polaže i kome se polaže.

Rok za plaćanje prodajne cene ne može biti duži od 15 dana od dana donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

U uslovima prodaje navodi se i da nepokretnost može biti dodeljena kupcu koji na javnom nadmetanju nije bio najpovoljniji ponudilac (član 192. stav 2).

Objavlivanje i dostavljanje zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju

Član 174.

Zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju objavljuje se na oglasnoj tabli Komore i na drugi uobičajeni način.

Stranka može o svom trošku da objavi zaključak u sredstvima javnog obaveštenja i da o zaključku obavesti posrednike u prodaji.

Zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju dostavlja se strankama, založnim poveriocima, učesnicima u postupku, imaocu zakonskog prava preče kupovine i imaocu ugovornog prava preče kupovine na nepokretnosti koje je upisano u katastar nepokretnosti.

Javno nadmetanje održava se u kancelariji javnog izvršitelja, ako on drukčije ne odredi.

Polaganje jemstva za učešće na javnom nadmetanju

Član 175.

Na javnom nadmetanju mogu kao ponudioци da učestvuju samo lica koja su položila jemstvo do objavljivanja javnog nadmetanja.

Jemstvo iznosi desetinu procenjene vrednosti nepokretnosti.

Izvršni poverilac i založni poverilac ne polažu jemstvo ako njihova potraživanja dosežu iznos jemstva i ako bi, s obzirom na njihov redosled namirenja i procenjenu vrednost nepokretnosti, iznos jemstva mogao da se namiri iz prodajne cene.

Javno nadmetanje sa jednim ponudiocem

Član 176.

Javno nadmetanje se održava i ako je prisutno samo jedno lice koje je položilo jemstvo i koje ne spori da je mogući ponudilac, pa i ako ne stavi ponudu (jedan ponudilac).

Na predlog izvršnog poverioca koji se podnosi pre objavljivanja javnog nadmetanja, javni izvršitelj može u tom slučaju odložiti javno nadmetanje.

Ako javnom nadmetanju prisustvuje samo jedan ponudilac koji ne stavi ponudu, javni izvršitelj utvrđuje da javno nadmetanje nije uspelo.

Prvo i drugo javno nadmetanje

Član 177.

Održavaju se najviše dva javna nadmetanja.

Prvo javno nadmetanje održava se u roku koji ne može biti kraći od 15, niti duži od 30 dana od dana objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju na oglasnoj tabli Komore.

Ako nepokretnost ne bude prodana na prvom javnom nadmetanju javni izvršitelj utvrđuje da ono nije uspelo i na licu mesta zakazuju drugo javno nadmetanje.

Drugo javno nadmetanje mora da počne u roku od najmanje 15, a najviše 30 dana od dana prvog javnog nadmetanja.

Prodajna cena na javnom nadmetanju

Član 178.

Nepokretnost ne može na prvom javnom nadmetanju biti prodana ispod 70% procenjene vrednosti nepokretnosti (početna cena).

Na drugom javnom nadmetanju ne može biti prodana ispod 50% procenjene vrednosti nepokretnosti (početna cena).

Na zajednički predlog stranaka ili izvršnog poverioca javni izvršitelj je dužan da odredi da početna cena na prvom javnom nadmetanju bude viša od 70% procenjene vrednosti nepokretnosti.

Tok javnog nadmetanja

Član 179.

Pre početka javnog nadmetanja utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi za to.

Javno nadmetanje počinje objavljivanjem javnog nadmetanja, pa se saopštava početna cena i učesnici pozivaju da stave ponudu.

Ponudilac je dužan da ponudi cenu višu od cene koju je ponudio prethodni ponudilac. Nijedan ponudilac ne može da ponudi cenu nižu od početne.

Ponudilac je vezan ponudom dok ne bude data ponuda s višom cenom.

Javno nadmetanje zaključuje se kada nijedan ponudilac uprkos dvostrukom pozivu javnog izvršitelja ne ponudi veću cenu.

O javnom nadmetanju vodi se zapisnik.

Zaključak o dodeljivanju nepokretnosti

Član 180.

Kada zaključi javno nadmetanje javni izvršitelj ispituje punovažnost ponuda, objavljuje ko je najpovoljniji ponudilac i posle mogućeg izjašnjenja o korišćenju prava preče kupovine donosi zaključak o dodeljivanju nepokretnosti.

Najpovoljniji ponudilac jeste ponudilac koji je ponudio najvišu cenu.

Sadržina zaključka o dodeljivanju nepokretnosti

Član 181.

Zaključak o dodeljivanju nepokretnosti sadrži, pored ostalog, ime i prezime ili poslovno ime prva tri najpovoljnija ponudioca.

U zaključku se navodi da će nepokretnost biti dodeljena ponudiocu koji je ponudio neposredno nižu cenu od najpovoljnijeg ponudioca (drugi po redu ponudilac) ili ponudiocu koji je ponudio neposredno nižu cenu od drugog po redu ponudioca (treći po redu ponudilac), ako najpovoljniji i drugi po redu ponudilac ne plate ponuđenu cenu u roku koji je određen zaključkom o prodaji nepokretnosti. Oni se navode u zaključku i ako je imalac prava preče kupovine izjavio da kupuje nepokretnost pod istim uslovima kao najpovoljniji ponudilac.

Zaključak se objavljuje na oglasnoj tabli Komore, i dostavlja svima kojima i zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju, kao i ponudiocima na javnom nadmetanju.

Vraćanje i zadržavanje položenog jemstva kod javnog nadmetanja

Član 182.

Ponudiocima čija ponuda nije punovažna ili koja nije prihvaćena jemstvo se vraća odmah posle zaključenja javnog nadmetanja.

Drugom i trećem po redu ponudiocu vraća se jemstvo kad najpovoljniji ponudilac plati ponuđenu cenu u roku, a trećem po redu ponudiocu i kad drugi po redu ponudilac plati ponuđenu cenu u roku. Iz jemstva ponudioca koji nije platio ponuđenu cenu namiruju se troškovi javnog nadmetanja i razlika između cene koju je on ponudio i plaćene cene.

Ako prva tri ponudioca ne plate ponuđenu cenu u roku, iz njihovog jemstva namiruju se troškovi drugog javnog nadmetanja i razlika u ceni postignutoj na prvom i drugom javnom nadmetanju.

Isto važi i ako je imalac prava preče kupovine izjavio da kupuje nepokretnost pod istim uslovima kao najpovoljniji ponudilac.

Neuspeh javnog nadmetanja

Član 183.

Javno nadmetanje nije uspelo ako nema ponudilaca, ako nijedan ponudilac ne stavi ponudu ili ne ponudi prodajnu cenu koja je jednaka početnoj ceni ili viša od nje u roku od deset minuta od početka javnog nadmetanja i ako nijedna ponuda nije punovažna.

Javno nadmetanje nije uspelo ni ako prva tri ponudioca sa spiska iz zaključka o dodeljivanju nepokretnosti ne plate cenu koju su ponudili u roku.

Neuspeh javnog nadmetanja zaključkom utvrđuje javni izvršitelj.

Pravo izbora izvršnog poverioca posle neuspeha drugog javnog nadmetanja

Član 184.

Ako drugo javno nadmetanje nije uspeo javni izvršitelj odmah poziva izvršnog poverioca da u roku od 15 dana izabere namirenje prodajom nepokretnosti neposrednom pogodbom ili prenosom prava svojine na nepokretnosti.

Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni poverilac propusti rok za izbor.

v) Prodaja nepokretnosti neposrednom pogodbom

Slučajevi prodaje nepokretnosti neposrednom pogodbom

Član 185.

Nepokretnost može da se proda neposrednom pogodbom ako se stranke tako sporazumeju ili ako posle neuspeha drugog javnog nadmetanja to izabere izvršni poverilac (član 184. stav 1).

Ugovor o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom zaključuju u pismenom obliku kupac i javni izvršitelj, u ime i za račun izvršnog dužnika, ili lice koje obavlja komisione poslove prodaje, u svoje ime a za račun izvršnog dužnika. Ugovor se dostavlja poreskoj upravi i jedinici lokalne samouprave, prema mestu nalaženja nepokretnosti.

Jemstvo, u iznosu desetog dela procenjene vrednosti nepokretnosti, kupac polaže neposredno pre zaključenja ugovora o prodaji.

Sporazum o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom i ugovor o prodaji neposrednom pogodbom ne podležu solemnizaciji od javnog beležnika.

Do kada stranke mogu da se sporazumeju o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom

Član 186.

Sporazum stranaka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom moguć je u rasponu od objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju, pa do donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti posle javnog nadmetanja ili donošenja zaključka kojim se utvrđuje da drugo javno nadmetanje nije uspeo.

Sporazum nije dozvoljen dok traje javno nadmetanje, a ako se nepokretnost proda na prvom javnom nadmetanju – dok se ne utvrdi da ono nije uspeo iako je stvar prodana (član 183. stav 2). Posle toga, sporazum je opet dozvoljen dok ne počne drugo javno nadmetanje.

Sporazumom stranaka određuju se rok za zaključenje ugovora o prodaji neposrednom pogodbom i prodajna cena, koja ne može biti niža od 70% procenjene vrednosti nepokretnosti, a mogu da se odrede i drugi uslovi.

Zaključak o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka. Zaključak o dodeljivanju nepokretnosti

Član 187.

Odmah posle sporazuma stranaka donosi se zaključak o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka, kojim se određuju i rok za zaključenje ugovora i rok za plaćanje prodajne cene. Na sadržinu, objavljivanje i dostavljanje zaključka shodno se primenjuju odredbe o zaključku o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju.

Ugovor o prodaji može da se zaključi u roku od 20 dana od dana objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka, a rok za plaćanje cene ne može biti duži od 15 dana od dana donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

Zaključak o dodeljivanju nepokretnosti donosi se odmah posle zaključenja ugovora o prodaji, pošto javni izvršitelj utvrdi da ugovor ispunjava sve uslove iz zaključka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka i ostale uslove koji su potrebni za njegovu punovažnost.

Izmena sporazuma stranaka. Odustanak od sporazuma i posledice odustanka

Član 188.

Ako se ugovor ne zaključi u roku određenom zaključkom o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka, stranke mogu u naredna tri dana da izmene sporazum i tako smanje prodajnu cenu na 50% procenjene vrednosti nepokretnosti i produže rok za zaključenje ugovora.

U tom slučaju javni izvršitelj odmah donosi novi zaključak o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka kojim se, pored ostalog, predviđa da ugovor može da se zaključi u roku od deset dana od dana objavljivanja novog zaključka, a da rok za plaćanje prodajne cene ne može biti duži od deset dana od dana donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

Ako neka stranka pismeno odustane od sporazuma, ili stranke ne izmene sporazum u roku, ili ugovor ne bude zaključen u roku, ili prodajna cena ne bude plaćena u roku – javni izvršitelj utvrđuje da nepokretnost nije prodana neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka i nastavlja izvršni postupak u stanju u kom se nalazio kad su se stranke sporazumele o prodaji neposrednom pogodbom.

Prodaja nepokretnosti neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca

Član 189.

Zaključak o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca donosi se odmah pošto izvršni poverilac izabere takvo namirenje. Zaključkom se određuju i rok za zaključenje ugovora o prodaji, početna cena nepokretnosti i rok za plaćanje prodajne cene. Na sadržinu, objavljivanje i dostavljanje zaključka shodno se primenjuju odredbe o zaključku o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju.

Ugovor o prodaji može da se zaključi u roku od 30 dana od dana objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca. Cena nepokretnosti se slobodno ugovora, a rok za plaćanje cene ne može biti duži od 15 dana od dana donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

Ako se nepokretnost proda neposrednom pogodbom, izvršni poverilac smatra se namirenim u visini postignute cene, ali ako je ona niža od 30% procenjene vrednosti nepokretnosti, smatra se namirenim u iznosu od 30% od procenjene vrednosti nepokretnosti.

Zaključak o dodeljivanju nepokretnosti donosi se odmah posle zaključenja ugovora o prodaji.

g) Namirenje prenosom prava svojine na nepokretnosti**Slučajevi namirenja prenosom prava svojine****Član 190.**

Ako ugovor o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca ne bude zaključen u roku koji je određen zaključkom o prodaji stvari neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca, ili ako cena ne bude plaćena u roku koji je određen, javni izvršitelj utvrđuje da nepokretnost nije prodana neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca.

Izvršni poverilac poziva se da u roku od osam dana zahteva namirenje prenosom prava svojine na nepokretnosti, a ako propusti rok, izvršni postupak se obustavlja.

Poverilac se namiruje prenosom prava svojine na nepokretnosti i ako posle neuspeha javnog nadmetanja izabere namirenje prenosom prava svojine na nepokretnosti (član 184. stav 1).

Polaganje iznosa za namirenje**Član 191.**

O prenosu prava svojine na nepokretnosti donosi se zaključak.

U zaključku se, pored ostalog, izvršni poverilac obavezuje da u određenom roku položi novčani iznos potreban da se namire ostala lica koja imaju pravo na namirenje.

Ako izvršni poverilac položi iznos u roku, donosi se zaključak o predaji nepokretnosti, a ako to propusti, izvršni postupak se obustavlja.

Izvršni poverilac kome je preneseno pravo svojine na nepokretnosti smatra se namirenim u iznosu od 50% od procenjene vrednosti nepokretnosti, umanjene za novčani iznos koji je položio za namirenje ostalih lica koja imaju pravo na namirenje.

Ako mu i posle tog umanjenja preostane više od njegovog potraživanja, razliku isplaćuje izvršnom dužniku u roku koji odredi javni izvršitelj, inače se zaključak o predaji nepokretnosti stavlja van snage.

d) Ostale odredbe o prodaji nepokretnosti**Plaćanje prodajne cene****Član 192.**

Kupac je dužan da plati prodajnu cenu u roku određenom zaključkom o prodaji nepokretnosti.

Ako najpovoljniji ponudilac s javnog nadmetanja ne plati ponuđenu cenu u roku, zaključkom se oglašava da je prodaja bez dejstva prema njemu i nepokretnost se dodeljuje drugom po redu ponudiocu uz određivanje roka za plaćanje ponuđene cene. Ako ni on cenu ne plati u roku, zaključkom se oglašava da je prodaja bez dejstva prema njemu i nepokretnost dodeljuje trećem po redu ponudiocu uz određivanje roka za plaćanje ponuđene cene. Isto važi i ako je imalac prava preče kupovine izjavio da kupuje nepokretnost pod istim uslovima kao najpovoljniji ponudilac.

Ako ni treći po redu ponudilac ne plati cenu u roku javni izvršitelj utvrđuje da javno nadmetanje nije uspelo.

Ako je kupac izvršni poverilac čije potraživanje ne doseže iznos prodajne cene i ako bi se, s obzirom na njegov red prvenstva, mogao namiriti iz nje, on plaća na ime cene samo razliku između potraživanja i prodajne cene.

Zaključak o predaji nepokretnosti kupcu

Član 193.

Zaključak o predaji nepokretnosti kupcu donosi se odmah posle isplate prodajne cene i dostavlja svima kojima i zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju, odnosno neposrednom pogodbom, kao i poreskoj upravi i jedinici lokalne samouprave, prema mestu nalaženja nepokretnosti.

Zaključak o predaji nepokretnosti sadrži nalog neposrednom držaocu nepokretnosti da u određenom roku preda kupcu državinu nepokretnosti, vreme kada kupac stiče državinu na nepokretnosti, utvrđenje da su se ugasila založna prava, stvarne službenosti i stvarni tereti koji se gase prodajom nepokretnosti, nalog da se sticanje svojine kupca na nepokretnosti upiše u katastar nepokretnosti, kao i nalog da se iz katastra nepokretnosti brišu prava i tereti koji su se ugasili kupovinom ili koje kupac nije preuzeo.

Ako se protiv zaključka o predaji nepokretnosti podnese zahtev za otklanjanje nepravilnosti pri sprovođenju izvršenja, rešenje o usvajanju zahteva ima samo dejstvo osnova za naknadu štete.

Sticanje državine kupca

Član 194.

Neposredni držalac nepokretnosti predaje kupcu državinu u roku određenom zaključkom o predaji nepokretnosti, ako zakonom ili sporazumom s kupcem nije drukčije određeno.

Ako se nepokretnost nalazila i ostaje u državini drugog lica ili izvršnog dužnika, kupac stiče državinu donošenjem zaključka o predaji nepokretnosti.

Iseljenje neposrednog držaoca nepokretnosti

Član 195.

Ako neposredni držalac nepokretnosti ne preda kupcu državinu nepokretnosti u roku koji je određen zaključkom o predaji nepokretnosti javni izvršitelj, na predlog kupca, donosi zaključak koji se sprovodi prema odredbama o izvršenju radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti (čl. 354–358).

Ne mogu biti prinudno iseljeni imaoci ličnih službenosti koje se ne gase prodajom nepokretnosti, zakupci čiji ugovor o zakupu ne prestaje prodajom nepokretnosti i zakupci stana na neodređeno vreme koji su stekli zakup na osnovu zakona kojim se uređuje stanovanje.

3. Namirenje

Kada počinje namirenje

Član 196.

Namirenje počinje odmah posle donošenja zaključka o predaji nepokretnosti kupcu.

O namirenju se donosi zaključak.

Javni izvršitelj dužan je da u roku od 30 dana od dana donošenja zaključka o namirenju prenese sredstva ostvarena prodajom nepokretnosti sa svoga namenskog računa na račun lica koja se namiruju.

Zaključak o namirenju

Član 197.

Zaključak o namirenju zasniva se na stanju stvari iz spisa predmeta, katastra nepokretnosti i drugih javnih knjiga.

Pri tome se uzimaju u obzir samo potraživanja sadržana u rešenju o izvršenju koje je postalo pravnosnažno pre donošenja zaključka o namirenju.

Potraživanja sadržana u rešenju o izvršenju koje nije postalo pravnosnažno do donošenja zaključka o namirenju, namiruju se posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju, iz prodajne cene koja možda preostane.

Ostatak cene predaje se izvršnom dužniku.

Ko se namiruje iz prodajne cene i kako

Član 198.

Iz prodajne cene namiruje se izvršni poverilac čija je zabeležba rešenja o izvršenju najstarija, izvršni poverioci koji su pristupili izvršnom postupku, založni poverioci i lica koja imaju pravo na naknadu zbog gašenja ličnih službenosti i stvarnih tereta prodajom nepokretnosti ako su potraživanja naknade prijavila do donošenja zaključka o namirenju.

Prvenstveno namirenje

Član 199.

Iz prodajne cene prvenstveno se namiruju, sledećim redosledom:

- 1) troškovi izvršnog postupka koji su prijavljeni do donošenja zaključka o namirenju;
- 2) potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja koja se dokazuju izvršnom ispravom i prijavljena su do donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

Potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja namiruju se tek ako se prodajna cena ne iscrpe namirenjem troškova izvršnog postupka.

Ako svi troškovi izvršnog postupka ne mogu da se namire u celini, namiruju se srazmerno njihovoj visini, a to važi i za potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja.

Redosled namirenja ostalih potraživanja

Član 200.

Pošto se namire potraživanja koja se prvenstveno namiruju, ostala se razvrstavaju na tri reda namirenja:

- 1) potraživanja založnih poverilaca;
- 2) potraživanja lica koja imaju pravo na naknadu zbog gašenja ličnih službenosti i stvarnih tereta prodajom nepokretnosti;
- 3) potraživanja izvršnih poverilaca.

Namirenje narednog reda namirenja počinje kad se poverioci iz prethodnog reda namire u celini.

Ako prodajna cena nije dovoljna da se namire svi poverioci iz istog reda namirenja, oni se namiruju prema redosledu sticanja prava na namirenje, a ako su pravo na namirenje stekli istovremeno, namiruju se srazmerno visini svojih potraživanja.

Založni poverioci stiču pravo na namirenje prema vremenu sticanja založnog prava, poverioci naknade zbog gašenja ličnih službenosti i stvarnih tereta prema vremenu upisa ličnih službenosti i stvarnih tereta u katastar nepokretnosti, a izvršni poverioci prema vremenu upisa zabeležbe njihovog rešenja o izvršenju u katastar nepokretnosti.

Troškovi koji su dosuđeni u izvršnoj ispravi imaju isti redosled namirenja kao glavno potraživanje, što važi i za kamate koje su određene zakonom kojim se uređuje hipoteka.

Visina naknade za lične službenosti i stvarne terete

Član 201.

Ako lica koja imaju pravo na naknadu zbog gašenja ličnih službenosti i stvarnih tereta prodajom nepokretnosti i izvršni poverioci pismeno ne ugovore visinu naknade do donošenja zaključka o namirenju, naknadu određuje javni izvršitelj.

Pri tome prvenstveno uzima u obzir vreme u kome bi lična službenost ili stvarni teret još trajali, njihovu vrednost i životnu dob njihovih imalaca.

Kupac nepokretnosti i imalac prava lične službenosti ili stvarnog tereta mogu, do kraja roka za plaćanje prodajne cene, pismeno da ugovore da kupac preuzme ličnu službenost ili stvarni teret, a da se iznos naknade date za preuzimanje odbije od prodajne cene.

Osporavanje potraživanja

Član 202.

Lice koje se namiruje iz prodajne cene može pred javnim izvršiteljem, pismeno ili usmeno na zapisnik, osporiti postojanje potraživanja drugog lica, njegovu visinu i redosled namirenja, ako to čini povoljnijim njegove izgleda za namirenje.

Osporavanje je moguće do donošenja zaključka o namirenju.

Upućivanje na parnicu posle osporavanja potraživanja

Član 203.

Javni izvršitelj ili rešenjem odlučuje o osporavanju ili zaključkom upućuje lice koje osporava potraživanje da pokrene parnični postupak u roku od 15 dana.

Javni izvršitelj odlučuje o osporavanju ako među strankama nisu sporne činjenice ili ako se osporavanje dokazuje pravnosnažnom odlukom ili javnom ili po zakonu overenom izjavom. Protiv rešenja žalba nije dozvoljena.

Ako prihvati osporavanje javni izvršitelj zaključkom upućuje lice čije je potraživanje osporeno da pokrene parnični postupak u roku od 15 dana od prihvatanja osporavanja. Ako ne prihvati osporavanje javni izvršitelj zaključkom upućuje lice koje osporava potraživanje da pokrene parnični postupak u roku od 15 dana od neprihvatanja osporavanja.

Iznos osporenog potraživanja polaže se u depozit javnog izvršitelja.

Ako lice koje je upućeno na parnicu ne pokrene parnični postupak u roku koji je odredio javni izvršitelj, smatra se da nije osporilo potraživanje, odnosno da je odustalo od namirenja potraživanja u izvršnom postupku.

Time se ne dira u pravo lica koje je upućeno na parnicu da posle okončanja izvršnog postupka pokrene parnični postupak protiv lica čije je potraživanje osporeno, odnosno lica koje je osporilo potraživanje.

Presuda koja se donese u parnici o osporenom potraživanju deluje prema izvršnom dužniku i svim poveriocima.

Polaganje jemstva

Član 204.

Javni izvršitelj može, na predlog lica čije je potraživanje osporeno, usloviti odlaganje donošenja zaključka o namirenju i namirenje osporenog potraživanja polaganjem jemstva za štetu koju ono može pretrpeti zbog odlaganja namirenja.

Ako lice koje je osporilo potraživanje ne položi jemstvo u roku koji je odredio javni izvršitelj smatra se da nije osporilo potraživanje.

Lice čije je potraživanje neosnovano osporeno i koje usled toga pretrpi štetu ima pravo da je naplati iz položenog jemstva.

4. Posebne odredbe o namirenju pojedinih potraživanja

Potraživanje založnog poverioca koje nije dospelo

Član 205.

Potraživanje založnog poverioca koje nije dospelo do donošenja zaključka o namirenju izdvaja se i deponuje kod javnog izvršitelja i ispunjava prema rokovima dospeća.

Ipak, založni poverilac može zahtevati da se namiri pre dospelosti potraživanja, na osnovu zaključka o namirenju, prema redosledu namirenja založnih poverilaca.

U tom slučaju potraživanje založnog poverioca za koje nije ugovorena kamata, namiruje se tako što se od glavnog duga odbija iznos koji odgovara zateznoj kamati obračunatoj od donošenja zaključka o namirenju do dospelosti potraživanja, a potraživanje založnog poverioca za koje je ugovorena kamata namiruje se zajedno s ugovorenom kamatom obračunatom do donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

Nedospelo potraživanje pojedinih povremenih davanja

Član 206.

Potraživanja povremenih primanja na osnovu naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja, koja su obezbeđena zalogom, a dospevaju posle donošenja zaključka o namirenju, namiruju se pre dospelosti samo na zahtev poverioca, prema redosledu namirenja založnih poverilaca.

Poverilac može da zahteva namirenje do donošenja zaključka o namirenju.

Visina potraživanja povremenih davanja izračunava se isto kao visina naknade za lične službenosti i stvarne terete.

Potraživanje pod uslovom

Član 207.

Potraživanje koje je obezbeđeno založnim pravom, a koje zavisi od uslova koji treba da nastupi ili da ne nastupi posle donošenja zaključka o namirenju, izdvaja se i deponuje kod javnog izvršitelja. Kod javnog izvršitelja izdvaja se i deponuje i potraživanje poverioca čije založno pravo nije upisano u katastar nepokretnosti iako je zahtev za upis založnog prava podnet pre zahteva za upis najstarije zabeležbe rešenja o izvršenju, s tim što upis založnog prava ima dejstvo nastupanja odložnog uslova.

Oba potraživanja isplaćuju se kad odložni uslov nastupi ili kad postane izvesno da raskidni uslov neće nastupiti, i bez zahteva založnog poverioca, prema redosledu namirenja založnih poverilaca.

Ako odložni uslov ne nastupi ili raskidni uslov nastupi, iz izdvojenog iznosa namiruju se izvršni poverioci čija potraživanja uopšte nisu namirena ili nisu potpuno namirena, a ako njih nema ili ako se izdvojeni iznos ne iscrpe njihovim namirenjem – izvršnom dužniku predaje se ceo iznos ili njegov ostatak.

Predbeležba založnog prava i zabeležba pokretanja spora

Član 208.

Ako lice u čiju je korist u katastar nepokretnosti upisana predbeležba založnog prava pre upisa najstarije zabeležbe rešenja o izvršenju na nepokretnosti, dokaže da je u toku postupak za opravdavanje predbeležbe ili da nije protekao rok za njegovo pokretanje, potraživanje na koje se predbeležba odnosi namiruje se kao potraživanje pod odložnim uslovom.

Potraživanje za koje je u katastar nepokretnosti upisana zabeležba spora radi brisanja založnog prava ili zabeležba spora o osnovu upisa založnog prava, namiruje se kao potraživanje pod raskidnim uslovom.

5. Posebne odredbe o izvršnom postupku na nepokretnostima koje nisu upisane u katastar nepokretnosti

Dokazivanje svojine izvršnog dužnika na nepokretnosti

Član 209.

Ako nepokretnost nije upisana u katastar nepokretnosti izvršni poverilac mora uz predlog za izvršenje podneti isprave podobne da se na osnovu njih upiše svojina na nepokretnosti u korist izvršnog dužnika. Sud je dužan da podnetu ispravu odmah prosledi organu koji vodi katastar nepokretnosti i zastane s postupkom do upisa svojine izvršnog dužnika.

Ako je u predlogu za izvršenje kao predmet izvršenja naznačena nepokretnost ili deo nepokretnosti koji nisu upisani u katastar nepokretnosti i na kojima ne može da se upiše svojina, izvršni poverilac daje izjavu da upis svojine nije moguć i prilaže je uz predlog za izvršenje. U tom slučaju sud donosi rešenje o izvršenju na nepokretnosti koja je u vanknjižnoj svojini izvršnog dužnika, pod uslovom da izvršni poverilac uz predlog za izvršenje dostavi ili naznači, kao dokaz o vanknjižnoj svojini, građevinsku dozvolu koja glasi na izvršnog dužnika, ili ako ne postoji ili ne glasi na izvršnog dužnika – druge isprave kojima se dokazuje vanknjižna svojina izvršnog dužnika.

Na predlog izvršnog poverioca, sud nalaže izvršnom dužniku ili drugom licu da dostavi isprave kojima se dokazuje vanknjižna svojina izvršnog dužnika, pod pretnjom izricanja novčane kazne.

Popisivanje nepokretnosti

Član 210.

Pošto sud donese rešenje o izvršenju na nepokretnosti koja je u vanknjižnoj svojini izvršnog dužnika, javni izvršitelj u delu o uslovima prodaje unutar zaključka o prodaji nepokretnosti, posebno navodi da je nepokretnost u vanknjižnoj svojini, posle čega se ona popisuje.

Nepokretnost popisuje javni izvršitelj na sastanku za popis, na koji poziva izvršnog poverioca, izvršnog dužnika, lica čije se nepokretnosti graniče s nepokretnošću i neposrednog držaoca nepokretnosti ako to nije izvršni dužnik.

Zapisnik o popisu nepokretnosti za koju se utvrdi da je u svojini izvršnog dužnika ima dejstvo kao upis zabeležbe rešenja o izvršenju u katastar nepokretnosti i objavljuje se na oglasnoj tabli Komore.

6. Posebne odredbe o zajedničkoj prodaji nepokretnosti i pokretnih stvari

Mesna nadležnost

Član 211.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje i za sprovođenje izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja zajedničkom prodajom nepokretnosti i pokretnih stvari isključivo mesno je nadležan sud na čijem području se nalazi nepokretnost.

Rešenje o izvršenju i pojam zajedničke prodaje

Član 212.

U rešenju o izvršenju određuje se da se nepokretnosti i pokretne stvari zajednički prodaju ako se pokretne stvari nalaze na nepokretnosti ili unutar nje ili ako su u funkcionalnoj vezi sa nepokretnošću.

Zajednička prodaja ogleda se u tome što se nepokretnosti i pokretne stvari prodaju na istoj prodaji, zajednički i po jednoj ukupnoj ceni i tako da kupovina nepokretnosti bude uslovljena prethodnom kupovinom pokretnih stvari i obratno.

Način zajedničke prodaje

Član 213.

Nepokretnosti i pokretne stvari prodaju se isključivo na javnom nadmetanju, pošto se prethodno proceni njihova zajednička vrednost i donese zaključak o zajedničkoj prodaji nepokretnosti i pokretnih stvari na javnom nadmetanju.

Na zajedničku prodaju shodno se primenjuju odredbe o tome ko ne može biti kupac (član 169), o objavljivanju i dostavljanju zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju (član 174), o polaganju jemstva za učešće na javnom nadmetanju (član 175), o javnom nadmetanju s jednim ponudiocem (član 176), o prvom i drugom javnom nadmetanju (član 177), o prodajnoj ceni na javnom nadmetanju (član 178), o toku javnog nadmetanja (član 179), o zaključku i sadržini zaključka o dodeljivanju nepokretnosti (čl. 180. i 181), o vraćanju i zadržavanju položenog jemstva kod javnog nadmetanja (član 182) i o neuspehu javnog nadmetanja (član 183).

Ako ni drugo javno nadmetanje ne uspe, izvršni postupak se razdvaja na postupak prodaje nepokretnosti i postupak prodaje pokretne stvari.

Odvojeno namirenje

Član 214.

Pošto kupac plati ukupnu prodajnu cenu u roku koji je određen u zaključku o zajedničkoj prodaji stvari, stalni sudski veštak utvrđuje koji deo ukupne cene otpada na kupovinu nepokretnosti, a koji deo na kupovinu pokretne stvari, a namirenje izvršnih poverilaca i drugih lica koji imaju pravo na namirenje odvija se odvojeno za nepokretnosti, a odvojeno za pokretne stvari.

Postupak oba namirenja vodi isti sudija.

Spajanje postupka

Član 215.

Ako se jedan ili više javnih izvršitelja vodi jedan ili više izvršnih postupaka radi namirenja novčanog potraživanja prodajom nepokretnosti i pokretnih stvari koje ispunjavaju uslove za zajedničku prodaju sud, na predlog izvršnog poverioca ili po službenoj dužnosti, donosi zaključak o spajanju postupaka i o zajedničkoj prodaji nepokretnosti i pokretnih stvari i nastavlja sprovođenje izvršenja.

Zaključak o spajanju postupka može da se donese najkasnije do objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti ili pokretnih stvari, u zavisnosti od toga koji je zaključak ranije objavljen.

Shodna primena

Član 216.

Na sva ostala pitanja shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja prodajom nepokretnosti ili pokretnih stvari.

Glava druga

IZVRŠENJE NA POKRETNIM STVARIMA

1. Osnovna pravila

Mesna nadležnost

Član 217.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnim stvarima mesno je nadležan i sud na čijem se području nalaze pokretne stvari.

Ako se pokretne stvari nalaze na području različitih sudova, mesno nadležan je sud kome je prvom podnet predlog za izvršenje.

Izuzimanje od izvršenja

Član 218.

Ne mogu biti predmet izvršenja:

- 1) odeća, obuća i drugi predmeti za ličnu upotrebu, posteljne stvari, posuđe, deo nameštaja koji je neophodan izvršnom dužniku i članovima njegovog domaćinstva, šporet, frižider i peć za grejanje;
- 2) hrana i ogrev koji su izvršnom dužniku i članovima njegovog domaćinstva potrebni za tri meseca;
- 3) gotov novac izvršnog dužnika koji ima stalna mesečna primanja do mesečnog iznosa koji je zakonom izuzet od izvršenja, srazmerno vremenu do narednog primanja;
- 4) ordenje, medalje, ratne spomenice i druga odlikovanja i priznanja, lična pisma, rukopisi i drugi lični spisi i porodične fotografije izvršnog dužnika;
- 5) pomagala koja su osobi sa invaliditetom ili drugom licu s telesnim nedostacima neophodna za obavljanje životnih funkcija;
- 6) kućni ljubimac.

Izvršne radnje

Član 219.

Izvršenje novčanog potraživanja na pokretnim stvarima sprovodi se popisom i procenom stvari, prodajom stvari i namirenjem izvršnog poverioca iz prodajne cene.

Procena stvari može da se odvoji od popisa, ako zbog posebne vrednosti stvari nije moguće da se stvar proceni istovremeno s popisom.

2. Popis i procena pokretnih stvari

Predaja rešenja o izvršenju. Obaveštenje o popisu pokretnih stvari

Član 220.

Izvršnom dužniku se rešenje o izvršenju predaje neposredno pre početka popisa, pa se on poziva da ispuni potraživanje s kamatom i troškovima izvršnog postupka.

Rešenje koje nije moglo da se preda izvršnom dužniku pri popisu dostavlja se njegovim pribijanjem na mestu popisa.

O mestu i vremenu popisa obaveštava se izvršni poverilac i upozorava da će stvar biti popisana i bez njegovog prisustva.

Odsustvo stranaka nije smetnja da se stvar popiše.

Stranka koja nije prisustvovala popisu obaveštava se o tome da je popis izvršen.

Predmet popisa

Član 221.

Popisuju se stvari koje su u državini izvršnog dužnika i stvari koje su u svojini izvršnog dužnika, ali u državini izvršnog poverioca ili drugog lica.

Popisuju se i stvari na koje je treće lice stavilo primedbu da na njima ima neko pravo koje sprečava izvršenje.

Obim popisa

Član 222.

Popisuje se onoliko stvari koliko je potrebno da se namiri izvršni poverilac i troškovi izvršenja, nezavisno od toga da li su u rešenju o izvršenju određene stvari koje su predmet izvršenja.

Pre svega, popisuju se stvari koje mogu najlakše da se prodaju, stvari na koje treće lice nije stavilo primedbu da na njima ima prava koja sprečavaju izvršenje i stvari koje nisu podložne brzom kvarenju ili znatnom smanjenju vrednosti.

Zabrana raspolaganja popisanim stvarima

Član 223.

Izvršni dužnik i lica koja imaju državinu ili pritežanje na popisanim stvarima ne smeju da njima raspoložu ni pravno, ni faktički.

Povreda zabrane raspolaganja povlači odsustvo dejstva akta raspolaganja u izvršnom postupku u kome je nastala.

Zabrana raspolaganja i krivičnopravne posledice njene povrede unose se u rešenje u izvršenju.

Zapisnik o popisu. Dejstvo popisa

Član 224.

O popisu stvari sastavlja se zapisnik.

Zapisnik o popisu jeste osnov da izvršni poverilac upiše založno pravo na popisanim stvarima.

Izmena popisa

Član 225.

Izvršni poverilac može, u roku od osam dana od dana okončanja popisa, predložiti da se popis izmeni.

Javni izvršitelj dužan je da odluči o predlogu u roku od pet dana od njegovog prijema.

Ako se popis izmeni, donosi se zaključak o konačnom popisu.

Zaključak o konačnom popisu jeste osnov da izvršni poverilac upiše založno pravo na stvarima koje su unete u popis tek u zaključku o konačnom popisu.

Publikovanje popisa

Član 226.

Zapisnik o popisu i zaključak o konačnom popisu dostavljaju se izvršnom poveriocu i ističu na vidnom mestu u prostoriji u kojoj se popisana stvar nalazi u vreme popisa.

Na popisanim stvarima koje se ostavljaju na čuvanje izvršnom dužniku vidno se označava da su popisane.

Licu koje ukloni kopiju zapisnika o popisu, zaključka o konačnom popisu ili oznaku da su stvari popisane, izriče se novčana kazna.

Dostavljanje podataka za upis založnog prava

Član 227.

Izvršni poverilac dostavlja original ili overenu kopiju zapisnika o popisu i zaključka o konačnom popisu Agenciji za privredne registre, radi upisa založnog prava u Registar zaloge.

Osim toga, izvršni poverilac dostavlja Agenciji za privredne registre i predlog za izvršenje i rešenje o izvršenju, kao i podatke koji su određeni propisima o upisu založnog prava na pokretnim stvarima u Registar zaloge.

Sticanje založnog prava na popisanoj stvari i prava na namirenje

Član 228.

Izvršni poverilac stiče založno pravo na popisanoj stvari u trenutku upisa založnog prava u Registar zaloge, kada stiče i pravo na namirenje na pokretnoj stvari.

Kad je založno pravo na istoj pokretnoj stvari upisano u korist više izvršnih poverilaca, redosled sticanja prava na namirenje određuje se prema vremenu prijema (dan, čas i minut) zahteva za upis u Registar zaloge.

Kad je vreme prijema zahteva za upis u Registar isto za više izvršnih poverilaca, redosled sticanja prava na namirenje određuje se prema danu kad su podneti predlozi za izvršenje, a ako su podneti istog dana, svi izvršni poverioci imaju isti redosled namirenja.

Čuvanje popisanih stvari

Član 229.

Popisane stvari ostavljaju se na čuvanje izvršnom dužniku, ili izvršnom poveriocu, ili drugom licu koje već ima državinu stvari.

Gotov novac, hartije od vrednosti i dragocenosti čuvaju se u depozitu javnog izvršitelja ili lica koje obavlja komisione poslove prodaje.

U depozit javnog izvršitelja ili lica koje obavlja komisione poslove prodaje, predaju se na čuvanje i druge stvari veće vrednosti koje su podesne da ih čuvaju.

Promena čuvara popisanih stvari

Član 230.

Javni izvršitelj može, na predlog izvršnog poverioca koji je moguć do donošenja zaključka o dodeljivanju stvari, oduzeti stvari izvršnom dužniku i poveriti ih na čuvanje izvršnom poveriocu ili drugom licu koje izvršni poverilac odredi.

U tom slučaju troškove čuvanja stvari prethodno snosi izvršni poverilac ili lice koje je on odredio, izvršni dužnik im nadoknađuje te troškove, a rizik propasti ili oštećenja stvari snosi izvršni poverilac, izuzev ako su posledica više sile ili slučaja.

Ako propast ili oštećenje stvari ne mogu da se pripišu višoj sili ili slučaju, smatra se da je izvršni poverilac namiren do visine vrednosti stvari koja je propala ili do visine vrednosti oštećenja stvari.

Isto važi i kada stvar čuva izvršni poverilac ili ako javni izvršitelj, na predlog izvršnog poverioca, naloži da se stvar poveri licu koje je odredio izvršni poverilac da je čuva umesto izvršnog poverioca ili drugog lica.

Bezuspešan popis

Član 231.

Popis je bezuspešan ako se ne nađu stvari koje mogu biti predmet izvršenja.

Javni izvršitelj obaveštava o tome izvršnog poverioca ako nije prisustvovao popisu.

Pravo izvršnog poverioca na izbor posle bezuspešnog popisa

Član 232.

Izvršni poverilac može, u roku od osam dana od dana prijema obaveštenja o bezuspešnom popisu ili od bezuspešnog popisa kome je prisustvovao, predložiti javnom izvršitelju ili da ponovi popis ili da odredi drugo sredstvo i predmet izvršenja, inače se izvršni postupak obustavlja u narednih osam dana.

Izvršni postupak se obustavlja i ako izvršni poverilac na vreme predloži ponovni popis, ali se opet ne nađu stvari koje mogu biti predmet izvršenja, u roku od osam dana od dana okončanja ponovnog popisa.

Procena stvari

Član 233.

Po pravilu, stvari se procenjuju kada se i popisuju. Stvari procenjuje javni izvršitelj.

Stvar se procenjuje prema njenoj tržišnoj ceni u mestu procene na dan procene.

Javni izvršitelj, može da proceni stvar na osnovu pismenog obaveštenja o ceni koje dobije od odgovarajućih organizacija, institucija ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke.

Izvršni poverilac i izvršni dužnik mogu sporazumno da odrede vrednost stvari.

Zapisnik o popisu i proceni

Član 234.

Kad se stvar istovremeno popisuje i procenjuje sačinjava se zapisnik o popisu i proceni.

U zapisniku se navode ime javnog izvršitelja koji popisuje i procenjuje stvari, imena stranaka i lica koja su prisustvovala popisu i proceni, broj predmeta izvršenja, datum popisa i procene, visina i dospelost potraživanja izvršnog poverioca, podaci kojima se bliže određuju popisane stvari i njihova procenjena vrednost, izjave stranaka i učesnika u postupku i primedbe trećih lica o postojanju prava na stvari koja sprečavaju izvršenje.

Ako javni izvršitelj odredi da se stvar proceni posle popisa, a na osnovu pismenog obaveštenja o ceni, o proceni se sačinjava poseban zapisnik.

Izvršni poverilac može da o svom trošku objavi zapisnik o popisu i proceni u sredstvima javnog obaveštavanja.

Zabeleška umesto popisa i procene stvari. Pristupanje izvršnom postupku

Član 235.

Posle popisa i procene stvari ne može da se vodi poseban izvršni postupak radi namirenja drugog potraživanja na istoj stvari.

Ako se posle popisa i procene stvari donese novo rešenje o izvršenju na popisanim i procenjenim stvarima za namirenje drugog potraživanja, stvar se ponovo ne popisuje i ne procenjuje, već se u nastavku zapisnika o popisu i proceni samo zabeležavaju podaci iz novog rešenja o izvršenju.

Ova zabeleška jeste osnov da novi izvršni poverilac upiše založno pravo na popisanim stvarima. On stupa u već pokrenuti izvršni postupak u stanju u kome se on nalazi i ne može preduzeti procesne radnje koje su pre pristupanja mogle da se preduzmu.

Pristupanje izvršnom postupku dozvoljeno je do donošenja zaključka o dodeljivanju stvari kupcu.

3. Prodaja pokretne stvari

a) Načini prodaje stvari i zaključak o prodaji stvari

Načini prodaje stvari

Član 236.

Stvari mogu da se prodaju na usmenom javnom nadmetanju ili neposrednom pogodbom.

Način prodaje određuje se u zaključku o prodaji pokretne stvari, a javni izvršitelj je pri tome dužan da vodi računa o postizanju najpovoljnije cene.

Prodaja javnim nadmetanjem određuje se ako stvar ima veću vrednost ili se očekuje da se proda po ceni većoj od procenjene vrednosti.

Nezavisno od načina prodaje koju je odredio javni izvršitelj, stranke mogu da se sporazumeju o prodaji stvari neposrednom pogodbom.

Donošenje zaključka o prodaji pokretne stvari

Član 237.

Zaključak o prodaji pokretne stvari donosi se posle pravnosnažnosti rešenja o izvršenju, a od objavljivanja zaključka na oglasnoj tabli Komore, pa do prvog javnog nadmetanja ne može proteći manje od 15, niti više 30 dana.

Pre toga, stvari mogu da se prodaju ako se stranke sporazumeju ili ako su podložne brzom kvarenju, ili ako postoji opasnost od znatnog smanjenja vrednosti stvari, a izvršni poverilac položi jemstvo za štetu koju izvršni dužnik može pretrpeti zbog ranije prodaje.

Sadržina zaključka o prodaji pokretne stvari

Član 238.

Zaključkom o prodaji pokretne stvari određuje se da li se stvar prodaje javnim nadmetanjem ili neposrednom pogodbom, uslovi prodaje i od kada i kako stvar može da se proda neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka.

Uslovi prodaje stvari, pre svega, sadrže:

- 1) bliži opis stvari;
- 2) procenjenu vrednost stvari i dan procene vrednosti;
- 3) vreme i mesto prvog javnog nadmetanja i početnu cenu stvari na prvom javnom nadmetanju;
- 4) rok za zaključenje ugovora o prodaji neposrednom pogodbom i početnu cenu stvari;
- 5) rok u kome je kupac dužan da plati prodajnu cenu;
- 6) iznos jemstva koje se polaže, rok u kome se polaže i kome se polaže.

Rok za plaćanje prodajne cene ne može biti duži od 15 dana od donošenja zaključka o dodeljivanju pokretne stvari.

U uslovima prodaje stvari navodi se i pod kojim uslovima stvar može biti dodeljena kupcu koji na javnom nadmetanju nije bio najpovoljniji ponudilac (član 241. stav 1).

Objavljivanje i dostavljanje zaključka o prodaji stvari

Član 239.

Zaključak o prodaji pokretne stvari objavljuje se na oglasnoj Komore, i na drugi uobičajeni način.

Zaključak se dostavlja istim licima kao zaključak o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju (član 174. stav 3).

b) Prodaja na javnom nadmetanju

Sadržina zaključka o dodeljivanju stvari posle javnog nadmetanja

Član 240.

Zaključak o dodeljivanju stvari sadrži i ime i prezime ili poslovno ime ponudilaca koji su ponudili cenu jednaku početnoj ceni ili višu od nje, počev od najpovoljnijeg ponudioca pa nadalje.

U zaključku se navodi da će stvar biti dodeljena drugom po redu ponudiocu ako najpovoljniji ponudilac ne plati ponuđenu cenu u roku određenom zaključkom o prodaji stvari ili trećem po redu ponudiocu ako drugi po redu ne plati ponuđenu cenu

u roku o određenom zaključkom o prodaji i tako redom dok se ne iscrpe svi ponudnici sa spiska.

Plaćanje prodajne cene posle javnog nadmetanja

Član 241.

Ako najpovoljniji ponudilac s javnog nadmetanja ne plati ponuđenu cenu u roku, zaključkom se oglašava da je prodaja bez dejstva prema njemu i stvar dodeljuje drugom po redu ponudiocu uz određivanje roka za plaćanje ponuđene cene i tako redom dok se ne iscrpe svi ponudnici sa spiska iz zaključka o dodeljivanju stvari.

Ako nijedan ponuđač ne plati ponuđenu cenu u roku, javni izvršitelj utvrđuje da javno nadmetanje nije uspelo.

Shodna primena odredaba o javnom nadmetanju kod prodaje nepokretnosti

Član 242.

Na prodaju pokretne stvari na javnom nadmetanju primenjuju se sledeće odredbe koje važe kad se namiruje novčano potraživanje na nepokretnosti: o polaganju jemstva za učešće na javnom nadmetanju (član 175), javnom nadmetanju s jednim ponudiocem (član 176), o prvom i drugom javnom nadmetanju (član 177), prodajnoj ceni na javnom nadmetanju (član 178), toku javnog nadmetanja (član 179), zaključku o dodeljivanju nepokretnosti posle javnog nadmetanja (član 180), objavljivanju i dostavljanju zaključka o dodeljivanju nepokretnosti (član 181), o vraćanju i zadržavanju položenog jemstva kod javnog nadmetanja (član 182) i o neuspehu javnog nadmetanja (član 183).

v) Pravo izbora izvršnog poverioca posle neuspeha drugog javnog nadmetanja

Član 243.

Ako drugo javno nadmetanje nije uspelo javni izvršitelj odmah poziva izvršnog poverioca da u roku od 15 dana izabere namirenje prodajom stvari neposrednom pogodbom ili prenosom prava svojine na stvari.

Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni poverilac propusti rok za izbor.

g) Prodaja stvari neposrednom pogodbom

Slučajevi prodaje stvari neposrednom pogodbom

Član 244.

Stvar može da se proda neposrednom pogodbom ako je tako određeno u zaključku o prodaji pokretne stvari (član 238), ako se stranke tako sporazumeju ili ako posle neuspeha drugog javnog nadmetanja tako izabere izvršni poverilac (član 243. stav 1).

Ugovor zaključuju ista lica koja zaključuju ugovor o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom, u pismenom obliku, i prosleđuju ga poreskoj upravi.

Sporazum o prodaji pokretne stvari neposrednom pogodbom i ugovor o prodaji ne podležu solemnizaciji od javnog beležnika.

Do kada stranke mogu da se sporazumeju o prodaji pokretne stvari neposrednom pogodbom

Član 245.

Ako je zaključkom o prodaji pokretne stvari određeno da se stvar prodaje na javnom nadmetanju, stranke mogu da se sporazumeju o prodaji stvari neposrednom pogodbom u istom roku kao kad se prodaje nepokretnost (član 186. st. 1. i 2).

Ali ako je zaključkom o prodaji pokretne stvari određeno da se stvar prodaje neposrednom pogodbom, stranke mogu da se sporazumeju o prodaji neposrednom pogodbom u rasponu od objavljivanja zaključka o prodaji pokretne stvari, pa dok izvršni poverilac ne izabere namirenje prenosom prava svojine na stvari.

Na sadržinu sporazuma stranaka primenjuju se odredbe o sporazumu stranaka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom (član 186. stav 3).

Primena odredaba o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka

Član 246.

Na sadržinu zaključka o prodaji pokretne stvari neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka, rok za zaključenje ugovora, rok za plaćanje prodajne cene i objavljivanje i dostavljanje zaključka primenjuju se odredbe o zaključku o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka (član 187. st. 1. i 2).

Na zaključak o dodeljivanju pokretne stvari u ovom slučaju primenjuju se odredbe o zaključku o dodeljivanju nepokretnosti (član 187. stav 3).

Na izmenu sporazuma stranaka o prodaji pokretne stvari neposrednom pogodbom, kao i na novi sporazum, ovlašćenje javnog izvršitelja, slučaj kada se utvrđuje da nepokretnost nije prodana neposrednom pogodbom po sporazumu stranaka i posledice koje iz toga proizlaze, primenjuju se odredbe o izmeni sporazuma stranaka, odustanku stranaka od sporazuma i posledicama odustanka kod prodaje nepokretnih stvari (član 188).

Prodaja stvari neposrednom pogodbom u ostalim slučajevima

Član 247.

Kada se stvar prodaje neposrednom pogodbom po zaključku o prodaji pokretne stvari (član 236), ugovor može da se zaključi u roku od 30 dana od dana objavljivanja zaključka, a rok za plaćanje cene ne može biti duži od 15 dana od dana donošenja zaključka o dodeljivanju stvari.

Kad se stvar prodaje neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca primenjuju se odredbe koje se u tom slučaju primenjuju kod namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti (član 189).

U oba slučaja neposredne pogodbe izvršni dužnik ne može da utiče na cenu, niti na druge uslove prodaje.

Zaključak o dodeljivanju pokretne stvari donosi se odmah posle zaključenja ugovora o prodaji neposrednom pogodbom.

Početna cena stvari ne može biti niža od 50% od procenjene vrednosti stvari.

d) Namirenje prenosom prava svojine na stvari

Član 248.

Ako ugovor o prodaji neposrednom pogodbom po zaključku o prodaji pokretne stvari ili po izboru izvršnog poverioca ne bude zaključen u roku, ili ako prodajna cena ne bude plaćena u roku, javni izvršitelj utvrđuje da stvar nije prodana

neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca ili po zaključku o prodaji pokretne stvari.

U svemu ostalom primenjuju se odredbe o namirenju prenosom prava svojine na nepokretnosti (čl. 190. i 191).

d) Ostale odredbe o prodaji pokretne stvari

Ko ne može biti kupac pokretne stvari

Član 249.

Kupac pokretne stvari ne može biti, ni na javnom nadmetanju, ni neposrednom pogodbom, lice koje ne može biti ni kupac nepokretnosti (član 169).

Zaključak o predaji pokretne stvari kupcu

Član 250.

Zaključak o predaji pokretne stvari kupcu donosi se odmah pošto bude plaćena prodajna cena i dostavlja svima kojima i zaključak o prodaji pokretne stvari, kao i poreskoj upravi. Zaključak o predaji pokretne stvari ovlašćuje kupca da je registruje na svoje ime u svim javnim registrima.

Zaključak o predaji pokretne stvari može da se donese i stvar preda kupcu i pre plaćanja prodajne cene ako se, na svoj rizik, s tim saglase izvršni poverilac i lica koja imaju prvenstvo u namirenju iz prodajne cene, u granici iznosa koji bi im namirenjem pripao.

Ako kupac kome je predata stvar ne plati prodajnu cenu u roku, izvršni poverilac i lica koja imaju prvenstvo u namirenju iz prodajne cene mogu zatražiti od javnog izvršitelja da u istom izvršnom postupku prinudno naplati prodajnu cenu.

Prestanak i brisanje zaloge

Član 251.

Založno pravo na pokretnoj stvari prestaje donošenjem zaključka o predaji pokretne stvari.

U zaključku se kupac ovlašćuje da zahteva brisanje založnog prava iz Registra zaloge.

4. Namirenje

Zaključak o namirenju

Član 252.

Zaključak o namirenju donosi se odmah posle zaključka o predaji pokretne stvari.

Zasniva se na stanju stvari iz spisa predmeta i javnih registara.

Pri donošenju zaključka uzimaju se u obzir samo potraživanja sadržana u rešenju o izvršenju koje je postalo pravnosnažno pre donošenja zaključka o namirenju.

Prvenstveno namirenje potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja

Član 253.

Pre svih namiruju se potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja koja budu dokazana izvršnom ispravom i prijavljena do donošenja zaključka o dodeljivanju stvari.

Ako više potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja ne mogu da se namire u celini, namiruju se srazmerno njihovoj visini.

Namirenje ostalih potraživanja

Član 254.

Pošto se namire potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, ostala potraživanja se razvrstavaju na tri reda namirenja:

- 1) potraživanja založnih poverilaca;
- 2) potraživanja izvršnih poverilaca koji su stekli založno pravo;
- 3) potraživanja izvršnih poverilaca koji nisu stekli založno pravo.

Namirenje narednog reda namirenja počinje kad se poverioci iz prethodnog reda namire u celini.

Ako prodajna cena nije dovoljna da se namire svi poverioci iz istog reda namirenja, oni se namiruju prema redosledu sticanja prava na namirenje, a ako su istovremeno stekli pravo na namirenje – namiruju se srazmerno visini potraživanja.

Izvršni poverioci koji su stekli založno pravo namiruju se prema redosledu određenim ovim zakonom (član 228), a izvršni poverioci koji nisu stekli založno pravo namiruju se prema vremenu kad su podneli predlog za izvršenje.

Troškovi izvršnog postupka, troškovi koji su dosuđeni u izvršnoj ispravi i kamate koje su dosuđene u izvršnoj ispravi imaju isti redosled namirenja kao glavno potraživanje.

Višak prodajne cene koji preostane po namirenju predaje se izvršnom dužniku.

Primena odredaba ovog zakona o sprovođenju izvršenja na nepokretnostima

Član 255.

Na sve što nije izričito uređeno odredbama ove glave zakona shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti (čl. 151–210).

Glava treća

IZVRŠENJE NA NOVČANOM POTRAŽIVANJU IZVRŠNOG DUŽNIKA

1. Osnovna pravila

Mesna nadležnost

Član 256.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na novčanom potraživanju izvršnog dužnika mesno je nadležan – ako izvršni dužnik nema prebivalište ili boravište u Republici Srbiji – i sud na čijem je području prebivalište dužnika izvršnog dužnika, a ako on nema prebivalište u Republici Srbiji – sud na čijem području je boravište dužnika izvršnog dužnika.

Odredba stava 1. ovog člana o prebivalištu i boravištu shodno se primenjuje i na sedište pravnog lica.

Na isti način mesna nadležnost se određuje i za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na novčanim sredstvima na računu

izvršnog dužnika, na sredstvima iz štednog uloga i na sredstvima sa tekućeg računa izvršnog dužnika.

Izuzimanje od izvršenja

Član 257.

Ne mogu biti predmet izvršenja:

- 1) primanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja;
- 2) primanja na osnovu novčane naknade za telesno oštećenje prema propisima o invalidskom osiguranju;
- 3) primanja koja se ostvaruju prema propisima o socijalnoj zaštiti;
- 4) primanja na osnovu privremene nezaposlenosti;
- 5) primanja na osnovu dodatka na decu;
- 6) primanja na osnovu stipendije i pomoći učenicima i studentima;
- 7) potraživanja čiji je prenos zakonom zabranjen.

Ograničenje izvršenja

Član 258.

Izvršenje na zaradi ili plati, naknadi zarade, odnosno naknadi plate i penziji može da se sprovede u visini do dve trećine zarade, naknade zarade, plate, naknade plate i penzije, odnosno do njihove polovine, ako je njihov iznos jednak ili manji od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom.

Isto važi i za platu oficira, podoficira, vojnika po ugovoru, vojnog službenika i primanja lica u rezervnom sastavu za vreme vojne službe.

Izvršenje na minimalnoj zaradi i minimalnoj penziji sprovodi se do njihove polovine.

Izvršenje na primanjima ratnih i mirnodopskih vojnih invalida na osnovu invalidnine, ortopedskog dodatka i invalidskog dodatka može da se sprovede samo do njihove polovine, i samo da bi se namirila potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja.

Izvršenje na primanju na osnovu naknade štete u obliku novčane rente koja nisu izuzeta od izvršenja, zatim po ugovoru o doživotnom izdržavanju i ugovoru o osiguranju života, može da se sprovede samo na delu primanja koji prelazi iznos najviše stalne socijalne pomoći koja se isplaćuje na području na kome izvršni dužnik ima prebivalište, odnosno boravište.

Izvršne radnje

Član 259.

Izvršenje na novčanom potraživanju izvršnog dužnika sprovodi se plenidbom i prenosom potraživanja radi namirenja izvršnog poverioca.

Predlog za izvršenje

Član 260.

U predlogu za izvršenje može da se zahteva plenidba potraživanja i prenos potraživanja, sa određivanjem ili bez određivanja vrste prenosa, ili samo plenidba potraživanja.

Izvršni poverilac koji je u predlogu za izvršenje zahtevao samo plenidbu potraživanja dužan je da predloži vrstu prenosa u roku od deset dana od dana prijema izjašnjenja dužnika izvršnog dužnika ili obaveštenja da se dužnikov dužnik nije izjasnio.

U suprotnom izvršni postupak se obustavlja.

Rešenje o izvršenju

Član 261.

U rešenju o izvršenju određuju se plenidba i prenos potraživanja izvršnog dužnika, ali ne i vrsta prenosa.

U rešenju o izvršenju navodi se koja su dejstva plenidbe potraživanja (član 263. stav 2) i kada ona nastupa.

Rešenje o izvršenju dostavlja se i dužniku izvršnog dužnika.

Dužnik izvršnog dužnika nema pravo na žalbu protiv rešenja o izvršenju.

Obim plenidbe i prenosa

Član 262.

Potraživanje izvršnog dužnika može da se zapleni i prenese samo u visini potrebnoj da se namiri potraživanje izvršnog poverioca, izuzev kod nedeljivog potraživanja.

Ako više izvršnih poverilaca zahteva izvršenje na istom deljivom potraživanju dovoljnom da se svi namire, plenidba i prenos određuju se posebno u korist svakog, u odgovarajućim iznosima.

2. Plenidba potraživanja izvršnog dužnika i sticanje založnog prava

Plenidba potraživanja

Član 263.

Potraživanje izvršnog dužnika zaplenjeno je kada se rešenje o izvršenju dostavi dužniku izvršnog dužnika.

Plenidbom se zabranjuje dužniku izvršnog dužnika da ispuni potraživanje izvršnom dužniku, a izvršnom dužniku da naplati ili raspolaže njime i zalogom kojom je ono obezbeđeno.

Za povredu tih zabrana može da se izrekne novčana kazna.

Sticanje založnog prava i prava na namirenje na potraživanju

Član 264.

Izvršni poverilac stiče založno pravo na potraživanju izvršnog dužnika u trenutku njegove plenidbe, kada stiče i pravo na namirenje.

Založno pravo prostire se i na kamatu koja dospeva posle plenidbe.

Ako je potraživanje obezbeđeno hipotekom ili zalogom

Član 265.

Ako je potraživanje izvršnog dužnika obezbeđeno hipotekom ili zalogom koji su upisani u katastar nepokretnosti ili Registar zaloge, javni izvršitelj nalaže da se rešenje o izvršenju upiše u katastar nepokretnosti ili Registar zaloge u koje su već upisani hipoteka ili zaloga, čime izvršni poverilac stupa na mesto izvršnog dužnika.

Izvršni poverilac time stiče i pravo da se posle prenosa potraživanja izvršnog dužnika namiri pre izvršnog dužnika na predmetu hipoteke ili zaloge, prema redosledu namirenja izvršnog dužnika.

Ako je zaplenjeno potraživanje obezbeđeno ručnom zalogom i jemstvom

Član 266.

Ako je potraživanje izvršnog dužnika obezbeđeno ručnom zalogom, on predaje izvršnom poveriocu predmet ručne zaloge samo ako se zalogodavac s time saglasi.

Ako izvršni dužnik odbije da preda predmet ručne zaloge izvršnom poveriocu, državina se prenosi na izvršnog poverioca tako što se stvar oduzima izvršnom dužniku.

Jemac potraživanja izvršnog dužnika ostaje garant potraživanja obezbeđenog jemstvom.

Izjašnjenje dužnika izvršnog dužnika

Član 267.

Javni izvršitelj nalaže dužniku izvršnog dužnika da se u roku do pet dana od dana dostavljanja rešenja o izvršenju izjasni o tome da li i u kom iznosu priznaje potraživanje, da li je voljan da potraživanje namiri i da li je njegova obaveza uslovljena ispunjenjem neke druge obaveze.

Izjašnjenje dužnika izvršnog dužnika odmah se dostavlja izvršnom poveriocu.

Ako dužnik izvršnog dužnika propusti rok za izjašnjenje, javni izvršitelj obaveštava izvršnog poverioca da se dužnik izvršnog dužnika nije izjasnio.

Odgovornost dužnika izvršnog dužnika

Član 268.

Dužnik izvršnog dužnika odgovara izvršnom poveriocu za štetu izazvanu time što se nije izjasnio ili se nije tačno i potpuno izjasnio.

Javni izvršitelj upozorava dužnika izvršnog dužnika na obavezu tačnog i potpunog izjašnjenja, i na posledice povrede te obaveze.

Dužnik izvršnog dužnika dužan je da o založnom pravu na potraživanju izvršnog dužnika koje nije upisano u Registar zaloge obavesti javnog izvršitelja, odmah posle dostavljanja rešenja o izvršenju.

Redosled namirenja

Član 269.

Prvo se namiruju potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja koja budu dokazana izvršnom ispravom i prijavljena do donošenja zaključka o prenosu potraživanja.

Posle toga se namiruju potraživanja na kojima je založno pravo zasnovano pre pokretanja izvršnog postupka. Ako je založno pravo upisano u Registar zaloge, poverilac se namiruje i ako nije prijavio potraživanje u izvršnom postupku, a ako založno pravo nije upisano u Registar zaloge – namiruje se samo ako je potraživanje prijavio do donošenja zaključka o prenosu potraživanja.

Potom se namiruju izvršni poverioci (član 270).

Troškovi izvršnog postupka i troškovi i kamate koji su dosuđeni u izvršnoj ispravi imaju isti redosled namirenja kao glavno potraživanje.

Redosled namirenja izvršnih poverilaca

Član 270.

Ako je više izvršnih poverilaca podnelo predlog za izvršenje na istom potraživanju, a svi ne mogu da se namire u celini, redosled njihovog namirenja određuje se prema danu prijema predloga za izvršenje u sudu. Naredni izvršni poverilac namiruje se kada se prethodni namiri u celini.

Više izvršnih poverilaca koje je podnelo predlog za izvršenje istog dana namiruje se istovremeno. Ako u tom slučaju svi izvršni poverioci ne mogu da se namire u celini, namiruju se srazmerno visini potraživanja.

3. Prenos novčanog potraživanja izvršnog dužnika

a) Opšta pravila

Vrste prenosa

Član 271.

Potraživanje se prenosi na izvršnog poverioca radi naplaćivanja ili umesto ispunjenja, po izboru izvršnog poverioca.

Kad je vrsta prenosa određena u predlogu za izvršenje

Član 272.

Kad je u predlogu za izvršenje već određena vrsta prenosa, izvršni poverilac u roku od pet dana od dana prijema izjašnjenja dužnika izvršnog dužnika ili od isteka roka za to izjašnjenje, saopštava da li ostaje pri već određenoj vrsti prenosa ili je menja.

Javni izvršitelj određuje vrstu prenosa prema saopštenju izvršnog poverioca, a ako je on propustio saopštenje – prema predlogu za izvršenje.

Kad vrsta prenosa nije određena u predlogu za izvršenje

Član 273.

Kad u predlogu za izvršenje nije određena vrsta prenosa, izvršni poverilac dužan je da javnom izvršitelju predloži vrstu prenosa u roku koji je određen ovim zakonom (član 260. stav 2).

Zaključak o prenosu. Vreme prenosa

Član 274.

O prenosu potraživanja na izvršnog poverioca donosi se zaključak.

Potraživanje je preneseno na izvršnog poverioca kada se zaključak o prenosu dostavi dužniku izvršnog dužnika.

Kad se namiruje više lica, u zaključku o prenosu određuje se ko se sve namiruje, u kojoj visini i kojim redosledom (čl. 269. i 270).

Zaključak o prenosu dostavlja se i izvršnom dužniku i licima koja se namiruju.

Prenos nedeljivog potraživanja kad je jedan izvršni poverilac

Član 275.

Potraživanje koje iz nekog razloga ne može da se podeli u pogledu prenosa ili namirenja (nedeljivo potraživanje), prenosi se u celini na izvršnog poverioca koji je, ako je njegovo potraživanje manje od potraživanja koje se prenosi, dužan da pre prenosa položi jemstvo u visini razlike između potraživanja.

Osim toga, dužan je da pre prenosa potraživanja položi jemstvo u iznosu potrebnom da se namire ostala lica koja imaju pravo na namirenje.

Ako je na potraživanju koje se prenosi izvršenje ograničeno, prenos je dozvoljen ako izvršni poverilac položi jemstvo u iznosu potraživanja na kome ne može da se sprovede izvršenje.

Prenos nedeljivog potraživanja kad je više izvršnih poverilaca

Član 276.

Ako je više izvršnih poverilaca predložilo prenos nedeljivog potraživanja, ono se prenosi na onog koji je prvi podneo predlog za prenos, a ako je više njih predlog podnelo istog dana – prenosi se na onog čije je potraživanje najveće.

Potraživanje se na njega prenosi ako položi jemstvo u iznosu potrebnom da se namire ostala lica koja imaju pravo na namirenje, a ako je na potraživanju ograničeno izvršenje – i jemstvo u iznosu potraživanja na kome ne može da se sprovede izvršenje.

Prenos potraživanja ne zasniva prvenstvo u namirenju, niti menja redosled u namirenju.

Obaveze izvršnog poverioca i izvršnog dužnika

Član 277.

Izvršni dužnik obavezan je da u roku koji odredi javni izvršitelj pruži izvršnom poveriocu potrebna objašnjenja o namirenju iz prenesenog potraživanja i preda mu isprave o prenesenom potraživanju.

Na predlog izvršnog poverioca, javni izvršitelj sprovodi izvršenje protiv izvršnog dužnika radi predaje isprava koje izvršni dužnik sam ne preda.

Predaju isprava koje su kod drugog lica može da zahteva izvršni poverilac tužbom, ako bi to mogao i izvršni dužnik.

Na ispravi koja se predaje izvršnom poveriocu javni izvršitelj beleži da je potraživanje preneseno.

Izvršni poverilac na koga je prenesen samo deo potraživanja dužan je da, na zahtev izvršnog dužnika i u roku koji odredi javni izvršitelj položi jemstvo da će izvršnom dužniku vratiti isprave posle namirenja.

Polaganje novca kod javnog izvršitelja

Član 278.

Ako pravo na namirenje polažu, osim izvršnog poverioca i druga lica, dužnik izvršnog dužnika može u njihovu korist položiti javnom izvršitelju celo preneseno potraživanje ili njegov deo koji je dospelo.

Izvršni poverilac na koga je preneseno potraživanje na kome druga lica polažu pravo na namirenje može preko javnog izvršitelja pozvati dužnika izvršnog dužnika da položi preneseno potraživanje kod javnog izvršitelja.

Polaganjem prenesenog potraživanja dužnik izvršnog dužnika oslobađa se ispunjenja obaveze do visine prenesenog potraživanja koje je položio.

b) Prenos novčanog potraživanja radi naplaćivanja

Ovlašćenja izvršnog poverioca

Član 279.

Posle prenosa potraživanja radi naplaćivanja izvršni poverilac ovlašćen je da od dužnika izvršnog dužnika zahteva isplatu prenesenog potraživanja ako je dospelo, zatim da preduzme sve što je potrebno za očuvanje i namirenje potraživanja, koristi prava u vezi sa obezbeđenjem prenesenog potraživanja i da se obrati jemcu dužnika izvršnog dužnika onako kako priliči vrsti jemstva.

Izvršni poverilac ne sme da sa dužnikom izvršnog dužnika zaključi poravnanje na teret izvršnog dužnika, otpusti dug dužniku izvršnog dužnika ili da na drugi način raspolaže potraživanjem, niti sme da se sa dužnikom izvršnog dužnika sporazume da o potraživanju, ako je sporno, odluči izabrani sud.

Dužnik izvršnog dužnika može izvršnom poveriocu na koga je preneseno potraživanje da istakne prigovore koje bi mogao da istakne izvršnom dužniku.

Prenos radi naplaćivanja potraživanja upisanog u katastar nepokretnosti ili Registar zaloge

Član 280.

Prenos radi naplaćivanja potraživanja obezbeđenog hipotekom ili zalogom upisuje se u katastar nepokretnosti ili Registar zaloge u koji su upisani hipoteka i zaloga, po nalogu javnog izvršitelja.

Uslovljenost ispunjenja obaveze dužnika izvršnog dužnika predajom stvari

Član 281.

Ako je izvršnom ispravom utvrđeno da je obaveza dužnika izvršnog dužnika uslovljena obavezom izvršnog dužnika da mu preda stvar u njegovoj državini javni izvršitelj, na predlog izvršnog poverioca, nalaže izvršnom dužniku da preda stvar u određenom roku javnom izvršitelju, da bi je on predao dužniku izvršnog dužnika.

Po isteku roka, a na predlog izvršnog poverioca, javni izvršitelj nalaže izvršnom dužniku da stvar preda javnom izvršitelju, što se izvršava prema odredbama o izvršenju potraživanja na predaju određene pokretne stvari ili isporuku određene količine pokretnih stvari (čl. 328–336).

Obaveštavanje o tužbi za naplatu prenesenog potraživanja

Član 282.

Izvršni poverilac koji je podneo tužbu ili predlog za izvršenje radi naplate prenesenog potraživanja dužan je da o tome bez odlaganja obavesti izvršnog dužnika.

U suprotnom odgovara za štetu koju mu nanese tim propuštanjem.

Nesavesno postupanje s prenesenim potraživanjem

Član 283.

Izvršni poverilac koji se s dužnom pažnjom ne stara o naplati nedeljivog prenesenog potraživanja odgovara za štetu koju time nanese izvršnom dužniku, drugom izvršnom poveriocu i drugom licu koje se namiruje iz prenesenog potraživanja.

Javni izvršitelj može, na predlog drugog izvršnog poverioca ili izvršnog dužnika, ukinuti zaključak o prenosu potraživanja na nesavesnog izvršnog poverioca i preneti potraživanje na drugog izvršnog poverioca.

Namirenje i visina namirenja izvršnog poverioca

Član 284.

Izvršni poverilac na koga je preneseno potraživanje radi naplaćivanja namiren je kada primi isplatu od dužnika izvršnog dužnika ili kada primi novac koji je dužnik izvršnog dužnika položio kod javnog izvršitelja.

Namiren je u visini u kojoj je potraživanje naplatio.

Naplata veća od potraživanja izvršnog poverioca kod nedeljivog potraživanja

Član 285.

Izvršni poverilac koji je iz prenesenog nedeljivog potraživanja naplatio više od iznosa koji mu pripada na ime namirenja, dužan je da višak položi javnom izvršitelju.

Javni izvršitelj namiruje iz tog viška ostala lica koja imaju pravo na namirenje.

Izvršnom poveriocu koji je naplaćeni višak položio javnom izvršitelju vraćaju se jemstva koja je položio (čl. 275. i 276).

v) Prenos novčanog potraživanja umesto ispunjenja

Opšta pravila

Član 286.

Prenosom umesto ispunjenja potraživanje prelazi na izvršnog poverioca do iznosa koji je prenesen, s dejstvom ustupanja potraživanja uz naknadu.

Ako je preneseno potraživanje obezbeđeno hipotekom ili zalogom koji su upisani u katastar nepokretnosti ili drugi javni registar javni izvršitelj nalaže prenos hipoteke i zaloge sa izvršnog dužnika na izvršnog poverioca i brisanje hipoteke ili zaloge izvršnog dužnika.

Izvršni poverilac na koga je preneseno potraživanje umesto ispunjenja smatra se namirenim u trenutku prenosa potraživanja, do visine prenesenog potraživanja.

Time se ne dira u pravila o odgovornosti izvršnog dužnika za istinitost i naplativost prenesenog potraživanja.

Ako je potraživanje nedeljivo

Član 287.

Ako je potraživanje koje je preneseno nedeljivo, a više lica polaže pravo da se iz njega namiri, izvršni poverilac na koga je potraživanje preneseno radi ispunjenja smatra se kao izvršni poverilac na koga je potraživanje preneseno radi naplaćivanja.

Glava četvrta

IZVRŠENJE NA ZARADI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA

Primena odredaba. Pojam zarade

Član 288.

Na izvršenje na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima izvršnog dužnika primenjuju se odredbe o izvršenju na novčanom potraživanju izvršnog dužnika (čl. 256–287), ako odredbama ove glave zakona nije drugačije određeno.

Zarada obuhvata sva primanja zaposlenog po osnovu rada, bez poreza i doprinosa koji se plaćaju iz zarade.

Rešenje o izvršenju

Član 289.

U rešenju o izvršenju na zaradi određuje se plenidba dela zarade izvršnog dužnika i nalaže poslodavcu da zaplenjeni iznos isplaćuje izvršnom poveriocu dok se potraživanje izvršnog poverioca ne namiri u celini.

Povećanje zarade

Član 290.

Rešenje o izvršenju na zaradi proteže se i na povećanje zarade koje usledi posle dostavljanja rešenja o izvršenju, nezavisno od toga kada je rad obavljen.

Namirenje izvršnih poverilaca zakonskog izdržavanja i novčane rente

Član 291.

Ako više izvršnih poverilaca potražuje od istog izvršnog dužnika zakonsko izdržavanje, novčanu rentu zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad ili novčanu rentu za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja, a njihova potraživanja premašuju deo zarade koji može biti predmet izvršenja, rešenje o izvršenju donosi se i sprovodi u korist svakog od njih, srazmerno visini potraživanja.

Ako posle početog izvršenja navedenih potraživanja (dostavljanja rešenja o izvršenju poslodavcu) usledi novi predlog za izvršenje radi namirenja iste vrste potraživanja, sud menja ranije rešenje o izvršenju i određuje iznos koji se ubuduće, srazmerno visini potraživanja, isplaćuje svakom izvršnom poveriocu.

Rešenje kojim se menja ranije rešenje o izvršenju dostavlja se i izvršnom poveriocu na čiji predlog je doneto ranije rešenje, koji ima pravo na prigovor protiv rešenja.

Prvenstvo u namirenju potraživanja zakonskog izdržavanja i novčane rente

Član 292.

Izvršni poverioci koji potražuju zakonsko izdržavanje, novčanu rentu zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad ili novčanu rentu za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja imaju prvenstvo u namirenju nad ostalim izvršnim poveriocima i kada je izvršenje radi namirenja ostalih izvršnih poverilaca već počelo.

Mesto isplate

Član 293.

Potraživanja za koja nije propisano bezgotovinsko plaćanje izvršni poverilac naplaćuje na blagajni na kojoj se izvršnom dužniku isplaćuje zarada.

U tom slučaju izvršni poverilac ima pravo da mu se zaplenjeni deo zarade isplaćuje o trošku izvršnog dužnika preko pošte na adresu koju označi ili na račun kod banke, po odbitku poštanskih troškova.

Zaplenjeni deo zarade uplaćuje se na namenski račun javnog izvršitelja, koji odmah prenosi uplaćeni iznos na račun izvršnog poverioca.

Promena poslodavca

Član 294.

Rešenje o izvršenju deluje i prema novom poslodavcu izvršnog dužnika, i to od trenutka kada se novom poslodavcu dostavi rešenje o izvršenju.

Poslodavac kod koga je izvršnom dužniku prestao radni odnos dužan je da odmah preporučenom pošiljkom s povratnicom dostavi rešenje o izvršenju novom poslodavcu i da o tome obavesti javnog izvršitelja. Ako mu nije poznato ko je novi poslodavac, o tome odmah obaveštava javnog izvršitelja.

Javni izvršitelj dužan je da načini uvid u evidenciju zaposlenih i zdravstvenog osiguranja, da dostavi rešenje o izvršenju novom poslodavcu izvršnog dužnika i o tome obavesti izvršnog poverioca.

Ali, ako posle tog uvida utvrdi da izvršni dužnik nema stalna novčana primanja, poziva izvršnog poverioca da u roku od osam dana predloži dodavanje novog sredstva i predmeta izvršenja ili promenu sredstva i predmeta izvršenja.

Ako izvršni poverilac ništa ne predloži u roku, izvršni postupak se obustavlja.

Odgovornost poslodavca za neisplaćivanja dospelih obroka

Član 295.

Izvršni poverilac može, do okončanja izvršnog postupka, predložiti javnom izvršitelju da donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju i kojim se poslodavac obavezuje da namiri izvršnom poveriocu obroke zarade koje poslodavac nije zaplenio i naplatio i određuje sredstvo i predmet izvršenja ako poslodavac ne namiri obroke u roku.

Rešenje izvršava onaj ko sprovodi izvršenje na zaradi izvršnog dužnika.

Odgovornost poslodavca za štetu izvršnom poveriocu

Član 296.

Poslodavac odgovara za štetu koju izvršni poverilac pretrpi zato što poslodavac nije postupao prema rešenju o izvršenju ili što posle okončanja radnog odnosa izvršnog dužnika nije novom poslodavcu odmah dostavio rešenje o izvršenju preporučenom pošiljkom s povratnicom ili što nije odmah obavestio javnog izvršitelja da ne zna ko je novi poslodavac izvršnog dužnika.

Zabrana sa pristankom izvršnog dužnika (administrativna zabrana)

Član 297.

Zabrana isplate zarade sa pristankom izvršnog dužnika (administrativna zabrana) ima dejstvo rešenja o izvršenju na zaradi.

Uprkos administrativnoj zabrani, izvršni poverioci koji potražuju zakonsko izdržavanje, novčanu rentu za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja i novčanu rentu zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad namiruju se pre poverilaca u čiju korist je uvedena administrativna zabrana, do punog iznosa ili srazmerno visini potraživanja i ako je izvršenje radi namirenja potraživanja obuhvaćenog administrativnom zabranom već počelo.

Druga stalna novčana primanja izvršnog dužnika

Član 298.

Odredbe koje se odnose na izvršenje na zaradi shodno se primenjuju i na primanja na osnovu socijalnog osiguranja i druga stalna novčana primanja izvršnog dužnika.

Glava peta

IZVRŠENJE NA NOVČANIM SREDSTVIMA NA RAČUNU IZVRŠNOG DUŽNIKA

Obim izvršenja na računu izvršnog dužnika

Član 299.

Izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja prema izvršnom dužniku koji je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja delatnost, sprovodi organizacija za prinudnu naplatu na svim dinarskim i deviznim sredstvima na računima izvršnog dužnika, izuzev onih koji su zakonom izuzeti od izvršenja.

Postupak i način na koji se sprovodi izvršenje određen je propisima kojima se uređuje platni promet.

Dodatna sadržina predloga za izvršenje

Član 300.

Osim identifikacionih podataka (član 30) u predlogu za izvršenje naznačavaju se i brojevi dinarskog računa izvršnog poverioca i broj računa izvršnog dužnika koji nije izuzet od prinudnog izvršenja.

Ako je u predlogu za izvršenje kao izvršni dužnik naznačena Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, izvršni poverilac dužan je da, pored računa izvršenja budžeta, naznači direktnog korisnika budžetskih sredstava zbog čijeg rada je nastalo potraživanje koje se namiruje i jedinstven broj korisnika javnih sredstva koji pripada tom direktnom korisniku budžetskih sredstava.

Ako je u predlogu za izvršenje kao izvršni dužnik naznačen indirektni korisnik budžetskih sredstava, izvršni poverilac dužan je da naznači račun preko koga indirektni korisnik budžetskih sredstava posluje, njegov matični broj i njegov poreski identifikacioni broj.

Rešenje o izvršenju

Član 301.

U rešenju o izvršenju nalaže se organizaciji za prinudnu naplatu da naloži bankama da blokiraju račune izvršnog dužnika i da prenesu novčana sredstva na račun izvršnog poverioca u visini njegovog potraživanja.

Rešenje o izvršenju ima dejstvo kao rešenje o izvršenju kojim je određena plenidba novčanog potraživanja i prenos novčanog potraživanja radi naplaćivanja.

Rešenje o izvršenju dostavlja se izvršnom poveriocu, izvršnom dužniku i organizaciji za prinudnu naplatu.

Naplata budućih povremenih davanja

Član 302.

Rešenje o izvršenju kojim je određena naplata povremenih davanja koja dospevaju u određenim vremenskim razmacima (zakonsko izdržavanje, novčana renta zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad, novčana renta za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja i sl.) izvršava se tako što

organizacija za prinudnu naplatu nalaže banci ili nadležnom državnom organu da izvršnom poveriocu isplaćuje buduća davanja po njihovoj dospelosti.

Redosled naplate budućih povremenih davanja određuje se prema vremenu kad je organizacija za prinudnu naplatu primila rešenje o izvršenju.

Organizacija za prinudnu naplatu vodi posebnu evidenciju rešenja o izvršenju kojima je određena naplata budućih povremenih davanja.

Zastajanje sa izvršenjem

Član 303.

Na zahtev izvršnog poverioca ili javnog izvršitelja koji dokažu da je predlog za izvršenje povučen, organizacija za prinudnu naplatu nalaže banci, odnosno nadležnom državnom organu da zastane sa izvršenjem, do donošenja rešenja o obustavi izvršnog postupka.

Sprovođenje izvršenja prema solidarnim dužnicima

Član 304.

Ako prema izvršnoj ispravi dva ili više izvršnih dužnika solidarno odgovaraju, sud donosi, prema svima ili samo nekima, a prema predlogu za izvršenje, jedno rešenje o izvršenju.

Organizacija za prinudnu naplatu dužna je da blokira račune svih solidarnih izvršnih dužnika.

Potraživanje se naplaćuje sa svih računa solidarnih izvršnih dužnika u isto vreme tako da se od svakog naplati jednaki iznos, s tim što zbir iznosa ne može preći potraživanje izvršnog poverioca.

Ako na računu nekog solidarnog dužnika nema sredstava da se potraživanje namiri u isto vreme, izvršni poverilac se namiruje sa računa bilo kojeg izvršnog dužnika na kome ima sredstava.

Obustava izvršnog postupka

Član 305.

Organizacija za prinudnu naplatu dužna je da izvesti javnog izvršitelja o izvršenjima koja su sprovedena u celini.

Ako izvršenje nije sprovedeno u roku od 15 dana od dana prijema rešenja o izvršenju, javni izvršitelj poziva izvršnog poverioca da se u roku od osam dana izjasni o tome da li ostaje pri namirenju na novčanim sredstvima na računu izvršnog dužnika ili predlaže dodavanje novog sredstva i predmeta izvršenja ili promenu sredstva i predmeta izvršenja.

Ako se izvršni poverilac ne izjasni u roku, izvršni postupak se obustavlja.

Vraćanje rešenja o izvršenju

Član 306.

Ako rešenje o izvršenju sadrži nepotpune ili netačne podatke, te po njemu ne može da se postupa, organizacija za prinudnu naplatu odmah vraća rešenje sudu i obaveštava ga o razlozima vraćanja.

Glava šesta**IZVRŠENJE NA SREDSTVIMA IZ ŠTEDNOG ULOGA****Izvršne radnje****Član 307.**

Izvršenje na sredstvima iz štednog uloga izvršnog dužnika sprovodi se plenidbom i prenosom sredstava iz štednog uloga radi namirenja izvršnog poverioca.

Dodatna sadržina predloga za izvršenje**Član 308.**

Izvršni poverilac dužan je da u predlogu za izvršenje naznači broj štednog uloga izvršnog dužnika, naziv banke koja ga vodi i druge podatke o štednom ulogu koji su potrebni za sprovođenje izvršenja.

Plenidba sredstva i namirenje**Član 309.**

Sredstva iz štednog uloga zaplenjena su kada javni izvršitelj dostavi rešenje o izvršenju banci kod koje se vodi štedni ulog.

Javni izvršitelj dostavlja izvršnom dužniku rešenje o izvršenju tek kada od banke primi izveštaj da je plenidba sprovedena.

Izvršni poverilac namiruje se prema odredbama o izvršenju na novčanom potraživanju izvršnog dužnika (čl. 256–287).

Glava sedma**IZVRŠENJE NA SREDSTVIMA SA TEKUĆEG RAČUNA
IZVRŠNOG DUŽNIKA****Član 310.**

Rešenje o izvršenju na tekućem računu izvršnog dužnika koji je fizičko lice ima dejstvo kao rešenje o izvršenju kojim je određena plenidba novčanog potraživanja i prenos novčanog potraživanja radi naplaćivanja.

Odredbe o izvršenju iz štednog uloga izvršnog dužnika (čl. 307–309) shodno se primenjuju i na namirenje sa tekućeg računa izvršnog dužnika.

Glava osma**IZVRŠENJE NOVČANIH POTRAŽIVANJA NA FINANSIJSKIM
INSTRUMENTIMA, UDELIMA U PRIVREDNOM DRUŠTVU I
HARTIJAMA OD VREDNOSTI****1. Izvršenje novčanog potraživanja na finansijskim instrumentima****Mesna nadležnost****Član 311.**

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja prodajom finansijskih instrumenata mesno je nadležan sud koji je nadležan za izvršenje na novčanom potraživanju izvršnog dužnika (član 256).

Sadržina rešenja o izvršenju

Član 312.

U rešenju o izvršenju sud nalaže Centralnom registru hartija od vrednosti da upiše zabranu raspolaganja finansijskim instrumentima koji su predmet izvršenja i založno pravo izvršnog poverioca na njima, i određuje njihovu prodaju.

Rešenje o izvršenju obavezno sadrži i poslovno ime investicionog društva koje vodi račun finansijskih instrumenata izvršnog dužnika i podatke o namenskom novčanom računu izvršnog poverioca na koji se uplaćuju novčana sredstva dobijena prodajom.

Kome se dostavlja rešenje o izvršenju

Član 313.

Rešenje o izvršenju dostavlja se izvršnom poveriocu, izvršnom dužniku, Centralnom registru hartija od vrednosti i investicionom društvu koje vodi račun finansijskih instrumenata izvršnog dužnika.

Zabrana raspolaganja finansijskim instrumentima i sticanje zaloge na njima

Član 314.

Centralni registar hartija od vrednosti upisuje iz rešenja o izvršenju:

- 1) naziv suda koji je doneo rešenje o izvršenju;
- 2) poslovni broj rešenja o izvršenju;
- 3) datum donošenja rešenja o izvršenju;
- 4) matični broj i naziv izdavaoca finansijskog instrumenta;
- 5) CFI i ISIN broj finansijskog instrumenta;
- 6) brojnost finansijskih instrumenata;
- 7) matični broj, poslovno ime ili ime i prezime izvršnog dužnika;
- 8) matični broj, poslovno ime ili ime i prezime izvršnog poverioca;
- 9) visinu potraživanja.

Istovremeno sa time, Centralni registar hartija od vrednosti upisuje zabranu raspolaganja finansijskim instrumentima koji su predmet izvršenja i založno pravo izvršnog poverioca na njima.

Prodaja finansijskih instrumenata

Član 315.

Javni izvršitelj donosi zaključak o prodaji finansijskih instrumenata koji su predmet izvršenja kada ga Centralni registar hartija od vrednosti obavesti da je upisao zabranu raspolaganja i založno pravo.

Finansijske instrumente prodaje investiciono društvo koje vodi račun finansijskih instrumenata izvršnog dužnika.

Finansijski instrumenti prodaju se na regulisanom tržištu ili na multilateralnoj trgovačkoj platformi prema zakonu kojim se uređuje tržište kapitala, a na OTC tržištu samo ako se prethodno proceni njihova vrednost i ako prodaja na regulisanom tržištu ili na multilateralnoj trgovačkoj platformi ostane bez uspeha.

Finansijski instrumenti kojima se ne trguje na regulisanom tržištu ili na multilateralnoj trgovačkoj platformi isključivo se prodaju na OTC tržištu, pošto se prethodno proceni njihova vrednost.

Procena vrednosti finansijskih instrumenata

Član 316.

Vrednost finansijskih instrumenata koji se kotiraju na berzi jeste njihova prosečna cena na berzi u poslednjih 30 dana pre procene, utvrđena na osnovu berzanskog izveštaja.

U ostalim slučajevima javni izvršitelj poverava procenu vrednosti finansijskih instrumenata ovlašćenim licima, prema zakonu kojim se uređuju privredna društva.

Shodna primena odredaba o namirenju na pokretnoj stvari

Član 317.

Namirenje izvršnog poverioca prenosom prava svojine na finansijskom instrumentu nije dozvoljeno.

Na ostala pitanja koja su u vezi s prodajom finansijskih instrumenata i na namirenje izvršnog poverioca iz prodajne cene, shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 218–255).

2. Izvršenje na udelima u privrednom društvu

Izvršne radnje

Član 318.

Izvršenje novčanog potraživanja na udelu u privrednom društvu sprovodi se plenidbom udela, upisom založnog prava na udelu, procenom vrednosti udela i prodajom udela radi namirenja izvršnog poverioca.

Plenidba udela i sticanje založnog prava na njemu

Član 319.

Rešenje o izvršenju na udelu u društvu s ograničenom odgovornošću, ortačkom društvu i komanditnom društvu dostavlja se izvršnom poveriocu, izvršnom dužniku i Agenciji za privredne registre.

U Registar zaloge upisuju se iz rešenja o izvršenju:

- 1) naziv suda koji je doneo rešenje o izvršenju;
- 2) poslovni broj rešenja o izvršenju;
- 3) datum donošenja rešenja o izvršenju;
- 4) poslovno ime privrednog društva na čijem udelu se sprovodi izvršenje;
- 5) udeo koji je predmet izvršenja;
- 6) poslovno ime ili ime i prezime izvršnog dužnika;
- 7) visina potraživanja.

Istovremeno sa time, u Registar zaloge upisuje se založno pravo izvršnog poverioca na udelu, a u Registar privrednih subjekata upisuje se plenidba udela i zabeležba pokretanja izvršnog postupka radi prodaje udela.

Procena i prodaja udela u privrednom društvu

Član 320.

Na procenu vrednosti i prodaju udela shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnim stvarima (čl. 218–255).

Pravo preče kupovine članova društva s ograničenom odgovornošću

Član 321.

Na pravo preče kupovine članova društva s ograničenom odgovornošću primenjuju se odredbe o pravu preče kupovine kod namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti (član 170).

3. Izvršenje na hartijama od vrednosti

Mesna nadležnost i izvršne radnje

Član 322.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na hartijama od vrednosti mesno je nadležan i sud koji je nadležan za izvršenje na novčanom potraživanju izvršnog dužnika (član 256).

Izvršenje se sprovodi plenidbom potraživanja koje je sadržano u hartiji od vrednosti i prenosom potraživanja radi namirenja izvršnog poverioca.

Plenidba potraživanja sadržanog u hartiji od vrednosti

Član 323.

Novčano potraživanje iz hartije od vrednosti pleni se tako što javni izvršitelj oduzima hartiju od vrednosti izvršnom dužniku i zadržava je.

Pravne radnje potrebne za očuvanje ili vršenje potraživanja iz oduzete hartije od vrednosti vrši lice određeno zaključkom javnog izvršitelja.

Prenos potraživanja iz hartije od vrednosti

Član 324.

Potraživanje je preneto kada javni izvršitelj stavi izjavu o prenosu na hartiju od vrednosti i preda je izvršnom poveriocu.

Potraživanje je nedeljivo i prenosi se na izvršnog poverioca u celini.

Izvršni poverilac čije je potraživanje manje od potraživanja koje se prenosi, dužan je da pre prenosa položi jemstvo da će višak predati javnom izvršitelju.

Ako je više izvršnih poverilaca predložilo prenos, potraživanje se prenosi na izvršnog poverioca koji je prvi podneo predlog za prenos, a ako je više njih predlog podnelo istog dana – prenosi se na izvršnog poverioca čije je potraživanje najveće.

Shodna primena

Član 325.

Odredbe o prenosu novčanog potraživanja radi naplaćivanja i prenosu novčanog potraživanja umesto ispunjenja, shodno se primenjuju na prenos potraživanja iz hartije od vrednosti.

**Primena na hartije od vrednosti koje sadrže nenovčano
potraživanje**

Član 326.

Odredbe o izvršenju na hartijama od vrednosti u kojima je sadržano novčano potraživanje primenjuju se i na izvršenje na hartijama od vrednosti u kojima je sadržano nenovčano potraživanje.

Glava deveta

**IZVRŠENJE NA POTRAŽIVANJU IZVRŠNOG DUŽNIKA DA
MU SE PEDA NEPOKRETNOST ILI PEDAJU ILI
ISPORUČE POKRETNE STVARI**

1. Opšte odredbe

Mesna nadležnost

Član 327.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja na potraživanju izvršnog dužnika da mu se preda nepokretnost ili određena pokretna stvar ili isporuči određena količina pokretnih stvari, mesno je nadležan i sud na čijem se području nalaze stvari. Kod predaje nepokretnosti, ta nadležnost je isključiva.

Ako se pokretna stvar nalazi na području više sudova, mesno je nadležan sud kome je prvom podnet predlog za izvršenje.

Ako se potraživanje sastoji od predaje nepokretnosti i pokretnih stvari koje se nalaze na području različitih sudova, isključivo mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost.

Izvršne radnje

Član 328.

Izvršenje na potraživanju izvršnog dužnika da mu se preda nepokretnost ili pokretna stvar sprovodi se plenidbom potraživanja, prenosom potraživanja, predajom nepokretnosti ili pokretne stvari izvršnom poveriocu i prodajom stvari radi namirenja izvršnog poverioca.

Deljiv i nedeljiv predmet obaveze dužnika izvršnog dužnika

Član 329.

Kad je predmet obaveze dužnika izvršnog dužnika deljiv, potraživanje može i delimično da se prenese na izvršnog poverioca.

Ako je predmet obaveze nedeljiv, a potraživanje izvršnog poverioca manje od potraživanja koje se prenosi, izvršni poverilac dužan je da pre prenosa položi jemstvo u visini razlike između njegovog potraživanja i vrednosti predmeta obaveze.

Sticanje založnog prava

Član 330.

Izvršni poverilac stiče založno pravo na potraživanju izvršnog dužnika kad nastupi plenidba potraživanja.

Sadržina zaključka o prenosu potraživanja. Dejstvo prenosa

Član 331.

Javni izvršitelj donosi po službenoj dužnosti zaključak o prenosu potraživanja.

U njemu se pravo na naplatu potraživanja prenosi na izvršnog poverioca, a dužniku izvršnog dužnika nalaže predaja nepokretnosti ili pokretne stvari izvršnom poveriocu ili licu koje on odredi.

Prenos potraživanja ima dejstvo kao prenos novčanog potraživanja radi naplaćivanja.

Nedospelost potraživanja izvršnog dužnika

Član 332.

Ako potraživanje izvršnog dužnika nije još dospelo, zaključkom o prenosu potraživanja nalaže se predaja stvari posle dospelosti.

Tužba protiv dužnika izvršnog dužnika

Član 333.

Izvršni poverilac može tužbom zahtevati da mu izvršni dužnik preda stvar.

Ako je obaveza dužnika izvršnog dužnika na predaju stvari izvršnom dužniku utvrđena izvršnom ispravom, izvršni poverilac može protiv dužnika izvršnog dužnika podneti predlog za izvršenje radi predaje stvari.

Primena odredaba o izvršenju na novčanom potraživanju

Član 334.

Na izvršenje na potraživanju izvršnog dužnika da mu se preda nepokretnost ili određena pokreta stvar ili isporuči određena količina pokretnih stvari, shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na novčanom potraživanju izvršnog dužnika (član 257–287), ako odredbama ove glave zakona nije drukčije određeno.

2. Pokretne stvari

Založno pravo na predatoj pokretnoj stvari

Član 335.

Predaja stvari jeste osnov da izvršni poverilac stekne založno pravo na pokretnoj stvari upisom u Registar zaloge.

Redosled prvenstva njegovog založnog prava određuje se prema danu plenidbe potraživanja izvršnog dužnika.

Na čuvanje pokretne stvari shodno se primenjuju odredbe o čuvanju popisanih pokretnih stvari (čl. 229. i 230).

Prodaja stvari i namirenje izvršnog poverioca

Član 336.

Pokretne stvari se prodaju i izvršni poverilac namiruje iz prodajne cene shodnom primenom odredaba o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 218–255).

Zaključak o prodaji pokretne stvari donosi se posle zaključka o prenosu potraživanja izvršnog dužnika.

3. Nepokretnosti

Predaja nepokretnosti izvršnom poveriocu. Založno pravo na predatoj nepokretnosti

Član 337.

Izvršni poverilac dužan je da upravlja nepokretnošću kao dobar domaćin, u ime i za račun izvršnog dužnika.

Predaja nepokretnosti jeste osnov da izvršni poverilac stekne založno pravo na nepokretnosti upisom u katastar nepokretnosti.

Redosled prvenstva njegovog založnog prava određuje se prema danu plenidbe potraživanja izvršnog dužnika.

Prodaja i namirenje izvršnog poverioca

Član 338.

Izvršni poverilac dužan je, radi namirenja potraživanja, da javnom izvršitelju predloži donošenje zaključka o prodaji nepokretnosti u roku od 30 dana od dana donošenja zaključka o prenosu potraživanja, inače se izvršni postupak obustavlja.

Nepokretnosti se prodaju i izvršni poverilac namiruje iz prodajne cene shodnom primenom odredaba o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti (čl. 151–210).

DEO ČETVRTI

IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA NENOVČANOG POTRAŽIVANJA

Glava prva

SUDSKI PENALI

Mesna nadležnost

Član 339.

Za odlučivanje o predlogu za izricanje sudskih penala mesno je nadležan sud na čijem području izvršni dužnik ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište.

Rešenje o izricanju sudskih penala

Član 340.

Ako izvršni dužnik ne ispuni obavezu na činjenje, nečinjenje ili trpljenje utvrđenu izvršnom ispravom, sud može u izvršnom postupku, na predlog poverioca kao izvršnog poverioca, da naloži izvršnom dužniku da u roku od osam dana ispuni svoju obavezu (naknadni rok) i izrekne mu da, ako obavezu ne ispuni u naknadnom roku, plati izvršnom poveriocu određeni iznos novca za svaki dan zadocnjenja ili neku drugu jedinicu vremena (sudski penali), za raspon vremena od isteka naknadnog roka pa dok izvršni poverilac ne podnese predlog za izvršenje izvršne isprave.

Naknadni rok počinje da teče od dana kada izvršni dužnik primi rešenje o izricanju sudskih penala, a prigovor ne utiče na tok roka.

Izvršni poverilac može podneti predlog za izricanje sudskih penala sve dok ne podnese predlog za izvršenje izvršne isprave kojom je utvrđena nenovčana obaveza izvršnog dužnika.

Rešenje kojim se izriču sudski penali jeste izvršna isprava.

Protiv rešenja je dozvoljen prigovor.

Prestanak obaveze na plaćanje sudskih penala i izmena rešenja o izricanju sudskih penala

Član 341.

Izvršni dužnik koji najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema rešenja o izricanju sudskih penala ispuni obavezu, može u roku od osam dana od dana ispunjenja obaveze predložiti sudu da u istom izvršnom postupku smanji sudske penale. Podnošenje tog predloga ne utiče na izvršenje rešenja o izricanju sudskih penala.

O njegovom predlogu rešenjem odlučuje sud koji je izrekao sudske penale, vodeći računa o svrsi zbog koje ih je izrekao.

Protiv rešenja je dozvoljen prigovor.

Obaveza da se plate sudski penali prestaje kad izvršni dužnik ispuni obavezu ili kad izvršni poverilac podnese predlog za izvršenje izvršne isprave kojom je utvrđena nenovčana obaveza izvršnog dužnika.

Izvršenje radi naplaćivanja sudskih penala

Član 342.

Sud koji je izrekao sudske penale donosi, na predlog izvršnog poverioca i u istom izvršnom postupku, rešenje o izvršenju rešenja o izrečenim sudskim penalima, pre njegove pravnosnažnosti.

Protiv rešenja o izvršenju dozvoljen je prigovor.

Glava druga

PREDAJA POKRETNIH STVARI

1. Mesna nadležnost

Član 343.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi predaje individualno određenih pokretnih stvari ili isporuke određene količine zamenljivih stvari, mesno je nadležan i sud na čijem se području nalaze pokretne stvari.

2. Predaja individualno određenih pokretnih stvari

Kad se stvari nalaze kod izvršnog dužnika ili drugog lica

Član 344.

Individualno određene pokretne stvari koje se nalaze kod izvršnog dužnika javni izvršitelj oduzima izvršnom dužniku i predaje izvršnom poveriocu uz potvrdu.

Na isti način sprovodi se izvršenje i kad se stvar nalazi kod drugog lica koje je voljno da je preda.

Javni izvršitelj obaveštava izvršnog poverioca o vremenu i mestu oduzimanja stvari.

Ako individualno određena stvar nije nađena kod izvršnog dužnika

Član 345.

Ako stvari nisu nađene kod izvršnog dužnika, izvršni poverilac može u roku od osam dana od kada je obavešten o tome predložiti da se stvar proceni i potom

javni izvršitelj donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se izvršni dužnik obavezuje da plati izvršnom poveriocu procenjenu vrednost stvari.

Ako izvršni poverilac ne podnese predlog u roku, izvršni postupak se obustavlja.

Stvar procenjuje javni izvršitelj.

Pravo izbora izvršnog poverioca ako drugo lice ne preda individualno određenu pokretnu stvar

Član 346.

Ako drugo lice nije voljno da preda stvar ili tvrdi da stvar nije kod njega, izvršni poverilac može u roku od osam dana od kada je obavešten o tome predložiti javnom izvršitelju da donese zaključak kojim na izvršnog poverioca prenosi potraživanje izvršnog dužnika na predaju stvari.

Umesto toga, ali u istom roku, izvršni poverilac može da predloži da se stvar proceni i da javni izvršitelj donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se izvršni dužnik obavezuje da plati izvršnom poveriocu procenjenu vrednost stvari.

Ako izvršni poverilac ne podnese nijedan predlog u roku, izvršni postupak se obustavlja.

Shodna primena

Član 347.

Na postupak po rešenju o izvršenju radi prenosa potraživanja izvršnog dužnika na predaju stvari primenjuju se odredbe o izvršenju potraživanja na predaju određene pokretne stvari ili isporuku određene količine pokretnih stvari (čl. 328–336).

3. Isporuka zamenljivih stvari

Kad se zamenjive stvari nalaze kod izvršnog dužnika ili trećeg lica

Član 348.

Kad izvršna isprava glasi na isporuku određene količine zamenljivih stvari koje se nalaze kod izvršnog dužnika ili drugog lica, izvršenje se sprovodi kao da se predaje individualno određena pokretna stvar.

Kupovina stvari na drugoj strani

Član 349.

Ako zamenjive stvari nisu nađene kod izvršnog dužnika ili drugo lice nije voljno da ih preda ili tvrdi da nisu kod njega, javni izvršitelj može, na zahtev izvršnog poverioca, ovlastiti izvršnog poverioca da kupi stvar na drugoj strani i odrediti mu rok za to.

Izvršni poverilac koji kupi stvar na drugoj strani može u roku od osam dana od kupovine predložiti da javni izvršitelj donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se izvršni dužnik obavezuje da mu plati vrednost stvari koju je kupio.

Polaganje novčanog iznosa za kupovinu stvari na drugoj strani

Član 350.

Izvršni poverilac ima pravo da u roku od osam dana od kada je obavešten da stvari nisu nađene kod izvršnog dužnika, da drugo lice nije voljno da ih preda ili tvrdi da nisu kod njega, predloži da javni izvršitelj donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se izvršni dužnik obavezuje da kod suda, odnosno javnog izvršitelja položi novčani iznos potreban da izvršni poverilac kupi stvar na drugoj strani.

Zaključak o polaganju novčanog iznosa javni izvršitelj izvršava po službenoj dužnosti.

Mogućnost obustave izvršnog postupka

Član 351.

Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni poverilac u roku ne podnese predlog da se izvršni dužnik obaveže da mu plati vrednost stvari koju je kupio na drugoj strani, niti predlog da se izvršni dužnik obaveže da kod javnog izvršitelja položi novčani iznos potreban da izvršni poverilac stvar kupi na drugoj strani.

Ako zamenljive stvari nisu mogle da se kupe na drugoj strani

Član 352.

Izvršni poverilac ima pravo da u roku od osam dana od kada je obavešten da stvari nisu nađene kod izvršnog dužnika, da drugo lice nije voljno da ih preda ili tvrdi da nisu kod njega, predloži da javni izvršitelj donese rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se izvršni dužnik obavezuje da kod javnog izvršitelja položi novčani iznos potreban da izvršni poverilac kupi stvar na drugoj strani.

Predlog može da se podnese u roku od osam dana od kada je istekao rok za kupovinu stvari na drugoj strani ili u roku koji je javni izvršitelj odredio u slučaju da je izvršni poverilac učini verovatnim da ni na drugoj strani stvar ne bi mogla da se kupi.

Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni poverilac ne podnese nijedan predlog u roku.

Glava treća

ISPRAŽNENJE I PREDAJA NEPOKRETNOSTI

Mesna nadležnost

Član 353.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti isključivo mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost.

Izvršne radnje

Član 354.

Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti sprovodi se iseljavanjem lica i uklanjanjem stvari iz nepokretnosti i predajom nepokretnosti izvršnom poveriocu u državinu ili samo predajom nepokretnosti izvršnom poveriocu u državinu ako iseljavanje lica ili uklanjanje stvari nije potrebno ili samo iseljavanjem lica i uklanjanjem stvari iz nepokretnosti koja je već u državini izvršnog poverioca.

Sprovođenje izvršenja

Član 355.

Izvršenje počinje da se sprovodi kada istekne osam dana od kada je izvršni dužnik primio rešenje o izvršenju.

Izvršni poverilac dužan je da obezbedi potrebnu radnu snagu i prevozna sredstva, na zahtev javnog izvršitelja.

Zahtev mu se saopštava najkasnije osam dana pre pristupanja izvršenju.

Uklanjanje pokretnih stvari

Član 356.

Pokretne stvari koje su uklonjene predaju se izvršnom dužniku, a u njegovom odsustvu odraslom članu njegovog domaćinstva ili njegovom punomoćniku.

Ako uklanjanju stvari nije prisutan niko kome stvari mogu da se predaju ili je prisutan pa odbija da primi stvari, one se predaju na čuvanje drugom licu ili izvršnom poveriocu na teret izvršnog dužnika, o čemu javni izvršitelj sačinjava zapisnik.

Javni izvršitelj donosi zaključak kojim obaveštava izvršnog dužnika o tome da su pokretne stvari predate na čuvanje i o troškovima čuvanja, i određuje rok u kome izvršni dužnik može da naknadi troškove čuvanja stvari i potom zatraži njihovu predaju.

Istim zaključkom izvršni dužnik se upozorava da će stvari biti prodate posle isteka određenog roka i da će se iz prodajne cene namiriti troškovi čuvanja i prodaje stvari.

Prodaja pokretnih stvari

Član 357.

Ako izvršni dužnik u određenom roku ne naknadi troškove čuvanja stvari ili ne zatraži da mu se one predaju, donosi se zaključak o prodaji stvari za račun izvršnog dužnika.

Deo prodajne cene koji preostane posle namirenja troškova čuvanja i troškova prodaje stvari, polaže se u korist izvršnog dužnika kod javnog izvršitelja.

Stvar se prodaje prema odredbama o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 218–255).

Izvršenje radi naplate troškova izvršnog poverioca

Član 358.

Izvršni poverilac može da u predlogu za izvršenje ili kasnije, do okončanja izvršnog postupka, zatraži da sud, odnosno javni izvršitelj odredi da se troškovi izvršnog postupka naplate prodajom pokretnih stvari izvršnog dužnika koje treba da se uklone sa nepokretnosti.

Izvršenje se u tom slučaju sprovodi prema odredbama o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 218–255).

Glava četvrta

IZVRŠENJE ČINJENJA, NEČINJENJA ILI TRPLJENJA

Mesna nadležnost

Član 359.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje i za sprovođenje izvršenja radi preduzimanja neke radnje izvršnog dužnika (činjenje), uzdržanja od određene radnje (nečinjenje) ili trpljenja određene radnje mesno je nadležan i sud na čijem području izvršni dužnik treba da ispuni svoju obavezu.

Radnja koju može preduzeti i drugo lice

Član 360.

Ako radnju može preduzeti i drugo lice, ne samo izvršni dužnik, izvršni poverilac se u rešenju o izvršenju ovlašćuje da u određenom roku i o trošku izvršnog dužnika sam preduzme radnju ili da je poveri drugom licu.

Izvršni postupak se obustavlja ako izvršni poverilac ili drugo lice ne preduzmu radnju u roku određenom u rešenju o izvršenju.

Predujmljivanje troškova radnje

Član 361.

Na predlog izvršnog poverioca sadržan u predlogu za izvršenje, sud može doneti zaključak kojim se izvršni dužnik obavezuje da kod suda predujmi iznos potreban za pokriće troškova radnje (zaključak o predujmljivanju troškova). U tom zaključku određuje se i rok za preduzimanje radnje, koji teče od predujmljivanja troškova.

Zaključak o predujmljivanju troškova jeste sastavni deo rešenja o izvršenju koji sud izvršava po službenoj dužnosti.

Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni poverilac ili drugo lice kome je poverio radnju ne preduzmu radnju u roku određenom u zaključku o predujmljivanju troškova.

Konačni troškovi radnje koje može preduzeti i drugo lice

Član 362.

Konačne troškove radnje određuje sud na predlog stranke.

Ako su troškovi koje je izvršni dužnik predujmio viši od iznosa kojim su plaćeni troškovi radnje i izvršnog postupka sud, na predlog izvršnog dužnika, vraća razliku izvršnom dužniku ako njome raspolaže.

Ako njome ne raspolaže, zaključkom obavezuje izvršnog poverioca da vrati razliku izvršnom dužniku u određenom roku. Na taj zaključak shodno se primenjuju pravila o zaključku o predujmljivanju troškova (član 361).

Radnja koju može preduzeti samo izvršni dužnik

Član 363.

Kad radnju može preduzeti samo izvršni dužnik, u rešenju o izvršenju određuje se primereni rok za radnju i izvršnom dužniku izriče novčana kazna ako radnju ne preduzme u roku, posle čega sud po službenoj dužnosti donosi rešenje o izvršenju novčane kazne.

Istovremeno, a na predlog izvršnog poverioca, sud donosi novo rešenje kojim određuje novi primereni rok za radnju i izriče novu novčanu kaznu izvršnom dužniku, višu od prethodne, ako radnju ne preduzme u roku. Ako dužnik opet propusti rok, sud po službenoj dužnosti opet donosi rešenje o izvršenju novčane kazne.

Sve to ponavlja se dok izvršni dužnik ne preduzme radnju.

Izvršni dužnik koji preduzme radnju u roku, dužan je da o tome odmah sudu priloži nesumnjive dokaze. Takvim dokazom smatra se overena pismena izjava izvršnog poverioca ili zapisnik suda o tome da je radnja preduzeta, nalaz i mišljenje sudskog veštaka, predaja sudu predmeta nastalog radnjom i slično.

Ako radnja koju može preduzeti samo izvršni dužnik ne zavisi isključivo od njegove volje (stvaranje određenih umetničkih dela i sl.), izvršni poverilac ne može zahtevati izvršenje radnje, već samo naknadu štete.

Protiv rešenja kojim se određuje novi primereni rok i izriče nova novčana kazna i protiv rešenja o izvršenju novčane kazne dozvoljen je prigovor.

Nečinjenje i trpljenje

Član 364.

Ako se izvršni dužnik ponaša protivno obavezi iz izvršne isprave da se uzdrži od određene radnje (nečinjenje) ili da trpi određenu radnju, u rešenju o izvršenju nalaže mu se da se ponaša saglasno obavezi i izriče novčana kazna ako nastavi da se ponaša protivno obavezi.

Ako se i posle toga izvršni dužnik ponaša protivno obavezi sud, na predlog izvršnog poverioca, donosi rešenje o izvršenju novčane kazne, novim rešenjem izriče izvršnom dužniku novu novčanu kaznu, višu od prethodne, ako se ponovo bude ponašao protivno obavezi. Na predlog izvršnog poverioca, sud ponovo donosi rešenje o izvršenju novčane kazne i novim rešenjem izriče izvršnom dužniku novu novčanu kaznu, višu od prethodne, ako ponovi ponašanje koje je protivno obavezi.

Sve to ponavlja se dok se izvršni dužnik ponaša protivno obavezi.

Protiv rešenja kojim se izvršnom dužniku izriče nova novčana kazna i protiv rešenja o izvršenju novčane kazne dozvoljen je prigovor.

Izvršenje radi uspostavljanja predašnjeg stanja

Član 365.

Ako ponašanje izvršnog dužnika koje je protivno obavezi iz izvršne isprave (na nečinjenje ili trpljenje i sl.) izazove od nastanka izvršne isprave promenu koja nije u skladu s pravom izvršnog poverioca sud, na predlog izvršnog poverioca, donosi zaključak kojim ovlašćuje izvršnog poverioca da sam ili uz pomoć drugog lica, uspostavi predašnje stanje o trošku i na rizik izvršnog dužnika.

Na predujmivanje iznosa potrebnog za pokriće troškova radnje i na konačne troškove radnje primenjuju se odredbe o troškovima radnje koju, osim izvršnog dužnika, može preduzeti i drugo lice (čl. 361. i 362).

Ponovno smetanje državine

Član 366.

Ako je izvršni dužnik dobrovoljno ispunio obavezu iz izvršne isprave donesene u postupku zbog smetanja državine ili je na osnovu nje sprovedeno izvršenje, pa ponovo načini smetanje državine koje se u suštini ne razlikuje od ranijeg sud, na predlog izvršnog poverioca i na osnovu iste izvršne isprave, donosi novo rešenje o izvršenju kojim nalaže vraćanje stvari u državinu izvršnog poverioca ili izvršnom dužniku izriče novčanu kaznu prema odredbama o povredi obaveze na nečinjenje (član 364).

Predlog za izvršenje može se podneti u roku od 30 dana od dana saznanja za ponovno smetanje državine, a najkasnije u roku od jedne godine od ponovnog smetanja.

Protiv rešenja kojim se izvršnom dužniku izriče novčana kazna dozvoljen je prigovor.

Pravo na naknadu štete

Član 367.

Odredbe ove glave zakona ne isključuju pravo izvršnog poverioca da u parničnom postupku zahteva naknadu štete zbog toga što je izvršni dužnik povredio obavezu da preduzme, uzdrži se ili trpi određenu radnju.

Glava peta**IZVRŠENJE ODLUKA U VEZI S PORODIČNIM ODNOSIMA****1. Predaja deteta****Mesna nadležnost****Član 368.**

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi predaje deteta mesno je nadležan sud prema prebivalištu, odnosno boravištu ili sedištu stranke koja je podnela predlog za izvršenje ili prema prebivalištu, odnosno boravištu ili sedištu stranke prema kojoj se sprovodi izvršenje ili sud na čijem području se nalazi dete.

Prinudno oduzimanja deteta sprovodi sud na čijem se području dete zatekne, po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke koja je podnela predlog za izvršenje.

Sud nadležan za odlučivanje o predlogu za izvršenje može određene izvršne radnje poveriti sudu koji nije nadležan za sprovođenje izvršenja.

Legitimacija za podnošenje predloga za izvršenje**Član 369.**

Predlog za izvršenje može podneti roditelj kome je povereno vršenje roditeljskog prava, drugo lice ili ustanova kojoj je dete povereno na čuvanje i vaspitavanje i organ starateljstva.

Posebno o predlogu za izvršenje**Član 370.**

U predlogu za izvršenje radi predaje deteta ne mora da bude naznačeno sredstvo izvršenja, a ako je i naznačeno sud nije njime vezan.

Zaštita interesa deteta**Član 371.**

Sud posebno vodi računa o tome da se što bolje zaštiti interes deteta.

Sud može izuzetno zakazati ročište, ako je to u najboljem interesu deteta.

Rešenje o izvršenju**Član 372.**

Ako u izvršnoj ispravi nije naložena predaja deteta, u rešenju o izvršenju nalaže se stranci prema kojoj se sprovodi izvršenje da dete odmah preda ili preda u određenom roku.

Predaja deteta može da se rešenjem o izvršenju naloži i licu na koje se odnosi izvršna isprava, licu od čije volje zavisi predaja deteta i svakom drugom licu kod koga se dete zatekne u vreme donošenja rešenja o izvršenju ili u toku sprovođenja izvršenja.

Nalog da se dete odmah preda daje se pre svega ako su ugroženi život, zdravlje ili psihofizički razvoj deteta ili je izvršnom ispravom određena predaja nezakonito odvedenog ili zadržanog deteta radi njegovog povratka u stranu državu (građanskopravna otmica dece), ili ponovnog uspostavljanja odnosa staranja ili viđanja roditelja i deteta u stranoj državi.

Sredstva izvršenja

Član 373.

Pošto proceni okolnosti, sud u rešenju o izvršenju određuje sledeća sredstva izvršenja:

- 1) prinudno oduzimanje i predaju deteta;
- 2) novčanu kaznu;
- 3) kaznu zatvora.

Ona mogu da se odrede i sprovedu prema licu koje protivno nalogu suda odbija da preda dete, licu koje otežava ili sprečava predaju deteta, licu kod koga se dete nalazi ili licu od čije volje zavisi predaja deteta.

Sud može menjati sredstva izvršenja dok se izvršenje ne okonča.

Novčana kazna i kazna zatvora

Član 374.

Novčana kazna izriče se i izvršava prema odredbama o izricanju novčane kazne radi preduzimanja radnje koju može preduzeti samo izvršni dužnik (član 363).

Novčana kazna ne može biti zamenjena kaznom zatvora.

Kazna zatvora izriče se dok se dete ne preda, a najduže do 60 dana i izvršava prema zakonu kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija.

Dostavljanje rešenja o izvršenju organu starateljstva. Uloga psihologa organa starateljstva

Član 375.

Najkasnije deset dana pre početka izvršenja, rešenje o izvršenju dostavlja se nadležnom organu starateljstva, u čije ime u izvršnom postupku učestvuje psiholog.

Školi, porodičnom savetovalištu i drugim specijalizovanim ustanovama za posredovanje u porodičnim odnosima dostavlja se poziv da učestvuju u izvršnom postupku ako je to neophodno.

Psiholog organa starateljstva dužan je da utvrdi emocionalni status deteta, način njegovog reagovanja na stres i mehanizme preovladavanja, brzinu prilagođavanja na promene, emocionalne odnose deteta i lica sa kojim dete živi i licem kome treba da bude predato i druge činjenice značajne za samo organizovanje radnji izvršenja, kao i da obavi informativno savetodavni rad sa licem sa kojim dete živi i pokuša da izdejstvuje dobrovoljnu predaju deteta (upoznavanje sa time da se dobrovoljnom predajom deteta izbegavaju traumatsko reagovanje deteta i štetne posledice po njegov rast i razvoj i sl.).

Na osnovu rezultata rada svog psihologa, organ starateljstva može predložiti sudiji detaljnije uslove uređenja prostora u kome se sprovodi izvršenje i način predaje deteta.

Psiholog organa starateljstva dužan je da se i pre izvršenja i u toku samog izvršenja rukovodi zaštitom najboljeg interesa deteta.

Prinudno oduzimanje i predaja deteta

Član 376.

Sud obaveštava stranku koja je podnela predlog za izvršenje i lice kome treba da se preda dete o vremenu i mestu oduzimanja i predaje deteta, po pravilima o ličnom dostavljanju.

Dete prinudno oduzima i predaje sudija u saradnji sa psihologom organa starateljstva, školom, porodičnim savetovaštvom ili drugim specijalizovanim ustanovama za posredovanje u porodičnim odnosima.

Psiholog organa starateljstva je dužan da u toku oduzimanja i predaje deteta prati ponašanje i reakcije deteta i lica kome se dete oduzima, da utiče na sprečavanje ili smanjenje ponašanja koja mogu izazvati sukob ili traumatsko reagovanje deteta, da savetuje sudiju kako da se oduzimanje i predaja deteta ostvare sa što manje štete po rast i razvoj deteta i da sam preduzima sve potrebne radnje u te svrhe i da unese svoja zapažanja u zapisnik o oduzimanju i predaji deteta i potpiše ga.

Sprovođenje izvršenja ako je naloženo da se dete odmah preda

Član 377.

Kad je rešenjem o izvršenju naloženo da se dete odmah preda, rešenje o izvršenju predaje se licu od koga se dete oduzima pri preduzimanju prve izvršne radnje. Ako to lice nije prisutno pri oduzimanju deteta, rešenje o izvršenju dostavlja mu se naknadno.

Ako se dete oduzima od lica na koje se ne odnosi izvršna isprava, njemu se predaju rešenje o izvršenju i zapisnik o oduzimanju deteta.

Odsutnost lica od koga se dete oduzima ne sprečava oduzimanje deteta.

Ponovljeno izvršenje

Član 378.

Na predlog stranke, sud ponovo izvršava isto rešenje o izvršenju ako se dete, protivno rešenju o izvršenju, u roku od 60 dana od predaje opet zatekne kod lica od koga je oduzeto.

2. Izvršenje radi održavanja ličnih odnosa sa detetom

Član 379.

U izvršnom postupku radi održavanja ličnih odnosa sa detetom shodno se primenjuju pojedine odredbe ove glave zakona (čl. 368, 370, 371, 375, 376. i 377).

3. Izvršenje radi zaštite od nasilja u porodici, zaštite prava deteta i drugih odluka u vezi s porodičnim odnosima

Član 380.

U izvršnom postupku radi zaštite od nasilja u porodici, zaštite prava deteta ili izvršenja drugih odluka u vezi s porodičnim odnosima, shodno se, u zavisnosti od obaveze izvršnog dužnika, primenjuju odredbe ove glave zakona.

Glava šesta

IZVRŠENJE RADI VRAĆANJA ZAPOSLENOG NA RAD

Mesna nadležnost

Član 381.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje i sprovođenje izvršenja obaveze poslodavca da vrati zaposlenog na rad ili da ga rasporedi na određene poslove, mesno je nadležan i sud na čijem se području nalazi sedište poslodavca.

Rok za podnošenje predloga za izvršenje

Član 382.

Predlog za izvršenje ne može da se podnese kad istekne 60 dana od kada je izvršni poverilac stekao pravo da podnese predlog.

Način sprovođenja izvršenja

Član 383.

Izvršenje radi vraćanja zaposlenog na rad ili radi njegovog raspoređivanja na određene poslove sprovodi se izricanjem novčane kazne poslodavcu i njegovom odgovornom licu, prema odredbama o izricanju novčane kazne radi preduzimanja radnje koju može preduzeti samo izvršni dužnik (član 363).

Izricanje novčane kazne prestaje kada sud utvrdi da je zaposleni počeo da radi na odgovarajućim poslovima ili da mu je to omogućeno iako je odbio da radi, odnosno da je raspoređen na poslove određene u izvršnoj ispravi.

Naknada izgubljene zarade kod vraćanja zaposlenog na rad

Član 384.

Sud može, na predlog izvršnog poverioca koji je zahtevao vraćanje na rad, doneti rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju kojim se poslodavac obavezuje da izvršnom poveriocu isplati mesečne iznose zarade koja je dospela od pravnosnažnosti presude do vraćanja izvršnog poverioca na rad (naknada izgubljene zarade).

Naknada izgubljene zarade određuje se u iznosu koji bi izvršni poverilac primio da je bio na radu, s porezima i doprinosima koji se isplaćuju iz zarade.

Predlog za naknadu izgubljene zarade može da podnese s predlogom za izvršenje radi vraćanja na rad ili kasnije, do okončanja izvršnog postupka.

Poslodavac može predložiti sudu da stavi van snage rešenje o naknadi izgubljene zarade ako se posle donošenja rešenja izmene okolnosti na kojima je zasnovan.

Mogućnost parničnog postupka

Član 385.

Ako sud ne usvoji ili samo delimično usvoji predlog za naknadu izgubljene zarade, izvršni poverilac može da zaradu ili njen ostatak potražuje u parničnom postupku.

Glava sedma

IZVRŠENJE ODLUKE O DEOBI SUVLASNIČKE STVARI

Mesna nadležnost

Član 386.

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi deobe stvari na kojoj postoje suvlasnici, mesno je nadležan i sud na čijem se području nalazi stvar.

Fizička deoba stvari

Član 387.

Fizičku deobu stvari sprovodi javni izvršitelj.

On poziva sve učesnike u izvršnom postupku da prisustvuju deobi.

Deoba prodajom stvari**Član 388.**

Ako prema izvršnoj ispravi stvar treba da se proda radi deobe, shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti ili pokretnoj stvari, ako se stranke o pojedinim pitanjima drukčije ne sporazumeju.

Izvršni dužnik može da kupi stvar, a u postupku prodaje stvari ne plaća jemstvo.

U postupku deobe prodajom nepokretnosti ili pokretne stvari ne primenjuju se odredbe o namirenju novčanog potraživanja prenosom stvari u svojinu izvršnog poverioca (čl. 190, 191. i 248).

Troškovi izvršnog postupka**Član 389.**

Troškove izvršnog postupka snose svi suvlasnici, srazmerno visini udela na stvari.

Suvlasnik koji je izazvao posebne troškove drugom suvlasniku dužan je da ih naknadi.

Glava osma**IZDEJSTVOVANJE IZJAVE VOLJE****Bezuslovno potraživanje****Član 390.**

Izvršni dužnik koji je obavezan na davanje izjave volje, smatra se da je dao u času pravnosnažnosti odluke.

Ako je izvršni dužnik obavezan sudskim ili upravnim poravnanjem ili javnobeležničkim zapisnikom o poravnanju na davanje izjave volje, smatra se da je dao kada je dospela njegova obaveza.

Uslovno potraživanje**Član 391.**

Ako davanje izjave volje zavisi od ispunjenja neke obaveze izvršnog poverioca ili od nastupanja uslova, smatra se da je izvršni dužnik dao izjavu kada izvršni poverilac ispuni svoju obavezu ili kada uslov nastupi.

Nastupanje uslova dokazuje se javnom ili po zakonu overenom ispravom.

Javni izvršitelj, na zahtev izvršnog poverioca, utvrđuje kada je izjava volje data.

DEO PETI**NAMIRENJE NOVČANIH POTRAŽIVANJA NASTALIH IZ
KOMUNALNIH I SRODNIH DELATNOSTI****1. Osnovne odredbe****Pojam komunalne i srodne delatnosti****Član 392.**

Pod komunalnom delatnošću smatra se delatnost koja je kao takva određena posebnim zakonom.

Srodna delatnost, u smislu ovog zakona, jeste delatnost od opšteg interesa kojom se kontinuirano pružaju usluge većem broju lica na određenom području i periodično naplaćuju.

Podnošenje predloga za izvršenje

Član 393.

Izvršni poverilac dužan je da pre podnošenja predloga za izvršenje na osnovu verodostojne isprave radi namirenja novčanog potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti, zahteva od Komore da odredi javnog izvršitelja kome će podneti predlog za izvršenje. Zahtev, pored ostalog, sadrži ime i prezime ili poslovno ime stranaka, prebivalište, odnosno boravište stranaka i matični broj i poreski identifikacioni broj ako je stranka pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja delatnost.

Komora je dužna da odgovori na zahtev izvršnog poverioca u roku od pet dana od dana prijema zahteva, vodeći računa o tome da se javni izvršitelji određuju ravnomerno, prema azbučnom redu upisa u Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja i da je za postupanje po predlogu za izvršenje isključivo nadležan javni izvršitelj na čijem području izvršni dužnik ima prebivalište, boravište ili sedište.

Ako Komora ne odgovori na zahtev izvršnog poverioca u roku od pet dana, izvršni poverilac samostalno određuje javnog izvršitelja na čijem području izvršni dužnik ima prebivalište, boravište ili sedište.

Javni izvršitelj dužan je da odbaci predlog za izvršenje ako mu izvršni poverilac uz predlog za izvršenje ne dostavi odgovor Komore iz koga proizlazi da je za javnog izvršitelja određen upravo on, ili ako ne dostavi dokaz da Komora nije odgovorila na zahtev izvršnog poverioca u roku od pet dana. Protiv rešenja o odbacivanju predloga za izvršenje dozvoljen je prigovor.

Podnošenje i sadržinu zahteva izvršnog poverioca Komori, sadržinu odgovora Komore i način na koji Komora dostavlja odgovor izvršnom poveriocu podrobnije propisuje Komora.

Posebne odredbe

Član 394.

Rešenje se izvršava posle njegove pravnosnažnosti.

Verodostojnu ispravu predstavlja račun i izvod iz poslovnih knjiga o izvršenim komunalnim ili srodnim uslugama.

Verodostojna isprava mora da bude podobna za donošenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 53).

Odlaganje izvršenja na predlog izvršnog poverioca ili po sporazumu stranaka ne može trajati duže od tri meseca.

Odbacivanje ili odbijanje predloga za izvršenje

Član 395.

Javni izvršitelj odbacuje predlog za izvršenje koji nije dozvoljen ili nije uredan ili odbija predlog koji nije osnovan.

Rešenje o odbacivanju ili odbijanju predloga dostavlja se izvršnom poveriocu, ne i izvršnom dužniku.

Prigovor izvršnog poverioca

Član 396.

Izvršni poverilac može prigovorom da pobija rešenje o odbijanju ili odbacivanju predloga za izvršenje ili samo deo rešenja kojim su odmereni troškovi postupka.

Prigovor se podnosi sudu koji bi odlučivao o predlogu za izvršenje da je za to nadležan sud.

Isti sud odlučuje o prigovoru.

Rešenje koje je doneto o prigovoru ne može da se pobija žalbom.

Na prigovor izvršnog poverioca i na postupak o prigovoru izvršnog poverioca shodno se primenjuju odredbe o prigovoru izvršnog dužnika.

Sadržina rešenja

Član 397.

Javni izvršitelj koji oceni da je predlog za izvršenje dozvoljen, uredan i osnovan donosi rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

U rešenju se obavezuje izvršni dužnik da namiri potraživanje izvršnog poverioca u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja sa odmerenim troškovima postupka i određuju sredstvo i predmet izvršenja radi namirenja potraživanja izvršnog poverioca i troškova postupka.

2. Prigovor izvršnog dužnika

a) Osnovne odredbe

Prigovor

Član 398.

Izvršni dužnik može prigovorom da pobija rešenje, ili samo deo rešenja kojim su odmereni troškovi postupka.

Prigovor se podnosi sudu koji bi odlučivao o predlogu za izvršenje da je za to nadležan sud.

Isti sud odlučuje o prigovoru.

Rešenje koje je doneto o prigovoru ne može da se pobija žalbom.

Ako izvršni dužnik ne podnese prigovor, javni izvršitelj u roku od tri radna dana od isteka roka za prigovor počinje da sprovodi izvršenje.

Obim ispitivanja rešenja

Član 399.

Na obim ispitivanja rešenja primenjuju se odredbe o obimu ispitivanja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 88).

Rok za odlučivanje veća i o čemu veće vodi računa po službenoj dužnosti

Član 400.

Veće je dužno je da donese rešenje o prigovoru u roku od 15 dana od kada mu sudija pojedinac dostavi prigovor i spise predmeta i da rešenje otpravi u roku od tri radna dana od donošenja.

Veće ispituje prvostepeno rešenje u granicama razloga navedenih u prigovoru, a pazi po službenoj dužnosti na primenu materijalnog prava, da li je sud nadležan za donošenje rešenja, na stvarnu i mesnu nadležnost prvostepenog suda, da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje ima svojstvo verodostojne isprave i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa.

b) Pobijanje rešenja samo u delu u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje

Postupanje sudije pojedinca

Član 401.

Sudija pojedinac odbacuje prigovor koji nije blagovremen, potpun ili dozvoljen, u roku od pet dana od dana prijema prigovora, rešenja i spisa predmeta, i rešenje o odbacivanju prigovora otpavlja u roku od naredna tri radna dana.

Protiv rešenja o odbacivanju prigovora izvršni dužnik ima pravo na prigovor veću u roku od tri dana od dana prijema rešenja, inače sudija pojedinac odmah posle isteka roka za prigovor dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako prigovor ne bude odbačen, a izvršni dužnik pobija rešenje zato što obaveza iz verodostojne isprave nije nastala, sudija pojedinac narednog radnog dana od prijema prigovora dostavlja prigovor izvršnom poveriocu, koji može da u roku od pet dana odgovori na prigovor.

Dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću

Član 402.

Sudija pojedinac dostavlja veću prigovor, rešenje i spise predmeta narednog radnog dana od prijema prigovora protiv rešenja o odbacivanju prigovora, ili od prijema odgovora na prigovor ili od isteka roka za odgovor na prigovor.

Ako izvršni dužnik nije podneo prigovor zato što obaveza iz verodostojne isprave nije nastala već iz drugog razloga, sudija pojedinac dužan je da prigovor, rešenje i spise predmeta dostavi veću narednog radnog dana od dana prijema prigovora.

Postupanje veća

Član 403.

Ako je sudija pojedinac to propustio, veće rešenjem odbacuje prigovor koji nije blagovremen, potpun ili dozvoljen, u roku od pet dana od dana prijema prigovora, rešenja i spisa predmeta i rešenje o odbacivanju prigovora otpavlja u roku od naredna tri radna dana. Sudija pojedinac u tom slučaju odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Isto važi i ako veće odbije prigovor protiv rešenja sudije pojedinca o odbacivanju prigovora.

Ako veće usvoji prigovor protiv rešenja sudije pojedinca o odbacivanju prigovora, ono odmah odlučuje o prigovoru izvršnog dužnika protiv rešenja.

Veće usvaja ili odbija prigovor u zavisnosti od toga ko je svoje tvrdnje učinio verovatnijim i u zavisnosti od ocene razloga navedenih u prigovoru i razloga o kojima pazi po službenoj dužnosti.

Posledice odbijanja i usvajanja prigovora

Član 404.

Ako veće odbije prigovor, sudija pojedinac odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako usvoji prigovor, veće stavlja van snage deo rešenja kojim su određeni sredstvo i predmet izvršenja i ukida sprovedene radnje, a postupak se dalje nastavlja kao po prigovoru protiv platnog naloga, a ako sud za to nije stvarno ili mesno nadležan, spisi predmeta odmah se dostavljaju nadležnom sudu.

Primena odredaba o prigovoru protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Član 405.

Na razloge za pobijanje rešenja samo u delu u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i na sadržinu prigovora primenjuju se odredbe o razlozima za pobijanje i o sadržini prigovora (član 89) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

v) Pobijanje rešenja samo u delu u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja

Posledice odbijanja ili usvajanja prigovora

Član 406.

Ako veće odbije prigovor, sudija pojedinac odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako veće usvoji prigovor, sudija pojedinac odmah obaveštava izvršnog poverioca da je deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje postao izvršna isprava na osnovu koje može ponovo da se zahteva izvršenje, u istom ili drugom postupku.

Primena odredaba o prigovoru protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Član 407.

Na sadržinu prigovora izvršnog dužnika primenjuju se odredbe o sadržini prigovora izvršnog dužnika (član 97) koje važe kada se pobija samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja.

Primena odredaba o pobijanju rešenja samo u delu kojim je izvršni poverilac obavezan da namiri novčano potraživanje

Član 408.

Na postupanje sudije pojedinca, na dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću i na postupanje veća shodno se primenjuju odredbe o postupanju sudije pojedinca (član 401), o dostavljanju prigovora, rešenja i spisa predmeta veću (član 402) i o postupanju veća (član 403) koje važe kada se pobija samo deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Sudija pojedinac ne dostavlja prigovor izvršnom poveriocu na odgovor.

g) Pobijanje rešenja u celini**Postupanje veća****Član 409.**

Na postupanje veća i sudije pojedinca pošto veće primi prigovor, rešenje i spise predmeta, shodno se primenjuju odredbe o postupanju veća i sudije pojedinca (član 403. st. 1–3) koje važe kada se pobija samo deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

Odlučivanje veća**Član 410.**

Na redosled ispitivanja rešenja i na odluke veća primenjuju se odredbe o redosledu ispitivanja i odlukama veća (član 104) koje važe kada se pobija celo rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Posledice usvajanja i odbijanja prigovora**Član 411.**

Ako veće u celini odbije prigovor sudija pojedinac odmah dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje.

Ako veće u celini usvoji prigovor, stavlja van snage deo rešenja kojim su određeni sredstvo i predmet izvršenja i ukida sprovedene radnje, a postupak se dalje nastavlja kao po prigovoru protiv platnog naloga. Ako sud za to nije stvarno ili mesno nadležan, spisi predmeta odmah se dostavljaju nadležnom sudu.

Ako veće donese rešenje o odbijanju prigovora protiv dela rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje i o istovremenom usvajanju prigovora protiv dela rešenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja, sudija pojedinac odmah obaveštava izvršnog poverioca da je deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje postao izvršna isprava na osnovu koje može ponovo da se zahteva izvršenje, u istom ili drugom postupku.

Primena odredaba o prigovoru protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave**Član 412.**

Na sadržinu prigovora izvršnog dužnika primenjuju se odredbe o sadržini prigovora izvršnog dužnika koje važe kada se u pobija celo rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 102).

Primena odredaba o pobijanju rešenja samo u delu kojim je izvršni poverilac obavezan da namiri novčano potraživanje**Član 413.**

Na postupanje sudije pojedinca i na dostavljanje prigovora, rešenja i spisa predmeta veću shodno se primenjuju odredbe o postupanju sudije pojedinca (član 401) i o dostavljanju prigovora, rešenja i spisa predmeta veću (član 402) koje važe kada se pobija samo deo rešenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje.

DEO ŠESTI OBEZBEĐENJE

Glava prva

OPŠTA PRAVILA

Sredstva obezbeđenja

Član 414.

Sredstva obezbeđenja jesu sticanje založnog prava na nepokretnosti i pokretnoj stvari po sporazumu stranaka, sticanje založnog prava na nepokretnosti i pokretnoj stvari, prethodne mere i privremene mere.

Predlog za obezbeđenje

Član 415.

Postupak obezbeđenja pokreće se predlogom stranke, a predlogom drugih lica ili organa samo kad je to zakonom određeno.

U predlogu za obezbeđenje precizno se naznačavaju potraživanje čije se obezbeđenje zahteva, zakonski razlozi za obezbeđenje, činjenice i dokazi iz kojih proizlazi verovatnost postojanja zakonskih razloga za obezbeđenje i vrsta sredstva obezbeđenja.

Predlog za obezbeđenje prethodnom i privremenom merom

Član 416.

U predlogu za određivanje prethodne ili privremene mere naznačava se i vrsta prethodne ili privremene mere i njeno trajanje, a u predlogu za određivanje privremene mere i sredstvo i predmet kojim se ona izvršava.

Kod naznačivanja sredstva i predmeta kojima se privremena mera izvršava shodno se primenjuju odredbe o sredstvima i predmetima izvršenja radi ostvarivanja potraživanja na osnovu rešenja o izvršenju.

Predlog za određivanje privremene mere odbacuje se rešenjem ako ne sadrži sredstvo i predmet kojim se privremena mera izvršava, bez prethodnog vraćanja na dopunu.

Izvršni poverilac dužan je da u predlogu naznači konkretno određenog i mesno nadležnog javnog izvršitelja koji sprovodi izvršenje.

Više prethodnih i privremenih mera

Član 417.

Izvršni poverilac može predložiti da se odredi jedna ili više prethodnih ili privremenih mera tako da se izvršavaju istovremeno ili tako da se sledeća mera izvrši ako prethodna nije bila dovoljna da obezbedi potraživanje.

Shodno se primenjuju odredbe koje uređuju slučaj kad je u predlogu za izvršenje naznačeno više sredstava i predmeta izvršenja (član 57).

Odlučivanje o predlogu za obezbeđenje

Član 418.

O predlogu za obezbeđenje sud odlučuje rešenjem kojim odbacuje, odbija ili usvaja predlog.

Predlog za obezbeđenje usvaja se rešenjem o obezbeđenju.

Isključiva nadležnost suda za donošenje rešenja i zaključaka o polaganju jemstva

Član 419.

Sud je isključivo nadležan da u postupku obezbeđenja donosi rešenja, kao i zaključke o polaganju jemstva.

Sadržina rešenja o obezbeđenju

Član 420.

Rešenje o obezbeđenju sadrži vrstu sredstva obezbeđenja, kratko obrazloženje zakonskih razloga zbog kojih je predlog za obezbeđenje usvojen, pouku o tome da žalba ne odlaže izvršenje rešenja, rok za žalbu, kome se žalba podnosi i ko o njoj odlučuje i druge sastojke određene ovim zakonom.

Dostavljanje rešenja o prethodnoj i privremenoj meri

Član 421.

Na dostavljanje rešenja o prethodnoj ili privremenoj meri shodno se primenjuju odredbe o tome ko i kome dostavlja rešenje o izvršenju (član 70).

Dejstvo i izvršenje rešenja o obezbeđenju

Član 422.

Rešenje o obezbeđenju ima dejstvo rešenja o izvršenju, i izvršava se pre njegove pravnosnažnosti.

Prethodna i privremena mera postaju izvršne kad se rešenje kojim su određene, dostavi onom ko je obavezan da nešto učini, ne učini ili trpi.

Privremena mera u kojoj je određen rok da izvršni dužnik ili neko drugi nešto učini, postaje izvršna kad određeni rok bezuspešno istekne.

Prethodnu i privremenu meru izvršava javni izvršitelj.

Rešenje o sticanju založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima izvršava sud.

Žalba i prigovor u postupku obezbeđenja

Član 423.

Stranke imaju pravo na žalbu protiv rešenja donetog o predlogu za obezbeđenje i protiv rešenja o obustavi postupka obezbeđenja.

Ako se pobija samo deo rešenja donetog o predlogu za obezbeđenje kojim su odmereni troškovi postupka čini se to prigovorom.

Prigovor je dozvoljen i protiv rešenja kojim je odlučeno o predlogu za produženje trajanja prethodne mere (član 443. st. 1. i 2) ili privremene mere (član 456. st. 3. i 4).

Protiv rešenja donetog o prigovoru žalba nije dozvoljena.

Na žalbu protiv rešenja o obezbeđenju shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv rešenja o izvršenju, izuzev odredaba o obaveznom dostavljanju žalbe na odgovor, a na žalbu protiv ostalih rešenja u postupku obezbeđenja shodno se primenjuju odredbe o žalbi protiv ostalih rešenja suda u izvršnom postupku (čl. 82–84).

Posebna procesna pravila o postupku obezbeđenja

Član 424.

Sud može odlučiti o predlogu za obezbeđenje pre nego što ga dostavi izvršnom dužniku i omogući mu se da o njemu izjasni:

- 1) ako bi izvršni poverilac, zbog odlaganja, mogao pretrpeti nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu;
- 2) radi otklanjanja neposredne opasnosti protivpravnog oštećenja stvari ili gubitka ili teškog ugrožavanja prava;
- 3) radi sprečavanja nasilja.

Sud razmatra i utvrđuje samo činjenice koje su stranke iznele i izvodi samo dokaze koje su stranke predložile, izuzev kad se primenjuje prinudni propis.

U postupku obezbeđenja potraživanja iz bračnih i porodičnih odnosa isključena je javnost.

Nedozvoljenost obezbeđenja

Član 425.

Nije dozvoljeno obezbeđenje na stvarima i pravima koja su izuzeti od izvršenja.

Shodna primena

Član 426.

Na postupak obezbeđenja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak i odredbe ovog zakona, ako odredbama ovog dela zakona nije drukčije određeno.

Glava druga

ZALOŽNO PRAVO NA NEPOKRETNOSTIMA I POKRETNIM STVARIMA PO SPORAZUMU STRANAKA

Mesna nadležnost

Član 427.

Za odlučivanje o predlogu za obezbeđenje novčanog potraživanja sticanjem založnog prava na nepokretnosti ili pokretnoj stvari po sporazumu stranaka i za sprovođenje obezbeđenja mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost ili pokretna stvar.

Predlog za obezbeđenje

Član 428.

Stranke mogu saglasno predložiti sudu da odredi upis založnog prava na nepokretnosti ili pokretnoj stvari izvršnog dužnika, radi obezbeđenja novčanog potraživanja izvršnog poverioca.

Ročište i sporazum stranaka

Član 429.

Na predlog stranaka, sud zakazuje ročište na kome unosi u zapisnik sporazum stranaka o postojanju novčanog potraživanja i vremenu njegovog dospeća i saglasnost stranaka da se potraživanje obezbedi založnim pravom na nepokretnosti ili na pokretnim stvarima posle njihovog popisa.

Potpisani zapisnik o sporazumu stranaka ima snagu sudskog poravnanja i osnov je za upis založnog prava na nepokretnosti ili pokretnoj stvari.

Stranka dostavlja zapisnik o sporazumu stranaka organu koji vodi katastar nepokretnosti, odnosno Registar zaloge.

Založno pravo stiče se u trenutku upisa zapisnika o sporazumu stranaka u katastar nepokretnosti ili Registar zaloge.

Shodna primena

Član 430.

Na sticanje založnog prava na nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti (čl. 209. i 210).

Glava treća

ZALOŽNO PRAVO NA NEPOKRETNOSTIMA I POKRETNIM STVARIMA NA OSNOVU NOVČANOG POTRAŽIVANJA IZ IZVRŠNE ISPRAVE

1. Sticanje založnog prava na nepokretnosti

Mesna nadležnost

Član 431.

Za odlučivanje o predlogu za obezbeđenje novčanog potraživanja sticanjem založnog prava na nepokretnosti i za sprovođenje obezbeđenja mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost.

Rešenje o predlogu za obezbeđenje

Član 432.

Na predlog izvršnog poverioca zasnovanog na izvršnoj ispravi koja glasi na novčano potraživanje, sud nalaže da se u katastar nepokretnosti upiše založno pravo izvršnog poverioca na nepokretnosti izvršnog dužnika.

Predlog za obezbeđenje ima sadržinu kao predlog za izvršenje.

Izvršni poverilac dužan je da uz predlog priloži izvod iz katastra nepokretnosti kojim dokazuje da je nepokretnost upisana kao svojina izvršnog dužnika ili ispravu podobnu za upis svojine izvršnog dužnika, ako je u katastar nepokretnosti kao vlasnik upisano drugo lice.

Način sticanja založnog prava na nepokretnosti

Član 433.

Založno pravo na nepokretnosti stiče se u trenutku upisa u katastar nepokretnosti.

Shodna primena

Član 434.

Na sticanje založnog prava na nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti (čl. 209. i 210).

2. Sticanje založnog prava na pokretnim stvarima upisom u Registar zaloge

Mesna nadležnost

Član 435.

Za odlučivanje o predlogu za obezbeđenje novčanog potraživanja sticanjem založnog prava na pokretnoj stvari i za sprovođenje obezbeđenja mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi pokretna stvar.

Rešenje o obezbeđenju

Član 436.

Na predlog izvršnog poverioca zasnovanom na izvršnoj ispravi koja glasi na novčano potraživanje, sud nalaže Registru zaloge da o trošku izvršnog poverioca upiše njegovo založno pravo na pokretnoj stvari.

Sticanje založnog prava i čuvanje pokretne stvari

Član 437.

Založno pravo na pokretnoj stvari stiće se u trenutku upisa založnog prava u Registar zaloge.

Na čuvanje pokretne stvari primenjuju se odredbe o čuvanju pokretne stvari kod izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 229. i 230).

Glava četvrta

PRETHODNE MERE

Mesna nadležnost

Član 438.

Za odlučivanje o predlogu za određivanje prethodne mere mesno je nadležan sud koji bi bio nadležan za odlučivanje o predlogu za izvršenje.

Uslovi za određivanje prethodne mere

Član 439.

Prethodnom merom obezbeđuje se novčano potraživanje.

Prethodna mera određuje se na osnovu domaće odluke koja nije pravnosnažna ili domaće sudskog ili upravnog poravnanja ili javnobeležničkog zapisnika o poravnanju po kojima potraživanje nije dospelo ili na osnovu domaće rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave koje je doneto na osnovu menice ili čeka.

Osim toga, da bi se odredila prethodna mera potrebno je da izvršni poverilac učini verovatnom opasnost da bi bez prethodne mere namirenje njegovog potraživanja bilo osujećeno ili znatno otežano.

Pretpostavljena opasnost po potraživanje

Član 440.

Smatra se da opasnost koja može da osujeti ili znatno oteža namirenje potraživanja postoji ako se predlog za određivanje prethodne mere zasniva na:

1) rešenju o izvršenju na osnovu verodostojne isprave donetom na osnovu menice ili čeka protiv koga je blagovremeno podnet prigovor;

2) presudi kojom je u krivičnom postupku usvojen imovinskopravni zahtev i protiv koje je predloženo ponavljanje krivičnog postupka;

3) odluci koja treba da se izvrši u inostranstvu, pa i kad je za izvršenje nadležan domaći sud;

4) presudi na osnovu priznanja na koju je podneta žalba;

5) sudskom ili upravnom poravnanju ili javnobeležničkom zapisniku o poravnanju koje se pobija na zakonom određen način.

Ako se predlog zasniva na presudi na osnovu priznanja na koju je podneta žalba ili na sudskom ili upravnom poravnanju ili javnobeležničkom zapisniku o poravnanju koje se pobija na zakonom određen način sud može, na predlog izvršnog dužnika, usloviti određivanje ili održavanje prethodne mere polaganjem jemstva od izvršnog poverioca za štetu koju bi izvršni dužnik mogao da pretrpi od prethodne mere.

Ako izvršni poverilac ne položi jemstvo u roku koji odredi sud, sud rešenjem odbija predlog za određivanje prethodne mere ili rešenjem obustavlja postupak obezbeđenja.

Prethodna mera radi obezbeđenja obroka koji nisu dospeli

Član 441.

Nedospeli obroci potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja, obezbeđuju se prethodnom merom samo ako dospevaju u jednoj godini od podnošenja predloga za određivanje privremene mere.

Pretpostavlja se da opasnost koja može da osujeti ili znatno oteža namirenje potraživanja nedospelih obroka postoji i ako je prema izvršnom dužniku već vođen izvršni postupak radi naplate dospelih obroka ili podnet predlog za izvršenje radi naplate dospelog obroka.

Sadržina rešenja o prethodnoj meri. Trajanje prethodne mere

Član 442.

Rešenje o prethodnoj meri, pored ostalog, sadrži precizno navedeno novčano potraživanje koje se obezbeđuje, s kamatom i troškovima postupka, vrstu prethodne mere i trajanje prethodne mere.

Prethodna mera može da traje najduže dok ne istekne 15 dana od ispunjenja uslova za podnošenje predloga za izvršenje.

Produženje trajanja prethodne mere

Član 443.

Ako trajanje prethodne mere istekne pre nego što odluka postane izvršna sud, na predlog izvršnog poverioca, rešenjem produžava njeno trajanje ako nisu promenjeni uslovi pod kojima je određena. Izvršni poverilac dužan je da predlog podnese pre nego što prethodna mera istekne.

Sud obustavlja postupak obezbeđenja ako se u roku od 15 dana od isteka prethodne mere ne ispune uslovi za podnošenje predloga za izvršenje, a izvršni poverilac dotle ne predloži da se trajanje mere produži.

Ako se uslovi za podnošenje predloga za izvršenje ispune pre isteka trajanja prethodne mere sud, na predlog izvršnog dužnika, obustavlja postupak obezbeđenja,

ali izvršni poverilac može održati prethodni meru do podnošenja predloga za izvršenje, ako njega podnese u roku od 15 dana od ispunjenja uslova za to.

Ukidanje prethodne mere

Član 444.

Na predlog izvršnog dužnika, sud rešenjem obustavlja postupak obezbeđenja i ukida prethodnu meru i sve sprovedene radnje:

- 1) ako izvršni dužnik položi sudu, odnosno javnom izvršitelju potraživanje koje se obezbeđuje, sa kamatom i troškovima postupka;
- 2) ako izvršni dužnik dokaže da je potraživanje naplaćeno ili dovoljno obezbeđeno;
- 3) ako se pravnosnažno utvrdi da potraživanje nije nastalo ili da je prestalo;
- 4) ako odluka ili sudsko ili upravno poravnanje ili javnobeležnički zapisnik o poravnanju na kojima se prethodna mera zasniva prestanu da važe.

Ako je postupak obezbeđenja obustavljen, ali ne zato što je izvršni dužnik položio potraživanje koje se obezbeđuje (stav 1. tačka 1) ovog člana), već iz drugog razloga (stav 1. tač. 2)–4) ovog člana), izvršni poverilac dužan je da naknadi izvršnom dužniku troškove postupka obezbeđenja.

Vrste prethodnih mera

Član 445.

Vrste prethodnih mera jesu:

- 1) popis pokretnih stvari i upis založnog prava na popisanim pokretnim stvarima u Registar zaloge;
- 2) plenidba novčanog potraživanja izvršnog dužnika i sticanje založnog prava na njemu;
- 3) nalog organizaciji za prinudnu naplatu da bankama koje vode račune izvršnog dužnika naloži da novčana sredstva u visini obezbeđenog potraživanja prenesu u depozit javnog izvršitelja;
- 4) upis zabrane raspolaganja finansijskih instrumenata i upis založnog prava na njima u Centralni registar hartija od vrednosti;
- 5) upis založnog prava izvršnog poverioca na udelu izvršnog dužnika u društvu sa ograničenom odgovornošću, ortačkom društvu ili komanditnom društvu u Registar zaloge i upis zaplene udela u Registar privrednih subjekata;
- 6) plenidba potraživanja izvršnog dužnika da mu se preda nepokretnost ili određena pokretna stvar ili isporuči određena količina pokretnih stvari i sticanje založnog prava na zaplenjenom potraživanju;
- 7) predbeležba založnog prava na nepokretnosti u svojini izvršnog dužnika ili na pravu izvršnog dužnika upisanom na nepokretnosti.

Prodaja založenih pokretnih stvari i prenos potraživanja izvršnog dužnika

Član 446.

Javni izvršitelj može naložiti da se založene pokretne stvari prodaju ako su podložne brzom kvarenju ili postoji opasnost od znatnog smanjenja njihove vrednosti.

Prodaju se prema odredbama o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja na pokretnoj stvari (čl. 218–255).

Ako se prethodna mera sastoji od plenidbe novčanog potraživanja izvršnog dužnika i sticanje založnog prava na njemu javni izvršitelj može, na predlog stranke, naložiti da se potraživanje prenese na izvršnog poverioca radi naplaćivanja, ako postoji opasnost da ono, zbog docnje u njegovom ispunjenju, neće moći da se naplati ili da će prestati pravo na regres prema drugom licu.

Iznos koji se dobije prodajom pokretne stvari i naplatom potraživanja čuva se kod javnog izvršitelja dok se ne obustavi postupak obezbeđenja ili ne podnese predlog za izvršenje, a najduže 30 dana od ispunjenja uslova za podnošenje predloga za izvršenje.

Glava peta

PRIVREMENE MERE

1. Opšte odredbe

Do kada može da se odredi privremena mera

Član 447.

Sud može odrediti privremenu meru pre, u toku ili posle sudskog ili upravnog postupka pa dok izvršenje ne bude sprovedeno.

Pored obezbeđenja potraživanja koja se sastoje od davanja, činjenja, nečinjenja ili trpljenja, privremena mera može da se odredi i radi obezbeđenja potraživanja koja se sastoje od zahteva za utvrđenje postojanja, odnosno nepostojanja nekog prava ili pravnog odnosa, povrede prava ličnosti i istinitost, odnosno neistinitost neke isprave ili zahteva za preobražaj nekog materijalnog ili procesnog odnosa.

Mesna nadležnost suda

Član 448.

Ako je predlog za određivanje privremene mere podnet pre, u toku ili posle parničnog ili drugog postupka u kome se odlučuje o osnovanosti potraživanja čije se obezbeđenje traži ili istovremeno s pokretanjem postupka, o predlogu odlučuje sud koji u prvom stepenu odlučuje o osnovanosti potraživanja.

Ako je predlog podnet pre pokretanja ili u toku arbitražnog postupka, o njemu odlučuje sud koji bi bio mesno nadležan za odlučivanje o predlogu za izvršenje.

Ako je predlog podnet u toku izvršenja koja sprovodi javni izvršitelj, o njemu odlučuje sud koji je doneo rešenje o izvršenju, a ako izvršenje sprovodi sud, on i odlučuje o predlogu.

Uslovi za određivanje privremene mere

Član 449.

Privremenom merom obezbeđuje se novčano ili nenovčano potraživanje čije postojanje izvršni poverilac učini verovatnim.

Da bi se odredila privremena mera za obezbeđenje novčanog potraživanja izvršni poverilac, pored verovatnoće postojanja potraživanja, mora učiniti verovatnim da će bez privremene mere izvršni dužnik osujetiti ili znatno otežati naplatu potraživanja time što će svoju imovinu ili sredstva otuđiti, prikriti ili na drugi način njima raspolagati (opasnost po potraživanje).

Da bi se odredila privremena mera za obezbeđenje nenovčanog potraživanja, izvršni poverilac, osim verovatnoće postojanja potraživanja, mora učiniti verovatnim i da bi bez privremene mere ispunjenje njegovog potraživanja bilo osujećeno ili znatno

otežano ili da će biti upotrebljena sila ili nastati nenadoknadiva šteta (opasnost po potraživanje).

Privremenom merom mogu da se obezbede i nedospela, uslovna i buduća potraživanja.

Izvršni poverilac nije dužan da dokaže opasnost po potraživanje ako učini verovatnim da izvršni dužnik može zbog privremene mere pretrpeti samo neznatnu štetu ili da potraživanje treba da se ispuni u inostranstvu.

Pretpostavljena opasnost po novčano potraživanje

Član 450.

Smatra se da opasnost po novčano potraživanje postoji:

- 1) ako je radi naplate dospelih obroka zakonskog izdržavanja prema izvršnom dužniku već vođen izvršni postupak;
- 2) ako potraživanje treba da se ispuni u inostranstvu, pa i kad je za izvršenje nadležan domaći sud;
- 3) ako su redovni prihodi izvršnog dužnika manji od njegovih zakonskih obaveza i onih utvrđenih pravnosnažnom odlukom suda i drugog organa;
- 4) ako je prema izvršnom dužniku pokušano izvršenje koje nije uspelo zato što je odbio da pruži podatke o tome gde se nalazi njegova imovina.

Jemstvo umesto privremene mere

Član 451.

Izvršni poverilac može u predlogu za određivanje privremene mere ili kasnije izjaviti da se, umesto određivanja privremene mere, zadovoljava time da izvršni dužnik položi jemstvo u visini i na vreme koje zaključkom odredi sud.

Polaganje jemstva umesto privremene mere može da se dozvoli i na predlog izvršnog dužnika, podnet pre ili posle određivanja privremene mere.

Ako jemstvo bude položeno pre određivanja privremene mere sud odbija predlog za određivanje privremene mere, a ako bude položeno posle toga sud obustavlja postupak obezbeđenja.

Jemstvo kao uslov za određivanje privremene mere

Član 452.

Na predlog izvršnog poverioca, sud može odrediti privremenu meru i kada izvršni poverilac ne učini verovatnim postojanje potraživanja i opasnost po potraživanje, ako u roku određenom u rešenju o privremenoj meri položi jemstvo za štetu koja bi izvršnom dužniku mogla biti naneta određivanjem i izvršenjem privremene mere.

Dok se ne položi jemstvo, privremena mera se ne izvršava, a ako se jemstvo ne položi u roku, sud obustavlja postupak obezbeđenja.

Na predlog izvršnog dužnika, sud može, prema okolnostima, rešenjem o privremenoj meri ili kasnije zaključkom odrediti da izvršni poverilac položi jemstvo i kada je učinio verovatnim postojanje potraživanja i opasnost po potraživanje.

Sadržina rešenja o privremenoj meri

Član 453.

Rešenje o privremenoj meri, pored ostalog, sadrži precizno navedeno potraživanje koje se obezbeđuje, vrstu privremene mere i sredstvo i predmet kojim se ta mera izvršava.

Dejstvo privremene mere

Član 454.

Privremena mera nije osnov za sticanje založnog prava izvršnog poverioca.

Izvršni poverilac može od lica koje je bilo dužno da poštuje privremenu meru zahtevati naknadu štete koju je pretrpeo zbog toga što mera nije poštovana.

Nedozvoljenost privremene mere

Član 455.

Nije dozvoljeno da se odredi privremena mera radi obezbeđenja novčanog potraživanja ako postoje uslovi za određivanje drugog sredstva obezbeđenja kojim se postiže ista svrha.

Trajanje privremene mere

Član 456.

Trajanje privremene mere određuje se u rešenju o privremenoj meri.

Ako je rešenje o privremenoj meri doneto pre pokretanja parničnog ili drugog postupka ili radi obezbeđivanja budućeg potraživanja, u njemu se određuje rok u kome je izvršni poverilac dužan da podnese tužbu ili pokrene drugi postupak radi opravdanja privremene mere.

Na predlog izvršnog poverioca, sud rešenjem produžava trajanje privremene mere ako nisu promenjeni uslovi pod kojima je mera određena.

Izvršni poverilac dužan je da podnese predlog da se produži trajanje privremene mere pre nego što ona istekne.

Ukidanje privremene mere

Član 457.

Na predlog izvršnog dužnika, sud obustavlja postupak obezbeđenja i ukida privremenu meru i sve sprovedene radnje:

- 1) ako izvršni poverilac u roku određenom privremenom merom ne podnese tužbu ili ne pokrene drugi postupak radi opravdanja privremene mere;
- 2) kada istekne trajanje privremene mere;
- 3) ako su se uslovi pod kojima je privremena mera određena tako promenili da ona više nije potrebna;
- 4) ako izvršni dužnik položi sudu, odnosno javnom izvršitelju potraživanje koje se obezbeđuje, sa kamatom i troškovima postupka;
- 5) ako izvršni dužnik dokaže da je potraživanje naplaćeno ili dovoljno obezbeđeno;
- 6) ako se pravnosnažno utvrdi da potraživanje nije nastalo ili da je prestalo.

Naknada štete izvršnom dužniku

Član 458.

Izvršni dužnik ima pravo da mu izvršni poverilac naknadi štetu nanесenu privremenom merom koja nije bila osnovana ili koju izvršni poverilac nije opravdao.

Pravo na naknadu štete ostvaruje se u parničnom postupku.

2. Vrste privremenih mera za obezbeđivanje novčanog potraživanja

Član 459.

Radi obezbeđenja novčanog potraživanja može da se odredi svaka mera kojom se postiže svrha obezbeđenja, a naročito:

1) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti pokretne stvari čiji je vlasnik i, po potrebi, njihovo oduzimanje od izvršnog dužnika i poveravanje na čuvanje izvršnom poveriocu ili drugom licu ili sudskom depozitu;

2) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti nepokretnosti čiji je vlasnik ili druga stvarna prava koja su upisana u njegovu korist na nepokretnostima u katastar nepokretnosti, uz upis zabeležbe zabrane u katastar nepokretnosti;

3) zabrana dužniku izvršnog dužnika da isplati potraživanje ili preda stvar izvršnom dužniku i zabrana izvršnom dužniku da primi isplatu potraživanja ili primi stvar i da njima raspolaže;

4) nalog organizaciji za prinudnu naplatu da bankama koje vode račune izvršnog dužnika naloži da novčana sredstva u visini obezbeđenog potraživanja prenesu u depozit javnog izvršitelja;

5) nalog Centralnom registru hartija od vrednosti da upiše zabranu otuđenja i opterećenja akcija izvršnog dužnika i upiše zabranu izvršnom dužniku da koristi pravo glasa iz akcija i raspolaže njime;

6) oduzimanje gotovog novca ili hartija od vrednosti od izvršnog dužnika i njihovo polaganje u sudski depozit, odnosno kod javnog izvršitelja.

3. Vrste privremenih mera za obezbeđenje nenovčanog potraživanja

Član 460.

Radi obezbeđenja nenovčanog potraživanja može da se odredi svaka mera kojom se postiže svrha obezbeđenja, a naročito:

1) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti pokretne stvari koje su predmet potraživanja izvršnog poverioca i, po potrebi, njihovo oduzimanje od izvršnog dužnika i poveravanje na čuvanje izvršnom poveriocu ili drugom licu ili sudskom depozitu;

2) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti nepokretnost koja je predmet potraživanja izvršnog poverioca, uz upis zabeležbe zabrane u katastar nepokretnosti;

3) zabranu izvršnom dužniku da preduzima radnje koje mogu naneti štetu izvršnom poveriocu i zabranu da promeni stvar koja je predmet potraživanja izvršnog poverioca;

4) zabrana dužniku izvršnog dužnika da preda izvršnom dužniku stvar koja je predmet potraživanja izvršnog poverioca;

5) nalog Centralnom registru hartija od vrednosti da upiše zabranu otuđenja i opterećenja akcija koje su predmet potraživanja izvršnog poverioca i upiše zabranu izvršnom dužniku da koristi pravo glasa iz akcija i raspolaže njime;

6) nalog izvršnom dužniku da preduzme radnje potrebne da se sačuva nepokretnost ili pokretna stvar i spreči njihova fizička promena, oštećenje ili uništenje;

7) privremeno uređenje spornog odnosa, ako je potrebno da bi se otklonila opasnost od nasilja ili veće nenadoknadive štete.

Glava šesta

REGISTAR SUDSKIH ZABRANA

1. Osnovne odredbe

Pojam

Član 461.

Registar sudskih zabrana (u daljem tekstu: Registar) jeste javni registar koji sadrži podatke o privremenim merama donetim pre, u toku ili posle sudskog postupka, kojima se zabranjuje otuđenje, odnosno opterećenje pokretnih stvari, nepokretnosti ili stvarnih prava na nepokretnostima.

Registar je jedinstvena, centralna elektronska baza podataka u kojoj se čuvaju svi uneti podaci.

Nadležnost za vođenje Registra, imenovanje i razrešenje registratora

Član 462.

Registar vodi Agencija za privredne registre, preko registratora.

Registrator se imenuje i razrešava prema zakonu kojim se uređuje Agencija za privredne registre.

Privremene mere koje se upisuju

Član 463.

U Registar se, na zahtev izvršnog poverioca, upisuju:

1) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti pokretne stvari čiji je vlasnik ili pokretne stvari koje su predmet potraživanja izvršnog poverioca;

2) zabrana izvršnom dužniku da otuđi, odnosno optereti nepokretnosti čiji je vlasnik ili druga stvarna prava na nepokretnosti ili nepokretnost koja je predmet potraživanja izvršnog poverioca.

Podaci koji se upisuju u Registar

Član 464.

U Registar se upisuju:

1) podaci o privremenoj meri: naziv suda koji je doneo rešenje o privremenoj meri, poslovni broj i datum rešenja o privremenoj meri, sadržina i trajanje privremene mere;

2) podaci o izvršnom dužniku;

3) podaci kojima se određuje nepokretnost ili pokretna stvar na koju se privremena mera odnosi;

4) podaci o obustavljanju postupka obezbeđenja privremenom merom;

5) drugi podaci saglasno posebnom zakonu.

Ako je izvršni dužnik domaće fizičko lice, o njemu se u Registar upisuju ime i prezime, jedinstven matični broj građana i prebivalište, a ako je strano fizičko lice – ime, prezime, prebivalište, odnosno boravište, broj putne isprave i država izdavanja putne isprave.

Ako je izvršni dužnik domaće pravno lice, o njemu se u Registar upisuju poslovno ime i matični broj, a ako je strano pravno lice – poslovno ime, oznaka pod kojom se vodi u stranom registru privrednih subjekata i naziv tog registra i država u kojoj je sedište stranog pravnog lica.

U Registar se, na zahtev zainteresovanog lica, upisuju i promene već upisanih podataka.

Dostupnost Registra i javnost podataka

Član 465.

Registar je dostupan svim licima, radi upisa i brisanja podataka, uvida u dokumentaciju i pretraživanja podataka.

Podaci sadržani u Registru javno su dostupni preko internet strane Registra.

Svako ima pravo da, saglasno propisima, zahteva izvod o podacima iz Registra i izvod kojim se potvrđuje da Registar ne sadrži podatke o zabrani otuđenja, odnosno opterećenja nepokretnosti ili stvarnog prava na njoj ili zabrani otuđenja, odnosno opterećenja pokretne stvari.

2. Postupak upisa u Registar

Član 466.

Na pitanja koja se odnose na postupak upisa u Registar, primenjuje se zakon kojim se uređuje postupak registracije u Agenciji za privredne registre, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

3. Dejstvo upisa podataka u Registar prema trećim licima

Član 467.

Niko se od trenutka upisa ne može pozivati da nije upoznat sa zabranom otuđenja, odnosno opterećenja pokretne stvari, niti da mu nisu bili poznati podaci koji su o njoj upisani u Registar.

Isto važi i u pogledu nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti.

Pretpostavlja se da je kupac pokretne stvari koja je predmet zabrane otuđenja, odnosno opterećenja koja nije upisana u Registar savestan, kao i da je savestan kupac nepokretnosti koja nije upisana u katastar nepokretnosti ako zabrana njenog otuđenja, odnosno opterećenja nije upisana u Registar.

DEO SEDMI
JAVNI IZVRŠITELJI
Glava prva
OSNOVNE ODREDBE

1. Osnove položaja javnih izvršitelja

Javna ovlašćenja

Član 468.

Javni izvršitelj vrši javna ovlašćenja koja su mu poverena ovim ili drugim zakonom.

Javni izvršitelj obavlja delatnost kao preduzetnik ili kao član ortačkog društva čiji članovi su isključivo javni izvršitelji.

Broj javnih izvršitelja

Član 469.

Broj javnih izvršitelja određuje ministar.

Jedan javni izvršitelj određuje se, po pravilu, na 25.000 stanovnika.

Ministar može odrediti da na 25.000 stanovnika bude više od jednog javnog izvršitelja, u zavisnosti od potreba ili na obrazloženi predlog Komore.

Javnoizvršiteljska tarifa

Član 470.

Javni izvršitelj ima pravo na naknadu za rad i na naknadu troškova, prema Javnoizvršiteljskoj tarifi.

Javnoizvršiteljsku tarifu propisuje ministar.

2. Početak delatnosti javnog izvršitelja

Uslovi za imenovanje javnog izvršitelja

Član 471.

Javnog izvršitelja imenuje ministar, za područje višeg suda i područje privrednog suda.

Za javnog izvršitelja može da se imenuje poslovno sposoban državljanin Republike Srbije koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) diplomirao je na pravnom fakultetu i ima položen ispit za javnog izvršitelja i pravosudni ispit;
- 2) završio je početnu obuku i ima najmanje dve godine radnog iskustva na poslovima pravne struke posle položenog pravosudnog ispita;
- 3) dostojan za delatnost javnog izvršitelja;
- 4) nad ortačkim društvom čiji je ortak ne vodi se stečajni postupak;
- 5) protiv njega ne vodi se krivični postupak za krivično delo protiv pravnog saobraćaja ili službene dužnosti, nije osuđivan za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za kažnjivo delo koje ga čini nedostojnim delatnosti javnog izvršitelja.

Za javnog izvršitelja ne može da se imenuje lice koje je razrešeno dužnosti javnog izvršitelja ili javnog beležnika, kome je izrečena disciplinska mera brisanja iz

imenika advokata ili je razrešeno sudijske funkcije ili funkcije javnog tužioca ili zamenika javnog tužioca.

Dostojnost za delatnost javnog izvršitelja utvrđuje se prema opšteprihvaćenim moralnim normama i Etičkom kodeksu javnih izvršitelja i Standardima profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja.

Ispit za javnog izvršitelja

Član 472.

Ispit za javnog izvršitelja može da polaže lice koje je završilo pravni fakultet i ima najmanje dve godine radnog iskustva na poslovima pravne struke.

Ministarstvo vodi evidenciju o licima sa položenim ispitom za javnog izvršitelja, koja sadrži ime i prezime, datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, prebivalište, datum polaganja ispita i uspeh na ispitu.

Program za polaganje ispita za javnog izvršitelja, način polaganja ispita, vođenje evidencije o licima sa položenim ispitom za javnog izvršitelja i druga pitanja od značaja za polaganje ispita podrobnije propisuje ministar.

Ispitna komisija

Član 473.

Ispit za javnog izvršitelja polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje ministar.

Sastav i način rada ispitne komisije propisuje ministar.

Članovi ispitne komisije primaju naknadu za rad u komisiji, čiju visinu određuje ministar.

Javni konkurs

Član 474.

Javni izvršitelji se imenuju posle javnog konkursa koji raspisuje ministar, a vodi konkursna komisija.

Konkursna komisija ima pet članova koje imenuje ministar.

Dva člana konkursne komisije jesu javni izvršitelji koji se imenuju sa liste koju predlaže Komora.

Postupak javnog konkursa, sastav konkursne komisije i način njenog rada podrobnije propisuje ministar.

Merila za predlaganje kandidata za javnog izvršitelja

Član 475.

Konkursna komisija sastavlja predlog kandidata za imenovanje sa obrazloženjem i prosleđuje ga ministru.

Pri sastavljanju predloga kandidata konkursna komisija vodi računa o dužini i vrsti radnog iskustva na poslovima pravne struke, opštem uspehu na pravosudnom ispitu i ispitu za javnog izvršitelja, i o stručnim znanjima i veštinama korisnim za delatnost javnog izvršitelja (stručne specijalizacije, poznavanje stranog jezika i sl.).

Imenovanje javnog izvršitelja

Član 476.

Ministar imenuje javnog izvršitelja rešenjem, između predloženih kandidata.

Rešenje o imenovanju javnog izvršitelja objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Pri imenovanju vodi se računa o nacionalnom sastavu stanovništva.

Rešenje o imenovanju je konačno u upravnom postupku.

Polaganje zakletve javnog izvršitelja

Član 477.

Javni izvršitelj polaže zakletvu pred ministrom u roku od 30 dana od dana prijema rešenja o imenovanju.

Zakletva glasi: „Zaklinjem se čašću da ću poštovati Ustav i zakone Republike Srbije i delatnost javnog izvršitelja obavljati savesno, nepristrasno i predano”.

Ako javni izvršitelj neopravdano ne položi zakletvu u roku od 30 dana od dana prijema rešenja o imenovanju, smatra se da nije imenovan.

Ministar rešenjem utvrđuje da se smatra da javni izvršitelj nije imenovan. Rešenje ministra je konačno u upravnom postupku.

Ministar može imenovati za javnog izvršitelja drugog kandidata koga je konkursna komisija predložila.

Uslovi koji se ispunjavaju pre polaganja zakletve

Član 478.

Pre polaganja zakletve javni izvršitelj mora da:

1) zaključi ugovor o osiguranju za štetu koju bi svojom delatnošću mogao prouzrokovati drugom licu i ugovor o osiguranju prostorijski i predmeta primljenih u depozit za slučaj njihovog oštećenja, uništenja ili nestanka;

2) izradi pečat i štambilj.

Dokaz da su zaključeni ugovori i izrađeni pečat i štambilj dostavljaju se ministarstvu u roku od 25 dana od dana prijema rešenja o imenovanju.

Otpočinjanje delatnosti i početak rada javnog izvršitelja

Član 479.

Komora izdaje javnom izvršitelju rešenje o otpočinjanju delatnosti, u roku od 15 dana od dana polaganja zakletve.

Rešenje o otpočinjanju delatnosti sadrži i dan u kome javni izvršitelj počinje da radi i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Smatra se da javni izvršitelj nije imenovan ako neopravdano ne počne da radi na dan određen u rešenju o otpočinjanju delatnosti.

Ministar rešenjem utvrđuje da se smatra da javni izvršitelj nije imenovan. Rešenje ministra je konačno u upravnom postupku.

Ministar može imenovati za javnog izvršitelja drugog kandidata koga je konkursna komisija predložila.

Uslovi koji se ispunjavaju pre otpočinjanja delatnosti

Član 480.

Pre otpočinjanja delatnosti javni izvršitelj mora da:

1) obezbedi kancelariju i opremu neophodnu za sprovođenje izvršenja i obezbeđenja;

2) plati Komori upisninu.

Komora utvrđuje da li je imenovani izvršitelj ispunio uslove u pogledu opremljenosti kancelarije i opreme neophodne za rad.

Podzakonski propisi o početku rada

Član 481.

Ministar propisuje opšte uslove za zaključivanje ugovora o osiguranju za štetu koju bi javni izvršitelj svojom delatnošću mogao izazvati drugom licu i ugovora o osiguranju prostorija i predmeta primljenih u depozit za slučaj njihovog oštećenja, uništenja ili nestanka, kao i najnižu visinu oba osiguranja.

Uslove koji se tiču kancelarije, opreme neophodne za sprovođenje izvršenja i obezbeđenja i upisnine propisuje Komora.

Tabla, pečat i štambilj

Član 482.

Javni izvršitelj ističe na zgradi u kojoj je njegova kancelarija tablu koja sadrži naziv i grb Republike Srbije, naziv „javni izvršitelj” i njegovo ime i prezime. Ako je sedište javnog izvršitelja u jedinici lokalne samouprave u kojoj je u službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine, na tabli se naziv „javni izvršitelj” ispisuje i na njenom jeziku i pismu.

Javni izvršitelj ima pečat koji sadrži naziv i grb Republike Srbije, ime i prezime javnog izvršitelja, naziv „javni izvršitelj” i sedište javnog izvršitelja. Na oblik, izgled i veličinu pečata primenjuje se zakon kojim se uređuje pečat državnih i drugih organa.

Javni izvršitelj ima i štambilj koji sadrži naziv Republike Srbije, ime i prezime javnog izvršitelja, naziv „javni izvršitelj” i sedište javnog izvršitelja. Oblik, izgled i veličinu štambilja podrobnije propisuje ministar.

Ako je sedište javnog izvršitelja u jedinici lokalne samouprave u kojoj je u službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine, tekst pečata i štambilja ispisuje se i na njenom jeziku i pismu.

Overeni otisak pečata i štambilja deponuju se kod ministarstva.

Potpis i legitimacija. Korišćenje pečata, štambilja i legitimacije

Član 483.

Javni izvršitelj ima legitimaciju, koju izdaje ministarstvo, i u koju se unosi ime i prezime javnog izvršitelja, naziv sudova za čije područje je imenovan i registarski broj legitimacije.

Obrazac legitimacije javnog izvršitelja, izdavanje i uništavanje legitimacije i evidenciju o izdatim legitimacijama propisuje ministar.

Javni izvršitelj može da koristi pečat, štambilj i legitimaciju samo za službene radnje koje vrši unutar svojih ovlašćenja.

Overeni potpis javnog izvršitelja deponuje se kod ministarstva.

3. Prestanak delatnosti javnog izvršitelja

Razlozi za prestanak delatnosti

Član 484.

Javnom izvršitelju delatnost prestaje na lični zahtev, kad navrši radni vek ili kad bude razrešen.

Javni izvršitelj koji je navršio radni vek ili je razrešen briše se iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja.

Prestanak delatnosti na zahtev javnog izvršitelja

Član 485.

Javni izvršitelj može zahtevati od ministarstva da mu delatnost prestane brisanjem iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja.

U svakom slučaju, javnom izvršitelju prestaje delatnost ako ne bude brisan iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Prestanak delatnosti zbog navršenja radnog veka javnog izvršitelja

Član 486.

Javnom izvršitelju prestaje delatnost po sili zakona kad navrši radni vek.

Radni vek navršava kada napuni 67 godina života.

Ministar rešenjem utvrđuje navršavanje radnog veka javnog izvršitelja.

Rešenje ministra je konačno u upravnom postupku.

Razlozi za razrešenje javnog izvršitelja

Član 487.

Javni izvršitelj razrešava se:

- 1) ako prestane da ispunjava uslove za delatnost javnog izvršitelja;
- 2) ako je prikrilo zakonsku smetnju od koje zavisi imenovanje javnog izvršitelja;
- 3) ako zasnuje radni odnos;
- 4) ako prihvati javnu funkciju ili funkciju u organu upravljanja ili nadzora privrednog društva ili počne da se bavi poslovima obezbeđenja, advokata ili javnog beležnika ili drugim plaćenim zanimanjem ili poslovima koji su kao nespojivi određeni propisom Komore;
- 5) ako ne plaća premiju za osiguranje za štetu koju bi svojom delatnošću mogao prouzrokovati drugom licu ili premiju za osiguranje prostorija i predmeta primljenih u depozit za slučaj njihovog oštećenja, uništenja ili nestanka;
- 6) ako postoji znatna nesaglasnost između podataka iz izveštaja o imovini i stvarne imovine javnog izvršitelja;
- 7) ako mu bude izrečena disciplinska mera trajne zabrane delatnosti javnog izvršitelja;
- 8) ako bude pravnosnažno osuđen za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za krivično delo protiv pravnog saobraćaja ili službene dužnosti ili za kažnjivo delo koje ga čini nedostojnim delatnosti javnog izvršitelja.

Odlučivanje o razrešenju javnog izvršitelja

Član 488.

Postupak odlučivanja o razrešenju javnog izvršitelja pokreće ministar, na predlog Komore ili na sopstvenu inicijativu.

Javnom izvršitelju pruža se prilika da se pred ministrom izjasni o tome da li postoje razlozi za razrešenje, izuzev kad mu je izrečena disciplinska mera trajne zabrane delatnosti javnog izvršitelja.

O tome da li postoje razlozi za razrešenje odlučuje ministar.

Rešenje o razrešenju javnog izvršitelja objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Rešenja o razrešenju je konačno u upravnom postupku.

Posledice prestanka delatnosti javnog izvršitelja

Član 489.

Kad javnom izvršitelju prestane delatnost, nastavlja je njegov zamenik, a ako nema zamenika ministar imenuje drugog javnog izvršitelja koji privremeno preuzima njegove poslove.

On se imenuje u rešenju kojim se javni izvršitelj briše iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja, ili u rešenju kojim se utvrđuje da je javni izvršitelj navršio radni vek ili kojim se javni izvršitelj razrešava ili u posebnom rešenju.

Privremeno preuzimanje poslova traje dok novoimenovani javni izvršitelj ne počne da radi.

Vanredni nadzor Komore

Član 490.

Komora je dužna da izvrši vanredni nadzor nad radom javnog izvršitelja kome je prestala delatnost.

Javni izvršitelj dužan da odmah po prijemu rešenja zbog koga mu prestaje delatnost preda Komori sve spise, knjige, evidencije i pečat i štambilj.

Arhivu javnog izvršitelja popisuje tročlana komisija koju imenuje Komora.

4. Sprečenost javnog izvršitelja da obavlja delatnost i privremeni zamenik javnog izvršitelja

Član 491.

Javni izvršitelj koji je sprečen da obavlja delatnost, a nema zamenika, određuje javnog izvršitelja ili zamenika drugog javnog izvršitelja da ga privremeno zamenjuje (privremeni zamenik javnog izvršitelja) i o tome odmah obaveštava ministarstvo, Komoru i sud za čije područje je imenovan.

Ako ne odredi privremenog zamenika pre sprečenosti ili se određeni privremeni zamenik ne prihvati posla, privremenog zamenika određuje rešenjem predsednik Komore.

Javni izvršitelj uvek može opozvati privremenog zamenika koga je odredio on ili predsednik Komore i odrediti drugog, a predsednik Komore uvek može opozvati privremenog zamenika koga je on odredio i odrediti drugog.

Privremeni zamenik vodi kancelariju u ime i za račun odsutnog javnog izvršitelja.

Javni izvršitelj dužan je da isplati privremenom zameniku primerenu naknadu koja se uređuje Javnoizvršiteljskom tarifom.

Udaljavanje sa dužnosti

Član 492.

Javni izvršitelj se udaljava sa dužnosti ako mu je određen pritvor.

Javni izvršitelj može biti udaljen sa dužnosti ako se protiv njega vodi krivični postupak za krivično delo protiv pravnog saobraćaja ili službene dužnosti ili za kažnjivo delo koje ga čini nedostojnim delatnosti javnog izvršitelja.

Javnog izvršitelja rešenjem udaljava ministar.

Rešenje je konačno u upravnom postupku.

Glava druga

OVLAŠĆENJA I DUŽNOSTI JAVNIH IZVRŠITELJA

Najvažnija ovlašćenja izvršitelja

Član 493.

Javni izvršitelj pre svega:

- 1) donosi rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave radi namirenja novčanog potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti;
- 2) zaključkom određuje sredstvo i predmet izvršenja, menja ga ili dodaje;
- 3) donosi rešenja i zaključke;
- 4) preduzima radnje kojima se neposredno sprovodi izvršenje ili obezbeđenje;
- 5) dostavlja akte suda i javnog izvršitelja i pismena stranaka i drugih učesnika u postupku ako javni izvršitelj sprovodi izvršenje;
- 6) pribavlja podatke o izvršnom dužniku (član 30).

Poštovanje zakona i sudskih odluka i čuvanje poslovne tajne

Član 494.

Javni izvršitelj dužan je da se pridržava zakona i sudskih odluka i da svaku radnju izvršenja i obezbeđenja bez odlaganja beleži u evidenciju o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju.

Javni izvršitelj dužan je da kao poslovnu tajnu čuva podatke koje je saznao u obavljanju delatnosti i ne sme da ih koristi radi sticanja koristi za sebe ili drugog. Ova dužnost ne prestaje s prestankom delatnosti javnog izvršitelja.

Razlozi za izuzeće javnog izvršitelja

Član 495.

Javni izvršitelj izuzima se u postupku u kome se neposredno ili posredno odlučuje o njegovim pravima i obavezama ili pravima i obavezama njegovog supružnika ili vanbračnog partnera ili krvnog srodnika u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva ili o pravima i obavezama lica sa kojima je u odnosu staratelja, usvojitelja, usvojenika ili hranitelja, kojima je zakonski zastupnik i u postupku u kome se odlučuje o pravima i obavezama pravnog lica čiji je osnivač (isključenje).

Javni izvršitelj izuzima se i ako je sa strankom bio u poslovnom odnosu povodom koga se sprovodi izvršenje ili ako je bio zastupnik ili odgovorno lice u pravnom licu koje je stranka u postupku.

Javni izvršitelj izuzima se i ako druge činjenice dovode u sumnju njegovu nepristrasnost.

Nespojivost

Član 496.

Sa delatnošću javnog izvršitelja nespojiva je javna funkcija, funkcija u organu upravljanja ili nadzora privrednog društva, poslovi obezbeđenja, advokature ili javnog beležništva, bilo koje drugo plaćeno zanimanje, kao i drugi poslovi koji su kao nespojivi određeni propisom Komore.

Nespojivosti ne podležu naučne, stručne, umetničke i obrazovne delatnosti, posredovanje u mirnom rešavanju sporova, poslovi sudskog prevodioca, kao i delovanje u Komori i međunarodnim udruženjima izvršitelja.

Obaveza poštovanja Etičkog kodeksa javnih izvršitelja i Standarda profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja

Član 497.

Javni izvršitelj dužan je da poštuje Etički kodeks javnih izvršitelja i Standarde profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja.

Etički kodeks javnih izvršitelja donosi Komora, a Standarde profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja ministar.

Odgovornost za štetu

Član 498.

Javni izvršitelj odgovara svojom celokupnom imovinom za štetu koju svojom krivicom prouzrokuje u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja.

Za tu štetu ne odgovara Republika Srbija.

Dužnost stručnog usavršavanja javnih izvršitelja i početna obuka

Član 499.

Javni izvršitelj je dužan da pohađa redovnu stručnu obuku.

Komora vodi evidenciju o pohađanju redovne stručne obuke i drugih oblika stručnog usavršavanja i o tome obaveštava ministarstvo.

Program stručnog usavršavanja javnih izvršitelja propisuje Komora.

Pre imenovanja za javnog izvršitelja kandidat mora da okonča početnu obuku, čiji program i trajanje propisuje Komora.

Komora vodi evidenciju o pohađanju početne i redovne stručne obuke i drugih oblika stručnog usavršavanja i o tome obaveštava ministarstvo.

Evidencija o pohađanju redovne stručne obuke i drugih oblika stručnog usavršavanja sadrži ime i prezime i sedište javnog izvršitelja i oblik i trajanje obuke.

Evidencija o pohađanju početne obuke sadrži ime i prezime, datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, prebivalište, odnosno boravište i datum pohađanja obuke.

Računi javnog izvršitelja

Član 500.

Javni izvršitelj ima kod banke najmanje jedan namenski račun na svoje ime.

Na namenski račun javnog izvršitelja uplaćuju se sredstva ostvarena u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja. Sredstva na namenskom računu ne mogu biti zaplenjena radi ispunjenja obaveza javnog izvršitelja.

Javni izvršitelj dužan je da sredstva koja su uplaćena na namenski račun radi namirenja izvršnog poverioca prenese bez odlaganja na račun izvršnog poverioca.

Javni izvršitelj ima i najmanje jedan poseban račun za uplatu naknade za rad i naknade troškova.

Obaveza izveštavanja o imovini

Član 501.

Javni izvršitelj dužan je da na dan imenovanja i potom jedanput godišnje podnosi Komori izveštaj o imovini i redovan godišnji finansijski izveštaj.

Komora proverava tačnost podataka iz oba izveštaja tako što pribavlja potrebne podatke od organa koji vode odgovarajuće evidencije o imovini i prihodima.

Izveštaj o imovini sadrži podatke koji su određeni zakonom kojim se uređuje Agencija za borbu protiv korupcije.

Način podnošenja podataka iz izveštaja propisuje Komora.

Godišnji izveštaj o poslovanju javnog izvršitelja

Član 502.

Javni izvršitelj podnosi najmanje jedanput godišnje izveštaj o poslovanju ministarstvu i Komori.

Podaci iz godišnjeg izveštaja objavljuju se na internet stranici ministarstva i Komore.

Obaveza vođenja evidencije o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju

Član 503.

Javni izvršitelj vodi evidenciju o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju.

Evidencija je javna i sadrži:

- 1) naziv suda koji je doneo rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili rešenje o prethodnoj ili prevremenoj meri i poslovni broj sudskog predmeta;
- 2) poslovni broj predmeta javnog izvršitelja;
- 3) ime i prezime ili poslovno ime izvršnog dužnika i izvršnog poverioca;
- 4) predmete i sredstva izvršenja ili obezbeđenja;
- 5) uplaćeno jemstvo i datum uplate;
- 6) rešenja i zaključke koje je javni izvršitelj doneo;
- 7) iznos koji je naplatio od izvršnog dužnika;
- 8) vreme preduzimanja radnji i njihov ishod;
- 9) ime i prezime ili poslovno ime lica koja su namirena i iznos namirenja;
- 10) konačni iznos naknade za rad i naknade troškova javnog izvršitelja.

Evidentira se i broj postupaka u kojima je u jednoj godini javni izvršitelj postupao.

Način vođenja evidencije o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju podrobnije propisuje ministar.

Evidencija o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju vodi se i u elektronskom obliku, a podaci iz nje unose se u centralu bazu podataka, koja je deo pravosudnog informacionog sistema.

Plaćanje članarine Komori

Član 504.

Javni izvršitelj dužan je da plaća članarinu Komori.

Članarina se sastoji od nepromenjivog dela i dela čija visina zavisi od brojnosti predmeta javnog izvršitelja.

Način određivanja članarine, način na koji se ona plaća i njenu visinu podrobnije propisuje Komora.

Glava treća

ZAMENICI I POMOĆNICI JAVNIH IZVRŠITELJA

Zamenik javnog izvršitelja

Član 505.

Javni izvršitelj može imati jednog ili više zamenika.

Za zamenika javnog izvršitelja imenuje se lice koje ispunjava uslove da bude imenovano za javnog izvršitelja.

Zamenik javnog izvršitelja ovlašćen je da u ime javnog izvršitelja preduzima sve radnje i donosi sva rešenja i sve zaključke.

Rešenja i zaključke potpisuje svojim imenom i prezimenom i nazivom „zamenik javnog izvršitelja”.

Pri preduzimanju radnji kojima se neposredno sprovodi izvršenje ili obezbeđenje koristi pečat i štambilj javnog izvršitelja i **sopstvenu** legitimaciju, koju mu izdaje ministarstvo.

Legitimacija zamenika javnog izvršitelja sadrži ime i prezime zamenika javnog izvršitelja, ime i prezime javnog izvršitelja za čijeg zamenika je imenovan, nazive sudova za čije područje je javni izvršitelj imenovan i registarski broj legitimacije.

Obrazac legitimacije zamenika javnog izvršitelja, izdavanje i uništavanje legitimacije i evidenciju o izdatim legitimacijama propisuje ministar.

Odgovornost javnog izvršitelja i zamenika

Član 506.

Javni izvršitelj i zamenik javnog izvršitelja solidarno odgovaraju za štetu koju zamenik javnog izvršitelja prouzrokuje svojim radom.

Zamenik javnog izvršitelja dužan je da čuva poslovnu tajnu kao javni izvršitelj.

Imenovanje zamenika javnog izvršitelja

Član 507.

Zamenika javnog izvršitelja imenuje ministar na predlog javnog izvršitelja, po pribavljenom mišljenju Komore.

Rešenje doneto o predlogu za imenovanje zamenika javnog izvršitelja jeste konačno u upravnom postupku.

Zamenik javnog izvršitelja počinje da radi narednog dana od polaganja zakletve pred ministrom.

Tekst zakletve zamenika javnog izvršitelja isti je kao tekst zakletve javnog izvršitelja.

Shodna primena odredaba o javnom izvršitelju

Član 508.

Odredbe o prestanku delatnosti javnog izvršitelja, o ovlašćenjima i dužnostima javnog izvršitelja, o nadzoru nad radom i disciplinskoj odgovornosti, shodno se primenjuju na zamenika javnog izvršitelja.

Ministar razrešava zamenika javnog izvršitelja na sopstvenu inicijativu ili na predlog javnog izvršitelja ili Komore.

Rešenje o razrešenju je konačno u upravnom postupku.

Pomoćnik javnog izvršitelja

Član 509.

Javni izvršitelj može da zaposli pomoćnika koji u njegovo ime preduzima radnje kojima se neposredno sprovodi izvršenje ili obezbeđenje.

Kao pomoćnik javnog izvršitelja može da se zaposli poslovno sposoban državljanin Republike Srbije koji ima najmanje srednju stručnu spremu, protiv koga se ne vodi krivični postupak i koji nije osuđivan za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci.

Pomoćnik javnog izvršitelja koristi legitimaciju koju izdaje Komora i koja sadrži ime i prezime pomoćnika javnog izvršitelja, ime i prezime javnog izvršitelja čiji je pomoćnik, nazive sudova za čije područje je javni izvršitelj imenovan i registarski broj legitimacije.

Obrazac legitimacije pomoćnika javnog izvršitelja, izdavanje i uništavanje legitimacije i evidenciju o izdatim legitimacijama propisuje Komora.

Javni izvršitelj odgovara za štetu koju pomoćnik javnog izvršitelja prouzrokuje pri preuzimanju radnji izvršenja ili obezbeđenja.

Pomoćnik javnog izvršitelja dužan je da čuva poslovnu tajnu kao javni izvršitelj.

Glava četvrta

IMENIK JAVNIH IZVRŠITELJA I ZAMENIKA JAVNIH IZVRŠITELJA I IMENIK ORTAČKIH DRUŠTAVA JAVNIH IZVRŠITELJA

Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja

Član 510.

Ministarstvo vodi Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja.

U Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja upisuju se:

1) ime i prezime, datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, poreski identifikacioni broj i sedište javnog izvršitelja i ime i prezime, datum rođenja i jedinstveni matični broj građana zamenika javnog izvršitelja;

2) datumi imenovanja i početka rada javnog izvršitelja i zamenika javnog izvršitelja i datumi njihovog razrešenja;

3) sud za čije područje je javni izvršitelj imenovan;

4) broj telefona i adresa elektronske pošte;

5) disciplinske mere izrečene javnom izvršitelju i zameniku javnog izvršitelja.

Imenik ortačkih društava

Član 511.

Ministarstvo vodi i Imenik ortačkih društava javnih izvršitelja, u koji se upisuju:

- 1) poslovno ime i poreski identifikacioni broj ortačkog društva;
- 2) datum i broj rešenja o upisu ili brisanju ortačkog društva iz Registra privrednih subjekata;
- 3) ime i prezime, datum rođenja i jedinstveni matični broj građana osnivača ortačkog društva.

Promena podataka

Član 512.

Javni izvršitelj i zamenik javnog izvršitelja dužni su da u roku od osam dana prijave promenu podatka koji je upisan u Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja ili Imenik ortačkih društava javnih izvršitelja.

Način vođenja Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja i Imenika ortačkih društava javnih izvršitelja detaljnije propisuje ministar.

Glava peta

KOMORA JAVNIH IZVRŠITELJA

Pojam

Član 513.

Komora javnih izvršitelja jeste profesionalno udruženje javnih izvršitelja, koje čine svi javni izvršitelji.

Komora je nedobitno udruženje.

Komora je pravno lice, sa ovlašćenjima određenim zakonom i Statutom Komore.

Sedište Komore je u Beogradu.

Delokrug Komore

Član 514.

Komora:

- 1) donosi Statut Komore, Etički kodeks javnih izvršitelja i druge propise i opšte i pojedinačne akte;
- 2) čuva ugled i čast i prava javnih izvršitelja i stoga pokreće disciplinski postupak protiv javnih izvršitelja i zamenika javnog izvršitelja;
- 3) stara se da javni izvršitelji i njihovi zamenici savesno i zakonito obavljaju svoje delatnosti;
- 4) predstavlja javne izvršitelje i njihove zamenike pred državnim organima, radi zaštite javnih izvršitelja;
- 5) vodi početnu obuku kandidata za javne izvršitelje i redovnu obuku i druge oblike stručnog usavršavanja javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja i organizuje stručne skupove, seminare i savetovanja;
- 6) saraduje sa komorama izvršitelja drugih zemalja.

Komora obavlja i druge poslove određene zakonom i Statutom Komore.

Sredstva za rad Komore

Član 515.

Sredstva za rad Komore su:

- 1) sredstva od članarina i upisnina članova Komore;
- 2) sredstva ostvarena nastavnim i izdavačkom delatnošću;
- 3) pokloni;
- 4) drugi prihodi u skladu sa zakonom.

Organi Komore

Član 516.

Organi Komore jesu: skupština Komore, izvršni odbor Komore, nadzorni odbor Komore, predsednik Komore, zamenik predsednika Komore, disciplinski tužilac Komore, zamenik disciplinskog tužioca Komore i drugi organi određeni Statutom Komore.

Članovi izvršnog i nadzornog odbora, predsednik Komore, zamenik predsednika Komore, disciplinski tužilac Komore i zamenik disciplinskog tužioca Komore imaju pravo na naknadu za rad.

Naknadu za rad propisuje izvršni odbor Komore.

Skupština Komore

Član 517.

Skupštinu Komore čine svi javni izvršitelji.

Skupština Komore:

- 1) donosi Statut Komore i Etički kodeks javnih izvršitelja;
- 2) bira i razrešava predsednika i zamenika predsednika komore, članove izvršnog i nadzornog odbora, disciplinskog tužioca Komore, zamenika disciplinskog tužioca Komore i članove drugih organa Komore;
- 3) usvaja godišnji račun i godišnji izveštaj o radu Komore.

Skupština Komore obavlja i druge poslove određene zakonom i Statutom Komore.

Izvršni odbor Komore

Član 518.

Izvršni odbor Komore ima devet članova.

Predsednik Komore i zamenik predsednika Komore članovi su izvršnog odbora po funkciji.

Izvršni odbor Komore:

- 1) predlaže Statut i donosi propise i opšte akte Komore;
- 2) priprema sednice skupštine Komore;
- 3) stara se o poslovanju Komore;
- 4) određuje upisninu i članarinu, način na koji se one plaćaju i njihovu visinu;

5) stara se o naplati prihoda Komore.

Izvršni odbor Komore obavlja i druge poslove određene zakonom i Statutom Komore.

Izbor i mandat predsednika izvršnog odbora Komora propisuje se Statutom Komore.

Nadzorni odbor Komore

Član 519.

Nadzorni odbor Komore nadzire zakonitost rada i finansijskog poslovanja Komore.

Nadzorni odbor Komore obavlja i druge poslove određenim zakonom i Statutom Komore.

Nadzorni odbor Komore ima tri člana.

Predsednik Komore

Član 520.

Predsednik Komore predstavlja i zastupa Komoru, stara se o tome da Komora radi i posluje saglasno zakonu i Statutu Komore, izvršava odluke organa Komore i obavlja druge poslove određene zakonom i Statutom Komore.

Statut i drugi propisi i opšti akti Komore

Član 521.

Statutom Komore propisuju se uređenje i poslovanje Komore, način izbora, razrešenja, ovlašćenja i mandat organa Komore, određuje organ koji predlaže razrešenje javnog izvršitelja ili zamenika javnog izvršitelja i uređuju druga pitanja značajna za rad Komore.

Statut i drugi propisi i opšti akti Komore stupaju na snagu po dobijanju saglasnosti ministarstva i objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O uskraćivanju saglasnosti donosi se obrazloženo rešenje.

Nadzor nad radom Komore

Član 522.

Rad Komore nadzire ministarstvo, prema zakonu kojim se uređuje državna uprava.

Komora je dužna da podnese ministarstvu godišnji izveštaj o radu Komore, koji može da sadrži i predloge za poboljšanje delatnosti javnih izvršitelja.

Glava šesta

NADZOR NAD RADOM JAVNIH IZVRŠITELJA

Nadzor ministarstva nad radom javnih izvršitelja

Član 523.

Rad javnih izvršitelja nadzire ministarstvo.

Ministarstvo vrši nadzor na sopstvenu inicijativu, na predlog predsednika suda za čije područje je javni izvršitelj imenovan ili po pritužbi drugog javnog izvršitelja, stranke ili učesnika u postupku.

Ministarstvo je ovlašćeno da:

1) pribavi od stranaka i učesnika u postupku i predsednika sudova za čije područje je javni izvršitelj imenovan sve podatke o načinu na koji je javni izvršitelj donosio rešenja i zaključke i preduzimao radnje izvršenja i obezbeđenja;

2) zahteva dokumentaciju o visini troškova postupka izvršenja i obezbeđenja;

3) zahteva izveštaje i dokaze o tome kako su dostavljani akti sudova i javnog izvršitelja i pismena stranaka i drugih učesnika u postupku;

4) načini uvid u izbor sredstva i predmeta izvršenja i njihove promene u toku izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja;

5) zatraži izveštaj o tome da li je i koliko puta ponavljana ista radnja izvršenja ili obezbeđenja;

6) načini uvid u rad kancelarije javnog izvršitelja radi provere primene Standarda profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja;

7) načini uvid u evidenciju o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju;

8) pribavi druge podatke koji su potrebni da se odluči o tome da li će se protiv javnog izvršitelja pokrenuti disciplinski postupak.

Državni službenik koji je vršio nadzor dužan je da zapisnik o nadzoru i dokaze prosledi disciplinskom tužiocu ministarstva i disciplinskom tužiocu Komore.

Vršenje nadzora ministarstva nad radom javnih izvršitelja podrobnije propisuje ministar.

Nadzor Komore nad radom javnih izvršitelja

Član 524.

Rad javnog izvršitelja nadzire i Komora, najmanje jednom u dve godine (redovni nadzor), pri čemu proverava i primenu Standarda profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja.

Komora može izvršiti vanredni nadzor po pritužbi stranke ili učesnika u postupku.

Osim ovlašćenja ministarstva (član 523), Komora ima ovlašćenja i da:

1) načini uvid u predmete, podatke i drugi arhivski materijal javnog izvršitelja, stvari i novac uplaćen na ime jemstva i priznanice za naplaćene iznose na ime naknade za rad i naknade troškova javnog izvršitelja;

2) načini uvid u poslovne knjige, evidenciju o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju, uvid u spise predmeta i uvid uskladištene stvari;

3) zahteva od javnog izvršitelja sve neophodne podatke o njegovom poslovanju;

4) pribavi od nadležnih organa i organizacija podatke o poslovanju javnog izvršitelja;

5) preduzme druge radnje, saglasno zakonu i propisu Komore.

Komora može da javnom izvršitelju naloži otklanjanje nedostataka u određenom roku, ako je po prirodi stvari to moguće.

Zapisnik o nadzoru i dokazi prosleđuju se disciplinskom tužiocu Komore i disciplinskom tužiocu ministarstva.

Vršenje nadzora Komore nad radom javnih izvršitelja podrobnije propisuje Komora.

Glava sedma

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST JAVNIH IZVRŠITELJA

1. Disciplinska odgovornost i disciplinske povrede

Odgovornost

Član 525.

Javni izvršitelj disciplinski odgovara zbog povrede zakona i drugih propisa, neispunjavanja obaveza određenih Statutom i drugim propisima ili opštim aktima Komore ili zbog povrede ugleda javnih izvršitelja.

Odgovornost za krivično delo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost.

Vrste disciplinskih povreda

Član 526.

Disciplinska povreda može biti lakša i teža.

Lakša disciplinska povreda određuje se Statutom Komore.

Teža disciplinska povreda određuje se ovim ili drugim zakonom.

Teže disciplinske povrede

Član 527.

Teža disciplinska povreda jeste:

- 1) sprovođenje izvršenja iako javni izvršitelj nije bio nadležan za to;
- 2) kašnjenje sa donošenjem rešenja i zaključaka u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja ili neblagovremeno preduzimanje radnji kojima se neposredno sprovodi izvršenje ili obezbeđenje;
- 3) obaveštavanje suda, odnosno izvršnog poverioca da je javni izvršitelj sprečen da prihvati sprovođenje ili nastavljanje izvršenja iako sprečenost ne postoji (član 69. stav 1. i član 140);
- 4) povreda pravila o dostavljanju rešenja ili zaključaka suda ili javnog izvršitelja zbog koje je stranka ili učesnik u postupku izgubio neko procesno pravo;
- 5) određivanje, menjanje ili dodavanje sredstava i predmeta izvršenja kojim je ozbiljno narušeno načelo srazmere (član 56);
- 6) određivanje, promena ili dodavanje predmeta izvršenja koji su izuzeti od izvršenja ili na kojima je izvršenje ograničeno, koji uslede posle donošenja rešenja o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave;
- 7) ponavljanje iste radnje izvršenja ili obezbeđenja, da bi se uvećali troškovi postupka;
- 8) preduzimanje radnji i pored razloga za isključenje (član 495. st. 1. i 2) ili donetog rešenja o izuzeću;
- 9) nedonošenje rešenja kojim se odbacuje predlog za izvršenje u slučaju da izvršni poverilac uz predlog za izvršenje ne dostavi javnom izvršitelju odgovor Komore iz koga proizlazi da je za javnog izvršitelja određen upravo on, ili ne dostavi dokaz da Komora nije odgovorila na zahtev izvršnog poverioca u roku od pet dana (član 393. stav 4);

- 10) naplata naknade za rad ili naknade troškova suprotno Javnoizvršiteljskoj tarifi;
- 11) nezakonito korišćenje sredstava s namenskog računa;
- 12) ponavljanje disciplinskih povreda pre nego što je već izrečena disciplinska mera brisana iz evidencije;
- 13) povreda Etičkog kodeksa javnih izvršitelja ili Standarda profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja koja je dovela do teškog ugrožavanja ugleda javnih izvršitelja;
- 14) nuđenje usluga protivno Etičkom kodeksu javnih izvršitelja;
- 15) povreda dužnosti čuvanja poslovne tajne;
- 16) neuredno vođenje knjiga i evidencija;
- 17) nevođenje izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja na jeziku koji je u službenoj upotrebi u sudu;
- 18) postupanje sa stvarima i novčanim sredstvima u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja koje je suprotno zakonu ili ovlašćenju stranaka;
- 19) neopravdano odbije da privremeno preuzme poslove javnog izvršitelja kome je prestala delatnost ili da na osnovu rešenja predsednik Komore privremeno zamenjuje javnog izvršitelja koji je sprečen da obavlja delatnost;
- 20) javno iznošenje ličnih, porodičnih i materijalnih prilika stranaka i učesnika u postupku koje je javni izvršitelj saznao u obavljanju delatnosti;
- 21) neplaćanje članarine Komori tri meseca uzastopno ili šest meseci sa prekidima u toku kalendarske godine;
- 22) neopravdano odbijanje stručnog usavršavanja;
- 23) obavljanje poslova javnog izvršitelja uprkos izrečenoj disciplinskoj meri privremene zabrane delatnosti javnog izvršitelja.

2. Disciplinske mere

Lakše i teže disciplinske mere

Član 528.

Za lakše disciplinske povrede izriču se:

- 1) opomena;
- 2) novčana kazna do jedne prosečne mesečne plate sudije osnovnog suda isplaćene u mesecu koji prethodi onom u kome je doneto rešenje o novčanoj kazni.

Za teže disciplinske povrede izriču se:

- 1) javna opomena;
- 2) novčana kazna od jedne do 12 prosečnih mesečnih plata sudije osnovnog suda isplaćenih u mesecu koji prethodi onom u kome je doneto rešenje o novčanoj kazni;
- 3) privremena zabrana delatnosti javnog izvršitelja;
- 4) trajna zabrana delatnosti javnog izvršitelja.

Privremena zabrana delatnosti javnog izvršitelja može trajati od tri meseca do jedne godine.

Disciplinska komisija može udaljiti javnog izvršitelja sa dužnosti dok traje disciplinski postupak.

Novčana kazna uplaćuje se na propisani uplatni račun javnih prihoda.

Odmeravanje disciplinske mere

Član 529.

Prilikom izricanja disciplinskih mera uzimaju se u obzir sve okolnosti koje mogu da utiču na vrstu i visinu mere, a pre svega težina i posledice disciplinske povrede, ranije ponašanje javnog izvršitelja, učinjena šteta, stepen odgovornosti i ranije izrečene disciplinske mere.

3. Disciplinski tužilac Komore

Član 530.

Disciplinskog tužioca Komore bira skupština Komore među javnim izvršiteljima saglasno Statutu Komore.

Disciplinski tužilac Komore ima zamenika koga imenuje skupština Komore, saglasno Statutu Komore.

Mandat i ovlašćenja disciplinskog tužioca Komore i zamenika uređuju se Statutom Komore.

4. Disciplinska komisija

Uloga

Član 531.

Disciplinska komisija vodi disciplinski postupak i odlučuje o zahtevu za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Sastav disciplinske komisije

Član 532.

Disciplinska komisija ima pet članova.

Ministar imenuje tri člana među sudijama sa iskustvom u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja.

Ostala dva člana imenuje izvršni odbor Komore među javnim izvršiteljima, na predlog predsednika Komore.

Članovi disciplinske komisije između sebe biraju predsednika, na dve godine.

Članovi disciplinske komisije primaju naknadu za rad u komisiji, čiju visinu određuje ministar.

Mandat članova disciplinske komisije

Član 533.

Članovi disciplinske komisije imenuju se na četiri godine.

Oni mogu biti ponovo imenovani.

Prestanak dužnosti pre isteka vremena na koje je član disciplinske komisije imenovan. Ostavka

Član 534.

Članu disciplinske komisije prestaje dužnost pre isteka vremena na koje je imenovan u disciplinsku komisiju ako mu prestane svojstvo zbog koga je imenovan, ostavkom ili razrešenjem.

Ostavka se podnosi ministru ili izvršnom odboru Komore, zavisno od toga ko je imenovao člana disciplinske komisije koji podnosi ostavku, i proizvodi dejstvo kada je ministar, odnosno izvršni odbor Komore primi.

Razrešenje člana disciplinske komisije

Član 535.

Član disciplinske komisije razrešava se ako nesavesno izvršava svoje dužnosti.

Postupak u kome se odlučuje o tome da li postoje razlozi za razrešenje člana disciplinske komisije pokreće i vodi ministar ili izvršni odbor Komore, zavisno od toga ko je imenovao člana protiv koga se vodi postupak.

Ministar ili izvršni odbor Komore postupak pokreću na sopstvenu inicijativu, odnosno na predlog predsednika Komore.

Pošto članu disciplinske komisije pruži priliku da se izjasni o postojanju razloga za razrešenje i utvrdi potrebne činjenice, ministar, odnosno izvršni odbor Komore odlučuje o tome da li postoje razlozi za razrešenje.

Rešenje o razrešenju je konačno u upravnom postupku.

Isti postupak shodno se primenjuje ako je članu disciplinske komisije prestalo svojstvo zbog koga je imenovan u komisiju.

5. Disciplinski postupak

Zahtev za utvrđivanje disciplinske odgovornosti

Član 536.

Disciplinski postupak pokreće se zahtevom za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Zahtev za utvrđivanje disciplinske odgovornosti mogu da podnesu ministar, disciplinski tužilac Komore, disciplinski tužilac ministarstva i predsednik Komore.

Zahtev za utvrđivanje disciplinske odgovornosti može da se podnese i ako pre toga nije vršen nadzor nad radom javnog izvršitelja.

Zahtev za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sadrži ime i prezime javnog izvršitelja, nazive sudova za čije područje je imenovan i sedište njegove kancelarije, činjenični opis i pravnu ocenu disciplinske povrede, predlog dokaza koje treba izvesti na usmenoj raspravi i predlog disciplinske mere.

Dostavljanje zahteva javnom izvršitelju i zakazivanje usmene rasprave

Član 537.

Disciplinska komisija odmah dostavlja zahtev javnom izvršitelju, da u roku od 15 dana pismeno odgovori na njega.

Po prijemu pismenog odgovora javnog izvršitelja ili po isteku roka za odgovor, disciplinska komisija zakazuje usmenu raspravu.

Usmena rasprava se ne zakazuje ako činjenično stanje nije sporno.

Usmena rasprava

Član 538.

Usmena rasprava sastoji se od jednog ili više ročišta.

Disciplinska komisija preduzima sve da se usmena rasprava ne odugovlači, ne odlaže i okonča već na prvom ročištu.

Dužna je da najmanje osam dana pre ročišta dostavi poziv za ročište javnom izvršitelju, podnosiocu zahteva za utvrđivanje disciplinske odgovornosti i drugim licima čije je prisustvo na ročištu potrebno.

Ako javni izvršitelj ne pristupi na usmenu raspravu, iako je uredno pozvan, usmena rasprava može da se održi ili odloži.

Položaj javnog izvršitelja na usmenoj raspravi

Član 539.

Javni izvršitelj ima pravo da se na usmenoj raspravi izjasni o činjenicama koje su iznete u zahtevu za utvrđivanje disciplinske odgovornosti i o ponuđenim dokazima, da učestvuje u izvođenju dokaza, postavlja pitanja svedocima i veštacima, iznosi činjenice značajne za njegovu odbranu, predlaže dokaze, iznosi pravne tvrdnje i pobija tvrdnje koje se ne slažu s njegovim.

Usmena rasprava je javna samo ako javni izvršitelj to zahteva.

Donošenje odluke

Član 540.

Posle usmene rasprave disciplinska komisija donosi odluku.

Odluka se donosi većinom glasova njenih članova.

Disciplinski postupak podrobnije propisuje ministar.

Mogućnost upravnog spora

Član 541.

Protiv odluke disciplinske komisije može da se vodi upravni spor.

6. Zastarelost

Član 542.

Pokretanje disciplinskog postupka zastareva u roku od šest meseci od saznanja za disciplinsku povredu, a najduže za jednu godinu od kada je disciplinska povreda učinjena.

Vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od jedne godine od pokretanja disciplinskog postupka.

Izrečena disciplinska mera ne može da se izvrši pošto istekne jedna godina od njene konačnosti.

7. Izvršenje novčane kazne

Član 543.

U rešenju o izricanju novčane kazne javni izvršitelj obavezuje se da novčanu kaznu plati na propisani uplatni račun javnih prihoda u određenom roku i određuje izvršenje ako novčana kazna ne bude plaćena u roku.

Rešenje o izricanju novčane kazne ima dejstvo rešenja o izvršenju, koje po službenoj dužnosti izvršava organ Komore određen Statutom Komore.

Naplaćena novčana kazna je prihod budžeta Republike Srbije.

8. Brisanje izrečene mere iz evidencije

Član 544.

Ministarstvo vodi evidenciju o izrečenim disciplinskim merama.

Evidencija sadrži ime i prezime, datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, poreski identifikacioni broj i sedište javnog izvršitelja, broj i datum donošenja rešenja o izrečenoj disciplinskoj meri, disciplinsku povredu zbog koje je disciplinska mera izrečena i izrečenu disciplinsku meru.

Javni izvršitelj ne može tražiti brisanje disciplinske mere izrečene za lakšu disciplinsku povredu pre nego što istekne šest meseci od njenog upisa u Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja, niti brisanje disciplinske mere izrečene za težu disciplinsku povredu pre nego što istekne jedna godina od njenog upisa u Imenik javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja.

Po izricanju privremene zabrane delatnosti javnog izvršitelja, javni izvršitelj briše se iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja na vreme na koje je zabrana izrečena. On se ponovo upisuje narednog dana od isteka zabrane, a ako ne bude ponovo upisan, smatra se da je ponovo upisan narednog dana od isteka zabrane.

DEO OSMI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Otpočeti postupci

Član 545.

Izvršni postupci i postupci obezbeđenja koji su počeli pre stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju se prema Zakonu o izvršenju i obezbeđenju („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 99/11 – dr. zakona, 109/13 – US, 55/14 i 139/14).

Ukidanje prvostepenog rešenja posle stupanja na snagu ovog zakona

Član 546.

Ako posle stupanja na snagu ovog zakona bude ukinuto rešenje o izvršenju, odnosno o obezbeđenju postupak se nastavlja primenom ovog zakona. Ako izvršenje ili obezbeđenje sprovodi sud, a za sprovođenje izvršenja ili obezbeđenja prema ovom zakonu isključivo je nadležan javni izvršitelj, izvršni poverilac dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema rešenja o ukidanju rešenja o izvršenju, odnosno obezbeđenju odredi javnog izvršitelja i o tome obavesti sud, inače se izvršni postupak ili postupak obezbeđenja obustavlja.

Posle prijema obaveštenja izvršnog poverioca sud donosi zaključak o obustavi sprovođenja izvršenja pred sudom, pa spise predmeta dostavlja javnom izvršitelju, koji odmah donosi zaključak o nastavljanju izvršenja.

Javni izvršitelj ostaje nadležan da sprovodi izvršenje za koje je prema ovom zakonu isključivo nadležan sud.

Izjašnjenje izvršnih poverilaca

Član 547.

Izvršni poverioci u čiju korist je pre početka rada izvršitelja u Republici Srbiji doneto rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili rešenje o obezbeđenju i koji na dan stupanja na snagu ovog zakona još vode izvršni postupak ili postupak obezbeđenja dužni su da se u roku od 60 dana od dana stupanja na

snagu ovog zakona izjasne o tome da li su voljni da izvršenje sprovede sud ili javni izvršitelj.

Ako se ne izjasne u roku, izvršni postupak se obustavlja.

Ako se izvršni poverilac izjasni da postupak nastavi javni izvršitelj, dužan je da javnom izvršitelju plati samo polovinu predujma određenog Javnoizvršiteljskom tarifom.

Ako se izvršni poverilac izjasni da postupak po rešenju o izvršenju na osnovu verodostojne isprave radi namirenja novčanog potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti nastavi javni izvršitelj, sud je dužan da u roku od osam dana dostavi poslovni broj sudskog predmeta Komori, koja određuje javnog izvršitelja koji nastavlja sprovođenje izvršenja (čl. 392–412).

Nastavljanje rada izvršitelja i zamenika izvršitelja. Polaganje pravosudnog ispita

Član 548.

Izvršitelji i zamenici izvršitelja imenovani u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 99/11 – dr. zakona, 109/13 – US, 55/14 i 139/14) nastavljaju sa radom.

Izvršitelji i zamenici izvršitelja koji su imenovani ili budu imenovani do 1. jula 2016. godine dužni su da polože pravosudni ispit do 1. januara 2018. godine.

Ako do 1. januara 2018. godine ne polože pravosudni ispit, biće razrešeni.

Rok za donošenje propisa

Član 549.

Komora je dužna da uskladi Statut Komore sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana objavljivanja ovog zakona u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ministar i Komora dužni su da propise određene ovim zakonom donesu u roku od 60 dana od dana objavljivanja ovog zakona u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Prestanak važenja ranijeg zakona

Član 550.

Zakon o izvršenju i obezbeđenju („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 99/11 – dr. zakona, 109/13 – US, 55/14 i 139/14) prestaje da važi 1. jula 2016. godine.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 551.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. jula 2016. godine, osim odredaba člana 393. stav 5, člana 470. stav 2, člana 472. stav 3, člana 473. stav 2, člana 474. stav 4, člana 481, člana 482. stav 3, člana 483. stav 2, člana 496. stav 1, člana 497. stav 2, člana 499. st. 3. i 4, člana 501. stav 4, člana 503. stav 4, člana 504, člana 505. stav 7, člana 509. stav 4, člana 512. stav 2, člana 516. stav 3, člana 523. stav 5, člana 524. stav 6, člana 530, član 532. stav 5, člana 540. stav 3, člana 548. i člana 549. ovog zakona koje stupaju na snagu osmog dana od objavljivanja ovog zakona u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i postupak pred sudovima (član 97. tačka 2. Ustava). Izvršni postupak je sudski postupak, njegov osnovni predmet je prinudno namirenje potraživanja izvršnog poverioca pred sudom. Isto važi i kada izvršenje sprovodi javni izvršitelj, budući da rešenje o izvršenju i onda donosi sud, koji rešava i o pravnom leku protiv njega.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važeći Zakon o izvršenju i obezbeđenju usvojen je 2011. godine i menjan tri puta. Uveo je bitnu novinu. Osim sudskih izvršitelja, za sprovođenje izvršenja postali su nadležni i izvršitelji, kao lica od javnog poverenja i imaoći javnih ovlašćenja, koje imenuje (i razrešava) ministar pravde. Status izvršitelja uređen je Zakonom o izvršenju i obezbeđenju, koji, zato, sadrži tri grupe odredaba: a) procesne, kojima se uređuje postupak izvršenja i obezbeđenja, b) materijalnopravne, kojima se uređuju promene u sferi materijalnog prava koje nastaju u postupku izvršenja i v) statusne, koje se bave položajem izvršitelja.

Norme o položaju izvršitelja najjasnije su i donele su najmanje nedoumica u primeni zakona. Uprkos tome, suštinski je ostalo nejasno šta izvršitelji zapravo jesu, šta je sve njihova nadležnost. Razlog je u tome što procesne odredbe zakona nisu precizno uredile ovlašćenja izvršitelja u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja, njihov odnos prema sudu, pravna sredstva protiv akata koje donose, odnos sa izvršnim poveriocem i izvršnim dužnikom itd. Zbog praznina u procesnom delu, zakon je omogućio „trku” za nadležnošću u kojoj su se sudovi uglavnom povlačili pred izvršiteljima. Izvršitelji donose zaključke, kao akte kojima se upravlja postupkom (pa i u slučaju kad akt nema prirodu upravljanja postupkom), pa zato protiv njih nije dozvoljen prigovor. Sudska kontrola rada izvršitelja ne postoji. Protiv sudskih rešenja može da se izjavi samo prigovor, o kome rešava sud koji je doneo rešenje (tačnije, tročlano veće suda). Prigovor je moguć samo kada je to zakonom izričito dozvoljeno. Kontrola najvažnijih sudskih akata donetih u izvršnom postupku (pre svega rešenja o izvršenju i rešenja o obustavi postupka) i postupku obezbeđenja svršava se na nivou osnovnih i privrednih sudova. Ni u esencijalnim pitanjima nije moguće ujednačiti praksu na nivou viših sudova, odnosno Privrednog apelacionog suda. Neki sudski akti koji su akti supstancijalnog izvršnog prava, kojima se on funkcionalno kreće napred, preimenovani su iz rešenja u zaključke, da bi se sprečila mogućnost njihovog pobijanja pravnim lekovima.

Važeći Zakon o izvršenju i obezbeđenju pokušao je da ubrza postupak izvršenja i obezbeđenja. Ostvarivanju ove legitimne i svrsishodne namere, uostalom, služi i uspostavljanje izvršitelja, kao nove pravosudne profesije u pravnom sistemu Republike Srbije. Metodologija ubrzavanja postupka je, međutim, sporna. Niz opštih instituta (koji nisu svojstveni samo izvršnom postupku) uklonjen je iz zakona: žalba, odlaganje izvršnog postupka, veštačenje.... Potom, normativno uređenje nekih veoma bitnih instituta je skraćeno, pa su postali nejasni (prigovor protiv rešenja o izvršenju, prigovor trećeg lica, rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, protivizvršenje, priroda mera obezbeđenja, načini sticanja založnog prava na nepokretnostima, itd). Takav metod ubrzavanja izvršnog postupka i postupka obezbeđenja je jednostavan, ali problematičan. Njime se, zarad brzine, žrtvuje jasan tok postupka i izaziva nesigurnost.

U izvršnom postupku, recimo, više ne postoji veštačenje. Zabranjeno je. Izvršitelji kojima je brzina postupanja ontološka postavka procesnog položaja, ne angažuju veštake. Sudovi, međutim, angažuju stručnjake koje nazivaju „stručna lica” i koja praktično veštače. Odlaganje izvršenja je zabranjeno, ali se umesto toga sa postupkom zastaje uvek kad prema mišljenju sudije ili izvršitelja za time postoji potreba. Odsustvo zakonskih pravila i ovde se pokazuje kao način za uvođenje pravne nesigurnosti i nejednako postupanje.

Prema važećem Zakonu o izvršenju i obezbeđenju stranka nema pravo na žalbu, a samo kada je zakonom to izričito propisano dozvoljen je prigovor protiv prvostepenog sudskog rešenja, o kome odlučuje isti sud koji je doneo rešenje protiv koga je prigovor izjavljen. Tako su prvi i poslednji presuditelji postali osnovni i privredni sudovi. Pravnosnažnost sudskih akata (rešenja) u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja završava se na prvostepenim sudovima. To, praktično znači da je, recimo, kada je reč o postupanju po predlogu za izvršenje ili obezbeđenje (donošenje privremene ili prethodne mere, itd.) teorijski moguće da svaki osnovni sud (odnosno privredni sud) uspostavi svoju sudsku praksu, različitu od ostalih. Tome naročito pogoduje i to što zakon, ponekad i u osnovnim pitanjima procesnog prava, nije jasan.

Izvršitelji, pak, donose samo zaključke. Protiv njihovih zaključka nije moguć ni prigovor, moguć je jedino zahtev za uklanjanje nepravilnosti u postupku. Ovo pravno sredstvo, koje može da se izjavi tokom sprovođenja izvršenja, i koje poznaje i naš prvi posleratni Zakon o izvršnom postupku iz 1956. godine, postao je univerzalni supstitut žalbe. Zamišljen kao mogućnost da se napadne faktička (izvršna) radnja suda ili izvršitelja, postao je jedini zakonom jasno dozvoljeni put kojim izvršni poverilac i izvršni dužnik mogu da izraze svoje protivljenje odvijanjem postupka. Umesto da se pobijaju samo izvršne (faktičke radnje) njime se u praksi pobijaju i rešenja i zaključci suda, i zaključci izvršitelja. Neki sudovi to dopuštaju, neki ne dopuštaju.

U Ministarstvu pravde osnovana je radna grupa koja je imala zadatak da preuredi norme Zakona o izvršenju i obezbeđenju kojima se uređuje položaj izvršitelja. Pre svega, trebalo je da se jasno razgraniče oblasti rada izvršitelja u kojima nadzor nad njima vrši Ministarstvo pravde, od onih oblasti rada izvršitelja koje nadzire Komora izvršitelja. Bilo je mišljenja da nejasno razgraničenje nadležnosti sprečava odgovornost izvršitelja. Potom, valjalo je preciznije i obimnije urediti disciplinsku odgovornost izvršitelja, budući da ona u praksi nije bila delotvorna. Drugim rečima, radna grupa trebalo je da se pozabavi slabostima važećeg zakona u trećem segmentu, koji uređuje status izvršitelja. No, ubrzo se pokazalo da fragmentarne izmene zakona nisu dovoljne.

Jasna spoznaja o statusu izvršitelja, time i o oblicima njihove odgovornosti, nije moguća bez precizno definisane procesne uloge i ovlašćenja izvršitelja. Neophodno je da se izvršitelji stave u precizan procesni kontekst, u uređenu poziciju naspram suda i stranaka, da se nedvosmisleno urede procesni odnosi na liniji sud–izvršitelj i procesni odnosi unutar trougla sud–stranke–izvršitelj, da se tačno i tačno propišu ovlašćenja izvršitelja u različitim delovima izvršnog i postupka obezbeđenja. Tek posle te spoznaje – koja ne može da se izvede iz važećeg zakona – može biti govora o izmenama normi o položaju izvršitelja i povećavanju njihove nadležnosti. Njihov opšti položaj, njihova materijalna odgovornost, nadzor nad njihovim radom, disciplinska i druga odgovornost – zavise od položaja koje imaju u postupku izvršenja i postupku obezbeđenja. Osim toga, važeći zakon prenebregao je procesnu odgovornost izvršitelja, odgovornost koja nastupa dok izvršni postupak (postupak obezbeđenja) još traje, dajući primat vanprocesnoj odgovornosti (oličenoj u nadzoru nad radom i disciplinskoj odgovornosti) izvršitelja. S tačke gledišta društvene koristi, kao i iz ugla izvršnog dužnika, mnogo je važnije da se mogućnost greške suzbije u samom izvršnom postupku, nego da se kasnije, kad je u izvršnom postupku sve gotovo, o tome raspravlja u disciplinskom postupku. Disciplinska odgovornost je postventivni i represivni oblik odgovornosti koji ne može da ispravi propuste u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja. Najefikasniji oblik procesne kontrole nad radom izvršitelja jeste žalba ili prigovor protiv njegove odluke, koji se podnose sudu i o kojima sud i odlučuje. Time se jednovremeno omogućava da izvršitelj blagovremeno spozna da je pogrešno primenio zakon i ubuduće ne ponovi grešku i da stranka čiji je pravni lek usvojen blagovremeno dobije satisfakciju za propust izvršitelja.

Tako je rešeno da se pripremi novi zakon, u kome bi bili detaljno rekonstruisani i rekonstituisani svi segmenti koje uređuje važeći zakon: i procesni, i materijalnopравни, i deo o statusu izvršitelja.

Stoga su osnovne ideje novog zakona: a) postići kompromis između brzine izvršnog postupka (pre svega oličene u delovanju izvršitelja) i ujednačavanja prakse sudova (putem žalbe), b) proširiti nadležnost izvršitelja (da bi se zadržala i povećala brzina izvršnog postupka), v) najvažnije akte izvršitelja podvrgnuti pravnom leku,

prigovoru o kome odlučuje sud, čime se i ujednačava praksa izvršitelja sa područja istog osnovnog ili privrednog suda, g) preurediti opšti deo izvršnog postupka i učiniti ga preglednim i sistematičnim, d) postići jasna rešenja koja treba da izbegnu nesporazume u praksi, đ) rešiti pitanja o kojima zakon ćuti, ponekad od 1956. godine, e) kauistički redigovati odredbe, kako bi se što više dobilo na pravnoj sigurnosti.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

1. *Obim zakona*

Zakonom se uređuje postupak prinudnog izvršenja potraživanja koji se zasniva na stranim ili domaćim izvršnim ispravama ili na verodostojnim ispravama; uređuje se i postupak obezbeđenja potraživanja i, konačno, položaj izvršitelja (član 1). Svrha izvršnog postupka jeste da se u njemu što povoljnije i što brže namire izvršni poverioci čija su potraživanja određena izvršnom ispravom ili su sadržana u verodostojnim ispravama i koja se njima i dokazuju. Načelno, svrha postupka obezbeđenja jeste da se potraživanje izvršnog poverioca, koje se ne dokazuje izvršnom ili verodostojnom ispravom, obezbedi od mogućeg osujećenja, da se „sačuva” dok pravna snaga potraživanja ne preraste u snagu izvršne isprave kojom se ono dosuđuje da bi se, potom, sproveo postupak prinudnog izvršenja. Konačno, odredbe o izvršiteljima sastavljene su iz celina kojima se uređuju uslovi za sticanje svojstva izvršitelja, početak delatnosti izvršitelja (posle imenovanja od ministra pravde), ovlašćenja i obaveze izvršitelja, prestanak njegove delatnosti, komora izvršitelja (kao reprezentativan organ koji čine svi izvršitelji iz Republike Srbije), nadzor nad radom javnih izvršitelja (Ministarstva pravde i Komore izvršitelja) i disciplinski postupak koji se vodi protiv javnih izvršitelja.

Osnovne kategorije – U „Osnovnim odredbama” zakona definišu se pokretanje i vođenje izvršnog postupka. Izvršni postupak pokreće se na predlog izvršnog poverioca; isto važi i za postupak obezbeđenja. Inicijalni akti su predlog za izvršenje, odnosno predlog za obezbeđenje (tačnije za određenu vrstu obezbeđenja) – član 3. stav 1. Izvršni postupak se pokreće po službenoj dužnosti (pokreće ga sud), samo kada je to određeno zakonom (član 3. stav 1. *in fine*). Recimo, sud po službenoj dužnosti pokreće postupak izvršenja rešenja o novčanoj kazni, kao sporedne izvršne isprave koja može da nastane u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja. Pravilo je da o predlogu za izvršenje ili obezbeđenje i o predlogu za izvršenje odlučuje sud (član 3. stav 2), osnovni ili privredni, tačnije sudija pojedinac unutar tih sudova (član 12. stav 1). U postupku po pravnim lekovima rešava ili veće od troje sudija koji je doneo prvostepenu odluku (kod prigovora) ili veće od troje sudija neposredno višeg suda (višeg suda ili Privrednog apelacionog suda) – član 12.

stav 2. O predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave radi namirenja novčanog potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih delatnosti odlučuje javni izvršitelj (član 3. stav 3).

Posle donošenja rešenja o izvršenju ili obezbeđenju, počinje drugi stadijum izvršnog postupka i postupka obezbeđenja – sprovođenje izvršenja (član 3. stav 4). Jasno se izdvaja fundamentalna podela izvršnog postupka na dva dela: rešavanje o dozvoli izvršenja (prema starijoj terminologiji) i sprovođenje izvršenja na osnovu dozvole za izvršenje. Sprovođenje izvršenja počinje i pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave (član 133. stav 1) i najčešće se i okončava pre njihove pravnosnažnosti (član 135. stav 1).

Početak zakona uvodi pojmovni aparat koji je bitan za razumevanje osnovnih pojmova izvršnog postupka i postupka obezbeđenja i njihov hronološki tok, počev od inicijalnog akta pa do okončanja postupka izvršenja ili obezbeđenja.

2. Izvršne isprave

Vrste izvršnih isprava uređene su na sličan način kao u važećem zakonu. To su: izvršna sudska odluka i sudsko poravnanje, pod uslovom da glase na davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje (vrste obaveza preuzete su iz Zakona o obligacionim odnosima); izvršna odluka doneta u prekršajnom ili upravnom postupku i upravno poravnanje koji glase na novčanu obavezu ako posebnim zakonom nije drukčije određeno; izvod iz Registra zaloge i izvod iz Registra finansijskog lizinga; ugovor o hipoteci i založna izjava; plan reorganizacije u stečajnom postupku; svaka javnobeležnička isprava koja ima snagu izvršne isprave (član 41). Izvršne isprave jesu i isprave koje su drugim zakonom određene kao izvršne isprave (član 41. stav 1. tačka 8). Poslednjih desetak godina uvećava se brojnost izvrših isprava koje po svojoj prirodi nisu sudske ili upravne odluke, već su ili akti drugih, uglavnom nedržavnih subjekata, ili izjave volja stranaka. Sadrže ih posebni zakoni (Zakon o radu, Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, Zakon o mirnom rešavanju sporova, Zakon o hipoteci, Zakon o finansijskom lizingu), ali i Zakon o parničnom postupku.

Ugovor o hipoteci i založna izjava (obe isprave predviđene Zakonom o hipoteci) imaju svojstvo izvršne isprave pod uslovom da su zaključeni u obliku koji predviđa Zakon o hipoteci i da sadrže odredbe koje taj zakon nalaže (član 41. stav 2) i upisani u katastar nepokretnosti kao izvršne vansudske hipoteke. Budući da je već osnovnim tekstom Zakona o hipoteci predviđen poseban, vansudski način namirenja prodajom hipotekovane nepokretnosti, postavilo se pitanje odnosa vansudskog namirenja prodajom hipotekovane nepokretnosti (predviđenom Zakonom o hipoteci) i sudskog namirenja prodajom hipotekovane nepokretnosti, koje se odvija prema Zakonu o izvršenju i obezbeđenju. Razdvojene su dve situacije. Prva, u kojoj samo jedan hipotekarni poverilac raspolaže izvršnom vansudskom hipotekom, kada su

pred njim dve mogućnosti: da izabere da li će pokrenuti postupak vansudskog namirenja ili postupak sudskog namirenja (član 20. stav 1). Postupak vansudskog namirenja pokrenut je kada se donese rešenje o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje, a postupak sudskog namirenja kada se sudu podnese predlog za izvršenje (član 20. stav 2). Posle toga, nastavlja se postupak koji je poverilac izabrao. Ako poverilac posle početka vansudskog namirenja odluči da pokrene i postupak sudskog namirenja (podnošenjem predloga za izvršenje), sud odbacuje predlog za izvršenje (jer istovremeno ne mogu da se vode oba postupka) – član 20. stav 3, pa poverilac tada može pokrenuti postupak sudskog namirenja samo ako prethodno prestane sa postupkom vansudskog namirenja. Druga situacija postoji kada različiti poverioci istovremeno i paralelno vode postupak vansudskog i sudskog namirenja na istoj nepokretnosti. Primenjuje se starorimska maksima *prior tempore, potior iure*. Kada je rešenje o upisu zabeležne hipotekarne prodaje doneto pre rešenja o izvršenju, namirenje se odvija prema Zakonu o hipoteci (član 21. stav 1. rečenica prva), a izvršni poverilac ima pravo da se namiri iz iznosa koji se dobije vansudskom prodajom hipotekovane nepokretnosti. Redosled njegovog namirenja određuje se shodno danu u kome je u izvršnom postupku stekao pravo na namirenje (član 21. stav 1. rečenica druga). Kad je redosled obrnut, tj. kada je rešenje o izvršenju doneto pre rešenja o upisu hipotekarne prodaje, namirenje se odvija sudskim putem, u izvršnom postupku (član 21. stav 3). Pri tome, hipotekarni poverioci zadržavaju redosled namirenja koji su stekli zaključenjem ugovora o hipoteci, pa je razumna pretpostavka da će se namiriti pre izvršnog poverioca. Inače, postupak vansudskog namirenja u tom slučaju prestaje tako što se zabeležba hipotekarne prodaje po sili zakona gubi dejstvo (član 21. stav 3. *in fine*).

Sudska odluka koja je izvršna isprava jeste presuda, rešenje i druga odluka koja je doneta u postupku pred sudom, arbitražnim sudom i sudom časti pri privrednoj komori (član 42. stav 1). Upravnu odluku, kao izvršnu ispravu, predstavlja rešenje ili zaključak doneti u upravnom postupku (član 42. stav 2). Uređuje se i nastupanje izvršnosti sudske i upravne odluke i sudskog i upravnog poravnanja, pošto je izvršnost jedan od bitnih uslova za donošenje rešenja o izvršenju. Izvršnost, barem kod kondemnatornih sudskih presuda, nastupa kada istekne paricioni rok, tj. rok koji je određen u odluci i u kome izvršni dužnik imao pravo da sam, bez ikakvog uznemiravanja dobrovoljno ispuni svoju obavezu koja je određena odlukom (član 43). Izvršna isprava je pravni osnov na kome se zasniva predlog za izvršenje. No, postoje i sudske odluke koje se prinudno izvršavaju pre nego što steknu svojstvo izvršnosti, pa i pravnosnažnosti. Tačnije – one postaju izvršne pre nego što postanu pravnosnažne. Reč je pre svega o onim odlukama za koje je izričito predviđeno da žalba ne zadržava njihovo izvršenje. Recimo, u parničnom postupku, po pravilu, rešenja o kažnjavanju postaju izvršna pre nego što bivaju pravnosnažna, budući da žalba protiv njih ne odlaže njihovo izvršenje. Posebna parnična novost se ogleda u

mogućnosti da se izvesne prvostepene odluke izvrše pre njihove pravnosnažnosti (član 368. Zakona o parničnom postupku).

O predlogu za izvršenje odlučuje sud (osnovni ili privredni): on može predlog za izvršenje odbaciti, odbiti ili usvojiti. Odbacivanje ili odbijanje predloga je na štetu izvršnog poverioca, a usvajanje je uvek u njegovu korist. Sud u sva tri slučaja donosi rešenje (član 23. stav 2), od kojih specifičan, jasno određen naziv ima samo rešenje kojim se usvaja predlog za izvršenje: to rešenje, ta pozitivna odluka, naziva se rešenje o izvršenju (član 2. tačka 7) i služi kao osnov za dalje vođenje izvršnog postupka. Zakonom su određeni kako sadržina predloga za izvršenje (na osnovu izvršne isprave – član 59), tako i sadržina rešenja o izvršenju (član 66). Rešenje o izvršenju pobija se žalbom (član 73. stav 1), a njegova pravnosnažnost nije uslov za početak sprovođenja izvršenja (član 133. stav 1), ni za okončanje izvršenja prinudnim namirenjem izvršnog poverioca (član 135. stav 1), izuzev u dva slučaja. Namirenje izvršnog poverioca nije moguće pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave samo ako se novčano potraživanje namiruje prodajom nepokretnosti ili pokretne stvari (član 135. stav 2).

3. Predmeti i sredstva izvršenja

Predmeti i sredstva izvršenja isti su kao u važećem zakonu (čl. 54. i 55), s tim što je dodata mogućnost zajedničke prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari. Zavise od toga da li se u izvršnom postupku ostvaruje novčano ili nenovčano potraživanje izvršnog poverioca i pobrojani su u zakonu.

Izlažu se neka pravila koja važe samo ako se izvršenje sprovodi radi namirenja novčanog potraživanja. Za izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja, izuzev u jednom slučaju (zajednička prodaja nepokretnosti i pokretnih stvari) – u novom zakonu isključivo su nadležni izvršitelji (član 4. stav 2).

Pravilo je da je sud vezan predlogom izvršnog poverioca pri određivanju sredstva i predmeta izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja (član 57. stav 1). Od toga sud može da odstupa ako se predloženim sredstvom i predmetom izvršenja potire načelo srazmere (član 56), i da odredi drugo sredstvo i predmet izvršenja od onog koji je predložio izvršni poverilac. Recimo, izvršni poverilac predloži da se radi namirenja relativno malog novčanog potraživanja proda kuća izvršnog dužnika, iako izvršni dužnik ima u svojini pokretnu imovinu koja je podobna i dovoljno da se izvršni poverilac namiri. U tom slučaju sud ne bi prihvatio predlog izvršnog poverioca da se proda kuća, koji je sadržan u predlogu za izvršenje, već bi u rešenju o izvršenju odredio po službenoj dužnosti namirenje prodajom pokretnih stvari.

Uređuje se i slučaj u kome izvršni poverilac označi u predlogu za izvršenje više sredstava i predmeta izvršenja koja treba istovremeno da se sprovedu (član 57). Sud onda ima zakonsku obavezu da u rešenju o izvršenju odredi samo ona sredstva

i predmete koji su dovoljni da se izvršni poverilac namiri (član 57. stav 2). Nešto drukčija situacija je kada izvršni poverilac navede u predlogu za izvršenje više sredstava i predloga za izvršenje čija kumulacija je eventualna (narednom sredstvu i predmetu izvršenja pribegava se ako prethodno sredstvo i prethodni predmet nisu bili dovoljni da se izvršni poverilac namiri). U rešenju o izvršenju se navode sva sredstva i svi predmeti izvršenja, a izvršitelj je ovlašćen, ali samo na predlog izvršnog dužnika, da kasnije ograniče izvršenje samo na neka sredstva i predmete koji su dovoljni da se izvršni poverilac namiri (član 57. stav 3). Ako se naknadno pokaže da ona nisu dovoljna, izvršitelj nalaže da se izvršenje sprovede sledećim sredstvom i predmetom izvršenja (član 57. stav 4).

Do promene sredstva i predmeta izvršenja koji su određeni u rešenju o izvršenju dolazi najpre na predlog izvršnog poverioca, i pod uslovom da sredstva i predmeti koji su sadržani u rešenju o izvršenju nisu dovoljni da se izvršni poverilac namiri; onda može doći i do dodavanja novog sredstva i predmeta pored onih koji su već određeni u rešenju o izvršenju (član 58. stav 1). A kada su rešenjem o izvršenju određeni sredstva i predmet izvršenja koji preterano iscrpljuju imovinu izvršnog dužnika, on može predložiti izvršitelju da donesu rešenje kojim zamenjuju sredstvo ili predmet izvršenja koji su određeni u rešenju o izvršenju, ali samo ako su novo sredstvo i predmet izvršenja dovoljni da se izvršni poverilac namiri (član 58. stav 2).

I novi zakon sadrži mogućnost da se donese rešenje o izvršenju, a da se u njemu ne odrede sredstva i predmet izvršenja (određivanje izvršenja na celoj imovini izvršnog dužnika) – član 60. stav 1. Imovinu naknadno „otkriva” izvršitelj. Takav predlog za izvršenje je dozvoljen i sud ga ne odbacuje zbog odsustva sredstva i predmeta izvršenja, već donosi rešenje koje ne sadrži sredstva i predmet (član 60. stav 3). Ono je manjkavo, neizvršivo i sredstvo i predmet izvršenja moraju da se što pre odrede. Posle identifikovanja imovine izvršnog dužnika izvršitelj donosi zaključak kojim se određuju sredstva i predmet izvršenja (član 66. stav 2).

4. Vrste odluka u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja

Važeći zakon predviđa da sud donosi rešenja i zaključke, a izvršitelj samo zaključke. Zaključci suda i izvršitelja su akti kojima se upravlja izvršnim postupkom, s tim što izvršitelj može donositi i zaključke kojima se odlučuje u izvršnom postupku. Prigovor je dozvoljen samo protiv rešenja (suda) i kad je ta mogućnost zakonom određena. Načelno, nije moguć ni prigovor protiv zaključka (suda ili izvršitelja), iako je izvršitelju dozvoljeno da u izvršnom postupku, putem zaključka, donosi odluke koje po svojoj prirodi ne predstavljaju upravljanje postupkom, već sasvim jasno jesu akti kojima se odlučuje (recimo zaključak o troškovima postupka koje je sproveo izvršitelj itd). Izuzetak, najpre, predstavlja zaključak koji sud ili izvršitelj donose povodom zahteva za otklanjanje nepravilnosti u sprovođenju izvršenja, kada je protiv zaključka

dozvoljen prigovor, ali i u jednoj procesnoj situaciji koja nastaje u izvršenju na zaradi izvršnog dužnika. Sud donosi rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, a izvršitelj donosi zaključak o izvršenju na osnovu verodostojne isprave koja potiče iz komunalnih i „sličnih” usluga. Nije jasno zašto se dve odluke koje imaju isto pravno dejstvo u jednom slučaju nazivaju rešenjem, a u drugom slučaju zaključkom.

Rešenja – Novi zakon nastoji da precizno uredi sistem odluka u izvršnom postupku i pravne lekove. I sud i izvršitelj donose, najpre, rešenja, čime je u određivanju naziva akta kojim izvršitelj odlučuje prednost data pravnom dejstvu akta, na uštrb donosioca (član 23. stav 1). Sudska rešenja ili rešenja izvršitelja donose se samo ako je njegovo donošenje predviđeno zakonom (član 23. stav 2. *in fine*). Ako zakon ne propisuje da sud ili izvršitelj donose rešenje, donose zaključke. Zbog toga što je konstruisana pretpostavka u korist zaključka, u zakonu se obavezno navodi kada se sve donosi rešenje: bez toga izričitog zakonskog određenja slučajeva u kojima se donosi rešenje, donosio bi se zaključak. Razlika između zaključka i rešenja je bitna: protiv rešenja dozvoljen je prigovor, a nekad i žalba, a protiv zaključka nije. Sama rešenja mogu da se podele na više vrsta, ali se na ovom mestu ukazuje da izvršitelj nije nadležan da donosi sva rešenja koja može da donosi i sud. Postoji jedna krug rešenja čije je donošenje u isključivoj nadležnosti suda. Samo sud može da donese rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave, rešenje o novčanoj kazni, rešenje o zameni novčane kazne u kaznu zatvora, rešenje o zahtevu za izuzeće sudije ili izvršitelja, rešenje o predlogu za vraćanje u pređašnje stanje, rešenje o protivizvršenju, rešenje o sudskim penalima, rešenja koja se donose u postupku obezbeđenja (o sticanju založnog prava ili privremenoj i prethodnoj meri), itd.

Zaključci – Zaključak je akt suda ili izvršitelja kojim se upravlja postupkom. Više nije, kao što je to slučaj u važećem zakonu, akt koji ima dvostruku prirodu: i upravljanja postupkom i donošenja odluka (izvršitelja). Protiv zaključka zato nije dozvoljen pravni lek (ni žalba ni prigovor) – član 24. stav 5.

5. Pravni lekovi

Pravna sredstva jesu žalba i prigovor (pravni lekovi) – član 24, zahtev za otklanjanje nepravilnosti u izvršnom postupku, protivizvršenje i osporavanje potraživanja (u postupku prodaje nepokretnih ili pokretnih stvari radi namirenja novčanog potraživanja).

Žalba – Žalbu mogu da podnesu samo stranke (izvršni poverilac i izvršni dužnik, ona je dvostrani pravni lek (tj. pravni lek koji se dostavlja na odgovor stranci koja nije izjavila žalbu). Postupajući po žalbi, sud donosi rešenje. To rešenje uvek je pravnosnažno, što znači da se više ne može pobijati niti žalbom, niti prigovorom (član 27. stav 1). Izuzetak je rešenje o odbacivanju žalbe, koje može da se pobija žalbom ali jedino ako ga donese prvostepeni sud. Protiv rešenja o odbacivanju žalbe koje

donese drugostepeni sud, pravnog leka nema. O žalbi uvek odlučuje veće od troje sudija drugostepenog suda (višeg suda ili Privrednog apelacionog suda).

Posebno teško pitanje jeste u kojim slučajevima, tj. protiv kojih rešenja suda dozvoliti žalbu. Žalba je devolutivni pravni lek, o kome rešava drugostepeni suda, što znači da je prvostepeni sud, posle ispitivanja procesnih pretpostavki za žalbu, dostavlja drugostepenom sudu, što traje, koji meritorno rešava o žalbi. Nesumnjivo je da žalbeni postupak, na prvi pogled, zbog prirode instancione nadležnosti, predstavlja izvesno usporavanje postupka u odnosu na važeći zakon, po kome žalba nije dozvoljena i, takođe na prvi pogled, dodatno opterećuje osnovne i više sudove i privredne i Privredni apelacioni sud. Novim zakonom žalba nije dozvoljena protiv svih rešenja koje prvostepeni sud donese u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja. Žalba je dozvoljena u izvršnom postupku samo protiv rešenja koje je doneto o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave (član 73. st. 1. i 2), protiv rešenja o obustavi izvršnog postupka (argument iz člana 129. u vezi s članom 24. stav 2), protiv rešenja koje je doneto o prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 85. stav 3) i protiv rešenja koje je doneto o predlogu za protizvršenje (član 117). U postupku obezbeđenja žalba je dozvoljena protiv rešenja koje je doneto o predlogu za obezbeđenje (član 423. stav 1) i rešenja kojim se obustavlja postupak obezbeđenja (član 423. stav 1. *in fine*).

Žalba je izraz težnje da se ujednači praksa osnovnih sudova i privrednih sudova i dozvoljena je samo protiv rešenja koja su za stranke i sudove najbitnija. Ima dvostruki pravno-politički cilj: da omogući strankama u postupku (izvršnom poveriocu i izvršnom dužniku) da o njihovim pravila i obavezama, u najvažnijim pitanjima, odlučuje sud koji je kompetentniji od prvostepenog suda: viši sud (kad se žalbom pobija rešenje osnovnog suda) ili Privredni apelacioni sud (kad se žalbom pobija rešenje privrednog suda). Drugi cilj je već naveden: ujednačavanje sudske prakse u najbitnijim pitanjima. Istina je da se, barem rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave, kao odluka kojom se usvaja predlog izvršnog poverioca, zasniva na izvršnoj ispravi i na načelu formalnog legaliteta prema kome se ne može u izvršnom postupku odstupiti od izvršne isprave. Najčešće se na tome zasnivaju stavovi prema kojima protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave ne treba dozvoliti žalbu, već prigovor, o kome odlučuje sud koji je rešenje doneo; pored toga, o izvršnoj ispravi je već odlučivano najčešće u kognicionom (parničnom), u njemu su dovoljno korišćeni pravni lekovi, uključujući i žalbu, ona je pravnosnažna i izvršna, što isključuje potrebu da se u izvršnom postupku ponovo dozvoljava žalba. Prenebregava se, pri tome, da predmet žalbe na rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave nije izvršna isprava, da se žalbom ne pobija zakonitost i pravilnost izvršne isprave (u tom slučaju žalba u izvršnom postupku supstancijalno bi predstavljala vanredni pravni lek u postupku iz koga potiče izvršna isprava), već da se žalbom pobija dejstvenost izvršne isprave. Drugim rečima, žalbom u izvršnom postupku pobija se podobnost da se na izvršnoj ispravi zasnjuje prinudno izvršenje, ne i sama izvršna isprava. Najtipičniji primer je

ispunjenje potraživanja izvršnog poverioca posle nastanka izvršne isprave. Onda izvršna isprava opstaje, zakonita i pravilna, ali više ne postoje razlozi za prinudno izvršenje potraživanja na koje izvršna isprava glasi. Pravnim lekom se rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave, pored već znanih razloga propisnih Zakonom o parničnom postupku (primena materijalnog prava, nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje, povrede postupka – član 74), pobija i iz posebnih razloga kojima deluju tako da sprečavaju izvršenje (već pomenuti prestanak obaveze iz izvršne isprave ispunjenjem, zastarelost potraživanja utvrđenog izvršnom ispravom, ukidanje ili preinačenje pravnosnažne izvršne isprave, promena stranaka posle pravnosnažnosti izvršne isprave, itd.) – član 74. Uglavnom je reč o razlozima koji su nastali posle izvršne isprave i čija lista nije mala. Ta brojnost i mogućnost različitog rešavanja istih ili sličnih pitanja koja se postavljaju u praksi, jeste jedan od razloga zbog kojih se ovim zakonom predviđa žalba protiv rešenja o izvršenju, a ne prigovor kao u važećem zakonu. U prilog intervencije višeg, instancionog suda protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave govori i nestabilnost u kojoj se pravosuđe Republike Srbije nalazi posle neuspešne reforme sudskog sistema, ali i zbog različitih i međusobno nesaglasnih zakona i drugih propisa. U našem izvršnom pravu postoje i izvršne isprave koje ne potiču od sudova i drugih izvršnih organa, njihov nastanak nije posledica delatnosti državnih organa, a njihov broj je sve veći. Tako, prema Zakonu o hipoteci status izvršne isprave imaju ugovor o hipoteci i založna izjava (pod uslovom da sadrže određene sastojke), prema Zakonu o radu izvršnom ispravom smatra se obračun zarade i naknade zarade koje je poslodavac dužan da isplati zaposlenom, prema Zakonu o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar, status izvršne isprave ima izvod iz Registra zaloge, prema Zakonu o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku poravnanje između Državnog pravobranilaštva i stranke kojoj je dosuđeno novčano obeštećenje, izvršnu ispravu predstavlja, pod određenim uslovima, i sporazum o rešavanju sporova posredovanjem (Zakon o posredovanju u rešavanju sporova), zatim javnobeležnička isprava, itd. Postojanje izvršnih isprava koje nisu odluke sudova ili drugih organa otvara za sobom niz pitanja koja su sporna u praksi i nalažu njeno ujednačavanje putem žalbe.

U izvršnom postupku rešenja mogu da donose i sudovi i izvršitelji (član 23. stav 1). Žalba se podnosi samo protiv jednog rešenja izvršitelja – rešenja izvršitelja o obustavi postupka – u svim ostalim slučajevima žalba se podnosi protiv rešenja suda. Zakon postavlja pretpostavku da je žalba dozvoljena protiv svakog (praktično sudskog) rešenja koje se donosi u prvom stepenu (član 24. stav 2). Pretpostavka se obara na dva načina (tako da se broj žalbi konačno svodi na četiri u izvršnom postupku i dve u postupku obezbeđenja). Najpre, tako što se zakonom izričito isključuje žalba (član 24. stav 2): recimo, žalba nije dozvoljena protiv rešenja o odbijanju prigovora trećeg lica (član 110. stav 2), protiv rešenja kojim je izvršenje odloženo na predlog izvršnog poverioca pre početka sprovođenja izvršenja (član

120. stav 1), protiv rešenja izvršitelja kojim je odlučio o osporavanju podnetom u postupku prodaje nepokretnosti radi namirenja novčanog potraživanja (član 203. stav 2. rečenica druga). Drugi način na koji se isključuje žalba jeste izričito propisivanje prigovora kao pravnog leka protiv prvostepenog rešenja (član 24. stav 2. *in fine*). Recimo, protiv rešenja o izricanju novčane kazne u izvršnom postupku (član 131), rešenja o zameni novčane kazne u kaznu zatvora (član 132), rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 85. stav 2), rešenja o predlogu za odlaganje izvršenja koji je podneo izvršni dužnik ili treće lice (član 124. stav 2), rešenja kojim se odbacuje ili usvaja prigovor trećeg lica (član 110. stav 1), rešenja koje se donosi o predlogu za produženje trajanja prethodne ili privremene mere (član 423. stav 3), itd. U tim slučajevima već sama mogućnost prigovora isključuje mogućnost žalbe. Otvara se pitanje da li je protiv rešenja kojim je odlučeno o prigovoru dozvoljena žalba? Odgovor je potvrđan samo u jednom slučaju: protiv prvostepenog rešenja koje je sud doneto po prigovoru protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave može da se izjavi žalba – član 24. stav 4 (ne i kada je reč o tzv. rešenjima donetim na osnovu verodostojne isprave kojim se namiruju novčana potraživanja iz komunalnih i srodnih delatnosti). I na kraju, kada god se protiv jednog rešenja izričito isključuje žalba a izričito se ne dozvoljava prigovor – rešenje ne može da se pobija nijednim pravnim lekom. Recimo, protiv rešenja o odbijanju prigovora trećeg lica izričito je isključena žalba (član 110. stav 2), a pošto prigovor nije izričito dozvoljen – proizlazi da ono ne može da se pobija nijednim pravnim lekom. Ili: ako prestanu razlozi zbog kojih je novčana kazna izrečena, sud može rešenjem naložiti da se novčana kazna snizi ili ne izvrši; protiv tog rešenja nema mesta ni žalbi ni prigovoru, jer je žalba izričito isključena (član 132. stav 5. rečenica prva), a prigovor nije izričito dozvoljen. Inače, protiv zaključka nisu dozvoljeni ni žalba ni prigovor.

Žalba skoro nikada nema suspenzivno dejstvo. Podnošenje žalbe ne utiče na tok izvršnog postupka, on ne zastaje, ne odlaže se, već se nastavlja kao da žalbe nije bilo (član 25. stav 3). Samo su četiri izuzetka od toga. Kad se izjavi žalba na rešenje o protivizvršenju kojim se pobija „obavezujući” deo rešenja, žalba ima suspenzivno dejstvo na deo tog rešenja kojim su određeni sredstvo i predmet izvršenja, ako izvršni poverilac uz žalbu priloži jemstvo jednako visini potraživanja izvršnog dužnika (član 117. stav 2), jer joj je svrha da spreči da dođe do prinudnog izvršenja pre nego što postane izvesna obaveza izvršnog poverioca da vrati ono što je dobio izvršenjem. Potom, žalba odlaže izvršenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 86. stav 3). Konačno, žalba protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave koja glasi na novčano potraživanje na neki način odlaže izvršenje rešenja o izvršenju donetog na nepokretnosti ili pokretnoj stvari, pošto one ne mogu biti prodane pre pravnosnažnosti rešenja.

Žalba ne mora da dovede do umanjenja efikasnosti postupanja sudova (posebno kad broj dozvoljenih žalbi nije veliki). Istina je da sama tehnika po kojoj se odvija žalbeni postupak traje duže nego postupak po prigovoru. Međutim, kad se

stvar sagleda sa drukčijeg gledišta, dugoročnije, moguć je i drukčiji zaključak. Ujednačavanje sudske prakse do koje dovodi postupak po žalbi treba da olakša postupanje prvostepenih sudova i skрати postupak pred njima, dakle da rutinizuje postupanje prvostepenih i drugostepenih sudova i potencijalno smanji žalbe u slučajevima kada je sasvim izvesno da one, s obzirom na praksu drugostepenih sudova, nemaju izgleda na uspeh. Ipak, zakon sadrži izvesna sredstva kompenzacije koje treba da umanje moguće smanjenje efikasnosti izvršnog postupka.

Kompenzacija za moguće umanje efikasnosti do koga žalba može da dovede ogleđa se, najpre, u zabrani drugostepenom sudu da žalbu vrati prvostepenom sudu na ponovno rešavanje (član 26). Ista zabrana važi i kod rešavanja o prigovoru, ali za veće prvostepenog suda. Time se izbegava tzv. „ping-pong” efekat. On se sastoji u tome što drugostepeni sud vraća predmet na ponovo suđenje prvostepenom sudu, koji, pak, ne postupa po nalogu drugostepenog suda, već donosi isto rešenje kao prethodno, koje drugostepeni sud ponovo ukida i vraća na ponovno rešavanje, a prvostepeni sud postupa na isti način itd. Pred drugostepenim sudom su samo četiri mogućnosti (ako se isključi mogućnost odbacivanja žalbe): da potvrdi prvostepeno rešenje, da ga preinači, da ga ukine ili da predmet ustupi stvarno i mesno nadležnom sudu. Kao što se vidi, osim kod nenadležnosti, drugostepeni sud mora da reši predmet i da izrekne pravnosnažnu odluku o predlogu za izvršenje, o obustavi postupka i u drugim slučajevima kad je dozvoljena žalba. Pravilo bi trebalo da ubrza postupak i spreči oklevanja i nedovoljno pažljivo razmatranje žalbi.

Druga kompenzacija je u sadržini žalbe. Sadržina žalbe je strogo propisana. Pored elemenata čija obaveznost proizlazi iz shodne primene Zakona o parničnom postupku (navođenje rešenja koje se pobija i potpis žalioaca), žalba mora da sadrži i žalbene razloge (razloge zbog kojih se pobija prvostepeno rešenje), činjenice na kojima se žalbeni razlozi zasnivaju, dokaze kojima se činjenice potkrepljuju (član 75. stav 1), a žalilac je dužan da priloži sve pismene dokaze na koje se poziva u žalbi (član 75. stav 1. *in fine*). Takva strogost proizlazi iz prirode žalbe kao izuzetnog pravnog leka u izvršnom postupku (i postupku obezbeđenja), iz potrebe da se drugostepenom sudu predoči sav procesni materijal kako bi mogao odmah da meritorno odlučuje po žalbi, ali i iz težnje da se spreči tzv. taktičko podnošenje žalbe, da bi se usporio postupak. Nedostatak bilo kog od obaveznih elemenata žalbe ima za posledicu da se žalba odbacuje kao nepotpuna (član 75. stav 2). Odmah se odbacuje, što znači da sud nije dužan da je, budući da je nepotpuna, vrati žalioцу na dopunu (kao što je uglavnom pravilo u Zakonu o parničnom postupku). U tome je sankcija za odsustvo zakonom predviđene sadržine žalbe.

Ako posmatraju sa stanovišta razloga zbog kojih rešenje može da se pobija i obaveze drugostepenog suda da po službenoj dužnosti vodi računa o žalbenim razlozima – postoje četiri vrste žalbi. Prva je žalba protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave, druga je žalba protiv rešenja kojim je određena privremena

mera i žalba protiv rešenja o usvajanju predloga za protivizvršenje (u oba slučaja shodno se primenjuju pravila o žalbi na rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave), treća je žalba protiv prvostepenog rešenja koje je doneto povodom prigovora na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, i konačno, u četvrtu grupu svrstavaju se ostale žalbe (recimo, protiv rešenja kojim je odbačen ili odbijen predlog za izvršenje ili obezbeđenje, itd.). Razlozi za svaku žalbu (i sve vrste žalbi) slični su razlozima u parničnom postupku: pogrešna primena materijalnog prava, povrede pravila postupka, nedostaci u činjeničnom supstratu prvostepenog rešenja. No, rešenje o izvršenju (kao i rešenje o obezbeđenju, rešenje o usvajanju predloga za protivizvršenje i prigovor na rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju), pored toga, može da se pobija i zbog posebnih (dopunskih) razloga koji sprečavaju sprovođenje izvršenja. Posredi su, kad je reč o rešenju o izvršenju na osnovu izvršne isprave, pre svega opozicioni i opugnacioni razlozi. Bitno je, međutim, da sud pazi o žalbenim razlozima, po pravilu, samo u granicama razloga koji su navedeni u žalbi (član 78. stav 3). Razlozi o kojima sud vodi računa po službenoj dužnosti retki su i zavise od vrste rešenja. Najširi krug razloga o kojima sud vodi računa po službenoj dužnosti postoji kod rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave (član 78. stav 3). Tu drugostepeni sud pazi na pravilnu primenu materijalnog prava, da li je sud uopšte nadležan za donošenje rešenja o izvršenju (tzv. apsolutna nadležnost suda), na stvarnu i mesnu nadležnost suda (tzv. relativna nadležnost suda), da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju ima svojstvo izvršne isprave, da li je protekao rok u kome može da se zahteva izvršenje i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa. Posredi je kombinacija tzv. apsolutno bitnih povreda postupka (apsolutna i relativna nenadležnost suda) i razloga koji sprečavaju izvršenje (da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju ima svojstvo izvršne isprave, da li je protekao rok u kome može da se zahteva izvršenje i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa).

Bitna novost u postupku po žalbi protiv rešenja donetog o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave jeste da, izuzev apsolutno bitnih povreda postupka o kojima sud pazi po službenoj dužnosti (član 78. stav 3), druge ne postoje (član 78. stav 4). Sud je dužan da po službenoj dužnosti vodi računa samo o povredama koje su ovim zakonom izričito navedene; samo u tom slučaju neoborivo se pretpostavlja veza između povrede postupka i zakonitosti i pravilnosti rešenja (pa sud ukida prvostepeno rešenje). O ostalim apsolutno bitnim povredama sud vodi računa samo ako ih je stranka iznela u žalbi. Ovo je prvo od dva odstupanja od Zakona o parničnom postupku, pošto u parnici sud po službenoj dužnosti vodi računa o svim apsolutno bitnim povredama postupka. Drugo odstupanje ogleda se u tome što sud nije obavezan da – kad utvrdi postojanje apsolutno bitne povrede – ukine prvostepenu odluku (kao što je slučaj u parničnom postupku), što znači da ne važi neoboriva pretpostavka da apsolutno bitna povreda postupka stvara nezakonitost i

nepravilnost pobijanog rešenja (član 78. stav 4). Izvršni sud ovlašćen je da utvrdi da li je konkretna povreda konkretno uticala na zakonitost i pravilnost prvostepenog rešenja, što znači da su iz režima apsolutno bitnih povreda (kako je u parničnom postupku) ove povrede prevedene u režim relativno bitnih povreda u onom delu izvršnog postupka koji prethodi odlučivanju o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave. Recimo, sudija koji je morao da bude izuzet od donošenja odluke, usvojio je predlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave. Izvršni dužnik podnese žalbu protiv rešenja o izvršenju i zahteva da sud ukine prvostepeno rešenje zato što je njega doneo sudija koji je morao da bude izuzet. Drugostepeni sud je dužan da ocenjuje da li je postojanje razloga za izuzeće uticalo na zakonitost i pravilnost prvostepenog rešenja o izvršenju. Ako nije, žalba se odbija uprkos tome što su povređena pravila postupka o izuzeću i što je rešenje doneo sudija koji je morao biti izuzet (u istom slučaju u parničnom postupku žalba bi bila usvojena, a predmet vraćen na ponovo suđenje). Samo po sebi, postojanje razloga za izuzeće nije dovoljno da se prvostepeno rešenje ukine. Posredi je novina koja ubrzava postupak.

To sve, međutim, važi samo na žalbu protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave i na žalbu protiv rešenja o odbijanju ili odbacivanju predloga za izvršenje na osnovu izvršne isprave (član 84. stav 2). Razlog za tako uzak krug izuzetka jeste to što se samo u navedenim slučajevima primenjuje načelo formalnog legaliteta, prema kome sud može svoju odluku doneti samo na osnovu kvalifikovanih dokaza (izvršnih isprava), čiju zakonitost ne sme ispitivati. Sud je vezan izvršnom ispravom i mimo nje ne može da se kreće. Slobodno sudijsko uverenje ovde gotovo ne postoji. U drugim slučajevima u kojima sud donosi prvostepeno rešenje njegova sloboda je šira. Kada odlučuje o predlogu za protivizvršenje ili za određivanje privremene mere, sud najpre rešava da li postoji potraživanje izvršnog dužnika, odnosno izvršnog poverioca na kome je on zasnovao predlog za protivizvršenje ili za određivanje privremene mere. Pri tome, sudija zasniva odluku na tvrdnjama stranaka, činjenicama i dokazima koje su one iznele. Sabira procesnu građu i slobodno ocenjuje izvedene dokaze, određuje koje su činjenice značajne za odlučivanje i potom prosuđuje da li su one dokazane ili ne. Ne postoji ništa što bi sudiji – kao što je to slučaj sa izvršnom ispravom – dalo čvrst oslonac za odlučivanje i vezalo ga svojom sadržinom, „nametnulo” mu odluku. Shodno tome, ni žalbena instanca nema oslonac (kao kod izvršne isprave) sa kojim bi mogla da poredi prvostepenu odluku i izvede zaključak o njenoj ispravnosti.

Postupak po svim žalbama u postupku izvršenja i obezbeđenja jeste posebno hitan. To se najbolje vidi na rešenju koje će u praksi najčešće i biti pobijano žalbom, na rešenju o izvršenju na osnovu izvršne isprave. Prvostepeni sud ima pet dana da odbaci žalbu zbog toga što je neblagovremena, nepotpuna ili nedozvoljena, a rešenje o odbacivanju žalbe mora da strankama otpravi u naredna tri radna dana od dana kada je rešenje doneo (član 76. stav 2. rečenica prva). Ako ne odbaci žalbu u istih pet dana mora da je dostavi na odgovor izvršnom poveriocu (član 77. stav 1). Rok za

odgovor na žalbu je osam dana i posle njegovog isteka predmet se narednog radnog dana dostavlja drugostepenom sudu (član 77. stav 2 i član 78. stav 1). Drugostepeni sud dužan je da o žalbi odluči u roku od 15 dana od kada mu je prvostepeni sud dostavio spise i da rešenje o žalbi otpravi u roku od naredna tri radna dana (član 79. stav 1). Nešto drukčije stvari stoje ako je prvostepeni sud odbacio žalbu. Stranka ima pravo na žalbu u roku od tri dana od prijema rešenja o odbacivanju žalbe (član 76. stav 2. rečenica druga), a prvostepeni sud u tom slučaju spise predmeta dostavlja narednog radnog dana od prijema žalbe na rešenje o odbacivanju žalbe (član 76. stav 3. rečenica prva). U tom slučaju drugostepeni sud najpre odlučuje o žalbi na rešenje o odbacivanju žalbe i ako usvoji žalbu, tek posle toga rešava o žalbi (protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave). Ipak i onda rok za odlučivanje o žalbi ostaje 15 dana od prijema žalbe na rešenje o odbacivanju žalbe i ostalih spisa predmeta. Izuzetak, kada rok „raste” na 25 dana nastaje kada posle usvajanja žalbe protiv rešenja o odbacivanju drugostepeni sud preuzme dužnost prvostepenog suda da žalbu dostavi na odgovor izvršnom poveriocu (član 76. stav 3. rečenica 2. u vezi s članom 79. stavom 2).

Svi rokovi koji terete sud, a određeni su zakonom, pa i ovi koji se tiču žalbe, jesu instruktivni (nadzorni). Istek roka u kome je sud dužan da preduzme neku radnju, pa i opisane radnje vezane za žalbu, ne dovodi do procesnih posledica ni po sud, ni po stranke. Izgleda da bi jedina procesna posledica mogla da bude da se smatra da je žalba (ili neki drugi predlog stranaka) usvojen ili odbijen, što je inače pravilo u upravnom postupku. No, upravni organi i sudovi postupaju po drukčijim načelima i principima, pa u sudskom postupku „ćutanje” suda nije sankcionisano procesnim instrumentima. Ostaje samo mogućnost vanprocesnih sankcija i upozorenja. Stoga se propisuje da „Nepostupanje sudija prvostepenog ili drugostepenog suda po prigovoru ili žalbi u rokovima koji su određeni ovim zakonom uvek se uzima u obzir u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku” (član 17. stav 1), čime se sudije opominju da nečinjenjem i sporošću mogu da i u postupku po žalbi (ili po prigovoru) povrede prava stranke na suđenje u razumnom roku, a predsednik suda dodatno zadužuje da o tome vodi računa (član 17. stav 2). Izgleda da je ovaj sistem opomene i zaduženja dovoljan da podstakne sudije da ozbiljnije i savesnije pristupaju postupanju po žalbi nego što je sada to slučaj, budući da Republici Srbije predstoji još ozbiljnije insistiranje na suđenju u razumnom roku, oličeno i u domaćem Zakonu o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku koji na snagu treba da stupi 1. januara 2016. godine.

Prigovor – Kao i žalba, i prigovor može da se izjavi samo na rešenje. Kao i žalbu, i prigovor podnose stranke (izuzetak je prigovor trećeg lica). Tehnički gledano, prigovor se podnosi samo i jedino kada je to isključivo zakonom predviđeno, za razliku od žalbe koja se podnosi uvek kada zakon predviđa da se o nečemu donosi rešenje. Rešenje koje se pobija prigovorom donosi ili sudija pojedinac (osnovnog ili privrednog suda) ili izvršitelj – član 12. stav 1. i član 23. stav 1. Prigovor je

remonstrativan pravni lek. O njemu uvek odlučuje veće od troje sudija prvostepenog suda (osnovnog ili privrednog) – član 12. stav 2 – bilo da se njime pobija rešenje suda ili izvršitelja. Nikada se ne dešava da o prigovoru odlučuje sudija koji je doneo rešenje koje se prigovorom pobija (kad se pobija sudsko rešenje), dakle, nije moguće da sudija pojedinac, posle prigovora, ispituje zakonitost i pravilnost rešenja koje je sam prethodno doneo. Prigovorom se, izuzev prigovora trećeg lica, uvek napada postojeće rešenje koje je doneseno u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja (zato je on pravni lek). Ta rešenja mogu da budu meritorna (kada se rešava o nekom zahtevu stranke ili protiv stranke, a bez njenog zahteva) ili procesna (kada se o zahtevu stranke ne rešava meritorno). Primer rešenja protiv kojih je dozvoljen prigovor, a koja se ne donose na predlog stranke, jesu rešenja o izricanju novčane kazne (član 38. i član 131), rešenja o izvršenju rešenja o novčanoj kazni (član 131. stav 3) i rešenje o zameni novčane kazne u kaznu zatvora (član 132. stav 4). Kad se rešenje donosi na predlog ili zahtev stranke važi sledeće: uvek kada je protiv nekog meritornog rešenja donetog na predlog stranke dozvoljen prigovor, prigovor je dozvoljen i protiv procesnog rešenja kojim se predlog stranke odbacuje. Recimo, protiv meritornog rešenja o prigovoru trećeg lica (kojim se on usvaja ili odbija) dozvoljen je prigovor (član 110. st. 1. i 2), ali je prigovor dozvoljen i protiv rešenja kojim se odbacuje prigovor trećeg lica (član 110. stav 1). Protiv rešenja kojim je meritorno odlučeno o predlogu za donošenje rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju (predlog je odbijen ili usvojen) može uvek da se izjavi prigovor, ali prigovor može da se izjavi i protiv rešenja kojim se predlog odbacuje (član 61. stav 4). Isto važi i za predlog izvršnog dužnika ili trećeg lica za odlaganje izvršenja, za predlog o produženju trajanja prethodne ili privremene mere.

Sud rešava o prigovoru tako što donosi rešenje. Rešenje koje se donese povodom prigovora je, načelno, pravnosnažno (član 27. stav 2). Ono više ne može da se pobija ni novim prigovorom, ni žalbom. Izuzeci od tog pravila važe u postupku protiv rešenja koje sud donese odlučujući o predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave, jer je protiv rešenja donetog o prigovoru dozvoljena žalba (član 85. stav 3), s tim što ni onda žalba nije dozvoljena ako je prigovorom pobijan samo deo rešenja kojim su odmereni troškovi postupka. Ovaj poslednji izuzetak motivisan je težnjom da se samostalna rešenja o troškovima postupka uvek pobijaju samo prigovorom.

Prigovor, kao i žalba ne odlaže izvršenje rešenja koje se prigovorom pobija (član 25. stav 3). Izuzetak je prigovor protiv rešenja kojim se novčana kazna zamenjuje kaznom zatvora (član 132. stav 6), koji je inspirisan težinom sankcije koja pogađa lice kome je izrečena novčana kazna.

Pravno-politički uzev, značaj prigovora nije toliko u ujednačavanju prakse sudova (jer se njegov domet iscrpljuje na nivou suda koji je doneo rešenje koje se pobija, tj. osnovnog ili privrednog suda). Svrha prigovora je pre svega da omogući ispitivanje zakonitosti i pravilnosti rešenja koje može bitno da utiče na pravni položaj

stranaka, i time zaštite interese stranaka. Prigovor omogućava kontrolu sudije pojedinca koji je pobijano rešenje doneo, koju čini tročlano veće istog suda. No, kada se prigovorom pobija rešenje izvršitelja, prigovor posebno dobija na težini, budući da predstavlja inicijalni akt kojim se omogućava sudska kontrola rešenja koja donesu izvršitelji. Recimo, rešenje o predlogu izvršnog dužnika za odlaganje izvršenja donosi izvršitelj uvek kad on sprovodi izvršenje, isto važi i za rešenje povodom prigovora trećeg lica, za rešenje o troškovima izvršnog postupka u slučaju da izvršenje sprovodi izvršitelj i sl. U svim tim slučajevima, kao i u nizu drugih koji nisu navedeni, prigovor ima dejstvo sudske kontrole akata izvršitelja, čime se dobija na ujednačavanju prakse izvršitelja, kvalitetu zaštite i sudskoj kontroli.

Prigovor se izjavljuje i na rešenje koje se, u prisustvu dodatnih elemenata o kojima se odlučuje, pobija žalbom. Slučaj je to sa odlukom o troškovima postupka. Ona po svojoj prirodi predstavlja rešenje. Rešenjem o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave, određuju se i troškovi postupka koje snosi izvršni dužnik. Isto biva i sa troškovima postupka ako se predlog za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave odbije ili odbaci, što važi i za rešenja doneta po predlogu za obezbeđenje. Navedena rešenja kojim se, pored meritornog odlučivanja o predlogu stranke, rešava i o troškovima postupka pobijaju se žalbom protiv meritornog rešenja. Rešavajući o žalbi, instancioni sud rešava i o troškovima postupka. Postavilo se pitanje da li instancioni sud treba da rešava i o rešenju koje se pobija isključivo zato što izvršni poverilac ili izvršni dužnik smatraju da troškovi postupka nisu pravilno odmereni. U ovom slučaju reč je pre svega o jednoj o tehničkoj operaciji, u kojoj sud ne razmatra meritorna pitanja, pa nema potrebe da se aktivira drugostepeni sud. Stoga se rešenje o troškovima postupka samostalno pobija samo prigovorom (član 73. stav 3, član 85. stav 2, član 396. stav 1, član 398. stav 1, član 423. stav 2). Praktično, to znači: ako izvršni poverilac, recimo, namerava da pobija rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave samo, jedino i isključivo zato što smatra da prvostepeni sud nije pravilno odmerio troškove postupka, on to mora činiti isključivo prigovorom, o kome odlučuje veće od troje sudija suda koji je doneo rešenje o izvršenju. Razlog za to je što se samo formalno pobija rešenje o izvršenju, dok se suštinski pobija samo onaj deo rešenja kojim je odlučeno o troškovima postupka. Isto važi i kada se posle okončanja izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja posebnim rešenjem odlučuje o troškovima izvršnog postupka i postupka obezbeđenja. Ono se pobija prigovorom (član 34. stav 5). Svime time odstupljeno je od pravila Zakona o parničnom postupku prema kojima se rešenje o troškovima postupka uvek pobija žalbom. S druge strane, važeći Zakon o izvršenju i obezbeđenju propisuje da sud ili izvršitelj odlučuju o troškovima postupka zaključkom, što znači da odluka o troškovima danas nikako ne može da se ospori.

Još u jednom slučaju direktno je odstupljeno od normi Zakona o parničnom postupku. Prema njemu, rešenje kojim se usvaja zahtev za izuzeće sudije ne može da se pobija, a na rešenje kojim je odbačen ili odbijen zahtev za izuzeće sudije nije

dozvoljena posebna žalba, što znači da ona mogu da se napadaju samo kada i odluka kojom se okončava parnični postupak (recimo, presuda) – tzv. vezana žalba. Zakonom je, nasuprot tome, predviđeno da na rešenje kojim se odbacuje ili odbija zahtev za izuzeće sudije (i izvršitelja) može da se podnese prigovor (član 13. stav 4. i član 68. stav 4), iz čega proizlazi da na rešenje o usvajanju zahteva za izuzeće nisu dozvoljeni ni žalba ni prigovor (kao i u Zakonu o parničnom postupku). Odstupanje od Zakona o parničnom postupku u pogledu rešenja o odbacivanju ili odbijanju zahteva za izuzeće nalagale su teškoće oko primene koncepta vezane žalbe u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja, ali i odsustvo potrebe da o rešenju kojim je odbijen ili odbačen zahtev za izuzeće sudije (izvršitelja) rešava instancijski sud (to bi usporavalo postupak).

Prigovor trećeg lica – On je posebno pravno sredstvo koje se uređuje zakonom. Svako lice koje smatra da ima pravo na predmetu na kome se sprovodi izvršenje, a priroda tog prava je da isključuje izvršenje na njemu (vlasnik ili imalac nekog stvarnog prava užeg od prava svojine), može da podnese prigovor na rešenje od izvršenju (član 108. stav 1). Prigovor se podnosi sudu koji sprovodi izvršenje (što će, s obzirom na bitno smanjenu nadležnost suda retko biti slučaj), odnosno izvršitelju (što će najčešće biti slučaj). Moguć je do okončanja izvršnog postupka i njime se zahteva da se izvršenje na određenom predmetu utvrdi kao nedozvoljeno (član 108. stav 1). O prigovoru trećeg lica odlučuje izvršitelj (sud), a oblik odluke o prigovoru trećeg lica jeste rešenje. Protiv rešenja kojim se predlog odbacuje ili usvaja, izvršni dužnik, odnosno izvršni poverilac (ako se prigovor usvoji) imaju pravo na prigovor (član 110. stav 1). Ali protiv rešenja kojim se prigovor odbija nije dozvoljena ni žalba ni prigovor (član 110. stav 2). Razlog je u tome što trećem licu, kao svojevrсна kompenzacija za odsustvo prigovora ili žalbe, na raspolaganju stoji tužba da se izvršenje proglasi nedopuštenim. Tužba se podnosi u prekluzivnom roku od 30 dana od pravnosnažnosti rešenja kojim je prigovor odbije (član 111. stav 1). Ako pre okončanja izvršnog postupka pravnosnažno bude usvojen zahtev trećeg lica da se izvršenje oglasi nedozvoljenim, izvršitelj, na predlog trećeg lica, obustavlja izvršni postupak u pogledu stvari na kojoj izvršenje nije dozvoljeno (član 111. stav 5). U slučaju da se postupak pravnosnažno okonča posle okončanog izvršnog postupka, trećem licu na raspolaganju stoji predlog za protivizvršenje (član 119).

Prigovor protiv rešenja koje ima dejstva rešenja o izvršenju – Gotovo sva od tih rešenja donosi izvršitelj, a sud donosi samo jedno: rešenje kojim se poslodavac obavezuje da izvršnom poveriocu isplati mesečne iznose zarade koja je dospela od pravnosnažnosti presude do vraćanja izvršnog poverioca na rad (naknada izgubljene zarade) – član 384. To su rešenja koja se donose tokom sprovođenja raznih izvršenja radi ostvarenja nenovčanog potraživanja izvršnog poverioca. Radi ostvarenja novčanog potraživanja, donosi se samo jedno rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju, rešenje kojim se poslodavac obavezuje da namiri izvršnom poveriocu obroke zarade koje poslodavac nije zaplenio i naplatio (član 295). Rešenja

koja imaju dejstvo rešenja o izvršenju su uvek adhezione i sporedne prirode, zavisne od sprovođenja „glavnog” izvršenja povodom koga su nastala. Sastoje se od dva dela: prvog, kojim se izvršni dužnik obavezuje da nešto učini (rok za činjenje je uvek osam dana od prijema rešenja) i drugog, kojim se određuje izvršenje ako izvršni dužnik svoju obavezu ne ispuni (član 72. stav 1). Koncept je zasnovan na načelu eventualnosti (kao i kod rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave). Suštinski gledano, ovde postoje dva rešenja. Prvo rešenje predstavlja praktično potencijalnu izvršnu ispravu, a drugo rešenje predstavlja potencijalno izvršenje. Drugo rešenje biva dejstveno samo ako prvo ne bude pobijano ili bezuspešno bude pobijano. Tokom stvaranja koncepta rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju dilema je glasila: da li da se oba rešenja da se spoje u jedno ili da se postupi kao u nekim drugim slučajevima u zakonu, tj. da se odvojeno donose dva rešenja, jedno koje je potencijalna izvršna isprava i drugo koje je zapravo rešenje o njenom izvršenju. To je slučaj, recimo, kod rešenja o troškovima postupka (izvršna isprava) koje se sprovodi donošenjem posebnog zaključka o namirenju troškova (član 34. stav 3), kod rešenja o izricanju sudskih penala (koje je izvršna isprava – član 340. stav 4) koje se izvršava donošenjem posebnog rešenja o izvršenju (član 342), kod rešenja o izricanju novčane kazne (izvršna isprava) koje se izvršava donošenjem posebnog rešenja o izvršenju novčane kazne itd. Zadržavajući ove tradicionalne slučajeve razdvajanja izvršnih isprava i rešenja o njihovom izvršenju, tvorci zakona odlučili su se da u nekoliko situacija spoje oba akta u jedan, čime je nastala koncepcija rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju. Biva to kod izvršenja na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima, kada se poslodavac obavezuje da izvršnom poveriocu namiri one obroke zarada koje nije zaplenio i istovremeno određuje izvršenje poslodavčeve obaveze (član 295), zatim kod izvršenja radi predaje individualno određenih pokretnih stvari kad se, ako stvari nisu nađene kod izvršnog dužnika, donosi rešenje kojim se izvršni dužnik obavezuje da plati izvršnom poveriocu vrednost stvari i istovremeno određuje izvršenje ako ne plati vrednost stvari (član 345), itd. Izuzev rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju i koje se donosi radi isplate obroka zarade izvršnog dužnika koje poslodavac nije zaplenio i rešenja koje se donosi radi naknade izgubljene zarade izvršnog poverioca – u ostalim slučajevima rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju zamenjuju potraživanje iz izvršne isprave koje, iz nekog razloga (neretko zbog krivice izvršnog dužnika), ne može da se ispuni u izvršnom postupku, usled čega se pribegava ispunjenju nekog drugog predmeta (najčešće isplati novca). Tako nastaju supstituti izvršnih isprava, koji su strogo vezani za potraživanje koje je utvrđeno u izvršnoj ispravi, koji iz njega proizlaze, na njemu se zasnivaju, njega modifikuju. Isto *mutatis mutandis* važi i za rešenja koja imaju dejstvo rešenja o izvršenju kojim se poslodavac obavezuje da izvršnom poveriocu namiri obroke zarada koje nije zaplenio i za rešenje o naknadi izgubljene zarade izvršnog poverioca, mada ona, strogo uzev, ne zamenjuju izvršnu ispravu. Stoga je nastala prva posledica: spajanje „supstituta”

izvršne isprave sa određivanjem predmeta i sredstva izvršenja tog supstituta u jedno rešenje (rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju), čime se dobija na vremenu i brzini postupka i sprečava da se donose dva odvojena rešenja sa odvojenim sistemom osporavanja rešenja, uprkos tome što je njihovom donošenju prethodilo samo jedno rešenje, tj. rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave. Kratko rečeno, jedno (rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprava) koje ne može da se ispuni, ne razdvaja se u dva (rešenje o supsidijarnoj izvršnoj ispravi i rešenje o izvršenju supsidijarne izvršne isprave), već ostaje jedno (rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju). Budući da se rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave pobija žalbom, a da supstituti zamenjuju izvršnu ispravu ili su barem usko vezan za nju, u svakom slučaju nisu samostalni, predviđeno je da se rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju pobija prigovorom (član 72. stav 4), a ne žalbom. Žalba ostaje rezervisana samo za „izvorne” izvršne isprave, a one koje ih nadomeštaju napadaju se prigovorom. Dvostruka žalba u manje ili više istim pitanjima prolongirala bi postupak i rasipala procesnu energiju. Okvir supsidijarnih izvršnih isprava (izvršna isprava sama) pobija se žalbom na rešenje o izvršenju, a njihova konkretizacija – prigovorom. Prigovorom može da se napada kako deo rešenja kojim je izvršni dužnik obavezan, tako i deo rešenja kojim se određuje izvršenje. Izvršni dužnik je dovoljno zaštićen, tim pre što se u postupku po prigovoru shodno primenjuju pravila o žalbi protiv rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave (član 72. stav 5). Jedino se ne primenjuju pravila o obaveznom dostavljanju žalbe na rešenje o izvršenju na odgovor izvršnom poveriocu, čim se sudu prepušta ocena o tome da li prigovor protiv rešenja koje ima dejstvo izvršne isprave treba dostaviti na odgovor izvršnom dužniku; isto je predviđeno kod protivizvršenja (član 117. stav 4. *in fine*) i rešenja o obezbeđenju (član 423. stav 5).

S druge strane, uvek kada sporedna izvršna isprava koja nastane u toku sprovođenja izvršenja nije u vezi sa izvršnom ispravom kojom je započet izvršni postupak, kada se sporedna isprava donosi nezavisno od sadržine izvršne isprave, zadržano je postojeće, pomalo već tradicionalno razdvajanje sporednih izvršnih isprava koje nastanu u toku sprovođenja izvršenja i rešenja o njihovom izvršenju (rešenje o novčanoj kazni i rešenje o izvršenju novčane kazne, rešenje o sudskim penalima i rešenje o njihovom izvršenju, rešenje o troškovima postupka i rešenje kojim se oni izvršavaju itd.).

6. Podela nadležnosti između suda i izvršitelja

Razlike između važećeg i novog zakona – Važeći Zakon o izvršenju i obezbeđenju od 2011. godine načelno zagovara paralelizam u sprovođenju izvršenja (nazvan je i mešovitim sistemom). I sud i izvršitelj mogu da sprovode odgovarajuće vrste izvršenja. Tako, prodaju nepokretnosti i pokretnih stvari radi izvršenja novčanog

potraživanja mogu da sprovode i sud i izvršitelj, zavisno od izbora izvršnog poverioca, isto, u suštini, važi i za izvršenje radi ostvarivanja nenovčanih potraživanja i druga izvršenja. Razume se, sud i izvršitelj ne mogu da istovremeno sprovode isto izvršenje. Nije moguće da i sud i izvršitelj sprovode izvršenje na istom novčanom potraživanju istog izvršnog dužnika. Paralelizam se, dakle, ogleda u dozvoljenosti da jedno sredstvo i predmet izvršavaju i sud i izvršitelj, a ne u istovremenom izvršavanju konkretnog sredstva i predmeta, tj. istog rešenja o izvršenju.

Pored paralelizma, koji je najzastupljeniji, u važećem zakonu postoji i domen isključive nadležnosti u sprovođenju izvršenja, u kom slučaju samo sud ili samo izvršitelj mogu da sprovode određeno izvršenje. Tako je prema važećem zakonu sud isključivo nadležan za sprovođenje izvršenja odluka u vezi sa porodičnim odnosima i za izvršenje radi vraćanja zaposlenog na rad. Izvršitelji su isključivo nadležni za izvršenje potraživanja po osnovu komunalnih i sličnih usluga.

Izvršni postupak se sastoji od dva odvojena stadijuma: od odlučivanju o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave i od sprovođenja izvršenja. U prvom stadijumu reč je o onome što se u starijoj doktrini nazivalo dozvolom izvršenja, u drugom o preduzimanju niza radnji kojima se konkretno izvršenje sprovodi. Prema važećem zakonu, sud je isključivo nadležan da odlučuje o predlozima za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave, a izvršitelj je isključivo nadležan da odlučuje o predlogu za izvršenje potraživanja po osnovu komunalnih i sličnih usluga (posredi je postupak izvršenja na osnovu verodostojnih isprava u posebnom, komunalnim i „srodnim” stvarima).

U našim strateškom dokumentima o pravosuđu predviđeno je snaženje nadležnosti izvršitelja. Proširenje nadležnosti moguće je kako u sferi odlučivanja o predlogu za izvršenje, tako i u sferi sprovođenja izvršenja ili u obe sfere. Izvršitelji u Republici Srbiji deluju već duže od tri godine i značajno su uticali na jačanje efikasnosti sprovođenja izvršenja (pre svega u tzv. komunalnim predmetima). S druge strane, sudovi su preterano opterećeni predmetima, jer se, načelno, sudska nadležnost širi. Odluka o povećanju nadležnosti izvršitelja nije, dakle, zavisila samo od njihovih sposobnosti (mada se na tome fundamentalno zasniva), već i od sporosti obremenjenih sudova.

Novim zakonom se zadržava postojeće stanje u odlučivanju o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne ili verodostojne isprave i o predlogu za obezbeđenje. Isključivo nadležan za određivanje (dozvolu) izvršenja ostaje sud. Izvršitelji, pak, zadržavaju sadašnju isključivu nadležnost da donose rešenja o predloga za izvršenje na osnovu verodostojnih isprava koje potiču iz komunalnih i srodnih delatnosti (mogu da odbace ili odbiju predlog ili da ga usvoje donošenjem rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave koja potiče iz komunalnih i srodnih delatnosti).

Novim zakonom se u domenu sprovođenja izvršenja ukida paralelizam nadležnosti. Nadležnost suda se unekoliko proširuje (član 4. stav 1). On je isključivo nadležan da sprovodi izvršenje zajedničke prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari,

izvršenje specifičnih izvršnih isprava u kojima je izvršnom dužniku naloženo činjenje, nečinjenje ili trpljenje i izvršnih isprava u vezi s porodičnim odnosima i vraćanjem zaposlenog na rad. Kada je reč o zajedničkoj prodaji nepokretnosti i pokretnih stvari (čl. 211 – 216) posredi je sasvim nov institut u pravu Republike Srbije u kome se prodaja jednih stvari (nepokretnosti) uslovljava prodajom pokretnih stvari i obratno (kompleksi fabrika sa mašinama, itd.), zbog čega je jedan deo izvršnog postupka zajednički za obe prodaje, a jedan različit za obe prodaje (namirenje). Sprovođenje izvršenja izvršnih isprava koje glase na činjenje, nečinjenje ili trpljenje uglavnom obiluje donošenjem rešenja o novčanim kaznama kojim se izvršni dužnik sankcioniše zbog odbijanja da ispuni obavezu. Izvršni dužnik drukčije ne može biti nagnan da preduzme činjenje koje samo on može (član 363) ili nečinjenje ili trpljenje (član 364) ili uzdržavanje od ponovnog smetanja državnine (član 366). Novčana kazna ne izriče se samo ako radnju umesto izvršnog dužnika može preduzeti ko drugi (čl. 360. i 362) ili kod uspostavljanja pređašnjeg stanja (član 365). Posredi je jedan zajednički izvršni sistem čiji se elementi naslanjaju na druge elemente sistema i zato je najbolje da sva takva izvršenja sprovodi sud. Brojnost takvih izvršenja inače nije česta u praksi, tako da se na njima ne gradi zaključak o efikasnosti ili neefikasnosti sprovođenja izvršenja. Sprovođenje izvršenja izvršnih isprava u vezi s porodičnim odnosima i vraćanjem zaposlenog na rad jeste tradicionalno u nadležnosti sudova, zbog, kako se to objašnjava, stepena javnog interesa koji ona angažuju.

Sva ostala izvršenja su u isključivoj nadležnosti izvršitelja (član 4. stav 2), uključujući i izvršenje rešenja o određivanju prethodne ili privremene mere kao sredstava obezbeđenja (član 422. stav 4), zatim izvršenje rešenja o izricanju sudskih penala (član 4. stav 2), itd.

Nadležnost za donošenje rešenja u fazi sprovođenja izvršenja – Sprovođenje izvršenja nesumnjivo predstavlja preduzimanje niza faktičkih radnji (izvršne radnje). Ono počinje, nezavisno od toga ko sprovodi izvršenje, kada sud ili izvršitelj preduzmu prvu radnju kojim se sprovodi izvršenje (član 136). Odlučivanje u toku sprovođenja izvršenja pre svega se ispoljava donošenjem zaključaka, kao akata kojima se upravlja izvršnim radnjama. Međutim, tokom sprovođenja izvršenja može nastati potreba da se donesu neka rešenja, čime nestaje harmonična slika sprovođenju izvršenja kao nizanja izvršnih radnji. Ko je nadležan da ta rešenja donese, budući da izvršenje sprovode i izvršitelji i sud? Važi jednostavno pravilo: kad sud sprovodi izvršenje, on donosi i rešenja u toku sprovođenja izvršenja; a kad izvršitelj sprovodi izvršenje, on je taj koji donosi rešenja za kojima nastane potreba tokom sprovođenja izvršenja. Tako, ako tokom sprovođenja izvršenja radi vraćanja zaposlenog na rad, za koje je isključivo nadležan sud, izvršni dužnik zatraži odlaganje izvršenja, o odlaganju odlučuje sud, koji i donosi rešenje o predlogu za odlaganje. Ako, pak, izvršni dužnik podnese predlog za odlaganje u toku sprovođenja izvršenja na nepokretnosti, o njemu odlučuje izvršitelj, jer je on isključivo nadležan da sprovodi izvršenje na nepokretnosti. Ako treće lice podnese prigovor tvrdeći da ima neko

pravo na nepokretnosti koja se zajednički prodaje sa pokretnim stvarima, o prigovoru odlučuje sud, jer je on isključivo nadležan da sprovodi izvršenje zajedničkom prodajom nepokretnosti i pokretnih stvari; ali ako treće lice podnese prigovor i tvrdi da ima prava na pokretnoj stvari koja je predmet izvršenja (kad se izvršenje sprovodi samo na pokretnoj stvari), o prigovoru trećeg lica odlučuje izvršitelj, jer je on (isključivo) nadležan da sprovodi izvršenje radi naplate novčanog potraživanja na pokretnoj stvari. Ako se steknu uslovi za obustavu izvršnog postupka, rešenje o tome donosi sud ako on sprovodi izvršenje, odnosno izvršitelj ako on sprovodi izvršenje itd.

Ali, kad je sud isključivo nadležan da sprovodi izvršenje, pitanje je koji je to sud, tačnije koji sud donosi rešenja u toku sprovođenja izvršenja? Stvarna nadležnost nije sporna: to je osnovni sud ili privredni sud. Problem se javlja kod mesne nadležnosti. Mogu (ali ne moraju) da se razlikuju dva suda: sud koji je doneo rešenje o izvršenju (tj. sud dozvole izvršenja) i sud koji sprovodi izvršenje (sud izvršenja). Kad je reč o odlučivanju o predlogu za izvršenje (određivanje izvršenja, dozvola izvršenja), važi pravilo da skoro uvek (izuzev kod izvršenja na nepokretnostima, kada je nadležnost suda na čijem se području nalazi nepokretnost isključiva), postoji izberiva nadležnost između suda koji je nadležan prema mestu prebivališta, boravišta ili sedišta izvršnog dužnika (opšta nadležnost ili opšti forum) i nekog drugog suda. Tako, npr. kod izvršenja činjenja, nečinjenja ili trpljenja, za odlučivanje o predlogu za izvršenje nadležan je i sud na čijem području se nalazi prebivalište ili boravište izvršnog dužnika, ali i sud na čijem području izvršni dužnik treba da ispuni svoju obavezu (član 359). Izvršni poverilac može da predlog za izvršenje podnese bilo kome od ta dva suda, oba su nadležna i oba imaju pravo da odluče o predlogu. Ako se mesto prebivališta ili boravišta izvršnog dužnika i mesto ispunjenja njegove obaveze podudaraju, podudaraju se i sud određivanja izvršenja i sud sprovođenja izvršenja. Ali ako se ne podudaraju, već se nalaze na području dva različita osnovna suda, a izvršni poverilac podnese predlog za izvršenje sudu prebivališta ili boravišta dužnika, dolazi do razdvajanja. Jedan sud je nadležan da odluči o predlogu za izvršenje, a drugi da sprovede izvršenje. Zato, ako tokom sprovođenja izvršenja izvršni dužnik zatraži odlaganje, postavlja se pitanje koji je od ta dva suda mesno nadležan da o odlaganju odluči? Zakon je predvideo da je mesno nadležan sud koji sprovodi izvršenje – član 9. stav 2 (u ovom slučaju bio bi to sud na čijem području je izvršni dužnik obavezan da ispuni obavezu). Time se dobija na efikasnosti i ekonomičnosti postupka i sprečava gubljenje vremena tokom „šetanja” spisa (do koga bi došlo ako bi nadležan bio sud koji je doneo rešenje o izvršenju). To važi za donošenje prvostepenog rešenja. Ali, isti princip vredi i za rešavanje o prigovoru ili žalbi protiv prvostepenog rešenja, jer se nadležnost za odlučivanje o pravnim sredstvima vezuje za sud koji je doneo prvostepeno rešenje. To znači da bi za rešavanje o prigovoru bio nadležan sud koji sprovodi izvršenje, a za rešavanje o žalbi, sud koje je neposredno viši sud od prvostepenog suda.

Takve dileme se ne postavljaju kada rešenje o izvršenju sprovodi izvršitelj. Izvršitelj je nadležan da sprovodi rešenje o izvršenju sudova za čije je područje imenovan (član 10. stav 1). Izvršitelj se uvek imenuje za područje višeg suda i područje privrednog suda (član 471. stav 1). Tako je, recimo, izvršitelj koji je imenovan za područje višeg suda u A i privrednog suda u A nadležan da sprovodi izvršenje svih rešenja o izvršenju koje donesu osnovni sudovi sa područja višeg suda u A ili privredni sud u A. Pri tome, radnje koje izvršitelj preduzima nisu isključivo vezane samo za područje suda za koje je imenovan, tačnije: izvršitelj može da preduzima izvršne radnje i izvan područja suda za koji je imenovan. Izvršitelj koji sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju suda A, može, sprovodeći izvršenje, da popiše pokretne stvari i ako se one nalaze na području suda B, V ili G. Ovo daje veliku fleksibilnost sprovođenju izvršenja od izvršitelja, jer ne dovodi do promene sprovedioca izvršenja ako se promeni predmet izvršenja koji je određen u rešenju o izvršenju (što se dešava kada izvršenje sprovodi sud). To je i razlog za radikalno umanjenje nadležnosti sudova za sprovođenje izvršenja i radikalno povećanje isključive nadležnosti izvršitelja. Time se, u najmanju ruku, sprečava da spisi predmeta „putuju” od jednog do drugog suda uvek kad se promeni predmet izvršenja (čime se menja sud koji sprovodi izvršenje).

Od pravila da kad sud koji sprovodi izvršenje uz to i donosi rešenja u toku sprovođenja izvršenja, a da izvršitelj koji sprovodi izvršenje donosi i rešenja u toku sprovođenja izvršenja postoje nekoliko izuzetaka. Naime, neka rešenja u izvršnom postupku može da donese samo sud, ne i izvršitelj. Drugim rečima, sud je jedini i isključivo nadležan da donosi neka prvostepena rešenja u izvršnom postupku. Takvih rešenja nema mnogo: to su rešenje o izricanju novčane kazne, rešenje o zameni novčane kazne u kaznu zatvora, rešenje o izricanju sudskih penala, rešenje kojim se usvaja predlog za protivizvršenje, rešenje o zahtevu za izuzeće sudije ili izvršitelja i rešenja povodom prigovora na prvostepeno rešenje suda ili izvršitelja. Rešenje o izricanju sudskih penala predstavlja posebno sredstvo izvršenja i ne tangira izvršitelje (oni sprovode rešenje o izvršenju rešenja o izricanju sudskih penala), a isto važi i za rešenje kojim se usvaja predlog za protivizvršenje (posredi je posebno pravno sredstvo koje se rađa posle okončanja prethodnog izvršnog postupka). Po sebi se podrazumeva da o zahtevu za izuzeće sudije ili izvršitelja odlučuje sud, nikada izvršitelj. Isključiva nadležnost suda za izricanje novčane kazne i zamenu novčane kazne u kaznu zatvora je posledica kaznene prirode rešenja o izricanju novčane kazne i o njenoj zameni u kaznu zatvora. Konačno, prigovor je redovan pravni lek o kome isključivo rešava sud. Kad je reč o postupku obezbeđenja sud je jedini i isključivo nadležan da donosi rešenja (član 419).

Kada izvršenje sprovodi sud, za donošenje rešenja koja su u isključivoj nadležnosti suda, a za kojima nastane potreba u toku sprovođenja izvršenja, nadležan je sud koji sprovodi izvršenje (član 9. stav 2). On će izreći novčanu kaznu, zameniti novčanu kaznu u kaznu zatvora, odlučiti o zahtevu za izuzeće i rešavati o

prigovorima koji budu podneti protiv rešenja koja je doneo (ne samo rešenja za koja je isključivo nadležan sud, već i za druga rešenja koja je doneo, recimo, rešenje kojim odbija zahtev za odlaganje izvršenja).

Lažna dilema nastaje kada izvršenje sprovodi izvršitelj, a nastane potreba da se donese rešenje koje je u isključivoj nadležnosti suda. Recimo, izvršitelj odbije prigovor trećeg lica, koje podnese prigovor protiv rešenja izvršitelja ili izvršitelj smatra da treba doneti rešenje o novčanom kažnjavanju izvršnog dužnika, itd. Ovde nedoumica nema, najmanje iz jednog razloga: budući da izvršenje ne sprovodi sud, već izvršitelj, postoji samo jedan sud u izvršnom postupku, a to je sud dozvole (određivanja) izvršenja, tj. sud koji je doneo rešenje o izvršenju. Sud sprovođenja izvršenja ne postoji, pa se i ne postavlja pitanje konkurencije dva mesno nadležna suda. Kada izvršitelj sprovodi izvršenje u izvršnom postupku, za donošenje rešenja koja su u isključivoj nadležnosti suda, nadležan je sud koji je doneo rešenje o izvršenju (član 9. stav 1). Nadležnost nije nazvana isključivom, zbog odsustva bilo kojeg suda koji bi tom sudu mogao da konkuriše. I ovo rešenje, koje je logički nametnuto, pogoduje ubrzanju izvršnog postupka, budući da se izvršitelj upravo imenuje za područje suda koji donosi rešenje o izvršenju i koji je mesno nadležan da donosi rešenja iz isključive nadležnosti sudova. Isti princip se, po analogiji, primenjuje i u postupku obezbeđenja.

Izvršne isprave koje nastaju tokom izvršnog postupka – Izvršni postupak se, pojednostavljeno, hronološki i logički prikazuje kao tok koji počinje izvršnom ispravom, nastavlja se rešenjem kojim se određuje izvršenje (rešenje o izvršenju) i okončava sprovođenjem izvršenja (shvaćenim kao niz radnji kojima se neposredno izvršavaju izvršna isprava i rešenje o izvršenju). Izvan sumnje je da izvršni postupak služi ostvarenju potraživanja sadržanog u izvršnoj ispravi, da rešenje o izvršenju predstavlja osnovni procesni instrument kojim se to postiže, da je to svrha izvršnog postupka. Međutim, tokom izvršnog postupka, pre svega tokom sprovođenja izvršenja, donose se akti koji imaju prirodu izvršne isprave koji, za razliku od izvršne isprave zbog koje se i vodi izvršni postupak – nastaju tokom samog izvršnog postupka, preciznije tokom sprovođenja izvršenja. To su rešenje o novčanoj kazni, rešenje o zameni novčane kazne u kaznu zatvora, rešenje o troškovima izvršnog postupka (a u postupku obezbeđenja rešenje kojim se usvaja predlog za određivanje prethodne ili privremene mere) i rešenja koja su već ranije nazvana kao rešenja koja imaju dejstvo rešenja o izvršenju. Sve te izvršne isprave predstavljaju sporedne isprave, koje izvire iz izvršnog postupka. One, strogo uzev, ulaze u deo postupka sprovođenja izvršenja. Za njihovo donošenje nadležan je onaj ko sprovodi izvršenje „glavne” izvršne isprave, izvršitelj ili sud. Izuzetak su rešenje o novčanoj kazni i rešenje o zameni novčane kazne kaznom zatvora koje uvek donosi sud i onda kada izvršenje sprovodi izvršitelj. Postavljaju se, na kraju, još dva pitanja. Prvo, ko je nadležan da donosi rešenja o izvršenju kojim se prinudno izvršavaju sporedne izvršne isprave i drugo, ko je nadležan da sprovede izvršenje tog rešenja o izvršenju.

U prvom slučaju nadležan je ko je i doneo sporednu ispravu, a u drugom slučaju nadležan je onaj ko sprovodi izvršenje „glavne izvršne isprave”. Tako je kod izricanja novčane kazne predviđeno da nju izriče sud i da sud donosi rešenje o njenom izvršenju, dok je pak, izvršava sud ili izvršitelj, u zavisnosti od toga ko sprovodi izvršenje izvršne isprave zbog koje je i pokrenut izvršni postupak (zakon kod izvršenja novčane kazne koristi sintagmu po kojoj je izvršava „ko sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju povodom koga je doneto rešenje o izricanju novčane kazne” – član 132. stav 3). Na isti način rešeno je i pitanje izvršenja rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju. Formulacija glasi: „Rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju izvršava sud ili izvršitelj, zavisno od toga ko sprovodi izvršenje rešenja o izvršenju povodom koga je doneto rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju” (član 72. stav 3).

Nadležnosti za izvršenje rešenja o izvršenju rešenja o izrečenim sudskim penalima i rešenja o usvajanju predloga za protivizvršenje, zakon rešava u korist izvršitelja, čija je nadležnost ovde isključiva (član 4. stav 2).

7. Verodostojne isprave i rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave

Verodostojne isprave nabrojane su u zakonu. Verodostojnom ispravom dokazuje se novčano potraživanje. Postupak se i ovde, kao kod izvršne isprave, pokreće predlogom za izvršenje, ali sada na osnovu verodostojne isprave. Poput predloga za izvršenje na osnovu verodostojne isprave i u ovom slučaju sud rešenjem odlučuje o predlogu. Ili odbacuje predlog ili ga odbija ili usvaja. Pozitivna odluka naziva se rešenjem o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (član 2. tačka 8). Ono ima drukčiju strukturu od rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave. Sastoji se iz dva dela: prvog, kojim se izvršni dužnik obavezuje da u roku od osam dana od prijema rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave namiri potraživanje izvršnog poverioca koje se dokazuje verodostojnom ispravom (tzv. obavezujući deo rešenja), i drugog, kojim se određuju sredstva i predmet izvršenja (tzv. određujući deo) za slučaj da izvršni dužnik ne ispuni potraživanje izvršnog poverioca u roku koji je određen u prvom delu rešenja (osam dana od prijema rešenja) – član 67. Obavezujući deo rešenja predstavlja potencijalnu izvršnu ispravu, a određujući deo predstavlja moguće izvršenje verodostojne isprave koja se ona pretvori u izvršnu ispravu. I ovde je dakle, reč o primeni načela eventualnosti, prema kome drugi deo rešenja samo eventualno postaje dejstven, tj. biva konzumiran samo ako se tokom postupka prvi deo rešenja preobrazi iz verodostojne u izvršnu ispravu (slično kao kod rešenja koje ima dejstvo rešenja o izvršenju). Rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave donosi sudija pojedinac osnovnog ili privrednog suda (član 6. stav 1. u vezi sa članom 12. stav 1). Pravni lek može da se izjavi ne samo protiv

pozitivne odluke (kada ga izjavljuje izvršni dužnik), nego i protiv negativne odluke (odbijanje ili odbacivanje predloga), kada ga podnosi izvršni poverilac (član 85. stav 1).

Pravni lek protiv rešenja donetih o predlogu za izvršenje na osnovu verodostojne isprave, jeste prigovor (za razliku od rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave koje se pobija samo žalbom). Prigovor se podnosi i ako jedna od stranaka (ili obe stranke) žele da pobijaju samo deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave kojim su odmereni troškovi postupka – član 85. stav 2 (koje je sadržano u rešenju koje je doneto o predlogu za izvršenje). Podnosi se sudiji pojedincu osnovnog ili privrednog suda koje je doneo rešenje koje se pobija (član 86. stav 1), a odluku o prigovoru donosi veće od troje sudija (član 86. stav 2). Dva elementa od kojih se sastoji rešenje (obavezujući i određujući) stvaraju različite kombinacije, kako kod prigovora, tako i kod rešavanja o prigovoru. Moguće je da se prigovorom pobija samo obavezujući deo rešenja, samo određujući deo rešenja ili i jedan i drugi (rešenje u celini). Kad se pobija samo obavezujući deo rešenja, ne ispituje se određujući deo, već se, bude li prigovor odbijen, izreka rešenja o prigovoru odnosi samo na obavezujući deo, dok određujući deo stiče pravnosnažnost, čija perspektiva dalje zavisi od postupka po žalbi (koji može da se nastavi povodom obavezujućeg dela rešenja). Ako se pobija samo određujući deo rešenja, a obavezujući ne, obavezujući deo rešenja stiče pravnosnažnost, koja ga pretvara u izvršnu ispravu, a od ishoda žalbe protiv dela rešenja koji je određeno izvršenje zavisi efektitet obavezujućeg dela rešenja. Konačno, kada se pobija celo rešenje, najpre se ispituje obavezujući deo rešenja; ako on nije zakonit i pravilan, postupak po prigovoru se završava i određujući deo rešenja se i ne razmatra. No, ako je obavezujući deo rešenja zakonit i pravilan, ispituje se zakonitost i pravilnost određujućeg dela rešenja. Navedeni redosled, koji je izričito predviđen zakonom (član 104), posledica je eventualne maksime po kojoj određujući deo rešenja dobija efektivnost samo ako je obavezujući deo pravnosnažan. Inače, nezavisno od toga koji deo rešenja se pobija, veće suda (i kasnije žalbeni sud) dužno je da po službenoj dužnosti pazi na primenu materijalnog prava, da li je sud uopšte nadležan za donošenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, na stvarnu i mesnu nadležnost prvostepenog suda, da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave ima svojstvo verodostojne isprave i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa (član 87. stav 2).

Razlike između dva dela rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave uzrokuju i razlike u razlozima za njihovo osporavanje. Obavezujući deo rešenja predstavlja iskaz o postojanju nekog potraživanja, pa se prigovorom protiv njega dovodi u pitanje samo potraživanje. S druge strane, određujući deo rešenja predstavlja segment rešenja o izvršenju (segment u tom kontekstu što ne sadrži sve sastojke rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave) koji se sastoji od određivanja sredstva i predmeta izvršenja, pa se taj deo rešenja može pobijati uglavnom iz

razloga koji se tiču načina na koji se namiruje potraživanje izvršnog poverioca. Razlozi zbog kojih može da se izjavi prigovor na obavezujući deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave taksativno su navedeni u zakonu (član 89. stav 1) i mimo njih nije moguće isticati drugu manjkavost tog dela rešenja. Posredi su razlozi kojima se spori postojanje potraživanja iz verodostojne isprave (da nikad nije nastalo ili da je prestalo). Kao što se rešenje zasniva na pismenim dokazima (verodostojnim ispravama), tako i prigovor na obavezujući deo rešenja i tvrdnje koje su iznesene u prigovoru moraju da se potkrepe pismenim dokazima (član 89. stav 2. i 3). Konačni rasplet sledi posle razmene pismenih dokaza, koji služe da veće stekne utisak o tome čije su tvrdnje verovatnije. Pismenim dokazom izvršni dužnik nije dužan da dokazuje tvrdnju da obaveza koja se nalazi u izvršnoj ispravi nije nastala (član 89. stav 4). Budući da je reč o tzv. negativnoj činjenici, ona ne može da se dokazuje ničim, pa ni pismenim dokazom, već se prigovor u tom slučaju dostavlja na odgovor izvršnom poveriocu. Pošto primi činjenične i pravne tvrdnje i dokaze stranaka, veće odlučuje o prigovoru.

Protiv rešenja koje je doneto o prigovoru može da se izjavi žalba (član 85. stav 3); (žalba nije dozvoljena samo protiv rešenja veća kojim je odlučivano o prigovoru na troškove postupka). Ovo je jedini slučaj u zakonu kojim se rešenje o prigovoru pobija žalbom. Konceptija izvršenja na osnovu verodostojne isprave zasniva se na prethodnom poverenju koje se daje izvršnom poveriocu da potraživanje koje proizlazi iz verodostojne isprave zaista postoji, i ako je nekada nastalo, da ni na koji način nije prestalo. Izvršni dužnik dovodi prigovorom to poverenje pod sumnju. Pred sudom su tri mogućnosti. Da posle prigovora na obavezujući deo rešenja stavi van snage određujući deo rešenja i ceo predmet uputi u parnicu u kojoj se rešava o osnovanosti obavezujućeg dela rešenja prema pravilima postupka koja se primenjuju posle prigovora protiv platnog naloga, da bi se, posle vođenja parničnog postupka, rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, tj. njegov obavezujući deo, održalo na snazi ili ukinulo. Navedena mogućnost postojala je u našem pravu do stupanja na snagu važećeg Zakona o izvršenju i obezbeđenju. Druga mogućnost je da se sva pitanja rasprave u okviru izvršnog postupka unutar koga bi povodom prigovora nastala mini parnica u kojoj bi se izvodila sva relevantna dokazna sredstva i uverenje suda o postojanju potraživanja dovodilo do izvesnosti. I treća mogućnost, koja je zastupljena i u važećem zakonu, ali na nedovoljno jasan način, jeste da sud o postojanju potraživanja donosi zaključak na osnovu verovatnoće, zavisno od toga da li pretežu argumenti da potraživanje postoji ili ne postoji. Navedenu mogućnost prihvatio je i ovaj zakon (član 92. stav 3, član 101. stav 2. i član 104. stav 2). Pravila iz važećeg zakona promenjena su utoliko što stranka koja nije zadovoljna prvostepenim rešenjem donetim o prigovoru ima pravo na žalbu (višem sudu ili Privrednom apelacionom sudu), a ne na ponovljeni prigovor sudu koji je jednom već rešavao o prigovoru. U postupak se uvodi i viša instanca i tako još jednom, ali sada od

kompetentnijeg suda, proverava uverenje do koga je došlo veće prvostepenog suda kada je rešavalo o prigovoru. Izgleda da je ova promena bila neophodna i treba da dovede do još veće uverljivosti verodostojne isprave, a da istovremeno ne dovede do puta parnice i time dodatno optereti naše sudove. Inače i žalbeni sud, poput veća sudija prvostepenog suda, dužan je da po službenoj dužnosti pazi na primenu materijalnog prava, da li je sud uopšte nadležan za donošenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, na stvarnu i mesnu nadležnost prvostepenog suda, da li isprava na osnovu koje je doneto rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave ima svojstvo verodostojne istrave i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa (član 87. stav 2). Rešenje koje je doneto po žalbi je pravosnažno i protiv njega ne mogu da se ulažu vanredna pravna sredstva (kao što to nije moguće ni kad je pravosnažno rešenje o prigovoru).

Mogućnost da se pobija samo jedan deo rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave ili celo rešenje, različitost situacija do kojih dolazi u zavisnosti od toga koji deo rešenja se pobija i koju je sud odluku doneo, uloga izvršitelja tokom celog postupka (jer oni su isključivo nadležni da sprovede izvršenje pravosnažnog rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave) nalagalo je kazuističko uređenje pobijanja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, da se žalba i prigovor iscrpno urede. Metodološki, postupanje po prigovoru i žalbi razdvojeno je na četiri celine: a) zajedničke i osnovne odredbe (čl. 85 – 88), b) kada se prigovorom i žalbom pobija samo obavezujući deo rešenja (čl. 89 – 96), v) kada se pobija samo određujući deo rešenja (čl. 97 – 101), g) kada se pobija celo rešenje (čl. 102 – 107). Unutar svake celine odvojene su faze podnošenja i odlučivanja o prigovoru i o žalbi i posebno naznačen trenutak u kome se u postupak uključuje izvršitelj, da sprovede izvršenje.

Verodostojna isprava za komunalna potraživanja – O izvršenju na osnovu verodostojne isprave je reč i kada se namiruju novčana potraživanja nastala iz komunalnih i srodnih delatnosti (tzv. komunalni predmeti). Verodostojne isprave su račun i izvod iz poslovnih knjiga (član 52. stav 2 tač. 3. i 4). Kao i u opštem postupku za donošenje rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave i u ovom slučaju rešenje se izvršava tek posle pravosnažnosti. Posebnost tog postupka najpre ogleda se u nemogućnosti izvršnog poverioca da izabere izvršitelja koji treba a) da odlučuje o predlogu za izvršenje i b) da sprovede izvršenje. Slobodan izbor izvršitelja smatra se, izazvao je korupciju, i nezadovoljstvo među izvršiteljima zbog nejednakog priliva „komunalnih” predmeta. Zbog toga je zakonodavac intervenisao još tokom 2014. godine i uveo princip ravnomerne raspodele tih predmeta, koji je preuzet i u ovaj zakon (član 393). Izvršni poverilac je dužan da se, radi spoznaje kojem izvršitelju treba da podnese predlog za izvršenje, obrati komori izvršitelja da ona odredi kome se predlog podnosi. Pri tome, ni komora nije slobodna već je dužna da izvršitelja odredi prema azbučnom redu upisa izvršitelja u imenik izvršitelja i zamenika izvršitelja i vodeći računa o tome da se mesna nadležnost izvršitelja

zasniva prema mestu prebivališta, boravišta ili sedišta izvršnog dužnika (pre izmene zakona zasnivala se prema sedištu izvršnog poverioca, što je takođe izazivalo nezadovoljstvo izvršitelja). Izvršitelj odlučuje o predlogu za izvršenje i stoje mu na raspolaganju iste opcije kao i sudu. U svemu ostalom, postupak je isti kao u opštem postupku izvršenja na osnovu verodostojne isprave, uz jedan veoma značajan izuzetak. Protiv rešenja izvršitelja dozvoljen je samo prigovor (član 396. st. 1 – 3 i član 398. st. 1 – 3), a protiv rešenja koje se donese po prigovoru nije dozvoljena žalba (član 396. stav 4 i član 398. stav 4). Dakle, tok do pravnosnažnosti rešenja zasniva se na liniji izvršitelj – veće prvostepenog suda (osnovnog ili privrednog). Razlog zbog koga ovde nije dozvoljena žalba leži u tome što je broj verodostojnih isprava na kojima se zasniva izvršenje mali, tačnije samo ih je dve, da su izvršni poverioci isključivo komunalna ili druga srodna preduzeća i da su postupci već prilično rutinizirani. Budući da rešenje donosi izvršitelj čija mesna nadležnost se određuje prema forumu (prebivalištu) izvršnog dužnika, za donošenje rešenja, da o njemu rešava sud, bio ni mesno nadležan sud na čijem području se nalazi prebivalište, boravište ili sedište izvršnog dužnika. To je i razlog zbog koga se propisuje da se prigovor podnosi sudu koji bi bio nadležan da odlučuje o predlogu za izvršenje da je odlučivanje o tom predlogu u nadležnosti sudova (član 396. stav 2. i član 398. stav 2). Praktično, to je sud čije područje čini deo područja za koje je izvršitelj nadležan (najčešće će ti biti reči o osnovnim sudovima). Veće tog suda rešava o prigovoru i tvori pravnosnažnost rešenja.

8. Postupak obezbeđenja potraživanja

Postupak obezbeđenja građanskopravnih potraživanja temeljno je razmotren. Normirane su pravne praznine i izostavljena neka rešenja koja se po inerciji prenose iz zakona u zakon. Vrste sredstava obezbeđenja ostale su iste kao u važećem zakonu.

Tradicionalno, obezbeđuju se potraživanja davanja, činjenja, nečinjenja i trpljenja (klasifikacije je u naše izvršno pravo preuzeta iz Zakona o obligacionim odnosima). Novina je u tome što se, kada je reč o privremenim merama, potraživanjem smatraju i zahtevi za donošenje utvrđujuće (deklarativne) sudske odluke (recimo, utvrđivanje ništavosti ugovora ili neke jednostrane izjave volje) ili za donošenje preobražajne (konstitutivne) odluke (član 447. stav 2). Do sada je sudska praksa uglavnom bila podeljena oko toga da li i kod ovih potraživanja može da se donese privremena mera, ali sada je to izričito rešeno zakonom.

Vrste sredstava obezbeđenja jesu sticanje založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima na osnovu sporazuma stranaka, sticanje založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima (na osnovu izvršne isprave), prethodne mere i privremene mere (član 414).

Postupak obezbeđenja (nezavisno od vrste sredstva obezbeđenja) počinje predlogom za obezbeđenje, koji se uvek podnosi sudu (član 415. stav 1. i član 418. stav 1). Sud je jedini nadležan da odlučuje o predlogu. Pri tome, on može predlog odbaciti, odbiti ili usvojiti i odrediti sredstvo obezbeđenja (član 418. stav 1). Predlog za obezbeđenje odbacuje se kada nije ispunjena neka pozitivna ili je ispunjena neka negativna procesna pretpostavka (ako je neuredan, podnet od neovlašćenog lica ili lica koje nema pravni interes, itd). Odbija se ako ne postoje uslovi koji su propisani za određivanje sredstva obezbeđenja. Kod privremenih i prethodnih mera najčešće je reč o tome da nije učinjeno verovatnim postojanje potraživanja za koje se traži obezbeđenje ili da nije učinjena verovatnom opasnost za njegovo osujećivanje. Rešenje kojim se usvaja predlog za obezbeđenje (pozitivno rešenje) nosi generički naziv „rešenje o obezbeđenju” (član 418. stav 2), a posebni nazivi su, recimo, rešenje o privremenoj meri ili rešenje o prethodnoj meri. Zakonom je određena sadržina predloga za obezbeđenje; ona je zajednička za sve vrste sredstava obezbeđenja. Predlog mora da sadrži precizno navedeno potraživanje čije se obezbeđenje traži, zakonske razloge za obezbeđenje, činjenice i dokaze iz kojih se utvrđuje da je postojanje zakonskih razloga za obezbeđenje verovatno i vrstu sredstva obezbeđenja (član 415. stav 2). Predlog za određivanje prethodne i privremene mere, pored tih elemenata, mora da sadrži još i vrstu prethodne ili privremene mere, i njihovo trajanje, a predlog za određivanje privremene mere mora da sadrži i sredstvo i predmet kojim se privremena mera izvršava (član 416. st. 1. i 2).

Potreba da predlog za određivanje privremene mere sadrži i predlog i sredstvo kojim se privremena mera izvršava (član 416. stav 2) krupna je novina. Zasniva se na novoj konstrukciji strukture privremene mere. Rešenje o privremenoj meri (pozitivna odluka) predstavlja izvršnu ispravu (izvršni naslov) do koje se dolazi posle ispitivanja verovatnoća postojanja potraživanja i postojanja opasnosti po potraživanje. Samo utvrđivanje verovatnoće, predstavlja prvenstveno parnični institut, tako da se ne može prigovoriti autorima koji tvrde da odlučivanju o predlogu za privremenu meru prethodi mini parnica (pa i onda kada se pre odluke ne zakazuje ročište). Rešenje o privremenoj meri jeste izvršna isprava, koja nastaje u postupku obezbeđenja. Njome se po prvi put, istina provizorno, utvrđuje da je verovatno da određeno potraživanje postoji. Strogo uzev, da bi se privremena mera izvršila potrebno je da se donese rešenje o izvršenju i ono izvrši prinudno (ako izostane dobrovoljno ispunjenje). Pitanje glasi: da li inicijativu za prinudno izvršenje rešenja o privremenoj meri (za donošenje rešenja o izvršenju privremene mere) prepustiti strankama na čiji predlog je privremena mera i određena ili sudu? Načelo stranačke dispozicije, koje dominira i u postupku obezbeđenja (jednako kao i u izvršnom postupku), govori da prinudno izvršenje izvršnih isprava (rešenja o privremenoj meri) treba prepustiti strankama na čiji predlog su donete. Ovo bi značilo da donošenje rešenja o izvršenju privremenih mera nije moguće bez predloga stranke na čiju

inicijativu su donete. Međutim, postavlja se naredno pitanje: u čemu je interes stranaka da traže donošenje rešenja o privremenoj meri, ako ne nameravaju da doneto rešenje prinudno izvrše? Zašto onda procesno iscrpljuju sud i protivnu stranku? Da li postoji pravni interes da se donese rešenje o privremenoj meri (kao izvršnoj ispravi), a da se posle toga, ili istovremeno sa predlogom za njegovo donošenje, ne traži donošenje rešenja o izvršenju? Zakon daje negativan odgovor na ta pitanja i pribegava pravnoj tvorevini prema kojoj se rešenje o privremenoj meri ubuduće sastoji se od dve logičke celine: a) od izvršne isprave i b) određivanja sredstva i predmeta. Dakle, reč je o rešenju koje u sebi spaja i izvršnu ispravu i rešenje o izvršenju. To spajanje jeste način da se spreči vođenje dva posebna postupka (za donošenje rešenja o privremenoj meri i potom rešenja o izvršenju privremene mere) i oba postupka svedu na jedan, čime se štedi na vremenu i sredstvima i dobija na brzini i ekonomičnosti. Interes izvršnog dužnika zaštićen je njegovim pravom na žalbu, koja se podnosi iz istih razloga kao i protiv rešenja o izvršenju – član 423. st. 1. i 4. (jedna od posledica novog koncepta privremene mere). Krug žalbenih razloga nije ograničen i izvršni dužnik može da pobija rešenje iz svih razloga iz kojih bi mogao da pobija i rešenje o izvršenju (posebno u delu u kome ono predstavlja izvršnu ispravu). Rešenje o privremenoj meri izvršava se pre njegove pravnosnažnosti – 422. stav 1 (žalba ne odlaže izvršenje rešenja). Izvršenje se sprovodi po službenoj dužnosti. Zakon ne sadrži takvu odredbu, budući da bi mogla da izazove zabunu, ali se značenje sastoji u tome da izvršenje počinje bez ikakvog formalnog predloga izvršnog poverioca. Izvršni poverilac nije dužan da podnosi predlog za izvršenje, budući da izvršitelj po službenoj dužnosti prelazi na izvršenje rešenja. Sve to se održava i na sadržinu predloga o privremenoj meri. Predlog za donošenje rešenja o privremenoj meri mora da sadrži i sredstvo i predmet izvršenja kojim se izvršava obaveza (istina, ponekad se vrsta privremene mere i sredstvo izvršenja privremene mere podudaraju kada se nekom, najčešće izvršnom dužniku, nalaže neka radnja). Odsustvo jednog ili drugog obaveznog elementa predloga za određivanje privremene mere, vodi u odbacivanje predloga. U zakonu je izričito navedeno da se predlog za određivanje privremene mere odbacuje ako u sebi ne sadrži sredstvo i predmet kojim se privremena mera izvršava, i to odmah, što znači da se pre odbacivanja ne vraća izvršnom poveriocu na dopunu (član 416. stav 3). Razlog za odbacivanje predloga jeste odsustvo pravnog interesa da se donese samo rešenje koje predstavlja izvršnu ispravu, a da se ne zahteva izvršenje obaveze iz izvršne isprave. Što se može odmah i odjednom, ne može se iz dva puta. Na predmete i sredstva izvršenja, kao i na njihovo određivanje shodno se primenjuju pravila zakona kojima se uređuje izvršenje na osnovu izvršne isprave (član 416. stav 2).

Inače, zakonom je predviđeno da svako rešenje o obezbeđenju, nezavisno od sredstva obezbeđenja, ima dejstvo rešenja o izvršenju (član 422. stav 1). Pravilo je od naročitog značaja za prethodne mere, razume se, i za privremene mere. Reći da

rešenje o obezbeđenju ima dejstvo rešenja o izvršenju znači najpre reći da predlog izvršnog poverioca za sprovođenje izvršenja rešenja o obezbeđenju nije potreban. Rešenje o obezbeđenju počinje da se izvršava čim stekne svojstvo izvršnosti. Izvršnost rešenja o prethodnoj i privremenoj meri nastupa kada rešenje primi onaj ko je na osnovu rešenja dužan da nešto ne učini ili trpi (član 422. stav 2) – posredi su zabrane od kojih se često sastoje prethodne ili privremene mere. No, često se kod privremene mere izvršnom dužniku nalaže neka radnja, neko aktivno ponašanje (a ne nečinjenje) i određuje rok u kome je on dužan izvrši radnju; privremena mera u tom slučaju postaje izvršni naslov kada bezuspešno istekne rok u kome je izvršni dužnik ili neko drugi obavezan da nešto učini (član 422. stav 3). Za izvršenje prethodne ili privremene mere isključivo je nadležan izvršitelj (član 422. stav 4). Sredstvo obezbeđenja koje se sastoji od sticanja založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima uvek izvršava sud (član 422. stav 5).

U postupku obezbeđenja dozvoljena su dva pravna leka, žalba i prigovor. Protiv rešenja koje se donese o prigovoru žalba nije dozvoljena (član 423. stav 4). Ni žalba ni prigovor ne odlažu izvršenje rešenja (član 25. stav 3, član 422. stav 1. i član 426). Kao i u izvršnom postupku, prevashodna uloga žalbe jeste da ujednačava praksu sudova. Stoga je u postupku obezbeđenja žalba dozvoljena protiv rešenja koje se donese o predlogu za obezbeđenje (kojim se predlog usvaja, odbija ili odbacuje), kao i protiv rešenja o obustavi postupka obezbeđenja (član 423. stav 1). Ovde je vidljiva analogija sa žalbom u izvršnom postupku. Na žalbu protiv pozitivne odluke (rešenja o obezbeđenju) shodno se primenjuju odredbe o žalbi izvršnog dužnika na rešenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave, izuzev odredaba o obaveznom dostavljanju žalbe na odgovor (član 423. stav 5). Počev od žalbenih razloga, preko žalbenog postupka. Shodna primena se u ovom slučaju ogleda u primeni onih odredaba o žalbi protiv rešenja o izvršenju koje imaju mesto i pravno dejstvo i u žalbi protiv rešenja o obezbeđenju. Citirana pravila posebno važe za žalbu protiv rešenja o privremenoj meri. Na ostala rešenja u postupku obezbeđenja koja mogu da se pobijaju žalbom shodno se primenjuju odredbe o žalbi „protiv ostalih rešenja u izvršnom postupku” (član 423. stav 5. *in fine* i čl. 82 – 84). Posredi su rešenja o odbacivanju ili odbijanju predloga za obezbeđenje i rešenje o obustavi postupka obezbeđenja. O žalbi uvek rešava veće od tri sudije drugostepenog suda (višeg ili Privredno apelacionog). U postupku obezbeđenja dozvoljen je i prigovor, u tri slučaja: protiv rešenja kojim je odlučeno o predlogu za produženje prethodne mere (o odbacivanju, odbijanju ili usvajanju predloga) – član 443. st. 1. i 2, protiv rešenja kojim je odlučeno o predlogu za produženje privremene mere (odbacivanje, odbijanje, usvajanje) – član 456. st. 3. i 4, kao i kada se pobija samo deo rešenja donetog o predlogu za obezbeđenje kojim su odmereni troškovi postupka obezbeđenja (član 423. stav 2). Prvostepeno rešenje u postupku obezbeđenja uvek donosi sudija pojedinac osnovnog ili privrednog suda, a o prigovoru rešava veće

istog suda. Ovde ne postoje pravila koja su drukčija od pravila koja važe u postupku izvršenja.

9. Javni izvršitelji

Izvršitelji su uvedeni u naš pravi sistem Zakonom o izvršenju i obezbeđenju iz 2011. godine. Njihov položaj nije dovoljno jasan, pre svega u toku izvršnog postupka i postupka obezbeđenja, a mnoga bitna pitanja koja ostala su izvan uređenja važećeg zakona. Izvršitelji su u praksi nazvani „privatnim izvršiteljima”, zbog toga što ih biraju izvršni poverioci, ali i da bi se načinila razlika između sudskih izvršitelja (koji su u radnom odnosu u sudu) i izvršitelja koji deluju po izboru izvršnog poverioca. U Republici Srbiji, tako postoje dve vrste izvršitelja: sudski i „privatni”. „Privatni” izvršitelji ovlašćeni su da donose odluke tokom izvršnog postupka i postupka obezbeđenja i da neposredno preduzimaju izvršne radnje. Sudski izvršitelji mogu samo da neposredno preduzimaju izvršne radnje.

Naziv „privatni” izvršitelj, mada potekao u životu, bez zakonskog oslonca, jeste pogrešan. Izvršitelji obavljaju posao koji je od javnog interesa, oni ne deluju ni u korist izvršnog poverioca, niti u korist izvršnog dužnika, niti u korist suda. Oni se, istina, prevashodno staraju o namirenju izvršnog poverioca, ali ne jednostrano. Dužni su da pri tome poštuju zakon, ali i prava dužnika (član 138. stav 1). Nisu nikakvi punomoćnici izvršnog poverioca, već svoja ovlašćenja izvode direktno iz zakona. Izvršni poverilac ne može ni da im doda bilo koje ovlašćenje niti da im oduzme. Imaju javna ovlašćenja koja su im poverena Zakonom o izvršenju i obezbeđenju ili nekim drugim zakonom. Praktično, to znači da je vlast javnih izvršitelja uspostavljena u javnom interesu, ne u privatnom. Dosledno tome, javni izvršitelji su dužni, kako je već navedeno da se staraju o očuvanju procesnih prava i izvršnog dužnika. Zbog toga njima je promenjen naziv iz sadašnjeg – izvršitelji – u „javni izvršitelji”. Time se podvlači javnopravna komponenta njihovog delovanja. Posledica te javnopravne komponente jeste i da se predviđaju razlozi za izuzeće javnog izvršitelja (član 495), o kome uvek odlučuje sud (član 88. stav 2).

Javni izvršitelji su bitan element novog zakona, oni su osnovni nosioci sprovođenja izvršenja. Njihova osnovna delatnost, da sprovode izvršenje, postaje znatno šira i znatno izraženija nego u važećem zakonu, budući da se ukida tzv. paralelna ili mešovita nadležnost za sprovođenje izvršenja, prema kojoj su za sprovođenje izvršenja na jednom sredstvu i predmetu izvršenja mogli da budu, zavisno od izbora izvršnog poverioca, nadležni i sud i javni izvršitelj. Sada je, nasuprot tome, jasno određeno da su javni izvršitelji jedini (isključivo) nadležni za sprovođenje najvećeg broja izvršenja, a sudska nadležnost je bitno smanjena. Budući da su javni izvršitelji isključivo nadležni za sprovođenje izvršenja koja su daleko najčešća u praksi, sve to trebalo bi da se odrazi na jednostavni postupak i brže sprovođenje izvršenja.

Javni izvršitelji ne mogu odbiti zahtev izvršnog poverioca da sprovede izvršenje. Izuzetak postoji samo ako javni izvršitelj sprečen da prihvati sprovođenje izvršenja (član 69. stav 1. i član 140), u kom slučaju izvršni poverilac optira za novog. Neopravdano navođenje sprečenosti da se prihvati sprovođenje izvršenja predstavlja disciplinski prestup (član 527. tačka 3). Javni izvršitelj koji se prihvatio da sprovodi izvršenje ne može da od toga odustane i da izvršnom poveriocu da otkaz (član 138. stav 3). Nasuprot tome, izvršni poverilac može uvek uskratiti javnom izvršitelju pravo da sprovodi izvršenje (član 139. stav 1). Izvršni poverilac nije lišen prava da javnom izvršitelju sugeriše da preduzme ili ne preduzme neku radnju na koju je samo javni izvršitelj ovlašćen (izvršni poverilac nije na nju ovlašćen). Međutim, javni izvršitelj nije dužan da poslušava izvršnog poverioca (član 138. stav 2. rečenica 1), i izvršni poverilac ne može da spreči takvo ponašanje javnog izvršitelja. Jedino može da javnog izvršitelja zameni drugim javnim izvršiteljem. Kad su i izvršni poverilac i javni izvršitelj ovlašćeni da preduzmu neku radnju (dakle, kada javni izvršitelj nema procesni monopol), važi prva radnja koja je preduzeta i drugi (izvršni poverilac ili javni izvršitelj) ne može da je opozove (član 138. stav 2. rečenica 2). Takvo rešenje nalagala je pravna sigurnost, a ako je izvršni poverilac nezadovoljan radnjom javnog izvršitelja, može da ga zameni drugim. Javni izvršitelj ne može izvršnom poveriocu otkazati sprovođenje izvršenja (član 138. stav 3).

Osim procesnog položaja javnih izvršitelja uređuje se i njihov vanprocesni, poslovni status. Povećanje nadležnosti javnih izvršitelja nalagala je da se postavi novi uslov za sticanje svojstva javnih izvršitelja – položen pravosudni ispit (član 471. stav 2. tačka 1). Preduslov da se postane javni izvršitelj jeste imenovanje od ministra pravde (član 471. stav 1). Oni su preduzetnici i ne imenuju se na određeno vreme, već na neodređeno, i od njihove volje, načelno, zavisi dokle će ostati javni izvršitelji (član 468. stav 2). Jednom imenovan, javni izvršitelj ostaje to dok ne navrši radni vek, a pre toga može prestati da to bude samo ako se razreši ili mu delatnost prestane na njegov zahtev. Uslovi za imenovanje javnog izvršitelja izričito su predviđeni zakonom. Pored zahteva struke, traži se i dostojnost za delatnosti izvršitelja (član 471. stav 2. tačka 3). Ona se određuje prema opšteprihvaćenim moralnim normama i Etičkom kodeksu javnih izvršitelja i Standardima profesionalnog ponašanja javnih izvršitelja (član 471. stav 4). Etički kodeks donosi Komora javnih izvršitelja (član 497. stav 2), a Standarde profesionalnog ponašanja donosi ministar pravde (član 497. stav 2). Predviđen je i jedan negativan uslov čije nastupanje sprečava lice da bude imenovano za javnog izvršitelja: „Za javnog izvršitelja ne može da se imenuje lice koje je razrešeno dužnosti javnog izvršitelja ili javnog beležnika, kome je izrečena disciplinska mera brisanja iz imenika advokata ili je razrešeno sudijske funkcije ili funkcije javnog tužioca ili zamenika javnog tužioca” (član 471. stav 3). Praktično, kome je njegovom krivicom prestala neka druga pravosudna delatnost, ne može da bude ni javni izvršitelj.

Pravilo je da ministar pravde određuje broj javnih izvršitelja tako što se jedan javni izvršitelj imenuje na 25.000 stanovnika (član 469. stav 2). Imenuju se posle javnog konkursa, koji vodi komisija od pet članova, od kojih se da člana imenuju na predlog Komore javnih izvršitelja. Komisiju imenuje ministar pravde (član 474). Određena su merila koja konkursna komisija razmatra pri odlučivanju o tome ko će biti kandidat za imenovanje. To su dužina i vrsta radnog iskustva na pravničkim poslovima, opšti uspeh na ispitu za javnog izvršitelja i na pravosudnom ispitu i posedovanje stručnih znanja i veština koje su korisne za delatnost javnih izvršitelja (stručne specijalizacije, poznavanje stranog jezika i sl.) – član 475. stav 2. Konkursna komisija sastavlja obrazloženi predlog kandidata koji prosleđuje ministru, koji potom imenuje javnog izvršitelja (član 476. stav 1).

Postupak početka rada javnog izvršitelja je precizno uređen. Najpre je određeno šta sve javni izvršitelj mora da preduzme, koje uslove mora da ispuni da bi mogao da polaže zakletvu pred ministrom pravde. Mora da zaključi ugovor o osiguranju za štetu koju bi svojom delatnošću mogao prouzrokovati drugom licu i ugovor o osiguranju prostorija i predmeta primljenih u depozit za slučaj njihovog oštećenja, uništenja ili nestanka i da izradi pečat i štambilj (član 478). Zakletva se polaže pred ministrom, u roku od 30 dana od kada je javnom izvršitelju dostavljeno rešenje o imenovanju (član 477. stav 1). Posle zakletve, Komora javnih izvršitelja predaje javnom izvršitelju izdaje posebno rešenje, koje je u zakonu nazvano „rešenje o otpočinjanju delatnosti” (član 479. stav 1). U njemu se precizno određuje dan u kome je javni izvršitelj dužan da počne da radi (član 479. stav 2). Neopravdano neotpočinjanje rada na dan koji je određen u rešenju vodi do pretpostavke po kojoj se smatra da javni izvršitelj nije ni imenovan (član 479. stav 3), što utvrđuje ministar pravde (član 479. stav 4). Rešenje ministra je konačno u upravnom postupku, pa protiv njega može da se pokrene upravni spor pred Upravnim sudom u kome će javni izvršitelj dokazivati ili da je počeo da radi na vreme ili da postoje opravdani razlozi zbog kojih nije blagovremeno počeo da radi.

Sistematizovane su i dovedene u sklad norme o prestanku delatnosti javnog izvršitelja. Delatnost javnog izvršitelja prestaje na lični zahtev, navršenjem radnog veka i razrešenjem (član 484. stav 1). Delatnost prestaje na lični zahtev tako što javni izvršitelj zahteva da bude brisan iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja (član 485. stav 1). Brisanje iz imenika je, dakle, način na koji javnom izvršitelju prestaje delatnost na njegovu inicijativu. Njega iz imenika briše Ministarstvo pravde (ono vodi imenik), koje je dužno da to učini u roku od 30 dana od podnošenja zahteva za brisanje; ako dotle ne bude brisan, javnom izvršitelju delatnost prestaje istekom 30 dana od podnošenja zahteva za brisanje (član 485. stav 2). Drugi razlog za prestanak delatnosti jeste navršenje radnog veka javnog izvršitelja. Reč je o razlogu koji nastupa *ex lege* kad javni izvršitelj napuni 67 godina života (član 486. st. 1. i 2). O tome ministar pravde donosi rešenje, protiv koga javni izvršitelj može podneti tužbu Upravnom sudu (član 486. st. 3. i 4).

Konačno, javnom izvršitelju prestaje delatnost i kada bude razrešen. Razlozi za razrešenje određeni su zakonom i ne mogu da se prošire propisom niže pravne snage od zakona. Javni izvršitelj (i zamenik javnog izvršitelja) razrešava se ako više ne ispunjava uslove za delatnost javnog izvršitelja (izgubi poslovnu sposobnost, prestane mu državljanstvo Republike Srbije itd.), ako je prikrivao zakonsku smetnju od koje zavisi imenovanje javnog izvršitelja (prikrivao je da je osuđen za neko krivično delo koje ga čini nedostojnim za javnog izvršitelja, itd.), ako prihvati javnu, funkciju u organu upravljanja ili nadzora privrednog društva ili počne da se bavi poslovima obezbeđenja, advokata ili javnog beležnika ili drugim poslovima koji su kao nespojivi određeni propisom Komore (nespojivost), ako zasnuje radni odnos, ne plaća potrebna osiguranja za štetu, ako postoji znatna nesaglasnost podataka iz izveštaja o imovini i stvarnog stanja imovine javnog izvršitelja, ako mu bude izrečena disciplinska mera trajne zabrane delatnosti javnog izvršitelja i bude li pravnosnažno osuđen za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za krivično delo protiv pravnog saobraćaja ili službene dužnosti ili za kažnjivo delo koje ga čini nedostojnim delatnosti javnog izvršitelja (član 487). Postupak u kome se odlučuje o tome da li postoje razlozi za razrešenje pokreće ministar, na sopstvenu inicijativu ili na predlog Komore javnih izvršitelja (član 488. stav 1). Javni izvršitelj ima pravo na odbranu (član 488. stav 2). Pošto se javni izvršitelj izjasni o tome da li postoje razlozi za njegovo razrešenje ili propusti pravo na izjašnjenje (odbranu) ministar pravde donosi odluku. On može utvrditi da postoje ili ne postoje razlozi za razrešenje javnog izvršitelja. U drugom slučaju donosi rešenje o razrešenju. Rešenje o razrešenju je konačno i javni izvršitelj ima pravo da ga pobija tužbom pred Upravnim sudom (član 488. stav 5).

Pošto javnom izvršitelju prestane delatnost, nju nastavlja njegov zamenik dok ne bude imenovan novi javni izvršitelj, a ako javni izvršitelj nema zamenika, ministar imenuje drugog javnog izvršitelja koji privremeno preuzima poslove bivšeg javnog izvršitelja, sve dok ne bude imenovan novi javni izvršitelj i on ne počne da radi (član 489. st. 1. i 3). Javni izvršitelj koji privremeno preuzima poslove javnog izvršitelja imenuje se u rešenju kojim se javni izvršitelj briše iz Imenika javnih izvršitelja i zamenika javnih izvršitelja ili u rešenju kojim se utvrđuje da je javni izvršitelj navršio radni vek ili u rešenju kojim se javni izvršitelj razrešava (član 489. stav 2), čime se sprečava vakuum. Moguće je i da se on imenuje posebnim rešenjem (recimo, ako Ministarstvo pravde ne donese u roku od 30 dana rešenje o brisanju javnog izvršitelja iz imenika, pa mu delatnost prećutno prestane).

Javni izvršitelji imaju svoju Komoru javnih izvršitelja, koja je izraz njihovog prava na samoorganizovanje. Komora je profesionalno i nedobitno udruženje koje ima status pravnog lica i koje čine svi javni izvršitelji (ali ne i njihovi zamenici ili pomoćnici) – član 513. stav 1. Zakonom je određen samo osnovni delokrug Komore (član 514. stav 1), a na njenom statutu je da uredi i druge poslove koji su značajni za delovanje komore i javnih izvršitelja (član 514. stav 2). Slično tome, zakonom su

predviđeni samo osnovni organi Komore: skupština Komore, izvršni odbor Komore, nadzorni odbor Komore, predsjednik Komore, zamenik predsjednika Komore, disciplinski tužilac Komore, zamenik disciplinskog tužioca Komore i drugi organi određeni Statutom Komore (član 516. stav 1). Statutom Komore mogu da se odrede i drugi organi, pored onih koji su zakonom predviđeni (član 516. stav 1. *in fine*). Skupštinu Komore čine svi javni izvršitelji, a nadležna je da donosi Statut Komore i Etički kodeks javnih izvršitelja, bira i razrešava članove izvršnog i nadzornog odbora, predsjednika Komore, disciplinskog tužioca Komore, zamenik disciplinskog tužioca Komore i članove drugih organa Komore i usvaja godišnji račun i izveštaj o radu Komore (član 517. st. 1 – 2). Ostali poslovi Skupštine komore uređuju se Statutom Komore (član 517. stav 3). Izvršni odbor Komore, kao operativni organ, za razliku od važećeg zakona, postaje nadležan da donosi propise i druge opšte akte Komore (član 518). Trenutno je za to nadležna Skupština Komore, što usporava rad Komore i otežava njenu normativnu delatnost. Zakonom su, kako je navedeno, još ovlašćeni nadzorni odbor Komore (član 519) i predsjednik Komore (član 520).

Jedan od prigovora na važeći zakon je da ne omogućava efikasan nadzor nad radom javnih izvršitelja. Pitanje je da li je prigovor osnovan. No, novi zakon predviđa da rad javnog izvršitelja nadziru Ministarstvo pravde i Komora javnih izvršitelja. Posredi su oblici nadzora mimo postupka izvršenja ili obezbeđenja, koji su izvanprocesne prirode. Princip je da je Ministarstvo pravde ovlašćeno da pre svega nadzire rad javnog izvršitelja u postupku izvršenja ili obezbeđenja – dakle procesni aspekt delatnosti javnih izvršitelja (član 523. stav 3), a Komora i to, ali i druge aspekte delatnosti javnih izvršitelja (član 524. stav 3). Ovlašćenja Ministarstva pravde i Komore dosledno tome su i određena. Tako, ministarstvo je ovlašćeno da pribavi od stranaka, učesnika u postupku i predsjednika sudova za čije područje je javni izvršitelj imenovan sve podatke o načinu na koji je javni izvršitelj preduzima radnje izvršenja i obezbeđenja, da zahteva dokumentaciju o visini troškova postupka izvršenja i postupka obezbeđenja, zahteva izveštaje i dokaze o tome kako su akti sudova i javnih izvršitelja, zaključci i pismena, načini uvid u izbor sredstva i predmeta izvršenja i njihove promene u toku izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja, zatraži izveštaj o tome da li je i koliko puta ponavljana ista radnja izvršenja ili obezbeđenja (što može da se učini radi povećanja naknade javnog izvršitelja, time i troškova postupka koje snosi izvršni dužnik) i da pribavi druge podatke koji su potrebni da se odluči da li će se protiv javnog izvršitelja ili njegovog zamenika pokrenuti disciplinski postupak (član 523. stav 3). Državni službenik koji je izvršio nadzor dužan je da prosledi zapisnik o nadzoru i dokaze disciplinskom tužiocu ministarstva, ali i disciplinskom tužiocu Komore (član 523. stav 4), da bi oni proučili zapisnik i dokaze i eventualno pokrenuli disciplinski postupak protiv javnog izvršitelja. Isto, *mutatis mutandis*, važi i kada nadzor sprovodi Komora. Ona je dužna da javnog izvršitelja nadzire najmanje jedanput u dve godine (redovni nadzor – član 524. stav 1), ali može i da izvrši vanredni nadzor po pritužbi stranke i učesnika u izvršnom postupku ili postupku

obezbeđenja (član 524. stav 2) ili kod primopredaje delatnosti s jednog na drugog javnog izvršitelja (član 490. stav 1). Komora ima ovlašćenja koja ima i ministarstvo i pored toga još i da: načini uvid u predmete, podatke i drugi arhivski materijal javnog izvršitelja, stvari i novac uplaćen na ime jemstva, priznanice za naplaćene iznose na ime naknade za rad i naknade troškova javnog izvršitelja, načini uvid u poslovne knjige, spise i uskladištene stvari, zahteva od javnog izvršitelja sve neophodne podatke o njegovom poslovanju, pribavi od nadležnih organa i organizacija podatke o poslovanju javnog izvršitelja i preduzme druge radnje, saglasno zakonu i propisu Komore (član 524. stav 3). Komora može, po okončanju nadzora da javnom izvršitelju naloži preduzimanje korektivnih mera (što ministarstvo, zbog prirode nadzora, ne može), ali samo ako je otklanjanje nedostatka po prirodi stvari moguće (član 524. stav 4). Recimo, ako javni izvršitelj ne vodi uredno evidenciju o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom poslovanju ili poslovne knjige, može da mu se naloži otklanjanje nedostataka. Ali, ako se uoči da javni izvršitelj nije u nekom predmetu pravilno odredio sredstvo ili predmet izvršenja ili nije pravilno dostavio akt suda ili stranke drugoj stranci ili ga nije uopšte dostavio, njemu ne može biti naloženo da to ispravi, barem iz najmanje dva razloga: prvog, što se to verovatno više ne može ispraviti, jer je postupak zašao već u drugu fazu i drugog, važnijeg razloga, što bi se time direktno uticalo na postupanje javnog izvršitelja u konkretnom izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja, što nije dozvoljeno ni Ministarstvu pravde, ni Komori.

Javni izvršitelj (i zamenik javnog izvršitelja) odgovara disciplinski zbog povrede zakona i drugih propisa, zbog neispunjavanja obaveza određenih Statutom i drugim propisima ili opštim aktima Komore i povrede časti i ugleda profesije javnog izvršitelja (član 525. stav 1). Disciplinske povrede mogu biti lakše ili teže: lakše se uređuju Statutom, a teže zakonom, ovim ili nekim drugim (član 526). Mogućnost da se teža disciplinska povreda odredi i nekim drugim zakonom proizlazi iz nesumnjivo mogućeg povećanja nadležnosti javnih izvršilaca koje treba da se prostru i na druge pravne oblasti. Potpuno nove su teže disciplinske povrede koje proizlaze iz novog zakona. Primer za to je, recimo, sprovođenje izvršenja iako javni izvršitelj nije bio nadležan za to (bilo da nije apsolutno nadležan jer je za sprovođenje izvršenja bio nadležan sud, bilo da nije mesno nadležan, jer je to neki drugi javni izvršitelj) – član 527. stav 1. tačka 1. Veoma bitna teža povreda jeste i kašnjenje sa donošenjem odluka u izvršnom postupku ili postupku obezbeđenja ili neblagovremeno preduzimanje radnji kojima se neposredno sprovodi izvršenje ili obezbeđenje (član 527. stav 1. tačka 2). Potom, teža disciplinska povreda je i obaveštavanje suda ili izvršnog poverioca (ko se obaveštava zavisi od faze u kojoj se postupak nalazi: sud se obaveštava odmah posle donošenja rešenja o izvršenju, a izvršni poverilac kasnije, tokom sprovođenja izvršenja) od strane javnog izvršitelja da je javni izvršitelj sprečen da prihvati sprovođenje izvršenja uprkos tome što sprečenost ne postoji, čime se sankcioniše obaveza javnog izvršitelja da poštuje to što su mu poverena

javna ovlašćenja i da se bavi delatnošću od javnog interesa (član 527. stav 1. tačka 3). Potom, povreda pravila o dostavljanju rešenja ili zaključaka suda ili javnog izvršitelja zbog koje je stranka ili učesnik u postupku izgubio neko procesno pravo (član 527. stav 1. tačka 4). Zakonom su javni izvršitelji stekli obavezu da dostavljaju sve akte suda i javnih izvršitelja kada oni sprovode izvršenje. Novom težom disciplinskom povredom štiti se poštovanje pravila o dostavljanju, koja direktno utiču na položaj stranke (pre svega izvršnog dužnika); nisu retke pritužbe izvršnih dužnika da im se ne dostavljaju akti suda kojima se određuje izvršenje ili obezbeđenje, čime im se uskraćuje pravo na pravni lek. Zatim, nova teža disciplinska povreda je određivanje, menjanje ili dodavanje sredstava i predmeta izvršenja kojim je ozbiljno narušeno načelo srazmere (član 527. stav 1. tačka 5), zatim ponavljanje iste radnje izvršenja ili obezbeđenja, da bi se uvećali troškovi postupka (takođe ne baš tako retka pritužba građana – izvršnih dužnika na koje se konačno snose troškovi izvršnog postupka ili postupka obezbeđenja) – član 527. stav 1. tačka 7), preduzimanje radnji u postupku i pored razloga za isključenje i donetog rešenja o izuzeću javnog izvršitelja, nedonošenje zaključka kojim se odbacuje predlog za izvršenje ako izvršni poverilac uz predlog za izvršenje ne dostavi javnom izvršitelju odgovor Komore iz koga proizlazi da je za javnog izvršitelja određen upravo on, ili ako mu ne dostavi dokaz da Komora nije odgovorila u roku, što je posledica novog sistema raspodele tzv „komunalnih predmeta”, itd.

Za teže disciplinske povrede izriču se javna opomena, novčana kazna od jedne do 12 prosečnih mesečnih plata sudije osnovnog suda isplaćenih u mesecu koji je prethodio mesecu u kome je doneto rešenje o novčanoj kazni, privremena zabrana delatnosti od tri meseca do jedne godine i konačno, trajna zabrana delatnosti (posle koje se javni izvršitelj razrešava) – član 528. st. 2. i 3.

Disciplinski postupak vodi disciplinska komisija, koja odlučuje i o izricanju disciplinske mere. Ima pet članova; tri člana imenuje ministar pravde, a dva člana imenuje izvršni odbor Komore, na predlog predsednika Komore (član 532). Članovi koje imenuje ministar pravde imenuju se među sudijama koje imaju iskustvo u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja (član 532. stav 2), a dva člana koja imenuje izvršni odbor Komore među javnim izvršiteljima (član 532. stav 3). Tako u disciplinskoj komisiji postoji minimalna sudijska većina, a zastupljenost javnih izvršitelja nije mala, tim pre što njih više, kao po važećem zakonu, ne imenuje ministar, već direktno organ Komore, izvršni odbor. Promena u odnosu na važeći zakon ogleda se i u tome što u disciplinsku komisiju više ne ulaze državni službenici iz Ministarstva pravde. Izmena sastava disciplinske komisije trebalo bi najpre da jemči njenu kompetentnost, a potom i nepristrasnost u kojoj ima mesta da se čuje i glas javnih izvršitelja koji su njeni članovi. Članovi disciplinske komisije imenuju se na četiri godine, s pravom da budu ponovo imenovani (član 533. st. 1. i 2). Oni između sebe biraju predsednika čiji je mandat dve godine (član 532. stav 4).

Uređeni su i razlozi za prestanak dužnosti člana disciplinske komisije i postupak u kome se utvrđuje postojanje tih razloga. Novi razlog je prestanak svojstva zbog koga je član imenovan u disciplinsku komisiju; praktično, sudija prestaje da bude član disciplinske komisije kad prestane da bude sudija, a javni izvršitelj – kad prestane da bude javni izvršitelj (član 534. stav 1). Član disciplinske komisije razrešava se ako nesavesno izvršava svoje dužnosti (član 535. stav 1). Nadležnost za odlučivanje o tome da li postoje razlozi za razrešenje zasnovana je na simetriji sa nadležnošću za imenovanje člana disciplinske komisije koji se razrešava. O razrešenju sudija kao članova komisije odlučuje ministar pravde, a o razrešenju javnih izvršitelja – izvršni odbor Komore (član 535. stav 2). Time se dodatno štiti nezavisnost članova disciplinske komisije i sprečavaju sukobi između različitih profesija unutar nje. U postupku u kome se odlučuje o tome da li postoje razlozi za razrešenje člana disciplinske komisije njemu se obavezno pruža mogućnost da se brani i svoje argumente suprotstavi argumentima protivne strane (član 535. stav 4). Rešenje o razrešenju člana disciplinske komisije je konačno, što znači da može da se pobija tužbom u upravnom sporu (član 535. stav 5).

Disciplinski postupak protiv javnog izvršitelja počinje kada disciplinska komisija primi zahtev za utvrđivanje disciplinske odgovornosti (član 536. stav 1). Taj zahtev je podnesak kojim počinje postupak. Postupak se aktivira, pokreće, samim podnošenjem zahteva; od tada nastaje i obaveza disciplinske komisije da vodi disciplinski postupak i donese potrebnu odluku. Zahtev mogu da podnesu da podnesu ministar pravde, disciplinski tužilac Komore, disciplinski tužilac ministarstva i predsednik Komore (član 536. stav 2). Zakonom je predviđena i sadržina zahteva (član 536. stav 4).

Kad primi zahtev, disciplinska komisija dostavlja zahtev javnom izvršitelju protiv koga je postupak pokrenut. Svrha toga je dvojaka: da se javni izvršitelj upozna s time da je protiv njega pokrenut postupak od 15 dana od prijema zahteva i da, posle analize zahteva, počne da priprema svoju odbranu ili da je pismeno iznese u roku od 15 dana od prijema zahteva. Praktično, ovde je reč o pripremnim radnjama za održavanje usmene rasprave. Pošto prime zahtev i odgovor na njega, članovi disciplinske komisije utvrđuju koje su činjenice značajne za odlučivanje, koje od njih su među strankama sporne, a koje nisu, i koje su pravne tvrdnje stranaka. Posle prijema odgovora na zahtev ili kada protekne rok od 15 dana u kome je odgovor bio moguć a nije dat, komisija zakazuje usmenu raspravu (član 537. stav 2). Budući da je svrha usmene rasprave da se na njoj pre svega utvrdi činjenično stanje, ona se ne zakazuje kad među strankama ono nije sporno (član 537. stav 3). Odlučivanje se onda sastoji isključivo od primene prava, a zakazivanje usmene rasprave bilo bi samo rasipanje vremena i sredstava.

Sama usmena rasprava sastoji se od jednog ili više ročišta, a disciplinska komisija preuzima sve da se usmena rasprava ne odugovlači i ne odlaže i da se okonča već na prvom ročištu, tj. da se već posle prvog ročišta donese odluka (član

538. stav 2). Usmena rasprava, načelno, može da se održi i ako njoj ne prisustvuje javni izvršitelj, ako je na nju uredno pozvan. Pravo odbrane javnog izvršitelja na usmenoj raspravi je iscrpno predviđeno. „Javni izvršitelj ima pravo da se na usmenoj raspravi izjasni o činjenicama koje su iznete u zahtevu za izricanje disciplinske mere i ponuđenim dokazima, da učestvuje u izvođenju dokaza, postavlja pitanja svedocima i veštacima, iznosi činjenice značajne za njegovu odbranu, predlaže dokaze, iznosi pravne, i pobija tvrdnje koje se ne slažu s njegovim” (član 539. stav 1). Posle održane usmene rasprave, disciplinska komisija donosi odluku, većinom glasova njenih članova (član 540. st. 1. i 2). Disciplinski postupak detaljnije se uređuje propisom ministra (član 540. stav 3). Protiv odluke disciplinske komisije može da se vodi upravni spor (član 541).

10. Prelazne i završne odredbe

Izvršni postupci koji su počeli pre stupanja novog zakona na snagu nastavljaju se prema Zakonu o izvršenju i obezbeđenju iz 2011. godine (član 545). Od toga se odstupa ako posle stupanja na snagu ovog zakona bude ukinuto rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave (prema pravilima važećeg zakona iz 2011. godine); u tom slučaju postupak se nastavlja primenom odredaba novog zakona (član 546. stav 1. rečenica prva). Problem nastaje usled izmene nadležnosti suda i javnih izvršitelja: moguće je da je izvršenje vodio sud, a da po novom zakonu treba da to čini javni izvršitelj (kao što je moguće i obratno, da je izvršenje sprovodio javni izvršitelj, a da je po novom zakonu za to nadležan sud). U tom slučaju izvršni poverilac je dužan da u roku od 15 dana od prijema rešenja o ukidanju rešenja o izvršenju, odnosno obezbeđenju odredi javnog izvršitelja i o tome obavesti sud, inače se izvršni postupak ili postupak obezbeđenja obustavlja (član 546. stav 1. rečenica druga). Ako izvršni poverilac blagovremeno izvesti sud o tome, sud donosi zaključak o obustavi sprovođenja izvršenja pred sudom, pa spise predmeta dostavlja javnom izvršitelju, koji odmah donosi zaključak o nastavljanju izvršenja (član 546. stav 2). U drugoj situaciji, tj. kad je sud postao isključivo nadležan da sprovodi izvršenje koje u praksu sprovodi javni izvršitelj (recimo, izvršenje nečinjenja), javni izvršitelj zadržava nadležnost da sprovede izvršenje koje je otpočeo (član 546. stav 3).

Postavljeno je još jedno pravilo koje glasi „Izvršni poverioci u čiju korist je pre početka rada izvršitelja u Republici Srbiji doneto rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave ili rešenje o obezbeđenju i koji na dan stupanja na snagu ovog zakona još vode izvršni postupak ili postupak obezbeđenja dužni su da se u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog zakona izjasne o tome da li su voljni da izvršenje sprovede sud ili javni izvršitelj. Ako se ne izjasne u roku, izvršni postupak se obustavlja” (član 547. st. 1. i 2). Ovde je reč o postupcima izvršenja koji

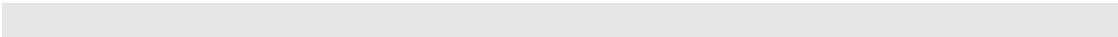
su počeli pre nego što su izvršitelji uopšte počeli da rade, pa je izvršenje sprovedio samo onaj koji je i mogao, a to je sud. Izvršnom poveriocu se prepušta da bira da li će izvršenje nastaviti sud (prema zakonu od 2011. godine) ili javni izvršitelj, prema novom zakonu. U principu, oni biraju koji će zakon na njih biti primenjivan, novi ili stari.

Novim zakonom predviđeno je da javni izvršitelji moraju da imaju položen pravosudni ispit. To važi kako za one koji su već imenovani, tako i za one koji plediraju da budu imenovani. Ovi prvi dužni su da polože pravosudni ispit do 1. januara 2018, inače prestaju da ispunjavaju jedan od uslova potrebnih za imenovanje, usled čega se razrešavaju (član 548. stav 2).

Predviđeno je dokle su ministar pravde i Komora javnih izvršitelja dužni da donesu propise koji su predviđeni novim zakonom, a Komora i da s njime uskladi svoj Statut (član 549). Konačno, određen je dvostruki *vacatio legis* za stupanje ovog zakona na snagu (čl. 550. i 511). Najveći broj odredaba počinje da se primenjuje 1. jula 2016. godine (član 551).

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno da se obezbede dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izvršenju i obezbeđenju

Draft Law on Enforcement and Security

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost Predloga zakona o izvršenju i obezbeđenju.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Propis je preveden na engleski jezik.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U toku izrade propisa učestvovali su domaći i strani konsultanti međunarodnih organizacija. U okviru projekta „Vladavina prava i izvršenje potraživanja” koji se sprovodi kroz direktan sporazum sa Programom za pravne i pravosudne reforme Nemačkog društva za međunarodnu saradnju - *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ)* i predstavlja realizaciju mere određene u Akcionom planu za sprovođenje Nacionalne strategije reforme pravosuđa 2013-2018, pod br. 5.5.2.1, kao i preporuke EK iz izveštaja o skrinigu za poglavlje 23, potpoglavlje pravosuđe, učestvovali su predstavnici GIZ, čiji su uvaženi komentari uticali na izradu Nacrta zakona. Pored njih učešće u izradi Nacrta uzeli su i predstavnici USAID i Svetske banke, a takođe kroz aktivno učešće u toku javne rasprave o Nacrtu zakona o izvršenju i obezbeđenju, predstavnika Saveta stranih investitora, Američke privredne komore, Udruženja banaka Srbije i drugih organizacija, Nacrt zakona je unapređen i usklađen sa međunarodnom praksom i standarima.

U postupku pripreme zakona konsultovana je Evropska komisija u smislu usklađivanja teksta zakona sa pravnim tekovinama Evropske unije. Obzirom na važnost materije koje uređuje predmetni zakon, Evropska komisija je izvestila o postojanju mogućnosti dostavljanja naknadnih komentara u fazi praćenja sprovođenja zakona.